

การบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน
ในจังหวัดเชียงใหม่

กิตติพันธ์ เสาร์แก้ว

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารสาธารณะ
มหาวิทยาลัยแม่โจ้
พ.ศ. 2565

การบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน
ในจังหวัดเชียงใหม่

กิตติพันธ์ เสาร์แก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารสาธารณะ

สำนักบริหารและพัฒนาระบบราชการ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

พ.ศ. 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้

การบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน
ในจังหวัดเชียงใหม่

กิตติพันธ์ เสาร์แก้ว

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาตรีวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารสาธารณะ

พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรมพร ตันตรา)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญผล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ประธานอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

สำนักบริหารและพัฒนาวิชาการรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิน โอภาสพัฒนกิจ)

รองอธิการบดี

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	การบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน ในจังหวัด เชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นายกิตติพันธ์ เสาร์แก้ว
ชื่อปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสาธารณะ
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรรมพร ตันตรา

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์เกี่ยวกับมวยไทยในระดับประเทศและนานาชาติ 2) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการมวยไทยในระดับประเทศและนานาชาติ ที่สร้างประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติ และ 3) เพื่อศึกษาหาข้อเสนอเชิงการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และการสนทนากลุ่มย่อย ผู้ให้สำคัญข้อมูลประกอบด้วย ผู้แทนเจ้าของค่ายมวย ผู้แทนผู้จัดการค่ายมวย ผู้แทนผู้ฝึกสอนนักมวย ผู้แทนนักมวยไทย ผู้แทนชมรมมวยไทย ผู้แทนการกีฬาแห่งประเทศไทย และผู้แทนนักวิชาการ รวมจำนวนทั้งสิ้น 55 คน

ผลการศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์มวยไทยในประเทศและนานาชาติที่ประกอบด้วย สถานการณ์ของมวยไทยในประเทศ และต่างประเทศที่มีทั้งในช่วงรุ่งเรืองในช่วงแปดเก้าปีที่ผ่านมา และมีช่วงซบเซา คือ ในช่วงของการเกิดสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ซึ่งอยู่ในช่วงสองสามปีที่ผ่านมา ในส่วนของนโยบายของรัฐพบว่าทุกรัฐบาลที่ผ่านมาให้การสนับสนุน และส่งเสริมมวยไทยมาตลอด รวมถึงมีการแก้ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับมวยไทยให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ และมีผลบังคับใช้กับทุกภาคส่วนของวงการมวยไทย สำหรับลักษณะของการจัดการแข่งขันกีฬามวยไทย นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันไม่มีความแตกต่างกับมากนัก เพียงแต่ในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงกฎกติกาบางประการ และมีการเพิ่มแสงสีเสียงให้เกิดความสวยงามเพื่อความบันเทิง

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติประกอบด้วย การบริหารจัดการมวยไทยเชิงเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาศิลปวัฒนธรรม สุขภาพอนามัย การบริหารจัดการมวยไทยเชิงฉันทนาการและความบันเทิงเชิงการเมืองและปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนามวยไทยการค้าเนินธุรกิจใ้วงการมวย ความก้าวหน้าของ

เทคโนโลยีสารสนเทศ และการได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและเอกชน

ผลการวิจัยเกี่ยวกับข้อเสนอที่เป็นแนวทางการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับสังคมชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ และประเทศชาติประกอบด้วย การพัฒนาค่ายมวยในชุมชนให้เป็นศูนย์เรียนรู้ การจัดตั้งชมรมมวยไทยท้องถิ่น การผลิตสร้างผู้นำชุมชนบนฐานความเป็นนักมวย การสร้างแรงบันดาลใจมวยไทยสู่คนรุ่นใหม่ และการสร้างวิสาหกิจมวยไทยเพื่อสังคม

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, มวยไทย, นโยบายรัฐเกี่ยวกับมวยไทย

Title	THE MANAGEMENT OF MUAY THAI TO BENEFIT COMMUNITIES IN CHIANG MAI
Author	Mr. Kittiphan Saokaew
Degree	Master of Public Administration in Public Administration
Advisory Committee Chairperson	Assistant Professor Dr. Thammaporn Tantar

ABSTRACT

This research study on the Management of Muay Thai to benefit communities in Chiang Mai. There were three objectives following: 1) To study the situation of Muay Thai at the national and international level, 2) To study the management of Muay Thai at the national and international level to benefit the community and the nation, and 3) to find a proposal for the management of Muay Thai to benefit the local community in Chiang Mai. This research was qualitative. The tools used for data collection were Semi-structured interviews and focus-group. The key informants were representative of the owner of the boxing camp, representative of the boxing camp manager, representative of the boxer's trainer, representative of Boxer, representative of the Muay Thai Club Sports, and representative of academics, with a total of 55 people.

Firstly, the result of a study on the situation of Muay Thai in the country and internationally is related to the situation of Muay Thai in the country and abroad. Both were prosperous eight to nine years ago and they have been stagnant during the Covid-19 pandemic in the last few years. In terms of state policies, the governments supported it and promote Muay Thai all the time; moreover: they adjusted laws regarding Muay Thai to be up-to-date and consistent with the situation. It was also been an applicable law in all sectors of the Muay Thai industry. According to Muay Thai competition, the past and the present were not much different, except that they were different only in some rules. Immediate Muay Thai has been added

light and sound to make it beautiful for entertainment.

Secondly, the result of research on the management of Muay Thai to benefit society, community, and the nation. It shows that economic management, social management, art and culture of education, health, entertaining management, political entertainment, and factors supporting the management and development of Muay Thai, business operations in the Muay Thai industry, advancement of information technology, and receiving support from the government, and the private sector were related to contribute to the society, community and the nation.

Thirdly, the result of research on proposals as guidelines for Muay Thai management to benefit society and communities in Chiang Mai, and the nation. There are five guidelines were found in this research consisted 1) to develop Muay Thai to become a learning center, 2) to establish a local Muay Thai club, 3) to produce community leaders based on being a boxer, 4) to inspire Muay Thai to the new generation, and 5) to create Muay Thai to be a social enterprise.

Keywords : management, Muay Thai, government policy on Muay Thai

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธรรมพร ดันตรา อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยจรัส เตชะตันมินสกุล และ อาจารย์ ดร.เกรียงไกร เจริญผล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาได้ให้คำปรึกษาแนะนำความรู้ตลอดจน ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างยิ่ง จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุก ๆ ท่าน ที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวนามมา ณ ที่นี้ ที่ท่านได้ ประสาทวิชาความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัยซึ่งผู้วิจัยมีความซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง

และขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนและคอยห่วงใย เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัย จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ

กิตติพันธ์ เสาร์แก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ฉ
สารบัญภาพผนวก.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 การตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการจัดการ.....	10
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมวยไทย.....	14
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน.....	18
แนวคิดและทฤษฎีบูรณาการ.....	25
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่าย.....	29

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	35
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน	37
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
ข้อสรุปแนวคิดและทฤษฎี.....	56
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	60
รูปแบบการศึกษาวิจัย.....	60
พื้นที่ดำเนินการวิจัย.....	61
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	61
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	62
การพัฒนาคุณภาพเครื่องมือในการศึกษาวิจัย	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล	64
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัยและวิจารณ์.....	65
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับมวยไทย ในจังหวัดเชียงใหม่	66
ตอนที่ 2 องค์ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์มวยไทย ในประเทศและต่างประเทศ.....	69
ตอนที่ 3 การบริหารจัดการกีฬามวยไทย	84
การบริหารจัดการมวยไทยเชิงเศรษฐกิจ	85
การบริหารจัดการมวยไทยเชิงสังคม	87
การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงการศึกษาและศิลปวัฒนธรรม.....	89
การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงสุขภาพ	92
การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงสันติภาพและความบันเทิง.....	94
การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงการเมือง	98
ปัจจัยส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการและการพัฒนากีฬามวยไทย	100

ตอนที่ 4 องค์ความรู้เกี่ยวกับปัญหา พร้อมแนวทางแก้ไข ประกอบด้วย ปัญหาต่าง ๆ ในวงการมวยไทย ปัญหาเชิงการบริหารจัดการ และ แนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านมา.....	104
ตอนที่ 5 องค์ความรู้เกี่ยวกับข้อเสนอที่เป็นแนวทางในการบริหารจัดการมวยไทย ให้คงอยู่มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่อง เป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นและสังคมประเทศไทย	107
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	116
สรุปผลการวิจัย.....	116
อภิปรายผลการวิจัย.....	124
ข้อเสนอแนะในการวิจัย	132
ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป.....	136
บรรณานุกรม.....	137
ภาคผนวก.....	143
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในงานวิจัย.....	144
ภาคผนวก ข ภาพการลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลงานวิจัย.....	151
ประวัติผู้วิจัย.....	156

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ..... 62

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	59
ภาพที่ 2 ภาพการดำเนินกิจกรรมการแข่งขันมวยไทยในปัจจุบัน	84
ภาพที่ 3 ภาพกิจกรรมมวยไทยเกี่ยวกับการศึกษาและวัฒนธรรม.....	92
ภาพที่ 4 ภาพกิจกรรมมวยไทยเพื่อการออกกำลังกาย	94
ภาพที่ 5 ภาพมวยไทยเชิงสันตนาการและความบันเทิง	98
ภาพที่ 6 ภาพส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการและการพัฒนากีฬามวยไทย.....	103
ภาพที่ 7 ภาพปัญหาทางด้านการพนันในวงการค้ากีฬามวยไทย.....	107
ภาพที่ 8 ข้อเสนอแนวทางการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน ประเทศไทย.....	115

สารบัญภาพผนวก

	หน้า
ภาพผนวกที่ 1 เก็บข้อมูลโดยการลงพื้นที่	152
ภาพผนวกที่ 2 เก็บข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 ระบาด	153

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

มวยไทยถือเป็นศิลปะการต่อสู้และการป้องกันตัวด้วยมือเปล่า มวยไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของไทยมาช้านาน ในสมัยอดีตประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านหลายประเทศ จึงได้มีการสู้รบเพื่อรักษาปกป้องประเทศชาติของตนไว้ ต่อมาวิวัฒนาการกลายเป็นศิลปะการต่อสู้ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวมากขึ้น มีลีลาการเคลื่อนไหวที่สวยงามแฝงอยู่ และยังคงไว้ด้วยความแข็งแกร่ง มวยไทยได้เริ่มขึ้นในสมัยใดไม่มีเอกสารหลักฐานปรากฏแน่ชัด เริ่มตั้งแต่ยุคโบราณกาลใช้คู่กับอาวุธยาวของเพลงดาบอื่น ๆ ในการต่อสู้ระยะประชิดตัวเพื่อให้ใช้อาวุธอื่นซ้ำเติมได้ถนัดขึ้น ดังนั้นชายชาติตรีทุกคนที่เป็นทหารจึงมีทักษะทางด้านมวยไทยด้วย เพราะเป็นความสามารถในการต่อสู้ใช้คู่กับอาวุธต่าง ๆ ในการรบ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการฝึกมวยไทยในสมัยก่อนมีการฝึกในความหมายอยู่ 2 อย่าง คือ 1. เพื่อใช้สำหรับสู้รบกับข้าศึก 2. เพื่อต่อสู้ป้องกันตัว (จรรยา แก่นวงษ์คำ, 2530: 1)

พัฒนาการของมวยไทยเริ่มมาตั้งแต่สมัยอาณาจักรน่านเจ้า สันนิษฐานว่า มีมวยไทยไว้ต่อสู้กับผู้เข้ามารุกราน บรรพบุรุษของไทยได้คิดค้นการต่อสู้สำหรับการป้องกันตัวที่แอบแฝงไว้ด้วยพิษสงรอบตัว เรียกว่า “พันลำ” แปลว่า “รอบด้าน” มีการใช้หัวขวิด ปากกัด ตีนเตะ ถีบเหน็บ มือตะปบทุบ ศอกถอง ฟันสับ สันเดือย เข่ากระทืบ ก้นกระแทก แบกป่าทุ้ม สัมทับ จับหัก ควักนัยน์ตา ฝ่าลูกหมาก ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นการต่อสู้ด้วยมือเปล่า (ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2541: 9) สมัยกรุงสุโขทัยยังคงมีการใช้มวยไทยประกอบกับอาวุธอื่น ๆ ในการต่อสู้ มีการใช้วิชาศิลปะศาสตร์ 18 ประการสำหรับผู้ทำหน้าที่เป็นพระเจ้าแผ่นดินจะต้องรู้เกี่ยวกับ “มายา” คือ ความรู้เกี่ยวกับมวยไทย กระบี่กระบอง รวมทั้งแผนการสู้รบที่เรียกว่า ตำราพิชัยสงคราม (สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์, 2540: 64) ในสมัยกรุงศรีอยุธยามีความเด่นชัดมากขึ้น มีการฝึกโดยทั่วไปรวมทั้งพระมหากษัตริย์ ขุนนางชั้นสูง และชาวบ้านที่อาศัยใช้ชั้นเชิงมวยไทยเข้ารับราชการ ถวายตัวเป็นมหาดเล็กรับราชการ เจริญก้าวหน้า บางท่านขึ้นเป็นกษัตริย์ ซึ่งกล่าวว่าการฝึกมวยควบคู่ไปกับการฝึกใช้อาวุธที่มีอยู่ในสมัยนั้น คือ ดาบ ดั้ง เขน ทวน หอกใหญ่ หอก คู่ เสโล โทมร ธนู และมีดสั้น จุดประสงค์ของการฝึกคือการเตรียมไพร่พลไว้สำหรับการศึกสงคราม โดยสำนักฝึกที่มีชื่อเสียง ได้แก่ สำนักดาบพุทไธสวรรย์ (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2540: 15) สมัยกรุงธนบุรีพระเจ้ากรุงธนบุรี (พระเจ้าตากสิน) ได้ออกนำทัพออกสู้รบกับพม่าจนดาบหัก แต่ก็สามารถป้องกันเมืองพิชัยเอาไว้ได้และท่านได้มีทหารเอกคู่ใจซึ่งมีความสามารถด้านมวยไทยมาก นั่นคือ นายทองดี ฟันขาว (จ้อย) เป็นชาวเมือง

พิชัย ต่อมาได้เป็นเจ้าเมืองพิชัย หรือพระยาไชยบูรณ์ หรือพระยาพิชัยดาบหัก สำนักฝึกมวยไทยสมัยกรุงธนบุรีมีลักษณะคล้าย ๆ กับสมัยกรุงศรีอยุธยา คือมีสำนักมวยในพระราชวังสำหรับฝึกหัดมวยไทยให้ทหารและขุนนาง อีกทั้งยังมีสำนักมวยตามหมู่บ้านต่าง ๆ ทั่วไป การฝึกนิยมฝึกหัดกันในบริเวณวัด เพราะวัดมีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การฝึกมวยเป็นอย่างมาก (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2540: 23) และในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์การฝึกมวยไทยเริ่มมีจุดประสงค์ที่เปลี่ยนไปคือ จากการฝึกเพื่อให้ทหารมีความสามารถในการรบระยะประชิดตัวเป็นการใช้ปืนไฟและปืนใหญ่ตามเทคโนโลยีของชาวตะวันตก แต่การแข่งขันชกมวยในงานเทศกาลประจำปีหรืองานประเพณีต่าง ๆ (สมศักดิ์ ศิริอนันต์, 2541: 13) ยังคงมีอยู่ มีการค้นพบจารึกตำรามวยไทยในสมัยรัชกาลที่ 3 ไว้ในสมุดข่อย ประกอบด้วยแม่ไม้และลูกไม้อย่างละ 12 ท่า ซึ่งต่อมาได้พัฒนาเป็นลูกไม้ย่อย ๆ ที่มีผู้นำไปพัฒนาต่อไปอีกเป็นจำนวนมาก กษัตริย์ไทยทรงโปรดกีฬามาก เช่น สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดให้ลูกยาเธอ หลายพระองค์หัดเล่นกระบี่กระบองประชาชนส่วนใหญ่ก็นิยมเล่นกีฬาฟันกันมากโดยฝึกกันตามบ้านเรือนและสำนักต่าง ๆ และทรงแต่งตั้งผู้มีฝีมือในทางกีฬาต่าง ๆ ให้เป็นหัวหน้าในการจัดกีฬา ให้มียศและตำแหน่งด้วย เช่น หมื่นมวย แม่หมัด ขุนชงัด ชิงชก เป็นผู้ดำเนินการจัดกีฬา การชกมวยในสมัยนี้มีการพัฒนาไปสู่หัวเมืองและต่างจังหวัด ขณะที่สำนักพระราชวังมีการตั้งกรมมหาดเล็กรักษาพระองค์ขึ้นเพื่อรักษาความปลอดภัยในพระราชวัง และถวายอารักขาแต่พระมหากษัตริย์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2514 ได้โปรดเกล้าให้คัดเลือกบุตรหลานผู้มีตระกูลสูงมาฝึกเป็นกรมทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ และโปรดให้ความรู้ในราชสำนัก พ.ศ. 2423 ได้ย้ายมาอยู่ที่พระตำหนักสวนกุหลาบและโปรดจัดตั้งโรงเรียนนายทหารมหาดเล็กขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2427 ต่อมาเปลี่ยนเป็นโรงเรียนพลเรือนสำหรับนักเรียนที่ประสงค์จะเข้ารับราชการเป็นนายทหารมหาดเล็ก ซึ่งมีวิฆาญไทยประกอบอยู่ด้วย (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2540: 36-37)

หลังจากรัชกาลที่ 6 มวยไทยได้มีการพัฒนามากขึ้นโดยมีการชกแบบสวมหมวก และนับคะแนนแพ้ชนะ มีการกำหนดยก กำหนดการแต่งกายของนักมวยตามมุม คือ มุมแดงและมุมน้ำเงิน เช่นเดียวกับการชกมวยสากล มีการจัดตั้งค่ายมวยและประกอบด้วยนักมวยที่มีชื่อเสียง คหบดีชื่อ “เจ้าเชตุ” ได้จัดตั้งสนามมวยขึ้นในพื้นที่ของตนเองเพื่อนำรายได้จากการชกมวยไปบำรุงกิจการทหาร ต่อมา มีการพัฒนาก่อตั้งสมาคมมวยไทยสมัครเล่นแห่งประเทศไทย ได้มีนักมวยชาวต่างชาติเข้ามาแข่งขันกันเป็นจำนวนมากและมีการถ่ายทอดสดการชกมวยผ่านทางโทรทัศน์ ทำให้ธุรกิจมวยไทยได้มีการขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง รวมไปถึงในต่างจังหวัดได้มีเวทีมวยหลายแห่งเป็นการเปิดโอกาสให้นักมวยที่มีฝีมือจากต่างจังหวัดได้แสดงฝีมือมากขึ้น และเป็นการส่งเสริมอาชีพให้กับคนในชุมชนในจังหวัดนั้น ๆ

จากการทบทวนถึงวิวัฒนาการของมวยไทยข้างต้นจะเห็นได้ว่ามวยไทยก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม สร้างความมีระเบียบวินัยและส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีไทยอันดีงาม เป็นศิลปะการต่อสู้ที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในยามคับขันได้อีกด้วย นอกจากนี้ผู้ฝึกมวยไทยได้ฝึกอย่างจริงจังก็สามารถเป็นกีฬาที่ทำรายได้ให้กับตนเองเองได้ (ชาญณรงค์ สุหงษา, 2545: 1) มวยไทยมีความสำคัญมากมาย เช่น มีความสำคัญต่อบุคคล ฝึกพัฒนาการทางกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา มีความสำคัญต่อชุมชนและสังคมคือมวยไทยเป็นกิจกรรมที่ทางสังคมร่วมกันหลาย ๆ คน เมื่อมีการแข่งขัน มีความสำคัญต่อประเทศชาติคือ ประเทศไทยใช้วิชามวยไทยในการปกป้องการรุกรานจากชาติอื่น ๆ ช่วยปกป้องอิสรภาพของไทยไว้ได้จนถึงปัจจุบัน มีความสำคัญต่อนานาชาติคือปัจจุบันชาวต่างชาติมีการหัดชกมวยไทยกันมากขึ้นทั้งในและต่างประเทศ ทำให้เข้าใจวิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีของไทยมากขึ้น มวยไทยคู่ราชบัลลังก์คือนักมวยได้ใช้วิชามวยไทยในการเข้ารับข้าราชการในกรมทนายเล็กรหรือกรมพนักงานสอบสวนคุณพระมหากษัตริย์และพิทักษ์ราชบัลลังก์ และมวยไทยมีความสำคัญต่อชาติช่วยให้ชาติมั่นคง (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2540: 4-6)

เนื่องจากมวยไทยได้รับความนิยมไปอย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะภายในประเทศ ในต่างจังหวัดก็ได้รับความนิยมเหมือนกัน ซึ่งมวยไทยในต่างจังหวัดนั้นจะจัดในงานประเพณีของแต่ละท้องถิ่น เพื่อเป็นการสนทนากการให้แก่ผู้ไปเที่ยวงานได้รับชม บ้างก็มีการพนัน มีเดิมพัน เพื่อเป็นความสนุกสนานของการชม มวยไทยในจังหวัดเชียงใหม่เป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมมาจากชาวต่างชาติซึ่งก็สร้างรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี รวมถึงคนในพื้นที่บางคนที่สนใจในมวยไทยก็สามารถที่จะเรียนมวยไทยได้กับโรงเรียน หรือค่ายมวยต่าง ๆ ซึ่งค่ายมวยจะต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 ส่วนบุคคลใดสนใจที่จะเป็นนักมวยหรือประกอบอาชีพมวยก็ต้องมีสัญชาติไทย และจดทะเบียนเป็นนักมวยตามพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 เป็นเพศชายหรือหญิงตามสถิติบัตรริเช่นกันกับค่ายมวย ค่ายมวยในจังหวัดเชียงใหม่มีมากกว่า 40 ค่าย กระจายไปตามอำเภอต่าง ๆ ภายในจังหวัดเชียงใหม่ สร้างรายได้ สร้างอาชีพให้กับคนในชุมชนจำนวนมาก อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นการเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทำให้ชาวต่างชาติได้เรียนรู้วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ไทยผ่านการท่องเที่ยว ผ่านการเรียนมวยไทย

จากการที่มวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่อยู่คู่กับคนไทยมาอย่างยาวนาน และเป็นวัฒนธรรมไทยที่ควรได้รับการรักษาและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป อีกทั้งยังได้รับความนิยมมากขึ้นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ สามารถสร้างรายได้ สร้างอาชีพ และสร้างประโยชน์มากมายแก่ครอบครัว ชุมชน และประเทศ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม การสร้างระบบเครือข่ายชุมชน การสร้างจิตสำนึกในการดำรงชีวิตที่มีวัฒนธรรม มีความรับผิดชอบเพื่อเป็นรากฐานที่ดีของสังคม (แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2550-2554) อย่างไรก็ตามจากการศึกษาเกี่ยวกับการ

บริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าตั้งแต่ในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันมีการจัดกิจกรรมโครงการที่เกี่ยวกับมวยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศซึ่งค่อนข้างมีหลากหลายแต่ก็ยังไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบที่ชัดเจนโดยเฉพาะการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเกี่ยวกับมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติ ด้วยเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยสนใจที่จะถึงศึกษาการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อที่จะได้ทราบถึงสถานการณ์ของมวยไทยในระดับประเทศและนานาชาติ การบริหารจัดการมวยไทย และข้อเสนอแนะเชิงการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ อีกทั้งยังสามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานรัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา ผู้ที่ประกอบกิจการที่เกี่ยวกับมวยไทย ค่ายมวย และชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่

คำถามการวิจัย

เพื่อให้การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน ได้อย่างแท้จริง และนำไปสู่วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย ตลอดจนการได้ข้อค้นพบที่ผลการวิจัย ที่มีความน่าเชื่อถือทางด้านวิชาการผู้วิจัยได้กำหนดคำถามหรือโจทย์การวิจัยได้ดังนี้

1. สถานการณ์เกี่ยวกับมวยไทยในปัจจุบันเป็นอย่างไร
2. ปัจจุบันการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติเป็นอย่างไร
3. ข้อเสนอเชิงการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ควรเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากโจทย์คำถามของการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างคุณประโยชน์กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติ สามารถนำมาตั้งเป็นวัตถุประสงค์การวิจัยที่สอดคล้องได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์เกี่ยวกับมวยไทยในระดับประเทศและนานาชาติ
2. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการมวยไทยในระดับประเทศและนานาชาติ ที่สร้างประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติ
3. เพื่อศึกษาหาข้อเสนอเชิงการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ ในครั้งนี้ผู้วิจัยมีความคาดหวังว่าผลการศึกษาวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ทั้งในเชิงนโยบาย การบริหารจัดการ การปฏิบัติการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนากีฬามวยไทยในทุกระดับของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทย ซึ่งผู้วิจัยสามารถขยายประเด็นย่อยของประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ดังนี้

1. ได้งานวิจัยเชิงคุณภาพด้านสังคมศาสตร์ที่เป็นประโยชน์ทางด้านวิชาการ ปฏิบัติการ โดยเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบด้วยสถานการณ์มวยไทยในประเทศ ต่างประเทศ นโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับมวยได้ กฎหมายเกี่ยวกับมวยได้ การจัดการแข่งขันมวยไทย การบริหารจัดการมวยได้เชิงเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา/ศิลปวัฒนธรรม สุขภาพอนามัย การนันทนาการและความบันเทิง และการบริหารจัดการมวยได้เชิงการเมือง รวมถึงปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนามวยไทย ตลอดจนปัญหาในวงการกีฬามวยไทย และข้อเสนอที่เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและพัฒนามวยไทย
2. องค์ความรู้ที่เป็นผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น นักมวย ค่ายมวย ผู้จัดการค่ายมวย นักธุรกิจ หน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐเอกชน และรัฐบาล รวมถึงผู้ที่มีความเกี่ยวข้องและสนใจเกี่ยวกับกีฬามวยไทย
3. องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาวิจัยสามารถนำไปต่อยอดในเชิงวิชาการในลักษณะของการอบรมสัมมนา การจัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับมวยไทยทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงการนำไปศึกษาวิจัยต่อยอดในมิติที่สอดคล้องหรือเกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมได้อย่างกว้างขวางต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ ตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่เป็นผลของการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์มวยไทยในปัจจุบัน การบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมถึงการได้มาซึ่งข้อเสนอเชิงการศึกษามวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้การศึกษาวิจัยมีขอบเขตที่ชัดเจน ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการในเขตพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยกำหนดให้ค่ายมวยในจังหวัดเชียงใหม่เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วนของมวยไทย

ขอบเขตด้านประชากร (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ)

เนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ประกอบด้วย ผู้แทนเจ้าของค่ายมวยจำนวน 10 คน ผู้แทนผู้จัดการค่ายมวย จำนวน 10 คน ผู้แทนที่เป็นนักมวยจำนวน 10 คน ผู้แทนนักธุรกิจที่จัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับมวยไทยจำนวน 10 คน ผู้แทนผู้นำในชุมชนจำนวน 10 คน ผู้แทนชมรมมวยไทย จำนวน 2 คน และผู้แทนการกีฬามวยไทยจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งสิ้น 55 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ในการพัฒนาสังคม ชุมชน ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยเน้นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์มวยไทยทั้งในจังหวัดเชียงใหม่ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์มวยไทยในประเทศและต่างประเทศ นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับมวยไทย ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมวยไทย ลักษณะการจัดการแข่งขันมวยไทย รวมถึงการบริหารจัดการกีฬามวยไทยที่ประกอบด้วย การบริหารจัดการมวยไทยเชิงเศรษฐกิจ การบริหารจัดการมวยไทยเชิงสังคม การบริหารจัดการมวยไทยเชิงการศึกษา/ศิลปวัฒนธรรม การบริหารจัดการมวยไทยเชิงสุขภาพ การบริหารจัดการมวยไทยเชิงนันทนาการ การบริหารจัดการมวยไทยเชิงการมวยป้องกันสนับสนุนการบริหารจัดการ และการบริหารจัดการและพัฒนากีฬามวยไทย ปัญหาพร้อมแนวทางแก้ไข ตลอดจนการศึกษาค้นคว้าให้ได้มาซึ่งข้อเสนอที่เป็นแนวทางการบริหารจัดการและการพัฒนามวยไทยเพื่อสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติในภาพรวม

ขอบเขตด้านวิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยที่ผู้วิจัยได้ทำการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลใน 2 ประเภท คือ (1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์ (Semi-structured interviewed) ลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยตรงตามที่ได้กำหนดไว้ การเข้าร่วมสังเกตการณ์ในเวทีอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การเก็บข้อมูลโดยการจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ และเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับวงการกีฬามวยไทย (2) ข้อมูลทุติยภูมิ

(Secondary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสารวิชาการ หนังสือทางราชการ บทความทางวิชาการ รายงานการวิจัย และเอกสารประกอบการอบรมสัมมนาที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยนำมารวบรวม ทบทวน ตรวจสอบ แยกแยะ จัดระดับความสำคัญ วิเคราะห์ สังเคราะห์ หาความสัมพันธ์เชื่อมโยง ซึ่งนำมาประกอบเป็นข้อเสนอหรือผลการวิจัยที่สมบูรณ์ต่อไป

ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยคาดว่าจะใช้เวลาในการดำเนินการจนแล้วเสร็จกระบวนการสามารถจัดทำเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ได้ในระยะเวลา 1 ปี โดยเริ่มจากการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลในเชิงเอกสาร นำข้อมูลมาวิเคราะห์สังเคราะห์สกัดเป็นตัวแปร และออกแบบจัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลทั้งหมดไปจัดทำหมวดหมู่ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลการวิจัยที่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 ไปจนถึงวันที่ 30 กันยายน 2564

ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัด อยู่ 3 ประการ คือ (1) ข้อจำกัดเกี่ยวกับพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยที่ และหน่วยวิเคราะห์ที่เป็นค่ามวญไทยที่ใช้ในจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น ไม่ครอบคลุมพื้นที่ในระดับภาค และระดับประเทศ (2) ข้อจำกัดเกี่ยวกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ไม่ครอบคลุมตัวแปรในการบริหารจัดการในทุกมิติที่ควรจะเป็น และควรจะใช้ในการศึกษาวิจัย (3) ข้อจำกัดด้านสถานการณ์โควิดระบาด ทำให้การลงพื้นที่ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งการสัมภาษณ์ และการจัดสนทนากลุ่มย่อย มีปัญหาอุปสรรคทั้งในเรื่องของจำนวนผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาลที่ไม่ให้มีการรวมกลุ่มประชาชน จากข้อจำกัดที่กล่าวมา ผู้วิจัยก็มีความมุ่งมั่นพยายาม ดำเนินการศึกษาวิจัยของเต็มศักยภาพ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครบถ้วนสมบูรณ์ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด

นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารจัดการ หมายถึง แนวคิด เทคนิค วิธีการ กระบวนการ กลยุทธ์ และการปฏิบัติการที่เกี่ยวกับทุกองคาพยพของวงจรมวญไทย เพื่อนำผลมาสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน ในจังหวัดเชียงใหม่ รวมถึง การสร้างคุณประโยชน์ในระดับประเทศในภาพร่วม ในมิติที่สอดคล้อง ซึ่งการบริหารจัดการมวญไทยเพื่อสร้างคุณประโยชน์สังคม ชุมชน ประกอบด้วย

การบริหารจัดการมวยไทยเชิงเศรษฐกิจ เชิงสังคม เชิงการศึกษาและศิลปวัฒนธรรม เชิงสุขภาพ อนามัย เชิงันทนาการและความบันเทิง และการบริหารจัดการมวยไทยเชิงการเมือง ในลักษณะให้ทุกภาคส่วนในวงการมวยไทยเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนาทั้งวงการมวยไทย และสังคม ชุมชนโดยรวม

สถานการณ์ หมายถึง สภาพการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงการมวยไทย ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งด้านบวกและด้านลบ ต่อการบริหารจัดการ และการพัฒนามวยไทยในทุกระดับ โดยสถานการณ์ใด ๆ ที่เกี่ยวกับมวยไทยล้วนส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของวงจรกิจฬามวยไทย เช่น นักมวย ค่ายมวย ผู้จัดการ ผู้ประกอบการ นักธุรกิจ และสังคม ชุมชน รวมถึงประเทศชาติบ้านเมือง สถานการณ์มวยไทยดังกล่าวมาประกอบด้วย สถานการณ์มวยไทยในระดับท้องถิ่น ระดับภาค และระดับประเทศและต่างประเทศ สถานการณ์มวยไทยที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวกับมวยไทย สถานการณ์ที่เกี่ยวกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวกับมวยไทย และสถานการณ์ที่เกี่ยวกับลักษณะการจัดการแข่งขันมวยไทย รวมถึง สถานการณ์ที่เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและสถานการณ์เกี่ยวกับโรคระบาด (โควิด 19)

ปัจจัย หมายถึง สิ่งหนึ่งสิ่งใด สถานการณ์ใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการและการพัฒนามวยไทย ซึ่งเป็นทั้งปัจจัยส่งเสริมสนับสนุนและจุดดิ่งประกอบด้วย ปัจจัยทางด้านความนิยมชมชอบและชื่นชมศิลปะมวยไทยของประชาชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปัจจัยทางด้านความมีชื่อเสียงของนักมวยไทย ปัจจัยทางการดำเนินธุรกิจในวงการกีฬามวยไทย ปัจจัยทางด้านความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยทางการได้รับทางด้านการได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและเอกชน ส่วนปัจจัยจุดดิ่งที่สร้างปัญหาให้กับวงการมวยไทย เช่น สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สถานการณ์เกี่ยวกับโรคระบาดโควิด 19 ปัจจัยการเล่นการพนันในวงการมวยไทย ที่นำไปสู่การล้มมวยของนักมวยและการตัดสินที่ไม่เป็นธรรม

ข้อเสนอ หมายถึง คำแนะนำที่ได้จากผลการศึกษาวิจัยที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและพัฒนามวยไทยเพื่อนำไปสู่การสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคมชุมชนให้แก่ประเทศชาติ ซึ่งมีข้อเสนอดังต่อไปนี้ การพัฒนาค่ายมวยในชุมชนท้องถิ่นให้เป็นศูนย์เรียนรู้ครบวงจรการจัดตั้งชมรมมวยไทยในระดับท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการและพึ่งพาตนเองได้ มีศักยภาพในการบริหารจัดการ ดำเนินกิจกรรมโครงการ และปฏิบัติการในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงการกีฬามวยไทยเพื่อเพิ่มคุณค่าและสร้างสรรค์ประโยชน์ให้สังคมชุมชนในทุกมิติ

ลักษณะการจัดการแข่งขันมวยไทย หมายถึง การจัดกิจกรรมโครงการการแข่งขันชมมวยในทั้งในอดีตและปัจจุบัน ซึ่งมีความเหมือนและแตกต่างกัน ความเหมือน เช่น ในอดีตการจัดการแข่งขันมวยไทยจะดำเนินการในกรณีที่มีงานบุญงานกุศล งานมหรสพ และงานประจำปีที่เป็นประเพณีต่าง ๆ โดยจัดร่วมกับมหรสพอื่น ๆ เช่น รำวง ดนตรี ลิเก ภาพยนตร์ เป็นลักษณะของการจัดเพื่อสร้างความ

บัณฑิตให้กับประชาชนในลักษณะผ่อนคลายที่ว่างเว้นจากการทำงาน และรายได้ส่วนใหญ่จะนำไปใช้ในการกุศลทั้งสิ้น สำหรับลักษณะการจัดการแข่งขันมวยไทยในปัจจุบัน การจัดมวยเพื่อการกุศलयังคงมีอยู่เหมือนในอดีต แต่ปัจจุบันการจัดการแข่งขันชกมวยมีเรื่องของธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้องมากกว่า ซึ่งลักษณะการจัดการแข่งขันมีหลายรูปแบบ หลายกติกา หลายเวที ที่มีรูปแบบแตกต่างกันไป การจัดการแข่งขันในปัจจุบันมีทั้งในประเทศและต่างประเทศ ลักษณะที่สำคัญ คือ การจัดการแข่งขันในปัจจุบันจะมีระบบแสวงหาเสียงเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสีสันให้กับวงการมวยไทย พร้อมกับมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเข้ามาถ่ายทอดการแข่งขันไปยังผู้ชมทั่วทุกมุมโลก

บทที่ 2

การตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยจึงได้ค้นคว้าและรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางการศึกษาโดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบริการจัดการ
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการมวยไทย
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาชุมชน
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับบูรณาการ
5. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่าย
6. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
7. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน
8. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. ข้อเสนอแนะแนวคิดและทฤษฎี
11. กรอบแนวความคิดในการวิจัย

โดยรายละเอียดของแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่นำมาเป็นพื้นฐานและแนวทางการศึกษาครั้งนี้ มีดังต่อไปนี้

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการจัดการ

องค์กร คือศูนย์รวมตัวของคนตั้งแต่สองคนขึ้นไปมีการทำกิจกรรมร่วมกัน และมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน และสิ่งที่อยู่คู่องค์กรทุกองค์กรไม่ว่าจะเป็นองค์กรภาครัฐ เอกชน องค์กรทางการศึกษา องค์กรทางศาสนาวัฒนธรรม องค์กรทางทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรในรูปแบบอื่น ๆ คือ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล องค์กรใดก็ตามถ้ามีผู้บริหารจัดการที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ สถาบันกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นสถาบันหนึ่งที่มีผู้นำคือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้รับผิดชอบท่าอำนาจหน้าที่ในการปกครองและบริหารจัดการ พัฒนาตำบล หมู่บ้านให้มีความเจริญก้าวหน้าและเข้มแข็ง ดังนั้นการที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีความรู้ความเข้าใจทางด้านการบริหารจัดการถือว่าเป็น

ต้นทุนอย่างหนึ่งที่จะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน การบริหารจัดการได้มี นักวิชาการและนักการศึกษาได้ให้นิยามความหมายไว้หลากหลาย แต่ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องไปใน แนวทางเดียวกัน จะมีความแตกต่างกันบ้างเล็กน้อยก็ในส่วนของการใช้สำนวนโวหาร ภาษาเท่านั้น ซึ่งการให้นิยามความหมายมีดังต่อไปนี้

สมยศ นาวิการ (2546: 14) ได้ให้ความหมายของคำว่าการบริหาร (Administration) ไว้ว่า เป็นขบวนการของการทำงานให้สำเร็จโดยใช้บุคคลอื่นซึ่งสอดคล้องกับความหมายของ (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และสมชาย หิรัญกิตติ, 2545: 18) ที่ได้อธิบายว่า การบริหารจะใช้ในการบริหารระดับสูง โดยเน้นการกำหนดนโยบายที่สำคัญและการกำหนดแผนของผู้บริหารระดับสูงเป็นคำที่นิยมใช้ในการ บริหารรัฐกิจหรือใช้ในหน่วยราชการ และคำว่าผู้บริหารจะหมายถึงผู้บริหารที่ทำงานอยู่ในองค์กรของ ภาครัฐหรือองค์กรที่ไม่มุ่งหวังกำไรที่เป็นตัวเงิน การบริหารเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย ในขณะที่ นักวิชาการต่างประเทศคือเฮอร์เบิร์ต ไชมอน กล่าวไว้ว่า การบริหาร หมายถึงการทำงานของคุณคน ตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันเช่นเดียวกับ Goodnow (1900: 81 อ้างใน สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์, 2549: 50) ที่กล่าวไว้ว่าการบริหารเกี่ยวข้องกับการนำนโยบาย เหล่านั้นไปสู่การปฏิบัติ ในขณะที่ Woodrow Wilson (1865: 78) ได้กล่าวไว้ว่า นักบริหารจะต้อง รับรู้อย่างชัดเจนถึงงานที่ได้รับมอบหมาย เพื่อที่จะสามารถพัฒนาระบบการบริหารงานที่มี ประสิทธิภาพ และควรจะแยกการเมืองออกจากฝ่ายบริหาร

ส่วนการจัดการ (Management) ตามความหมายของตุลา มหาพสุธานนท์ (2545: 30-41) คือขบวนการนำทรัพยากรการบริหารงานมาใช้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามขั้นตอนคือ การวางแผน การ จัดองค์การ การขึ้นนำ และการควบคุม ส่วน นิรมล กิติกุล (2551: 9-14) ได้ให้ความหมายของการ จัดการคือ ศิลปะของผู้บริหารในการจัดระบบทำงาน โดยใช้คนและทรัพยากรต่าง ๆ ให้ประสบ ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การหรือการจัดการคือขบวนการนำเอาวัสดุอุปกรณ์และมนุษย์มา ใช้ให้เกิดประโยชน์และได้ผลตามวัตถุประสงค์ ซึ่งประกอบไปด้วยการจัดองค์การ การสั่งการ การ ประสานงาน และประเมินผลของความสำเร็จเป็นเทคนิคหรือศิลปะที่จะสั่งการและจูงใจให้บุคคลใน องค์กรทำงานตามวัตถุประสงค์ขององค์การ รวมถึงการจัดการหมายถึงขบวนการวางแผน การจัด องค์กร การสั่งการ การควบคุมธุรกิจในด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากรให้สำเร็จตาม วัตถุประสงค์ สำหรับนักวิชาการและนักศึกษาด้านการบริหารจัดการในต่างประเทศ เช่น Harold Koontz (1974: 61 อ้างใน สมคิด บางโม (2542: 61) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการจัดการหมายถึงการ ดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของเป็น อุปกรณ์การจัดการนั้นในขณะที่ Ernest Dale (1973: 61 อ้างใน สมคิด บางโม, 2542: 61) ได้ให้ ความหมายของการจัดการคือ ขบวนการจัดองค์การและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านการจัดการของ สมคิด บางโม (2542: 61) ที่ได้สรุป

ความหมายของการจัดการไว้ดังนี้คือ การจัดการคือศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ขององค์กร และนอกองค์กร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ จากความหมายดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่าการจัดการมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือการจัดการเป็นศิลปะในการใช้คนทำงาน การจัดการต้องอาศัยปัจจัยพื้นฐานคือคน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ รวมถึงการจัดการ เป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล อย่างไรก็ตามการบริหาร หรือการจัดการ ได้มีนักวิชาการนำเอาคำสองคำมารวมกัน คือการบริหารจัดการซึ่งได้ให้ทัศนะว่าคำสองคำมีความหมายที่คล้ายกันและใช้แทนกันได้

ทรัพยากรในการบริหาร 4M

การบริหารจัดการทุกประเภทจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหรือทรัพยากรทางการบริหารจัดการที่สำคัญ ได้แก่ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) และการจัดการ (Management) หรือทฤษฎี 4M's

ดอกรินทร์ คำมีรัตน์ และคณะ (2552) กล่าวว่า ทรัพยากรในการบริหาร (Resources) ได้แก่ วัสดุและเครื่องใช้เพื่อประกอบการดำเนินงานรวมถึงความสามารถในการจัดการ ทรัพยากรในการบริหารสามารถแบ่งแยกได้เป็น 4 ประเภท หรือเรียกย่อ ๆ ว่า 4M คือ

1. บุคลากร (Man)

มีการกำหนดนโยบายการบริหารงานให้พนักงานแต่ละคนต้องผ่านกระบวนการการฝึกฝน ทักษะความสามารถก่อนเข้างาน จึงจะมอบหมายงานที่มีลักษณะเหมาะสมกับทักษะที่มีให้แต่ละคน เป็นไปตามแนวคิดของ Max Weber (1864-1920) ทฤษฎีการจัดการตามระบบราชการ (Bureaucratic management) ที่องค์การควรจะถูกบริหารบนพื้นฐานของเหตุผล และไม่เป็นส่วนตัว โดยการแบ่งงานกันทำเฉพาะด้าน มีการส่งเสริมพัฒนาความรู้ความสามารถของพนักงานให้เกิดความเชี่ยวชาญอยู่ตลอดเวลา สร้างคนให้มีประสิทธิภาพมีความพร้อมต่อการทำงานและการเรียนรู้งานใหม่ ๆ เพื่อให้ชิ้นงานที่ผลิตออกมามีคุณภาพ เป็นการบริหารคนให้มีประสิทธิภาพตามแนวคิดของ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2532) ที่กล่าวว่าการบริหารคนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการบริหารและเรียกได้ว่าเป็นองค์ประกอบของการบริหาร ที่ผู้บริหารแต่ละคนนำไปใช้ในกระบวนการทำงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. งบประมาณ (Money)

มีการกำหนดแนวทางการบริหารการใช้จ่ายเงินหรือต้นทุนการผลิตอย่างประหยัดและคุ้มค่า ให้ได้ผลลัพธ์มากกว่าต้นทุนที่กำหนดไว้ ซึ่งการบริหารการเงินองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารจัดการตามแนวของวิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2532) การควบคุมการผลิตงานที่มีผลงานที่ไม่มีคุณภาพให้น้อยที่สุด ซึ่งมาจากเทคนิค เครื่องมือเครื่องใช้และพนักงานผลิตที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรง เป็นหลักของการบริหารในด้านการควบคุมของเฮนรี ฟาโยล (Henry Fayol) และพัฒนาสิ่งเหล่านี้อยู่

ตลอดเวลา การใช้เครื่องมืออย่างระมัดระวังและช่วยกันดูแลรักษา เพื่อให้ต้นทุนการผลิตที่มีในกระบวนการต่างๆ เป็นไปอย่างประหยัดคุ้มค่า ทำให้องค์กรมีเงินไปพัฒนาด้านอื่น ๆ หรือการจัดสวัสดิการอื่นเพิ่มเติมให้พนักงานได้ต่อไป กล่าวคือการบริหารการเงินเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเชิงกลยุทธ์ได้โดยคำนึงถึง 1) ลักษณะการดำเนินงานขององค์กร 2) ลักษณะธุรกิจในอนาคต 3) สภาพแวดล้อม 4) การจัดสรรทรัพยากร 5) การปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์

นอกจากนี้ การบริหารจัดการเงินอย่างประหยัดและคุ้มค่านั้นมีความสอดคล้องกับการกำหนดกลยุทธ์ระดับธุรกิจที่ต้องการเป็นผู้นำด้านต้นทุนต่ำ (Cost Leadership) ในเชิงการแข่งขัน เป็นการกำหนดกลยุทธ์ที่ครอบคลุมวิธีการในการแข่งขัน แก่ผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงาน (Function) ต่าง ๆ มุ่งเน้นให้แผนงานคามหน้าที่พัฒนากลยุทธ์ขึ้นมาโดยอยู่ภายใต้กรอบของกลยุทธ์ เช่น แผนการผลิต แผนการตลาด แผนการดำเนินงานทั่วไป แผนการด้านทรัพยากรบุคคล แผนการเงิน เป็นต้น

3. วัสดุอุปกรณ์ (Material)

โดยการกำหนดแนวทางการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นส่วนสำคัญของการผลิตออกมาให้มีคุณภาพ และผลิตได้ในระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้นจึงกำหนดให้พนักงานทุกคน ต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้งานเครื่องมือต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี โดยมีการฝึกฝนและทำความเข้าใจรวมถึงเทคนิคต่าง ๆ ที่จะเป็นการดูแลรักษาและป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติงานได้

4. การจัดการ (Management)

มีการกำหนดกลยุทธ์การบริหารงานที่คำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรโดยทำการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาสและอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้กลยุทธ์ในการหลีกเลี่ยงและปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นกลยุทธ์การบริหารที่มีความครอบคลุม

การจัดการ 4M โดยใช้หลักการควบคุมเป็นส่วนสำคัญของการบริหารจึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ โดยที่ต้องควบคุมปริมาณงาน ควบคุมคุณภาพเวลาการทำงานของพนักงาน และควบคุมค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เหล่านี้จะส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร และต้องสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับพนักงานทุกคนรวมทั้งผู้บริหารด้วยกันด้วย ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกระบวนการต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาองค์กรให้มุ่งไปสู่ความเป็นเลิศในด้านการจัดการภายใน ได้แก่การรักษามาตรฐานการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ การสร้างความเชื่อมั่นในความปลอดภัยในการผลิตให้กับพนักงานและการบริการลูกค้าที่มีประสิทธิภาพรวมถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกันด้วย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับมวยไทย

ความรู้ทั่วไปของมวยไทย

มวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับคนไทย โดยความเฉลียวฉลาดของบรรพบุรุษในการใช้วิถีวะทศวรรษของร่างกาย เช่น หมัด เท้า เข่า ศอก และศีรษะเข้าต่อสู้ ป้องกัน โดยในสมัยก่อนจะมีการฝึกฝนในบรรดาหมู่ทหารเพราะมีการรบพุ่งและสู้รบกันกับประเทศเพื่อนบ้าน ต่อมาหากไม่มีสงครามได้นำมาใช้ในการแสดงเวลาว่างเทศกาลต่าง ๆ เช่น วัด บ้าน และ สำนักราชบัณฑิต โดยมีจุดมุ่งหมายของฝึกมวยไทยนั้นมี 2 ประการ ได้แก่ ประการที่ 1 เพื่อใช้ในการป้องกันตัว รักษาชีวิตของตนเพื่ออยู่รอด ประการที่ 2 เพื่อใช้สำหรับสู้รบกับข้าศึก เพื่อการป้องกันและรักษาเอกราชของประเทศ (ชาญชัย ยมดิษฐ์, 2548: 22)

จากการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของไทย มวยไทยได้เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยยุคสุโขทัย และสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบันและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการแข่งขันมวยไทยอาชีพ มวยไทยสมัครเล่น มีการกำหนดกติกาการแข่งขัน การจัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับอุดมศึกษา และมีการแสดงศิลปะมวยไทยเพื่อเป็นการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทย

มวยไทยเป็นศิลปะการป้องกันตัวคู่กับชนชาติไทยมาตั้งแต่ยุคโบราณกาล ใช้คู่กับอาวุธยาวของเพลงดาบอื่น ๆ ในการต่อสู้ระยะประชิดตัว เพื่อให้สามารถใช้อาวุธอื่นเข้าเติมได้ถนัดขึ้น ดังนั้นชายชาติตรีทุกคนที่เป็นทหารจึงเป็นมวยไทยด้วย เพราะเป็นความสามารถในการต่อสู้ใช้คู่กับอาวุธต่าง ๆ ในการรบ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการฝึกมวยไทยในสมัยก่อนมีการฝึกกันในความหมาย 2 อย่าง คือ 1. เพื่อใช้สำหรับสู้รบข้าศึก 2. เพื่อไว้ต่อสู้ป้องกันตัว (จรรยา แก่นวงศ์คำ, 2530: 1)

ศิลปะการต่อสู้แบบมวยไทยจึงเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการสร้างชาติ รักษาเอกราชและอธิปไตยจากคนรุ่นบรรพกาลสู่บุตรหลานสู่ยุคปัจจุบัน เพราะเป็นวิชาการต่อสู้ชั้นสูงสำหรับเจ้านายและขุนนางชั้นสูงที่เป็นทหาร อบรมสั่งสอนกันเพื่อเป็นคุณสมบัติของชายไทยดังที่มีคำกล่าวที่ว่า “...บรรพบุรุษของชาติไทยได้ฝึกฝนอบรมสั่งสอนกุลบุตรไว้เพื่อป้องกันตัวและป้องกันชาติ บรรดาชายฉกรรจ์ของไทยได้รับการฝึกฝนวิชามวยไทยแทบทุกคน นักรบผู้กระเดื่องนาม ทุกคนต้องได้รับการฝึกฝนอบรมศิลปะประเภทนี้อย่างชัดเจนทั้งสิ้น ซึ่งแต่เดิมนั้นศิลปะมวยไทยที่มีชั้นเชิงสูงมักจะฝึกสอนกันในบรรดาเจ้านายชั้นผู้ใหญ่ หรือเฉพาะพระมหากษัตริย์และขุนนาง ฝ่ายทหารเท่านั้น...” (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2540: 3)

วิวัฒนาการของวิทยาการมวยไทยในแต่ละสมัย

1. สมัยอาณาจักรน่านเจ้า

พ.ศ. 1291 พระเจ้าฟิโลโก๊ะ ได้รวบรวมอาณาจักรไทยขึ้นเรียกว่าอาณาจักรน่านเจ้าและมีกษัตริย์ที่เข้มแข็งปกครองอยู่นาน ไทยต้องได้ทำสงครามกับจีนอยู่ตลอดเวลา บางครั้งก็เป็นมิตร บางครั้งก็เป็นศัตรูกัน ในสมัยนั้นมีการฝึกใช้อาวุธบนหลังม้า รู้จักใช้หอก ใช้ง้าว ในสมัยนั้นล้านนาไทยได้มีวิชาการต่อสู้ป้องกันตัวและวิชาเจิ้ง การรบเพลงอาวุธและดำรงพิชัยสงคราม จะสังเกตเห็นว่าการต่อสู้สมัยนี้ส่วนมากจะใช้อาวุธ เพราะเป็นการต่อสู้เพื่อเอกราช การต่อสู้ด้วยมือเปล่าก็มีอยู่บ้างแต่ส่วนมากใช้ระยะประชิดตัว และนิยมการเลียนแบบจากจีน

2. สมัยกรุงสุโขทัย

พ.ศ.1781 - 1921 ในสมัยสุโขทัยนี้การต่อสู้มือเปล่าด้วยวิชามวยไทย ก็มีใช้อยู่ในการต่อสู้กับข้าศึกและเป็นการใช้ร่วมกับอาวุธมือถือชนิดต่าง ๆ เพื่อการกอบกู้ประเทศชาติ สถานที่ที่เป็นสำนักประสิทธิ์ประสาทวิชามวยไทยแบ่งออกเป็น (1) วัด จากครูอาจารย์ที่บวชเป็นพระภิกษุและมีฝีมือในการต่อสู้ (2) บ้าน จากผู้มีความรู้เป็นผู้ถ่ายทอดวิชามวยไทยให้กุลบุตร กุลธิดาที่สนใจ (3) สำนักราชบัณฑิตให้เรียนวิชาการต่อสู้ มีการใช้อาวุธบนหลังม้า ช้าง วัว ควาย (รังสฤษดิ์ บุญชลอ, 2547: 26)

3. สมัยกรุงศรีอยุธยา

พ.ศ. 1893 – 2310 สมัยนี้มรการถ่ายทอดวิชาการต่าง ๆ มาจากสมัยสุโขทัยอย่างต่อเนื่อง เช่น การล่าสัตว์ การคล้องช้าง การฟ้อนรำ และการละเล่นต่าง ๆ และวัดก็ยังคงเป็นสถานที่ให้ความรู้ทั้งวิชาสามัญและฝึกความชำนาญในเชิงดาบ กระบี่กระบอง กรีฑ มวยไทย ยิงธนู เป็นต้น

พ.ศ. 2174 – 2233 สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช นับว่าเจริญที่สุดมีกีฬาหลายอย่างในสมัยนี้ เช่น การแข่งเรือ การชกมวย

4. สมัยพระเจ้าเสือ หรือขุนหลวงสรศักดิ์

พระองค์ทรงชอบกีฬาชกมวยมาก ครั้งหนึ่งพระองค์พร้อมด้วยมหาดเล็ก 4 คน แต่งกายแบบชาวบ้านออกไปเที่ยวงานมหรสพที่ตำบลลาดรวด แล้วพระองค์ก็สมัครชกมวยในงานนั้น ในนามว่า นายเตื่อ โดยไม่เกี่ยงว่าคู่ต่อสู้จะเป็นใคร พอทางสนามรู้ว่าพระองค์เป็นนักมวยมาจากอยุธยาจึงได้จัดนักมวยฝีมือดีจากเมืองวิเศษไชยชาญที่มีอยู่ได้แก่ นายกลางหมัดมวย นายใหญ่หมัดเหล็ก นายเล็กหมัดหนัก ชกกับพระเจ้าเสือ และพระองค์ชกชนะทั้งสามคนรวด

พ.ศ. 2310 หลังจากกรุงศรีอยุธยาแตก คนไทยถูกจับไปเป็นเชลยมาก และเมื่อไปถึงพม่าก็จัดมหาเจดีย์ใหญ่เพื่อฉลองชัยชนะ สู้ก็พระนายกองก็ได้คัดเลือกนายขนมต้มส่งไปชกมวยที่พม่าด้วย นายขนมต้มซึ่งได้ใช้วิชามวยไทยต่อสู้กับพม่าถึง 10 คน และพม่าได้แพ้ นายขนมต้มหมดทุกคน จนถึงพระเจ้ากรุงอังวะตรัสชมเชยว่า คนไทยถึงแม้ไม่มีอาวุธในมือ มีเพียงมือเปล่าสองข้างก็ยังมีพิชชงรอบตัวเสร็จแล้วพระเจ้ากรุงอังวะได้มอบเงินและภรรยาให้ 2 คน เป็นรางวัลแก่นายขนมต้ม นายขนมต้มถึง

เปรียบเสมือนบิดาผู้สอนมวยไทย เพราะทำให้มีชื่อเสียงได้เลื่องลือจนมาถึงปัจจุบัน อนึ่งสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย มวยไทยชกกันด้วยคาดเชือก เรียกว่า มวยคาดเชือก ซึ่งใช้เชือกหรือผ้าพันมือ บางครั้งชกอาจถึงตายเพราะเชือกที่คาดมือนั้นบางครั้งใช้น้ำมันชุบเศษแก้วละเอียดชกตรงไหนเป็นแตกได้เลือด จะเห็นว่าสมัยนี้การชกมวยคาดเชือกอันตรายมาก

5. สมัยกรุงธนบุรี

พ.ศ. 2314 พม่ายกทัพมาตีเมืองเชียงใหม่ และมาตีเมืองพิชัย พระยาพิชัย (นายทองดี ฟินขาว) ซึ่งพระเจ้ากรุงธนบุรี (พระเจ้าตากสิน) ได้โปรดให้ครองเมืองพิชัยอยู่นั้นได้นำทัพออกมาต่อสู้กับพม่าจนดาบหัก แต่ก็สามารถป้องกันเมืองพิชัยเอาไว้ได้ ประชาชนทั่วไปจึงเรียกว่า พระยาพิชัยดาบหัก ตั้งแต่นั้นมา (รังสฤษดิ์ บุญชุลอ, 2547: 16 - 17)

เรื่องของพระยาพิชัยดาบหัก ในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายในรัชกาลสมเด็จพระที่นั่งสุริยามรินทร์ ก่อนกรุงแตกเป็นยุคสงครามกับพม่า มีหนุ่มชาวบ้านห้วยคาเมืองพิชัย หรืออุตรดิตถ์ ชื่อ นายจ้อย หรือ ทองดี ฟินขาว เป็นผู้สนใจในวิชาเพลงมวย เทียวเสาะหาวิชาไปตามสำนักต่าง ๆ จนมีฝีมือพอตัว จึงเที่ยวเปรียบหาคู่ชกจนมีชื่อเสียงโด่งดัง และได้ฝากตัวอยู่กับพระยาตาก ซึ่งต่อมาคือพระเจ้ากรุงธนบุรีหรือพระเจ้าตากสินมหาราชที่ได้ทรงแต่งตั้งนายทองดีไปครองเมืองพิชัยและมีความชอบได้ถึงพระยาพิชัย ในเวลาต่อมาแม้กระทั่งในตระกูลของพระยาพิชัยดาบหัก เมื่อรับราชการมาจนถึงรัชกาลที่ 6 ก็ได้รับพระราชทาน นามสกุลว่า วิชัยชัทคะ แปลว่า ดาบวิเศษของพระยาพิชัย สมัยกรุงธนบุรี มีการเล่นกีฬามวยไทย กระบี่กระบอง แข่งเรือ ว่าว ตะกร้อ ชักคะเย่อ

6. สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

พ.ศ. 2325 ในระยะต้น รัชกาลที่ 1 – 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ กษัตริย์ไทยที่ทรงโปรดการกีฬามาก เช่น สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงโปรดกีฬามวยไทยอย่างต่อเนื่อง ในสมัยนี้ได้มีฝรั่งสองคนพี่น้องเข้ามาหาคู่ชกมวยชนิดมีเดิมพัน พระองค์ได้จัดส่งหมื่นผลาญนักมวยเก่งกาจขึ้นชกกับฝรั่งสองพี่น้อง แม้หมื่นผลาญจะมีร่างกายเล็กเสียเปรียบฝรั่งมาก แต่ด้วยศิลปะมวยไทย อาวุธหมดเท่า เข้า ศอก ฝรั่งสองพี่น้องจึงพ่ายแพ้ยับเยินกลับไป สมเด็จพระจอมเกล้าอยู่หัว ได้โปรดให้พระเจ้าลูกยาเธอหลานพระองค์หัดเล่นกระบี่กระบอง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระองค์ทรงมีความชำนาญในกีฬามวยไทยจัดให้มีการแข่งขันชกมวยขึ้นในชนบทและในกรุง นอกจากนี้ได้ทรงแต่งตั้งผู้มีฝีมือในกีฬามวยให้เป็นหัวหน้าในการจัดกีฬา และยศตำแหน่งด้วย เช่น พระไชยโชคชกชนะแห่งพระนคร, หมื่นมวยมีชื่อ จากไชยา, หมื่นมวยแมนหมัด จากลพบุรี, หมื่นชงัดเชิงชกจากโคราช (รังสฤษดิ์ บุญชุลอ, 2547: 17 – 18; อัครวิน สุขแส, 2555)

ความสำคัญและคุณค่าของมวยไทย

มวยไทยได้มีการฝึกมวยไทยกันอย่างแพร่หลายไปยังสามัญสี่ทิศกันต่อมาเป็นศาสตร์ที่สำคัญของโลก เพราะจากประวัติศาสตร์คนไทยได้ใช้มวยไทยเป็นยุทธศาสตร์กู้ชาติ ถ้าจัดวิทยากรทั้งหลายกว่า เป็นศาสตร์แห่งการสร้างสรรค์ มวยไทยจึงมีความสำคัญต่อบุคคลและส่วนรวมมาตั้งแต่สมัยกาล ดังที่ (ต่อศักดิ์ แก้วจรัสวิไล และชาญชัย ยมดิษฐ์, 2554: 20) ได้กล่าวถึงความสำคัญของมวยไทยไว้ 4 ประการ ประกอบด้วย

1. มวยไทยสำคัญต่อบุคคล บุคคลที่ฝึกมวยไทยจะมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญาดียิ่งขึ้น
2. มวยไทยสำคัญต่อชุมชนและสังคม โดยกสนจัดกิจกรรมการชกมวยไทยหรือการแสดง ศิลปะมวยไทยทำให้บุคคลจำนวนมากเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ประชาชนทั่วไปเข้ามาชมการแข่งขันและการแสดง มรการเปิดร้านขายสินค้า จำหน่ายอาหารทำให้เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ
3. มวยไทยสำคัญต่อประเทศชาติ ในสมัยโบราณพระมหากษัตริย์และทหารได้ใช้วิชามวยไทยต่อสู้และปกป้องประเทศชาติจากการรุกรานจากชาติอื่น ๆ เช่น พระเจ้าตากสินมหาราช
4. มวยไทยสำคัญต่อวัฒนธรรม โดยมีชาวต่างชาติเดินทางเข้ามาฝึกฝนศิลปะการต่อสู้มวยไทย ทำให้เข้าใจวิถีชีวิตและขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมประเพณีของไทย และนำกลับไปเผยแพร่ให้กับประเทศของตน จึงทำให้มวยไทยกลายเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย

ซึ่งสอดคล้องกับวินัย พูนศรี (2555: 15 - 17) ที่ได้กล่าวว่ามวยไทยมีความสำคัญต่อบุคคล ชุมชน สังคม ราชบัลลังก์ ประเทศไทยและนานาชาติ เพราะว่ามวยไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมแห่งชาติที่ทรงคุณค่า เป็นศิลปะการต่อสู้ขั้นสูงที่เป็นเอกลักษณ์ได้ตกทอดมาจากบรรพบุรุษ เป็นทั้งกีฬาที่สามารถนำมาเสริมสร้างสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ และนอกจากนี้ยังมีความสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ สามารถนำกีฬามวยไทยมาสร้างรายได้ ประกอบอาชีพ และพัฒนามาสู่อุปแบบธุรกิจ มวยไทยสู่สากลได้อีกด้วย มวยไทยยังมีคุณค่าต่อบุคคลในการส่งเสริมทางสังคมด้านนันทนาการ ระหว่างกลุ่มชุมชน สังคม และประเทศชาติ อีกทั้งยังช่วยบูรณาการความเป็นชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ส่งเสริมอาชีพที่เกี่ยวข้องการประชาสัมพันธ์ถ่ายทอดสื่อสารทางวัฒนธรรมทั้งในและต่างประเทศ และสร้างคุณค่าในด้านคุณธรรมจริยธรรมทางสังคมทั้งการสร้างเสริมบุคลิกภาพและภาวะผู้นำ การปกป้องชีวิตทรัพย์สินของตนเองและผู้อื่น ปัจจัยที่สำคัญ คือ การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เป็นวิถีชีวิต

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ต่าง ๆ นำไปสู่จุดมุ่งหมายของการลดความเหลื่อมล้ำของรายได้ และการกระจายโอกาสการพัฒนาไปสู่ภูมิภาคและชนบท ดังนั้น จึงมีการปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศที่เน้นการเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนในการกำหนดแนวทางการพัฒนาของตนเองมากขึ้น ซึ่งจะต้องมีการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคลากร และงบประมาณ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของระบบบริหารจัดการงานพัฒนาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ให้สามารถแก้ปัญหาและส่งเสริมการพัฒนาได้ทันกับขนาดและความรุนแรงของปัญหาที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งส่งเสริมบทบาทของทุกฝ่าย คือ ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน รวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชนในกระบวนการบริหารจัดการพัฒนาให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรในการพัฒนาของภาครัฐ และการดำเนินการพัฒนาในด้านต่าง ๆ จากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นให้สอดคล้องกับนโยบายกระจายอำนาจและสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรท้องถิ่นระดับล่างให้สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของชุมชน

คำว่าชุมชนหรือ Community นั้นได้มีผู้ให้นิยามไว้มากมายแตกต่างกันไปตามทัศนะดังเช่นต่อไปนี้ ท่านแรกคือ ไพฑูรย์ เครือแก้ว ณ ลำพูน (2518: 2) กล่าวว่า ชุมชน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่ตั้งอยู่เป็นที่เป็นที่ทางมีขอบเขตเดียวกัน และผู้คนเหล่านี้มีการปะทะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และติดต่อซึ่งกันและกัน มีความสนใจร่วมกันอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ความรักชาติ รักมาตุภูมิ มีแนวพฤติกรรมเป็นอย่างเดียวกัน เช่น การกินอยู่ ภาษาพูด เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ ไพฑูรย์ วัฒนศิริธรรม (2544: 5) กล่าวว่า ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่มีวิถีชีวิตเกี่ยวกันและมีการติดต่อสื่อสารเกี่ยวข้องกันอย่างเป็นปกติต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากการอยู่ในพื้นที่ร่วมกันหรือการมีอาชีพร่วมกัน หรือการประกอบกิจกรรม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ร่วมกันหรือการมีวัฒนธรรม ความเชื่อ หรือความสนใจร่วมกัน เช่นเดียวกับกับสุเทพ เชาวลิต (2524: 15) อธิบายความเป็นชุมชนที่แท้ว่า เป็นลักษณะของการที่ผู้คนหันหน้าเข้าหากันเพื่อเผชิญกับปัญหา หรือแรงกดดันจากสังคมภายนอกหรือจากความตั้งใจในความปรารถนาาร่วมกันของคนในสังคม ว่าต้องการให้ชุมชนของตนเป็นเช่นไรโดยความเป็นชุมชนที่แท้จริงนั้นย่อมดำเนินไปในพื้นฐานของความรัก ความเอื้ออาทร กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง รู้จักใจกว้างยอมรับความแตกต่างและความหลากหลาย ซึ่งเป็นคุณค่าหลักของระบอบประชาธิปไตยและความเป็นพลเมือง ความเป็นชุมชนดังกล่าวแตกต่างจากการสร้างภาพลวงให้หลงนึกว่าเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง เหมือนเช่นกิจกรรมพัฒนาในหลายกิจกรรมที่สร้างขึ้นโดยมีผู้เข้าร่วม

มากมายแต่กลับพบว่า กิจกรรมดังกล่าวเป็นเพียงเรื่องของการ “เฮโลสาระพา” โดยไม่สามารถสร้างองค์ความรู้ ความเข้าใจ และยกระดับสำนักของการพัฒนาขึ้นได้ ซึ่งมีส่วนคล้ายกับสัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2525: 21) นำเสนอให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญในการพิจารณาถึงความอยู่รอดหรือการดำรงอยู่ได้ขององค์กรชุมชนและความเป็นชุมชน คือการมีอุดมการณ์ร่วม การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนร่วมกัน และการยอมรับในอุดมการณ์และทิศทางการพัฒนา ซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญในการยึดเหนี่ยวการรวมกลุ่มหรือองค์กรไว้ มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยมีการจัดทำข้อตกลงในเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนาร่วมกัน มีผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งเป็นความพยายามขององค์กรในการสร้างผลประโยชน์และกระจายผลประโยชน์ที่ได้รับจากการรวมตัวเป็นองค์กรโดยมีการกระจายอย่างเป็นธรรม โดยเฉพาะทรัพยากรบุคคลซึ่งเป็นส่วนสำคัญขององค์กรเป็นผู้นำที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านความคิด ศิลปกรรม การประกอบอาชีพ การพูด การประสานงาน และผู้นำที่มีบารมี ผู้นำด้านต่าง ๆ เหล่านี้มีบทบาทและความสำคัญต่อองค์กร ทั้งที่เป็นสมาชิกในองค์กรและชาวบ้านทั่วไปที่ไม่เข้าร่วม แต่มีผลกระทบต่อองค์กรทั้งด้านความร่วมมือ ข้อวิพากษ์วิจารณ์ และผลประโยชน์ร่วมกันของชุมชน สำหรับการบริหารจัดการ ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและชีวิตความเข้มแข็งของชาวบ้าน โดยในด้านการบริหารจัดการมีรายละเอียดที่สำคัญ คือ การตัดสินใจร่วมกัน การจัดโครงสร้างองค์กร และบทบาทหน้าที่ การกำหนดกฎกติการ่วมกัน สถานที่และทรัพยากรที่เป็นวัสดุอุปกรณ์ การสื่อสาร และการประสานงาน กระบวนการควบคุมตรวจสอบและประเมินผล การมีกิจกรรมที่ต่อเนื่องและมีประโยชน์ต่อองค์กร สมาชิกและชุมชนซึ่งแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาทรัพยากรที่เป็นทุนและงบประมาณ เช่นทรัพยากรมนด้านความรู้ ประสบการณ์และเทคโนโลยี ทรัพยากรในด้านการระดมทุนและงบประมาณ และการประสานทุนจากทั้งภายในและนอกชุมชน

จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดสำหรับชุมชนก็คือ การเรียนรู้ที่จะคิดและตัดสินใจเลือกอนาคตของตนเองอย่างอิสระ ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์กิจกรรมทั้งที่เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเพื่อการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การแก้ปัญหาระยะยาวหรือการสร้างความมั่นคงในชีวิตของตนเองและชุมชน ความคิดและแผนงานเมื่อผ่านการพิสูจน์ในทางปฏิบัติแล้วก่อเกิดความมั่นใจในทางเลือกที่ตนเองเป็นผู้เลือก กลายเป็นตัวแบบของงานแต่ละด้านที่ปรากฏขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ดังนั้นแนวทางการพัฒนาชุมชนจึงมีคุณลักษณะเฉพาะที่มีความเป็นองค์กรรวมของสรรพสิ่งเป็นพื้นฐานมีความเด่นชัดในแนวทางเฉพาะด้านที่เป็นทางเลือก เน้นคุณค่าของคน และสรรพสิ่ง อันหมายถึงทรัพยากรและเทคโนโลยีต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการมีระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่ได้หมายถึงระบบการจัดการงานเพียงด้านเดียว แต่มีระบบการบริหารและพัฒนาคนเป็นแกนกลางของการทำงาน เป็นการพัฒนาแบบครบครัน พัฒนาทุกด้านไปพร้อมกัน โดยมีการอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนเป็นเป้าหมายใหญ่ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักให้และมีความเคารพต่อทั้งตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมรอบข้างและเน้นการกระจายการพัฒนาไปสู่ทุกส่วนของชุมชนไม่ใช่ระบบที่ให้โอกาสกับผู้ที่เหนือกว่าทางด้านเศรษฐกิจ

หรือการเมือง ความยั่งยืนในความหมายของชุมชนจึงไม่แบ่งแยก หรือเน้นเพียงด้านใดด้านหนึ่ง แต่เป็นความยั่งยืนของคนหรือสังคมชุมชน เพราะเป็นการพัฒนาที่มีความต่อเนื่องจากรากฐานทางวัฒนธรรมของตนเอง “เศรษฐกิจ จิตใจ การเมือง สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เชื่อมโยงเป็นเรื่องเดียวกันและเป็นบูรณาการทางสังคมก็จะก่อให้เกิดความสมดุลหรือสังคมที่ยั่งยืน ในการจัดการสังคมสิ่งแวดล้อม และสุขภาพก็ไม่ได้ยูโตด ๆ แต่สัมพันธ์กับการดำรงชีวิตและอยู่ภายใต้ขอบเขตของสังคมชุมชน โดยมีวัฒนธรรมเป็นเกณฑ์กำกับให้เกิดความสมดุลที่ไม่ใช่เหตุผลเพียงด้านใดด้านหนึ่ง แต่อยู่ในมิติของชีวิต

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ชุมชนมีความหมายในเชิงกระบวนการที่พลวัต ความเป็นชุมชนจะวัดหรือดูได้จากกิจกรรมหรือการเคลื่อนไหวของกลุ่มคนที่รวมตัวกัน ความเป็นชุมชนจะต้องพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ กิจกรรม การมีส่วนร่วมของคนในกลุ่มและการจัดการกลุ่มหรือองค์กรให้มีความช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างคนในชุมชน การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกระบวนการตัดสินใจแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน มีการนำเอาวัฒนธรรมผสมผสานทำกิจกรรม เพราะการมีรากฐานทางวัฒนธรรมจะเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้สามารถสร้างองค์กรที่มีคุณภาพได้

องค์ประกอบ โครงสร้าง และประเภทของชุมชน

นักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุมชนไว้เป็นที่น่าสนใจ ท่านแรกคือ (ไพฑูริย์ เครือแก้ว ณ ลำพูน, 2518: 28) ได้แบ่งองค์ประกอบของชุมชนเป็น 4 ประการ คือ 1) กลุ่มบุคคล 2) ครอบคลุมอาณาเขตบริเวณแห่งหนึ่ง 3) สภาพความเป็นอยู่คล้ายคลึงกัน และ 4) มีผลประโยชน์และความสะดวกสบายร่วมกัน เช่นเดียวกันนั้นยังมีสัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2525: 19) ได้แบ่งองค์ประกอบของชุมชนไว้ 4 ประการ คือ 1) ประชากรจำนวนหนึ่ง 2) สถาบันทางสังคม 3) องค์กรทางสังคม 4) อาณาเขตทางภูมิศาสตร์

ส่วนโครงสร้างของชุมชน เปรียบเสมือนกับต้นไม้ซึ่งโครงสร้างประกอบด้วยราก ลำต้น กิ่ง ใบ ดอก ซึ่งสิ่งเหล่านี้ประกอบเข้าด้วยกันอย่างเป็นระเบียบ ส่วนโครงสร้างของชุมชนที่สำคัญนั้น (ไพฑูริย์ เครือแก้ว ณ ลำพูน, 2518: 32) ได้กล่าวไว้ดังนี้

บุคคล หมายถึง คนหนึ่งที่มีคุณลักษณะหรือบุคลิกลักษณะแตกต่างกันออกไป เนื่องจากกรรมพันธุ์และสิ่งแวดล้อมเป็นตัวกำหนด

กลุ่มคน หมายถึง บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีความสัมพันธ์ทางสังคมด้วยการกระทำต่อกันคือ มีปฏิริยาโต้ตอบกันและเข้าใจกัน

สถานภาพและบทบาท ได้แก่ ตำแหน่งและหน้าที่ของบุคคลซึ่งผูกพันกันในสังคมบุคคลแต่ละคนจะมีสถานภาพและบทบาทหลายอย่างตามกลุ่มที่สังกัดอยู่

ระบบสังคม เป็นเครื่องมือซึ่งกำหนดและเป็นแนวทางให้สมาชิกของสังคมยึดถือปฏิบัติ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสงบสุขของสังคม

สถาบันทางสังคม หมายถึง คุณธรรมและกิจกรรมบางอย่างที่มีความสำคัญต่อสังคมมนุษย์ เช่น สถาบันครอบครัว ศาสนา เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง

การแบ่งชั้นทางสังคม ซึ่งได้แก่การแบ่งชั้นในสังคมเมือง คือ ตระกูล เจ้านาย ขุนนาง ขุนหลวง พระ พระยา ความสำเร็จทางราชการ อำนาจทางเศรษฐกิจและการเมือง การศึกษา ชนิดของอาชีพ และการแบ่งชั้นในสังคมชนบท คือ ชนชั้นผู้นำท้องถิ่นและประเภทของชุมชน ได้มีนักวิชาการได้กล่าวไว้เช่นกัน คือ ไพฑูรย์ เครือแก้ว ณ ลำพูน (2518: 35) ได้แบ่งประเภทของชุมชนไว้ คือ

1. การแบ่งตามจำนวนพลเมือง แบ่งชุมชนได้เป็น 7 ประเภท คือหมู่บ้านเล็ก (Hamlet) ได้แก่ชุมชนที่มีพลเมืองต่ำกว่า 250 คนลงมา หมู่บ้าน (Village) ชุมชนที่มีพลเมือง 250 - 1,000 คน เมือง (Town) ชุมชนที่มีพลเมือง 1,000 - 5,000 คน นครเล็ก (Small city) ชุมชนที่มีพลเมืองตั้งแต่ 5,000 - 25,000 คน นครขนาดกลาง (Middle city) ชุมชนที่มีพลเมืองตั้งแต่ 25,000 - 100,000 คน นครขนาดใหญ่ (Metropolis) ชุมชนที่มีพลเมืองตั้งแต่ 100,000 - 1,000,000 คนขึ้นไปมหานคร (Great Metropolis) ชุมชนที่มีพลเมืองตั้งแต่ 1,000,000 คนขึ้นไป

2. การแบ่งตามพื้นฐานทางเศรษฐกิจ คือการแบ่งชุมชนหัตถกรรม เป็นชุมชนที่มีการจ้างแรงงานในการหัตถกรรมมากกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนประชากรในชุมชน ชุมชนอุตสาหกรรม เป็นชุมชนที่มีการหัตถกรรมมากกว่าร้อยละ 50 และการขายปลีกมากกว่าร้อยละ 30 ชุมชนขายส่ง เป็นชุมชนที่มีการจ้างงานในการขายส่ง อย่างน้อยร้อยละ 25 ของการจ้างแรงงานทั้งสิ้น ชุมชนขายปลีก เป็นชุมชนที่มีการจ้างในการขายปลีกมากกว่าการจ้างงานในรายอื่น ๆ และการจ้างงานในทางหัตถกรรมน้อยกว่าร้อยละ 20 ชุมชนอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ (ชุมชนขนาดใหญ่) เป็นชุมชนที่มีการหัตถกรรมและการขายปลีกมีความสำคัญพอ ๆ กัน แต่หัตถกรรมมากกว่าเล็กน้อย ชุมชนหอพัก และที่อยู่อาศัย เป็นชุมชนที่มีที่พักของประชาชนและที่มีลูกจ้างมากกว่าร้อยละ 40 แต่ในบางแห่งอาจจะน้อยกว่าร้อยละ 40 ชุมชนศูนย์การศึกษาเป็นชุมชนที่มีนักศึกษาอาศัยอยู่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด ชุมชนศูนย์การปกครอง เป็นชุมชนที่มีที่พักอาศัยของผู้ที่เป็นแรงงานหรือผู้ที่ทำงานในศูนย์ปกครองอาศัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของประชากร ชุมชนศูนย์การขนส่ง เป็นชุมชนที่มีกรรมกรมากกว่า 1 ใน 4 ของกรรมกรที่อยู่อาศัยอยู่ที่นั่น รับจ้างทำงานการขนส่ง และชุมชนที่พักตากอากาศ เป็นชุมชนที่พักผ่อนหย่อนใจ และที่พักตากอากาศ ซึ่งมีการหัตถกรรมน้อยกว่าร้อยละ 15 และมีที่อยู่ประจำในอาชีพในงานอุตสาหกรรม

3. การแบ่งตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ชุมชนอุตสาหกรรม ชุมชนการค้า ชุมชนกรรมกร ชุมชนชานา ชุมชนการศึกษา ชุมชนชาวไร่ ชุมชนชาวสวน และชุมชนเหมืองแร่

4. การแบ่งตามความสัมพันธ์กับหน่วยงานของรัฐ เป็นการที่รัฐกำหนดท้องที่หรือชุมชนไว้ให้ การปกครองในเขตนั้นแตกต่างไปจากเขตอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในเมืองหรือนครเดียวกัน เช่นศูนย์ผู้อพยพค่ายกักกัน

5. การแบ่งตามลักษณะพิเศษของประชากร เป็นการแบ่งชุมชนโดยยึดชุมชนที่มีประชากรอาศัยอยู่มีลักษณะพิเศษเป็นเกณฑ์ เช่น ฮาเร็ม นิคมบางประเภท

6. การแบ่งตามลักษณะนิเวศวิทยา เช่นชุมชนบริการขั้นต้น ได้แก่ ชุมชนที่มีการกสิกรรมเหมืองแร่ โรงเลื่อย การแบ่งเช่นนี้กำหนดผลผลิตที่เป็นวัตถุดิบ เช่น จากแร่ ไม้ และการกสิกรรมจัดเป็นการขั้นแรกของกระบวนการจำหน่ายออกเป็นสินค้า ซึ่งปกติจะเป็นชุมชนขนาดเล็ก ชุมชนจำหน่ายหรือชุมชนการค้า เป็นชุมชนย่านการค้า เป็นศูนย์กลางการค้า จำหน่ายวัตถุ ซึ่งได้รับจากชุมชนบริการขั้นต้น และจำหน่ายให้แก่ชุมชนบริการขั้นต้นด้วย ชุมชนอุตสาหกรรม ทำหน้าที่ในการบริการในรูปต่าง ๆ แบ่งออกเป็นชุมชนอุตสาหกรรมย่อยและใหญ่ เป็นชุมชนที่ได้รับการพัฒนาชุมชนประเภทพิเศษ ได้แก่ ชุมชนศูนย์การศึกษา ศูนย์ที่พักตากอากาศ ศูนย์กลางการเมือง ไม่มีลักษณะเศรษฐกิจที่แน่นอน ไม่มีหน้าที่พิเศษในการผลิตหรือการจำหน่ายผลผลิตโดยเฉพาะ

7. การแบ่งตามลักษณะกิจกรรมทางสังคม แบ่งชุมชนได้ 3 ประเภท คือ ศูนย์การค้า เป็นชุมชนที่มีร้านค้าจำหน่ายของใช้ประจำวัน หรือตลาดสดจำหน่ายอาหารสด ศูนย์การขนส่ง เป็นชุมชนที่เกิดขึ้นตามเส้นทางคมนาคมหรือเส้นทางขนส่งเป็นที่รวมของรถประจำทาง ที่ต้องมาขนส่งถ่ายสินค้าหรือผู้โดยสาร ศูนย์กลางของบริการ เป็นชุมชนที่ให้บริการบางประเภทที่แตกต่างกัน เช่น นราธิวาส มีบริการด้านการปกครองการศึกษาเพราะเป็นที่ตั้งของจังหวัด แต่ด้านการซื้อขายสินค้าและความบันเทิงอำเภอสุไหงโกโลงมีบริการมากกว่า

8. การแบ่งตามหน่วยการปกครอง เป็นการแบ่งประเภทชุมชนโดยพิจารณาตามพื้นที่ทางภูมิศาสตร์และความหนาแน่นของประชากร พ.ศ. 2475 แบ่งหน่วยการปกครองในจังหวัดหนึ่งๆ ออกเป็นหน่วยต่าง ๆ คือหมู่บ้านมีจำนวนประชากรไม่น้อยกว่า 200 คน มีจำนวนบ้านเรือนซึ่งอยู่ในละแวกเดียวกัน รวมกันเป็นหมู่บ้านหนึ่ง ตำบล เป็นหมู่บ้านหลายๆ หมู่บ้านรวมกัน ปกติไม่ควรต่ำกว่า 20 หมู่บ้านและมีจำนวนประชากรไม่น้อยกว่า 2,000 คน อำเภอ ประกอบด้วยตำบลหลายๆ ตำบล มีประชากรไม่น้อยกว่า 10,000 คน เป็นท้องถิ่นที่เจริญ ประชากรมีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมดีพอสมควร

9. การแบ่งตามลักษณะความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคม เป็นการแบ่งประเภทของชุมชน ที่นักสังคมวิทยานิยมมากที่สุด แบ่งชุมชนออกเป็น 2 ประเภท คือ ชุมชนชนบทและชุมชนเมือง

9.1 ชุมชนชนบท หมายถึง กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในอาณาเขตเดียวกันรวมกันเป็นกลุ่ม ๆ มีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่น้อย มีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกอย่างแน่นแฟ้น มีความรู้สึกเป็นอย่างเดียวกัน มีการพบปะสังสรรค์กันอยู่เสมอ มีแบบอย่างของการดำรงชีวิต และการประกอบ

อาชีพคล้ายกัน สภาพความเป็นอยู่โดยทั่วไปขึ้นอยู่กับธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ ขบวนการทางสังคม ขึ้นอยู่กับสภาพทางภูมิศาสตร์ และวัฒนธรรมของชุมชนนั้นเป็นสำคัญ มีการประกอบอาชีพ การเกษตร แต่มักจะขาดทักษะในด้านการประกอบการและการจัดการแบบทันสมัย

9.2 ชุมชนเมือง หมายถึง อาณาบริเวณที่ประชากรอยู่รวมกันจำนวนหนึ่งและต้องมีความหนาแน่นมากพอสมควร เป็นบริเวณที่มีอาคารบ้านเรือนหนาแน่น อยู่ในเขตการปกครองแบบใดแบบหนึ่ง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่แตกต่างกันออกไป มีความเจริญเป็นศูนย์กลางต่าง ๆ รวมทั้งมีความเสื่อมโทรมอยู่ด้วย เช่น สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ

หน้าที่ของชุมชน

ชุมชนเปรียบเสมือนสิ่งมีชีวิต มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างมีชีวิตจิตใจ นักพัฒนาและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงต้องเข้าใจชุมชน เพราะขบวนการหรือการเข้าถึงชุมชน ตลอดจนการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนย่อมก่อให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่งทั้งทางบวกและทางลบ (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2525: 25)

ชุมชนกับสังคม

จากความหมายที่ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ชุมชนมีความหมายใกล้เคียงกับสังคมมาก แต่มีลักษณะที่แตกต่างกันบางประการ คือชุมชนมีขนาดเล็กกว่า และมีความสนใจร่วมที่จะประสานกันในวงแคบกว่าสังคม ชุมชนมีลักษณะทางเศรษฐกิจเป็นแบบเลี้ยงตัวเองที่จำกัดมากกว่าสังคม ชุมชนมีการสังสรรค์ใกล้ชิดกันและมีความเห็นอกเห็นใจกันลึกซึ้งกว่าสังคม ซึ่งจะเห็นได้ว่าชุมชนมีความหมายเฉพาะกลุ่มสังคม ณ สถานที่ใดสถานที่หนึ่ง ไม่ได้มีความหมายกว้างหรือครอบคลุมไปถึงสังคมขนาดใหญ่ เช่น สังคมระดับประเทศหรือชาติ

การพัฒนาชุมชน

การพัฒนาชุมชนนั้นได้มีบุคคลได้กล่าวไว้ คือ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2532: 3) ได้กล่าวว่าการพัฒนาชุมชน หมายถึง การปรับปรุงส่งเสริมให้ชุมชนใดชุมชนหนึ่งดีขึ้นหรือมีวิวัฒนาการดีขึ้น ส่งเสริมให้ชุมชนนั้น ๆ มีวิวัฒนาการดีขึ้น คือเจริญทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การพัฒนาชุมชนนั้นจะต้องพัฒนาทางด้านวัตถุและพัฒนาทางด้านจิตใจ การพัฒนาชุมชน คือ กระบวนการที่มุ่งส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น ทั้งนี้ โดยให้ประชาชนเข้าร่วมมือและริเริ่มดำเนินงานเอง รวมถึงการรวมกำลังดำเนินการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนให้มีความเป็นปึกแผ่นและดำเนินการไปในแนวทางที่ตนต้องการ โดยอาศัยการรวมกำลังของประชาชนในชุมชนนั้นใน

การช่วยเหลือตัวเองและร่วมมือกันดำเนินงาน แต่มักจะได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการจากหน่วยงานราชการหรือองค์การอาสาสมัครอื่น ๆ

ความสำคัญของการพัฒนาชุมชน

การพัฒนาชุมชนเป็นวิธีการแก้ปัญหาสังคมไม่เฉพาะแต่ในประเทศที่กำลังพัฒนาเท่านั้น แต่เป็นวิธีการแก้ปัญหาที่ประเทศพัฒนาแล้วใช้ประสบความสำเร็จมาแล้ว ปัจจุบันนี้เรายังมีความเชื่อว่าการพัฒนาชุมชนนั้นจะทำให้ประเทศต่าง ๆ เจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง เป็นต้น (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, 2532: 3) ความสำคัญด้านเศรษฐกิจ ปัญหาที่ชุมชนประสบกันอยู่ทั่วไป คือ ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การนำเอาการพัฒนาชุมชนมาใช้จะทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น เช่น 1) ช่วยยกระดับการครองชีพของประชาชนให้สูงขึ้น 2) ช่วยแก้ปัญหาการว่างงาน 3) ส่งเสริมให้ประชาชนได้รู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ 4) ลดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างประชาชน 5) ทำให้ประชาชนมีฐานะทางด้านเศรษฐกิจดีขึ้น และประเทศชาติมีความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ส่วนความสำคัญทางด้านสังคม การนำเอาวิธีการพัฒนาชุมชนเข้าไปใช้ในชุมชนจะมีผลทำให้สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เช่น 1) ทำให้ประชาชนได้รู้จักปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้น 2) ช่วยให้ประชาชนรู้จักป้องกันโรคภัยไข้เจ็บ รักษาอนามัยของครอบครัวดีขึ้น 3) เป็นการลดความแตกต่างระหว่างชนชั้นในสังคม สร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นแก่สมาชิก 4) ช่วยปรับปรุงชีวิตความสัมพันธ์ในครอบครัวและสังคมให้ดีขึ้น 5) ทำให้ประชาชนรู้จักสิทธิหน้าที่ของตนและมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น

ความมุ่งหมายของการพัฒนาชุมชน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าว ความมุ่งหมายของการพัฒนาชุมชนไว้ ดังนี้ ท่านแรก คือ ไพฑูรย์ เครือแก้ว ณ ลำพูน (2518: 239) ได้กล่าวถึงเป้าหมายของการพัฒนาชุมชนไว้ว่า “มุ่งหวังพัฒนาบุคคล กลุ่มบุคคล ปราบกฏการณ์ และสิ่งแวดล้อมทางวัตถุและสังคมของหมู่บ้าน” ซึ่งสอดคล้องกับ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2532: 10) ได้กล่าวถึงเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาชุมชน คือการพัฒนาคนในชุมชนให้มีคุณภาพและคุณธรรมในทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เช่นเดียวกับกับ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2525: 29) กล่าวถึงการพัฒนาว่า สิ่งสำคัญที่สุดของการพัฒนาชุมชนก็คือ การพัฒนาคนหรือการพัฒนาตัวตน การพัฒนาที่ตัวตน หมายถึง การกระทำใด ๆ ที่ทำให้คนเป็นคนฉลาดเฉลียวขึ้นหรือทำให้คนเป็นคนที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ การพัฒนาคนยังหมายถึงรวมถึงการพัฒนาความรู้นึกคิด กิริยามารยาท บุคลิกลักษณะ นิสัยใจคอ ความชำนาญ ทัศนคติของบุคคลด้วย ลักษณะการพัฒนาชุมชน คือการพัฒนาคนให้มีความสามารถในการคิด การตัดสินใจ กระทำหรือรับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองและชุมชนส่วนรวมเป้าหมายของการพัฒนา

ชุมชน ซึ่งเป้าหมายหรือจุดหมายปลายทางของการพัฒนาชุมชนนั้น เช่น การมุ่งหวังจะพัฒนาตัวบุคคล กลุ่มบุคคล ปรากฏการณ์ และสิ่งแวดล้อมทางวัตถุและสังคมของหมู่บ้าน การพัฒนาคนให้มีความสามารถในการคิดตัดสินใจ การกระทำ การรับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเอง และชุมชนส่วนรวม และเป้าหมายของการพัฒนาชุมชนว่าสามารถแบ่งออกเป็นสองส่วนใหญ่ๆ คือ คน และสิ่งแวดล้อม (ทั้งที่เป็นวัตถุและไม่เป็นวัตถุ) โดยคนและสิ่งแวดล้อมคนจะอยู่รวมอยู่ในกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ดังคือ การเมือง/เศรษฐกิจ/การศึกษา/สังคม/วัฒนธรรม/ครอบครัวและประชากร/อนามัยและสาธารณสุข/นันทนาการ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า เป้าหมายหรือจุดหมายปลายทางของการพัฒนาชุมชน คือ การมุ่งพัฒนาคนและวัตถุหรือสิ่งแวดล้อมในชุมชน เพราะได้รวมเอาสิ่งทุกอย่างในชุมชนไว้ทั้งสิ้น และเป็น การกำหนดเป้าหมาย ที่สอดคล้องกับปรัชญาและแนวคิดของการพัฒนาชุมชนอย่างยิ่ง และมีสิ่ง ที่สำคัญน่าสังเกตและสมควรกล่าวไว้ที่นี้ก็คือ ผู้รู้เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่มีได้แสดงไว้อย่างชัดเจนหรือกำหนดให้แน่นอนว่า ระหว่างการพัฒนาคน กับ การพัฒนาวัตถุหรือสิ่งแวดล้อมนั้นจะต้องพัฒนาสิ่งใดก่อน สิ่งใดหลังหรือพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน หรือสิ่งใดสำคัญกว่ากัน

แนวคิดและทฤษฎีบูรณาการ

ความหมายของบูรณาการ

บัณฑิตยสถาน คำว่าบูรณาการของราชบัณฑิตยสถาน ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ไม่มีคำว่า “บูรณาการ” โดยตรง แต่มีคำว่า “บูรณ, บูรณ” ซึ่งเป็นคำกริยาวิเศษณ์ หมายถึง เต็ม อาทิ บูรณาการรวมหน่วย เป็นคำนาม หมายถึง การนำ หน่วยที่แยก ๆ กันมารวมเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและบูรณะ เป็นคำกริยา หมายถึง ซ่อมแซมทำให้กลับมาคืนดีเหมือนเดิม บูรณะวัด เป็นต้น โดยการบูรณาการยังหมายถึง การนำเอาศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ในการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated Curriculum) คือหลักสูตรที่นำเอาเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ มาหลอมรวมเข้าด้วยกันทำให้เอกลักษณ์ของแต่ละรายวิชาหมดไป เช่นเดียวกัน การเรียนการสอนด้วยวิธีบูรณาการเรียกว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ (Integrated Instruction) คือ เน้นที่องค์รวมของเนื้อหามากกว่าองค์ความรู้ของแต่ละรายวิชาและเน้นที่การเรียนของผู้เรียนเป็นสำคัญยิ่งกว่าการบอกเนื้อหาของครู (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ, 2544: 67)

คำว่า “การบูรณาการ (Integration)” หมายถึง กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริง หลักการ และพฤติกรรมที่สามารถเชื่อมโยงชีวิตของคนได้อย่างสมบูรณ์และสมดุลในทุก ๆ ด้าน (อรัญญา สุธาสิโนบล, 2545: 22) โดยจะต้องเป็นความสมบูรณ์ที่เพียบพร้อมทุกด้าน คือด้าน

ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (บันลือ พุทฺษะวัน, 2524: 107) ซึ่งเป็นความสอดคล้องกันของการเรียนรู้ในด้านองค์ประกอบทางพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เจตพิสัย (Affective Domain) และทักษะพิสัย (Psycho-motor Domain) ของแต่ละบุคคล (บึงอร พุฒคง, 2544: 9) โดยมีการเชื่อมโยงและผสมผสานกระบวนการสอน การสร้างคุณธรรมให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน ให้นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (วิเศษ ชินวงศ์, 2544: 28)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้ให้คำจำกัดความของการบูรณาการไว้ในคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาว่า การบูรณาการ (Integration) หมายถึง การผสมกลมกลืนของแผนกระบวนการ การจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์ และการวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนเป้าหมายเป้าประสงค์ที่สำคัญของสถาบัน (Organization-wide goal) การบูรณาการที่มีประสิทธิผลเป็นมากกว่าความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน alignment ซึ่งการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบในระบบการจัดการผลการดำเนินงานมีความเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546: 57) กล่าวว่าความหมายการบูรณาการตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า “Integration” มีรากศัพท์มาจากภาษาลาติน “Integrate” คำว่า “บูรณาการ” ในความหมายทั่วไป หมายถึง การทำสิ่งที่บกพร่องให้สมบูรณ์แบบ โดยการเพิ่มเติมบางส่วนที่ขาดอยู่ให้สมบูรณ์ หรือการนำส่วนประกอบย่อยมารวมกันตั้งแต่สองส่วนเพื่อทำให้เป็นส่วนประกอบใหญ่ของทั้งหมด ดังนั้นการบูรณาการเป็นการเชื่อมสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งเข้ามาเป็นส่วนประกอบกับอีกสิ่งหนึ่งให้มีความสมบูรณ์กลายเป็นส่วนหนึ่งของแกนหลักหรือส่วนประกอบที่ใหญ่กว่า

แนวคิดการบูรณาการ

แนวคิดเกี่ยวกับเรื่องบูรณาการ (Integration) เกิดจากความคิดของ จอห์น ล็อก (John Lock) นักปราชญ์ชาวอังกฤษ ที่ได้ชี้ให้เห็นความจริงว่า เด็กสนใจเฉพาะสิ่งที่จำเป็น และใช้ได้บ่อยในชีวิต เพราะเด็กไม่มีเวลา และกำลังพอที่จะเรียนรู้ทุกอย่างได้หมด จะต้องเลือกสอนเฉพาะสิ่งจำเป็นที่จะสามารถใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ ต่อมา จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) นักปราชญ์ชาวอเมริกัน เป็นผู้ เสนอว่าการให้การศึกษาแก่เยาวชนนั้น ควรให้ความสนใจต่อกิจกรรมที่นำไปสู่ความเข้าใจกิจกรรมพื้นฐานต่าง ๆ ของมนุษย์ที่ใช้ในการดำรงชีวิต ซึ่งจะช่วยให้เยาวชนเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ขึ้นโดยธรรมชาติ และมีความเชื่อว่า เราสามารถเชื่อมโยง มโนทัศน์ของวิชาต่าง ๆ ที่มีในหลักสูตร ได้อย่างน้อย 2 วิชาขึ้นไป และด้วยวิธีการเชื่อมโยงจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่หรือเรื่องที่จะเรียนรู้ต่อไป ซึ่งแนวคิดของ จอห์น ดิวอี้ นำไปสู่หลักการบูรณาการในเวลาต่อมา (กิตติชัย สุทธาสีโนบล, 2555: 11)

Nemes (2005: 98) ได้ใช้แนวคิดของการบูรณาการเพื่อเสนอทางออกของระบบการบริหารจัดการของรัฐที่เป็น Top-down มาเป็น Bottom-up ดังที่ปรากฏในงานของเขาคือ Integrated rural development the concept and its operation เขากล่าวว่า การบูรณาการสามารถกระทำได้ทั้งการบูรณาการโดยนำสิ่งที่มีอยู่จริงมาบูรณาการ (Factual Integration) หรือการบูรณาการความคิด (Conception Integration) ขั้นตอนของการบูรณาการ Gusztav Nemes ได้เสนอในวิธีคิดแบบบูรณาการไว้ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ถอดกรอบ เพื่อที่จะให้หลุดจากกับดักทางความคิด ทางวัฒนธรรม ทางความรู้ ทางประสบการณ์ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 ขยายกรอบ โดยอาศัยฐานแนวคิดในเรื่ององค์รวม สหวิทยาการคิดโดยวิธีอุปนัย การมองประสานข้ามตรงข้าม และมองแบบทุกฝ่ายชนะ

ขั้นตอนที่ 3 คุมกรอบ ซึ่งเป็นขั้นกลับมาบูรณาการอีกครั้ง

John (2002: 100) ได้สรุปเงื่อนไขความสำเร็จของการบูรณาการสวัสดิการของชุมชนระดับนโยบาย คือ 1) ผู้ดำเนินกิจกรรมหลักและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) เป้าประสงค์ 3) ทรัพยากร 4) กระบวนการและแนวทางการทำงาน 5) ผลกระทบ ผลผลิต และวิวัฒนาการ

การบริหารแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา

เป็นแนวคิดที่มุ่งหวังที่จะนำระบบการบริหารเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management) มาใช้ในการบริหารงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของระบบงาน แนวคิดการจัดการเชิงบูรณาการในความหมายเกี่ยวกับการบูรณาการโครงการ คือ มีเจ้าภาพหลักในการดำเนินงานมีการวางแผนการทำงานร่วมกันและการบูรณาการเชิงปฏิบัติการ คือ มีเป้าหมายการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. สร้างกระบวนการทำงานสำหรับการระดมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ (Strategic Formulation) เพื่อนำนโยบายของรัฐไปปฏิบัติในระดับจังหวัดในลักษณะที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ข้อเท็จจริงของพื้นที่ ตลอดจนมีการสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์และติดตามผล

2. มีกระบวนการแปลงยุทธศาสตร์ดังกล่าวเป็นแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning) ที่เป็นรูปธรรมที่สามารถบูรณาการงาน/งบประมาณ ทั้งนี้ เป็นส่วนของภาครัฐและส่วนที่เกิดจากความคิดริเริ่มของจังหวัดเข้าร่วมกันอย่างเป็นระบบ

3. สร้างระบบบริหารจัดการเพื่อนำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ (Strategic Implementation) โดยนำหลักบริหารสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ อาทิ การทำงานเป็นทีม (Teamwork) การทำงานในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ (Networking) และแบบหุ้นส่วนการทำงาน

4. สร้างระบบติดตามประเมินผลการนำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ (Strategic Monitoring and Evaluation) ทั้งในรูปแบบของการรายงานผลของหน่วยปฏิบัติและการตรวจติดตามผลในพื้นที่ เพื่อรับทราบความก้าวหน้า ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

ชาญนำ ภาววิมล (2546) ได้กล่าวถึงรากแก้วของแนวคิดในการบริหาร หรือการพัฒนาแบบบูรณาการว่า ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การแก้ไขปัญหาให้สำเร็จเสร็จสิ้นในพื้นที่ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ (Area-Function-Participation : A.F.P)
2. การบริหารแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Result Based Management : RBM)
3. การบริหารเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Management)
4. การจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลสำเร็จ (Performance Based Budgeting : PBB)

ประโยชน์ของการบูรณาการ

แนวคิดการบูรณาการถูกนำมาใช้ในการบริหารราชการของรัฐบาลด้านการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ การบริหารราชการระดับจังหวัด ที่ปรับเปลี่ยนการบริหารงานแบบแยกส่วนมาเป็นการบริหารงานแบบบูรณาการ (CEO) การที่หน่วยงานนำหลักการบูรณาการมาใช้ในการดำเนินงานก่อให้เกิดประโยชน์ ดังนี้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์, 2546)

1. เป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน เกิดการรวมงานที่ใกล้เคียงกันให้เป็นสิ่งเดียวกัน เกิดผลดีต่อเรื่องใหญ่ โดยคุณภาพพร้อมทั้งหมด และมองปัญหาได้ถูกจุดโดยใช้ความเกี่ยวข้อง เชื่อมโยงกับระบบหรือปัจจัยต่าง ๆ ให้มีมุมมองกว้าง ครบถ้วน
2. สามารถใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น บุคลากรร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน การสิ้นเปลืองในการใช้ทรัพยากร ทำให้มีทรัพยากรเหลือใช้อย่างอื่นได้
3. พนักงานทำงานง่าย สะดวก มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจะปรับตัวอย่างต่อเนื่อง และช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเบ็ดเสร็จ
4. ลดความสูญเปล่าของเวลา ความซ้ำซ้อนในการบริหารช่วยให้แก้ปัญหาในงานได้อย่างเบ็ดเสร็จ เชื่อมโยงกับระบบต่าง ๆ ให้มีมุมมองอย่างครบถ้วนและลึกซึ้ง
5. ลดค่าใช้จ่ายในการตรวจติดตาม และตรวจประเมินผลที่ต้องดำเนินการตรวจติดตามและประเมินผลแต่ละกิจกรรม หากมีการบูรณาการกิจกรรมหรือโครงการทำให้การดำเนินการติดตามและประเมินผลเพียงครั้งเดียวสามารถตอบได้หลายเป้าหมาย
6. สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กรในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพภายในองค์กร

7. เป็นการพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ บุคคลที่มีความคิดแบบบูรณาการจะช่วยให้ลดความผิดพลาดจากการตัดสินใจในเรื่องเล็ก เกิดผลดีต่อเรื่องใหญ่โดยดูภาพรวมทั้งหมด ก่อนตัดสินใจและมองปัญหาได้ถูกจุด รู้จุดเชื่อมโยงและผลกระทบ
8. การบูรณาการเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความฉลาดหลักแหลมในการปรับตัวเองอย่าง ต่อเนื่องด้วยการใช้ไหวพริบ ปฏิภาณ สติปัญญาและมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งอื่นให้เข้ากันได้อย่างสมบูรณ์แบบ
9. ช่วยขจัดความขัดแย้ง เนื่องจากการบูรณาการทำให้เกิดความเชื่อมโยงแนวคิดต่าง ๆ เข้ากันอย่างสมบูรณ์
10. รู้จุดเชื่อมโยงของงานและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ช่วยให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างชัดเจน เชื่อมโยงงานต่าง ๆ ได้อย่างลงตัว

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่าย

ความหมายเครือข่าย

เสรี พงศ์พิศ (2548: 8) ให้ความหมายของเครือข่ายว่า หมายถึงขบวนการทางสังคมอันเกิดจากการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกลุ่ม องค์กร สถาบัน โดยมีเป้าหมายวัตถุประสงค์และความต้องการบางอย่างร่วมกันร่วมกันดำเนินกิจกรรมบางอย่างโดยที่สมาชิกของเครือข่ายยังคงความเป็นเอกเทศไม่ขึ้นต่อกัน

สุเทพ สุนทรภะสีช (2540: 16) อธิบายว่าเครือข่าย เป็นรูปแบบทางด้านความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในสังคม ที่มีแบบแผนสายสัมพันธ์ต่าง ๆ ทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค ในลักษณะของการพึ่งพาอาศัยกัน ซึ่งมีหลักการว่าสายสัมพันธ์ระหว่างตัวผู้กระทำต่าง ๆ ปกติจะมีลักษณะควบคู่ขนานกันในด้านเนื้อหาความเข้มข้นสนองสิ่งต่างให้แก่กันและกัน โดยมีความเข้มข้นมากน้อยต่างกัน และมีลักษณะการทอดต่อกัน หรือนำไปสู่เครือข่ายชนิดต่าง ๆ ที่เกิดโดยความตั้งใจแต่มีข้อจำกัดว่า แนวโน้มที่จะเกิดเครือข่ายต่าง ๆ ที่มีพรมแดนชัดเจนจะแบ่งกลุ่มออกจากกัน และส่งผลให้มีการรวมกลุ่มกันเพื่อนำไปสู่ความร่วมมือกัน

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543 : 28 อ้างใน วนิดา ก่องคำ, 2554: 7) กล่าวว่า เครือข่าย หมายถึง การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันใด ตกลงที่จะประสานเชื่อมโยงเข้าหากันภายใต้วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การปฏิรูปการศึกษา โดยกลุ่มเครือข่ายนี้ต้องมีการแสดงออกเป็นการลงมือกระทำกิจกรรมร่วมกัน

สนธยา พลศรี (2550: 207 อ้างใน อีรุติ กายแก้ว, 2556: 7) กล่าวว่า เครือข่าย หมายถึง ความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงระหว่างสมาชิกซึ่งอาจเป็นบุคคลต่อบุคคล บุคคลต่อกลุ่ม กลุ่มต่อกลุ่ม เครือข่ายต่อเครือข่ายกลายเป็นเครือข่ายย่อยภายใต้เครือข่ายใหญ่ ในการเชื่อมโยงเครือข่ายไม่ได้เป็นเพียงการรวมตัวกันโดยทั่วไปแต่มีเป้าหมายในการทำกิจกรรมร่วมกันทั้งที่เป็นครั้งคราวหรืออาจจะเป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่อง จึงเป็นการเชื่อมโยงคนที่มีความสนใจร่วมกัน พบปะสังสรรค์ และพัฒนาไปสู่ การลงมือร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยเป้าหมาย และจุดประสงค์เดียวกัน ดังนั้นเครือข่ายจึงไม่ใช่ เป็นเพียงการรวบรวมรายละเอียดบุคคลที่เป็นสมาชิกเท่านั้น แต่มีการจัดระบบให้สมาชิกสามารถ ดำเนินกิจกรรมร่วมกัน เพื่อบรรลุจุดหมายที่สมาชิกเห็นพ้องต้องกัน สิ่งที่เชื่อมโยงเข้าด้วยกัน คือ วัตถุประสงค์ หรือผลประโยชน์ที่ต้องการบรรลุผลร่วมกัน การสนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย

แนวคิดเกี่ยวกับเครือข่าย (Network Concept) เป็นแนวคิดหนึ่งที่มีการนำมาใช้ในการศึกษาทางสังคมศาสตร์อย่างแพร่หลาย ซึ่งมีลักษณะแนวคิดในการนำไปใช้อธิบายได้ประมาณ 3 รูปแบบ คือ

1. การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม (Social Network Analysis) เป็นแนวคิดที่มีการศึกษากันอย่างแพร่หลายในสาขาวิชาสังคมวิทยา
2. สังคมเครือข่าย (Network Society) เป็นแนวคิดที่ใช้อธิบายลักษณะของสังคมสมัยใหม่ที่เกิดมาจากผลของการปฏิวัติเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. เครือข่ายนโยบาย (Policy Networks) เป็นแนวคิดที่นำไปใช้ในทางรัฐศาสตร์ โดยเฉพาะการศึกษาการผลิตนโยบายสาธารณะ โดยใช้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานของรัฐบาลกับตัวแสดงทางสังคมอื่น ๆ (เพิ่มศักดิ์ จะเรียนพันธ์, 2555: 75)

ประเภทของเครือข่าย

สนธยา พลศรี (2550: 229-242) ได้แบ่งประเภทของเครือข่ายตามหลักเกณฑ์ที่นิยมใช้กันทั่วไป คือ

1. แบ่งตามความซับซ้อนของกลไกการทำงาน โดยพิจารณาจากความซับซ้อนในการรวมตัว และขยายตัวของสมาชิกจากความซับซ้อนน้อยแล้วเพิ่มความซับซ้อนมากขึ้นเป็นลำดับ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) เครือข่ายชนิดเดียวเป็นเครือข่ายที่เกิดจากการรวมตัวของสมาชิกเพียงระดับเดียว โครงสร้างไม่มีความซับซ้อนมากนัก 2) เครือข่ายหลายชนิด เป็นเครือข่ายที่สมาชิกรวมกันในลักษณะของการขยายเครือข่ายออกไปหลายระดับ หรือหลายชั้น ซึ่งจะมีความซับซ้อนหลายระดับ

2. การแบ่งตามสถานภาพและบทบาทของสมาชิกแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) เครือข่ายแนวนอน (Horizontal Network) เป็นเครือข่ายที่สมาชิกมีลักษณะคล้ายคลึงกัน เมื่อรวมกันเป็นเครือข่ายจะมีตำแหน่งและหน้าที่ที่ตัดเทียมกัน ไม่มีใครมีอำนาจเหนือกว่าใคร แต่ต่างนำศักยภาพของตนมาใช้ในการดำเนินงานของเครือข่ายอย่างเต็มที่
- 2) เครือข่ายแนวตั้ง (Vertical Network) เป็นเครือข่ายที่สมาชิกมีลักษณะแตกต่างกัน เมื่อรวมเป็นเครือข่าย สมาชิกจะมีตำแหน่งหน้าที่ที่แตกต่างกันออกไป เช่น สมาชิก แกนนำ สมาชิกธรรมดา สมาชิกสมทบ เป็นต้น

3. การแบ่งตามระดับการรวมตัวของสมาชิก เป็นการแบ่งประเภทของเครือข่ายตามลักษณะการมารวมกันเป็นเครือข่ายของสมาชิก ซึ่งมีระดับแตกต่างกันออกไปหลายระดับ คือ

- 1) เครือข่ายระดับบุคคลเป็นเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยบุคคลต่าง ๆ มารวมกันเป็นเครือข่าย เช่น เครือญาติเพื่อนบ้าน บุคคลที่ประกอบอาชีพเดียวกัน เป็นต้น
- 2) เครือข่ายระดับกลุ่มหรือองค์การ เป็นเครือข่ายที่สมาชิกเกิดจากการรวมตัวของกลุ่มหรือองค์การไม่ใช่บุคคล เช่น ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรจังหวัดสงขลา สหพันธ์ครูสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับต่าง ๆ เครือข่ายมหาวิทยาลัยในจังหวัดสงขลา สหภาพแรงงานแห่งประเทศไทย เป็นต้น
- 3) เครือข่ายระดับบุคคลกับกลุ่มหรือองค์การเป็นเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วย บุคคลต่าง ๆ กับกลุ่มหรือองค์การ ซึ่งเป็นคนละระดับกัน
- 4) เครือข่ายระดับชุมชนต่าง ๆ เป็นเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยชุมชนขนาดต่าง ๆ เช่น ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดระดับเมืองกับเมือง ประเทศต่อประเทศ เป็นต้น หรือสมาชิกอาจจะประกอบด้วยชุมชนขนาดเดียวกันหรือต่างขนาดก็ได้
- 5) เครือข่ายระดับสถาบันเป็นเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยสถาบันประเภทเดียวกัน เช่น สถาบันครอบครัวกับสถาบันครอบครัว หรือสถาบันต่างประเภทกัน เช่น สถาบันครอบครัวกับ สถาบันศาสนา เป็นต้น

4. การแบ่งตามลักษณะการเป็นศูนย์กลางของเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์กลางกับสมาชิกว่าเป็นแบบใด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) เครือข่ายรวมศูนย์เป็นเครือข่ายที่มีศูนย์กลางเพียงศูนย์เดียว มีลักษณะเป็นแบบการรวมอำนาจไว้ในศูนย์กลางสมาชิกเป็นเพียงผู้ร่วมใช้บริการจากศูนย์กลางเท่านั้น หรือมีศูนย์กลางเป็นแม่ข่าย ส่วนสมาชิกเป็นลูกข่ายที่ต้องดำเนินงานตามแม่ข่าย เช่น ครูสภา สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย เป็นต้น
- 2) เครือข่ายกระจายศูนย์เป็นเครือข่ายที่สมาชิกมีอิสระในการดำเนินงาน แต่จะมีคณะกรรมการร่วมทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง หรือประสานงานเครือข่าย
- 3) เครือข่ายผสม เป็นเครือข่ายที่มีโครงสร้างทั้งรูปแบบรวมศูนย์และกระจายศูนย์รวมกันกล่าวคือ มีศูนย์กลางทำหน้าที่ประสานงานระหว่างสมาชิกแต่ให้สมาชิกมีอิสระในการติดต่อประสานงานกันได้โดยตรงอีกด้วย
- 4) เครือข่ายเชิงซ้อนเป็นเครือข่ายที่โครงสร้างเปิดโอกาสให้สมาชิกสามารถติดต่อประสานงานร่วมมือกันดำเนินงานภายในเครือข่ายได้โดยตรงโดยมีศูนย์กลางประสานงานหลายศูนย์

5. การแบ่งตามระดับความสัมพันธ์กับศูนย์กลางเป็นการแบ่งประเภทของเครือข่ายโดยพิจารณาจากระดับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับศูนย์กลางของเครือข่ายแบ่งได้ 3 ประเภท คือ 1) เครือข่ายใกล้ชิด (Intimate Network) เป็นเครือข่ายที่ประกอบด้วยสมาชิกที่ใกล้ชิดกับบุคคลที่เป็นจุดศูนย์กลางมากที่สุด เช่น เครือข่ายญาติพี่น้องเพื่อนสนิท เป็นต้น 2) เครือข่ายรอง (Effective Network) เป็นเครือข่ายที่ประกอบด้วยสมาชิกที่บุคคลผู้เป็นศูนย์กลางรู้จักคุ้นเคยน้อยกว่ากลุ่มเครือข่ายใกล้ชิด ได้แก่ ญาติพี่น้องลำดับห่าง ๆ คนที่รู้จักคุ้นเคยทั่ว ๆ ไป เป็นต้น 3) เครือข่ายขยาย (Extended Network) เป็นเครือข่ายที่ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งบุคคลผู้เป็นจุดศูนย์กลางไม่รู้จักโดยตรงแต่สามารถติดต่อสัมพันธ์โดยผ่านบุคคลในเครือข่ายใกล้ชิดอีกทีหนึ่ง

6. การแบ่งตามขนาดของเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากจำนวนของสมาชิกที่รวมกันเป็นเครือข่ายแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ 1) เครือข่ายขนาดใหญ่หรือเครือข่ายรวม (Total Network) เป็นเครือข่ายที่ประกอบด้วยสมาชิกเป็นจำนวนมาก เช่น เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งประเทศไทย ซึ่งสมาชิกประกอบด้วยกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองต่าง ๆ มากกว่า 70,000 กองทุน ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยซึ่งสมาชิกประกอบด้วยสหกรณ์การเกษตรทุกอำเภอ เป็นต้น 2) เครือข่ายขนาดเล็กหรือเครือข่ายย่อย (Sub Network) เป็นเครือข่ายที่มีขนาดเล็กกว่าเครือข่ายรวมมารวมกันเป็นเครือข่ายขนาดใหญ่ขึ้น เช่น กองทุนหมู่บ้านของแต่ละหมู่บ้านรวมกันเป็นเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านระดับตำบล ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของแต่ละตำบลรวมกันเป็นเครือข่ายผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ระดับอำเภอ เป็นต้น

7. การแบ่งตามแหล่งกำเนิดของเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะของที่มาหรือแหล่งเกิดของเครือข่ายเป็นสำคัญ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) เครือข่ายธรรมชาติเป็นเครือข่ายที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติเนื่องจากมีปัจจัยบางอย่างสนับสนุน เช่น เครือญาติเดียวกันนับถือศาสนาเดียวกันร่วมถิ่นกำเนิดเดียวกันประสบปัญหาเหมือนกัน เป็นต้น 2) เครือข่ายจัดตั้งเป็นเครือข่ายที่เกิดจากการจัดตั้งของมนุษย์โดยมีวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาชุมชน เพื่อพัฒนาอาชีพ เพื่อการเพิ่มพูนรายได้เพื่อรวมพลังของคนในชุมชน เพื่อความมั่นคงของชุมชนหรือจัดตั้งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล เป็นต้น

8. การแบ่งตามลักษณะของสมาชิกที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายเป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากความเหมือน หรือความคล้ายคลึงกันของสมาชิก และความแตกต่างกันของสมาชิกแบ่งได้ 2 ประเภท คือ 1) เครือข่ายประเภทเดียวกันเป็นเครือข่ายที่สมาชิกประกอบด้วยบุคคลกลุ่มหรือองค์การที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เช่น เครือข่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์จังหวัดต่าง ๆ สมาพันธ์ครูแห่งประเทศไทย สมิชชาคนจนภาคอีสาน สันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ชมรมกำนันผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ เป็นต้น 2) เครือข่ายต่างประเภทกันเป็นเครือข่าย

ที่สมาชิกประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีความแตกต่างกันแต่มารวมกันเป็นเครือข่ายเนื่องจากมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน เช่น เครือข่ายประชารัฐจังหวัดต่าง ๆ ประชาคมจังหวัดต่าง ๆ เป็นต้น

9. การแบ่งตามลักษณะความสัมพันธ์กับรัฐบาลเป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากการจัดตั้งและการสนับสนุนจากรัฐบาลเป็นสำคัญ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) เครือข่ายภาครัฐ เป็นเครือข่ายที่เกิดจากการจัดตั้งหรือการสนับสนุนโดยรัฐบาล เช่น เครือข่ายอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม เครือข่ายหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และเครือข่ายอื่น ๆ ที่จัดตั้งและสนับสนุนโดยกระทรวง กรมและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาล 2) เครือข่ายภาคเอกชนเป็นเครือข่ายที่ประชาชนรวมกันจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่างโดยไม่อยู่ใต้การบังคับบัญชาของรัฐบาล เช่น สโมสรออนไลน์แห่งประเทศไทยสโมสรโรตารีแห่งประเทศไทย สมาคมธนาคารแห่งประเทศไทย สมาคมพ่อค้าจังหวัดต่าง ๆ 3) เครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชน เป็นเครือข่ายที่เกิดจากองค์การพัฒนาเอกชน (Non-Government Organization = N.G.O.) ซึ่งไม่ถูกบังคับบัญชาโดยรัฐบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยไม่แสวงหากำไร เช่น คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชนแห่งประเทศไทยคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชนภาคใต้ เป็นต้น

10. การแบ่งตามลักษณะของงานเป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะกิจกรรมการดำเนินงานของเครือข่ายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) เครือข่ายพื้นที่ (Area Network) เป็นเครือข่ายที่ดำเนินงานอยู่ในพื้นที่เดียวกัน โดยกิจกรรมมีความหลากหลายแตกต่างกันออกไป เช่น อยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน ตำบลเดียวกัน อำเภอเดียวกัน จังหวัดเดียวกัน ประเทศเดียวกัน เป็นต้น แต่รวมกันเป็นเครือข่าย 2) เครือข่ายกิจกรรม (Issue Network) เป็นเครือข่ายที่ดำเนินงานในกิจกรรมที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ซึ่งอาจจะครอบคลุมพื้นที่หลายหมู่บ้าน หลายตำบล หลายอำเภอ หลายจังหวัด หลายประเทศ เป็นต้น

11. การแบ่งตามกฎหมายเป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากการจดทะเบียน หรือการไม่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายของเครือข่ายแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) เครือข่ายที่ไม่เป็นนิติบุคคลเป็นเครือข่ายที่รวมตัวกันอย่างไม่เป็นทางการ หรือยังไม่ได้ดำเนินการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด เช่น ชมรม สมาคมต่าง ๆ ที่ยังไม่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล เป็นต้น 2) เครือข่ายนิติบุคคลเป็นเครือข่ายที่ดำเนินการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบของส่วนราชการ เช่น ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย สมาคมออนไลน์แห่งประเทศไทย หอการค้าแห่งประเทศไทย เป็นต้น

12. การแบ่งตามรูปแบบความร่วมมือระหว่างสมาชิกเป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะความร่วมมือของสมาชิกในการดำเนินงานของเครือข่ายแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) เครือข่ายไม่เป็นทางการ (Informal Network) เป็นเครือข่ายที่สมาชิกรวมกันเป็นเครือข่าย โดยไม่ต้องมีการลงนาม

ไม่ต้องมีระเบียบกฎเกณฑ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรแต่มารวมกันด้วยความจริงใจเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน เช่น เครือข่ายขององค์การพัฒนาเอกชน เป็นต้น 2) เครือข่ายเป็นทางการ (Formal Network) เป็นเครือข่ายที่สมาชิกรวมกัน ภายใต้พันธสัญญาที่เป็นลายลักษณ์อักษรมีการกำหนดโครงสร้างกฎระเบียบของเครือข่ายบทบาทหน้าที่ของสมาชิกไว้อย่างชัดเจน เช่น สภานายความเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุข (อ.ส.ม.) เป็นต้น

13. การแบ่งตามคุณสมบัติของเครือข่ายเป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากคุณลักษณะของการรวมกัน เป็นเครือข่ายแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) เครือข่ายเทียม เป็นเครือข่ายที่ขาดคุณสมบัติของการเป็นเครือข่ายแต่เข้าใจว่าเป็นเครือข่าย เพราะเป็นเพียงการรวมกันของสมาชิกแต่ไม่ได้ร่วมกันแบบเครือข่ายไม่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายร่วมกัน ไม่มีความตั้งใจที่จะดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ตัวอย่าง เช่น สมาชิกของสมาคมศิษย์เก่าบางสถาบันการศึกษาที่มีการจัดงานชุมนุมศิษย์เก่าทุกปี สมาชิกในรุ่นเดียวกันต่างมาสังสรรค์กัน ในลักษณะของการรับประทานอาหารเท่านั้นไม่ได้มีกิจกรรมอื่นใดอีก เป็นต้น 2) เครือข่ายแท้เป็นเครือข่ายที่สมาชิกมารวมกัน เป็นเครือข่ายแล้วมีลักษณะของการเป็นเครือข่ายที่แท้จริง

14. การแบ่งตามลักษณะของเครือข่ายเป็นการแบ่งโดยพิจารณาลักษณะที่สำคัญของเครือข่าย แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 1) เครือข่ายการเรียนรู้เป็นเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ประสบการณ์ภูมิปัญญาและเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น ชมรมแพทย์แผนไทยภาคใต้ เป็นต้น 2) เครือข่ายกิจกรรม เป็นเครือข่ายช่วยเหลือ และร่วมมือทำกิจกรรมในลักษณะเดียวกัน หรือสนับสนุนส่งเสริมกัน เช่น เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน เครือข่ายสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นต้น 3) เครือข่ายทรัพยากร เป็นเครือข่ายที่ระดม และจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น ภาครัฐราชการเอกชน เข้าไปส่งเสริมสนับสนุนการขาดแคลนทรัพยากรในแต่ละพื้นที่ให้สามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างที่คาดหวัง เช่น เครือข่ายประมงชายฝั่งจังหวัดสงขลา เป็นต้น

15. การแบ่งตามวิชาชีพของสมาชิก เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะการประกอบอาชีพของสมาชิกเครือข่ายเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นหลายประเภท เช่น เครือข่ายครู เครือข่ายนักวิชาการ เครือข่ายนักการเมือง เครือข่ายกำนันผู้ใหญ่บ้าน เครือข่ายแพทย์แผนไทย เครือข่ายนักวิจัย เป็นต้น

16. การแบ่งตามลักษณะกิจกรรมของเครือข่าย เป็นการแบ่งโดยพิจารณาจากลักษณะของกิจกรรม หรืองานที่ดำเนินการ ซึ่งแบ่งออกเป็นหลายประเภท เช่น เครือข่ายสตรีเครือข่ายเด็กและเยาวชน เครือข่ายคนพิการ เครือข่ายผู้สูงอายุเครือข่ายสิ่งแวดล้อม เครือข่ายภูมิปัญญาชาวบ้าน เครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภคเครือข่ายสุขภาพ เครือข่ายสิทธิมนุษยชน เครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน เป็นต้น

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

ไพร์ตัน เตชะรินทร์ (2547: 6 อ้างใน ยุทธพงษ์ เข้าประมงค์, 2555: 9) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการรัฐกระทำการส่งเสริม ชักนำสนับสนุนและสร้าง โอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิและองค์กร อาสาสมัครรูปต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน ให้บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527: 117 อ้างใน ชีรวุฒิ กายแก้ว, 2556: 30) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องกับสังคม ด้านจิตใจ และอารมณ์ของบุคคลหนึ่ง ในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุ จุดมุ่งหมายของกลุ่มของกลุ่มนั้น รวมทั้งการทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย เป็นการเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งมีใช่เป็นเพียงแต่การเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนนั้นเท่านั้น หรือการมีส่วนร่วมอาจหมายถึง การทำงานดังกล่าวในห้วงเวลา และลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพ คือ ถูกจังหวะ และเหมาะสม (การประสานงาน) กับทั้งการดำเนินงานดังกล่าวด้วยความรู้สึกร่วมกัน ให้ประจักษ์ว่าเชื่อถือได้ (ความรับผิดชอบ) ดังนั้น การมีส่วนร่วมจึงเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มอีกด้วย

สุนทร กองทรัพย์ (อ้างใน พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (2556: 65) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลหรือกลุ่มคนเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการในรูปกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งด้วยความสมัครใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้ตั้งใจอันเป็นประโยชน์ต่อตัวบุคคล ต่อกลุ่มคน รวมทั้งต่อส่วนรวม โดยที่ประชาชนต้องเป็นคนตัดสินใจในกระบวนการมีส่วนร่วมด้วย ตนเองและรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น

ดังนั้น การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่เปิดโอกาสให้แก่บุคคลได้มีส่วนช่วยเหลือระหว่างกันและกัน โดยให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องร่วมกัน ซึ่งงานดังกล่าวจะกระทำให้ถูกจังหวะและเหมาะสมในการประสานงาน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อันเป็นประโยชน์ต่อตัวบุคคล ต่อกลุ่มคน รวมถึงต่อส่วนรวมด้วย โดยที่บุคคลต้องเป็นคนตัดสินใจในกระบวนการมีส่วนร่วมด้วยตนเองและรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

ลักษณะของการมีส่วนร่วม (โกวิท พวงงาม, 2550: 22 อ้างใน ชีรวุฒิ กายแก้ว, 2556: 31) ประกอบด้วยประเด็นสำคัญ 10 ประการ ดังนี้

1. ระยะเวลาและสถานที่ในการมีส่วนร่วมกับโครงการ ควรต้องให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมให้ต่อเนื่องตามวงจรชีวิตของโครงการ ตั้งแต่เริ่มต้นจนโครงการยุติ หรือหากคณะผู้บริหารเห็นว่าเหมาะสมก็ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่แต่ละคนเกี่ยวข้องด้วยจริง ๆ เท่านั้นก็ได้
2. การมีส่วนร่วมนั้นมีมิติทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ดังนี้ (1) ทางด้านปริมาณ ถ้ามีคนมามีส่วนร่วมมากจะส่งผลทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างกันดีขึ้นมาก จากนั้นทำให้องค์กรทางสังคมก่อตัวขึ้น (2) ทางด้านคุณภาพ ควรให้มีส่วนร่วม มีมิติ ที่จะขัดขวางความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างบุคคล หรือความเป็นนาย – บ่าวกัน ให้มีส่วนร่วมเสมอภาคกัน จึงจะถือว่าคุณภาพดี
3. การเปิดให้มีส่วนร่วมเป็นเป้าหมายปลายทาง หรือให้เป็นแนวทาง โดยให้เพียงบุคคลต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องก็พอใจคิดว่าบรรลุวัตถุประสงค์บางสิ่งแล้ว หรือจะพิจารณาว่าการมีส่วนร่วมเป็นแนวทางที่ต้องทำให้ดี โดยตอบให้ได้ว่า “หลังจากการมีส่วนร่วมแล้วจะมีอะไรดีขึ้น อะไรควรจะเกิดขึ้นอีกบ้าง” อันเป็นการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมที่เป็นวิธีการหรือกระบวนการที่ต้องดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ ซึ่งทำให้งานเกิดความสำเร็จดียิ่งขึ้น
4. การมีส่วนร่วมตามธรรมชาติอาจเกิดขึ้นไม่สม่ำเสมอ หรือตลอดเวลาได้ เช่น เวลาเกิดภัยพิบัติคนจะมาช่วยกัน เมื่อภัยพิบัติผ่านพ้นไปจึงค่อยแยกย้ายกลับไปเช่นเดิมแต่ถ้าตั้งองค์กรประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแก้ปัญหาภัยพิบัติต่าง ๆ ในพื้นที่กว้างขึ้นอาจต้องการตัวแทนประชาชนมีส่วนร่วมในเวลาที่ยาวนานขึ้น และอาจใช้วิธีการมีจดหมายข่าวแจ้งไปยังประชาชนทั่วไปได้ เป็นต้น
5. การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทางสังคม และทางการศึกษา ซึ่งหากเกิดได้โดยให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันไปด้วย เป็นเสมือนการให้การศึกษาแก่สังคมไปในขณะเดียวกันแต่หลายโอกาสต้องให้เกิดความพร้อมในแต่ละเรื่องต้องใช้เวลารอคอยบ้างเช่นกันสถานการณ์การมีส่วนร่วมนั้น ต้องคำนึงว่าการมีส่วนร่วมที่แข่งขัน มิใช่เกิดขึ้นจากการออกคำสั่ง แต่จะต้องสร้างขึ้นเอง การมีส่วนร่วมมักต้องใช้ความพยายามให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เกิดแนวคิดประชาสังคม มีจิตสาธารณะ เคารพความหลากหลายทางความคิดเนื่องจากทำให้มุมมองกว้างขึ้น และเกิดความรอบคอบขึ้น จนเป็นวิถีชีวิตประจำวันของประชาชน
7. คณะผู้บริหารมีส่วนร่วมพิจารณาเพื่อวางแผนวิธีดำเนินการให้เหมาะสมว่าจะให้บุคคลใดกลุ่มใด เข้ามามีส่วนร่วมเมื่อใด และด้วยวิธีการใด โดยคณะผู้บริหารการมีส่วนร่วมนี้ควรมีตัวแทนผู้ได้รับผลกระทบในจำนวนมากพอสมควร และให้ความหลากหลายมากพอ
8. การมีส่วนร่วมรับรู้สภาพปัญหาโดยมีส่วนร่วม ส่งผลทำให้คนในชุมชนได้ทราบสภาพที่เป็นจริงมากขึ้น การมีส่วนร่วมเพื่อค้นหาปัญหา ทำให้เมื่อเห็นปัญหาแล้วนำความมุ่งมั่นที่จะคิดหาทางแก้ไขด้วยกัน และร่วมกันแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ ได้ทำให้เป็นบทเรียนที่จะแก้ปัญหาเองต่อไปได้
9. คนที่อยู่ร่วมกันในชุมชนใหญ่ที่มักมีความผูกพัน เอื้ออาทรต่อกัน และมีค่านิยมร่วมกัน

10. ควรทำให้การมีส่วนร่วมมีลักษณะปนอารมณ์ขันประกอบไปบ้าง เนื่องจากสังคมไทยการมีอารมณ์ขันจะช่วยให้บรรยากาศมีส่วนร่วมเกิดขึ้นได้ ดังนั้นในการประชุมถ้าใช้อารมณ์ขัน ดนตรี เกม กีฬา เข้าร่วมด้วยจะสร้างอารมณ์การมีส่วนร่วมให้เพิ่มขึ้นได้

ปัจจัยของการมีส่วนร่วม

William W. Reeder (2521: 39 อ้างใน เมธา หริมเทพาธิป, ม.ป.ป.) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมหรือไม่เข้ามามีส่วนร่วมของบุคคล ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ 1. การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้นสอดคล้อง กับความเชื่อพื้นฐาน ทศนคติ และค่านิยมของตน 2. การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้น มีคุณค่าสอดคล้องกับผลประโยชน์ของตน 3. การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้นมีเป้าหมาย ที่จะส่งเสริมและปกป้องรักษาผลประโยชน์ของตน 4. การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อตัวเองมีประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมนั้นมาแล้ว 5. การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อกิจกรรมนั้นสอดคล้องกับสิ่งที่ตัวเองคาดหวังเอาไว้ 6. การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ย่อมขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของตนเองเป็นใหญ่ 7. การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ เป็นไปโดยการบีบบังคับไม่ได้ 8. การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ย่อมขึ้นอยู่กับอุปนิสัยและจารีตประเพณี 9. การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ย่อมขึ้นอยู่กับโอกาสที่เอื้ออำนวย 10. การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถ 11. การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใด ๆ ก็ต่อเมื่อได้รับการสนับสนุน กระตุ้น ยั่วยุ และจูงใจให้เกิดขึ้น

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

ความหมายของวิสาหกิจชุมชน

สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (2548) ได้ให้ความหมายของวิสาหกิจชุมชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 หมายความว่า กิจการของชุมชนที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคลมีเป้าหมายเพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัวชุมชนและระหว่างชุมชน และวิสาหกิจชุมชนนั้นต้องมีคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ของวิสาหกิจชุมชน ดังนี้ 1) เป็นกิจการที่เกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่น ๆ ที่ทำให้เกิดการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน 2) เป็นกิจการที่ดำเนินการ หรือประสงค์จะดำเนินการร่วมกันในชุมชน โดยคณะบุคคลที่เป็นนิติบุคคล หรือไม่เป็นนิติบุคคล และประกอบด้วยสมาชิกที่อยู่ร่วมกันในชุมชนไม่น้อยกว่า 7 คน โดย

บุคคลดังกล่าวต้องไม่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน 3) เป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรายได้เพื่อการพึ่งพาตนเองและเพื่อประโยชน์สุขของคนในชุมชน 4) เป็นกิจการที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และจิริษฐ ชาญณรงค์กุล (2558) ที่ได้ให้ความหมายของวิสาหกิจชุมชน (community enterprise) ว่าหมายถึง การประกอบการเพื่อการจัดการ "ทุนของชุมชน" อย่างสร้างสรรค์เพื่อการพึ่งตนเอง "ทุนของชุมชน" ไม่ได้หมายถึงแต่เพียงเงินแต่รวมถึงทรัพยากร ผลผลิต ความรู้ ภูมิปัญญา ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทางสังคมอันเป็นกฎเกณฑ์ทางสังคมที่ร้อยรัดผู้คนให้อยู่ร่วมกันเป็นชุมชนเป็นที่ป็นน้องไว้วางใจกัน เช่นเดียวกับเสรี พงศ์พิศ (2549) ได้อธิบายไว้ว่าชุมชนจะอยู่รอดได้ด้วยทุน 3 ประเภท ได้แก่ 1) ทุนทรัพยากร หมายถึงการมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ป่าไม้ ดิน น้ำและสัตว์ป่า 2) ทุนทางปัญญา หมายถึงการใช้ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากอดีตนำไปต่อยอดพัฒนาและ 3) ทุนทางสังคม หมายถึงการอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวและชุมชนที่อบอุ่น การช่วยเหลือกันโดยหาก 3 ทุน เกิดความไม่สมดุลหรือมุ่งเน้นทุนใดทุนหนึ่ง ย่อมจะเกิดความล้มเหลวในชุมชนนั้น ในขณะที่ วิจิต นันทสุวรรณ (อ้างใน (จารุวรรณ ชูสงค์ และจรรยาพร นุ่มน้อย, 2563: 982) ได้ให้คำจำกัดความของ "วิสาหกิจชุมชน" หมายถึงการประกอบการซึ่งรวมถึงกระบวนการคิด การจัดการผลผลิต และทรัพยากรทุกขั้นตอน โดยภูมิปัญญาขององค์กรชุมชนหรือเครือข่ายองค์กรชุมชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเรียนรู้ของชุมชน ซึ่งมิได้มีเป้าหมายเพียงเพื่อสร้างกำไรทางการเงินเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงกำไรทางสังคม ได้แก่ ความเข้มแข็งของชุมชนและความสงบสุขของสังคมด้วย ซึ่งวิสาหกิจชุมชนครอบคลุมกิจกรรมดังต่อไปนี้ 1) การแปรรูปหรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผลผลิตของชุมชน เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากการผลิตการเกษตรเพื่อการพึ่งพาตนเองและเพิ่มมูลค่าผลผลิตการเกษตรขององค์กรชุมชน หรือเครือข่ายชุมชน 2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรและภูมิปัญญาของชุมชน เช่น การแปรรูปพืชผักผลไม้พื้นบ้านรูปแบบต่าง ๆ ผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพร ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน แหล่งท่องเที่ยว 3) การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อตอบสนองการพึ่งพาตนเองขององค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน 4) การพัฒนาระบบการตลาด การบริการและสวัสดิการชุมชน เช่น ร้านค้าชุมชน ร้านค้า (ตลาด) ชุมชน ศูนย์สุขภาพพื้นบ้าน เป็นต้น ส่วนอานันท์ ตะนัยศรี (อ้างใน รุ่งทิพย์ หลีกหาญ, 2561) ได้ให้ความหมายของ วิสาหกิจชุมชนว่าเป็นการรวมตัวกันของชุมชนอาจอยู่ในรูปของนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคล การรวมตัวกันมีจุดประสงค์เพื่อนำทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ทั้งเงินทุน ความรู้ วัฒนธรรม มาจัดการสร้างสรรค์เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ตลอดจนการสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัวและชุมชน สามารถสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนได้ เช่นเดียวกับวิจิต ชาติเพชร (2555) ที่ได้ให้ความหมายของวิสาหกิจชุมชนคือ การประกอบการขนาดย่อมและขนาดจิ๋วของชุมชนเพื่อการจัดการ "ทุน" ของชุมชนอย่างสร้างสรรค์เพื่อการพึ่งพาตนเอง (SMCE -Small and Micro Community Enterprise) วิสาหกิจชุมชนขนาดย่อม มีสมาชิกมากกว่า 15 คน วิสาหกิจชุมชนขนาด

จิว มีสมาชิกตั้งแต่ 5-15 คน ซึ่งทุนชุมชนดังกล่าวนี้มีทั้งทุนที่เป็นเงิน ทุนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ ดิน น้ำ ป่า ทุนที่เป็นผลผลิต ทุนความรู้ ภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรม ความเป็นพี่น้องและความไว้วางใจกันของชุมชน และพรชัย พันธุ์ธาดาพร (2558) ได้กล่าวถึงวิสาหกิจชุมชนว่าเกิดขึ้นจากการนำเอาแนวทางเศรษฐกิจชุมชนหรือแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบคำว่า “วิสาหกิจชุมชน” นั้นสามารถใช้คำว่า “ธุรกิจชุมชน” แทนได้และเนื่องจากชุมชนไม่ใช่รัฐ ดังนั้นสถานประกอบการที่ชุมชนเป็นเจ้าของจึงถือว่าเป็นของชุมชนเช่นเดียวกัน แต่ในความเป็นจริงแล้วถ้าหากใช้คำว่าธุรกิจนั้นหมายถึงการแสวงหากำไรเป็นที่ตั้ง แต่สถานประกอบการที่ชุมชนเป็นเจ้าของนั้นกลับมีแนวคิดที่เน้นการพึ่งพาอาศัยกันมากกว่าการแสวงหากำไรดังนั้นจึงควรใช้คำว่า “วิสาหกิจชุมชน” โดยวิสาหกิจชุมชนนั้นจัดเป็นกลุ่มกิจกรรมของชุมชนที่ชุมชนคิดร่วมกัน ดำเนินการร่วมกันไม่ใช่กิจกรรมเดียวที่ทำเพื่อมุ่งสู่ตลาดใหญ่แต่เป็นการจัดการระบบการผลิตและบริโภคที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น การจัดการเรื่องข้าว การเลี้ยงสัตว์ เรื่องผักผลไม้การผลิตสบู่แชมพู น้ำยาล้างจานหรืออื่นๆ ที่ชุมชนทำได้เองโดยไม่ยุ่งยากนัก การทำกินทำใช้ทดแทนการซื้อเป็นการลดรายจ่าย และยังช่วยให้ระบบเศรษฐกิจใหญ่ เข้มแข็งขึ้นนอกจากนี้ยังเป็นการจัดระบบเศรษฐกิจใหม่ให้เป็นฐานที่เป็นจริงในชุมชน เช่นเดียวกับที่ รังสรรค์ ปิติปัญญา (2542) ได้อธิบายว่าธุรกิจชุมชน เป็นธุรกิจที่คนในชุมชนร่วมกันเป็นเจ้าของร่วมกันคิด ร่วมกันทำและร่วมกันรับผิดชอบ การส่งเสริมให้ชาวบ้านทำธุรกิจชุมชนทำให้ชาวบ้านมีโอกาสเรียนรู้วิธีการจัดการธุรกิจ การทำงานร่วมกันเพื่อตัวเองและเพื่อส่วนรวม ตลอดจนได้เรียนรู้ถึงการจัดการผลประโยชน์เพื่อพัฒนาชุมชน ทำให้ชาวบ้านและชุมชนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสมและเกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่อง ดังนั้นธุรกิจชุมชน จึงนับว่าเป็นวิธีการหรือกระบวนการที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อ “การพัฒนาคนและชุมชน” และทศพร แก้วขวัญไกร (2560) กล่าวว่าวิสาหกิจชุมชนคือการใช้ทุนวัฒนธรรมแห่งภูมิปัญญาที่เกิดการหล่อหลอมมาสร้างเป็นเรื่องราวในการผลิตสินค้าและบริการ ด้วยการใช้นวัตกรรมสร้างสรรค์สร้างนวัตกรรมที่สามารถบ่งบอกอัตลักษณ์ให้เกิดมูลค่าเพิ่มที่ชัดเจนขึ้น ผ่านความสัมพันธ์ของชุมชนให้เป็นหลักในการขับเคลื่อน จากการนำปัจจัยในท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วซึ่งหาได้ง่ายในชีวิตประจำวันมาพัฒนาเป็นสินค้าและบริการในการบริหารจัดการจาก ระดับชุมชนเป็นเครือข่ายสู่ระดับธุรกิจที่มีความซับซ้อนขึ้น เช่นเดียวกับสุนิตย์ เหมนิล (2564: 123-124) ที่ได้ให้ความหมายของวิสาหกิจชุมชนคือกิจการของชุมชนที่สมาชิกในชุมชนเป็นเจ้าของกิจการร่วมกัน เน้นการนำทรัพยากรที่มีอยู่และพอหาได้ตามแหล่งธรรมชาติที่มีในชุมชน มาเพิ่มมูลค่าโดยการแปรรูปเป็นสินค้าหรือบริการ ด้วยกระบวนการที่ไม่ซับซ้อน โดยอาศัยความรู้และภูมิปัญญาดั้งเดิมที่มีอยู่ในชุมชนผสมผสานกับความรู้สมัยใหม่ และเมื่อแปรรูปเสร็จสิ้น จะจำหน่ายทั้งภายในและนอกชุมชน เพื่อสร้างโอกาสและเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชน

จากการศึกษาค้นคว้าทำให้ผู้วิจัยได้สรุปถึงความหมายของวิสาหกิจชุมชนว่า คือการรวมตัวกันดำเนินกิจการในชุมชนโดยอาศัยทุนทางสังคมของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นทุนทางวัฒนธรรม ทุนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ ทุนความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งการดำเนินการนั้นมีได้เน้นเรื่องผลกำไรเพียงอย่างเดียวหากแต่มุ่งในการสร้างคุณประโยชน์ต่อชุมชนและส่วนรวมและเพื่อเป็นการสร้างอัตลักษณ์ให้กับตนเองอีกด้วย

องค์ประกอบของวิสาหกิจชุมชน

องค์ประกอบของวิสาหกิจชุมชนที่ควรมี คือ 1) ชุมชนเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดำเนินการเอง แต่อย่างไรก็ตาม คนนอกชุมชนอาจจะเข้ามาร่วมถือหุ้นเพื่อการมีส่วนร่วมได้ แต่จะต้องไม่ใช่หุ้นใหญ่ที่จะมีอำนาจในการตัดสินใจ 2) ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน ทั้งนี้ อาจจะมีการนำวัตถุดิบมาจากภายนอกมาใช้ในกระบวนการผลิตได้ แต่จะเน้นการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นให้มากที่สุด 3) ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน 4) มีการผสมผสานความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความรู้ ภูมิปัญญาสากล 5) มีการดำเนินการแบบบูรณาการ โดยมีการดำเนินการในหลาย ๆ กิจกรรมที่ประสานและเกื้อกูลกัน และ เชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ 6) มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจของกระบวนการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน 7) มีเป้าหมายอยู่ที่การพึ่งตนเองก่อนเป็นอันดับแรก และสำคัญที่สุดของวิสาหกิจชุมชน (กรมส่งเสริมการเกษตร. กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2548) เช่นเดียวกับที่ เสรี พงศ์พิศ (2552: 40) ที่ได้กล่าวว่าวิสาหกิจชุมชนจะต้องมีลักษณะสำคัญ 7 ประการคือ ชุมชนเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินการ ผลผลิตมาจากกระบวนการ ในชุมชน ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน มีฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานภูมิปัญญาสากล ดำเนินการแบบบูรณาการ เชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ ให้เป็นระบบ มีกระบวนการเรียนรู้เป็นหัวใจ และมีการพึ่งตนเองของ ครอบครัวและชุมชนเป้าหมาย

ประเภทของวิสาหกิจชุมชน

การแบ่งประเภทของวิสาหกิจชุมชนสามารถแบ่งได้ตามลักษณะการประกอบกิจการเป็นหลัก และแบ่งตามการจัดการระดับและขั้นตอนการพัฒนาการประกอบการของวิสาหกิจชุมชน การแบ่งตามลักษณะการประกอบกิจการเป็นหลัก ได้ 2 ประเภท ดังนี้ 1) วิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน เป็นการผลิตเพื่อใช้ในท้องถิ่นเป็นหลัก มี 5 ชนิด ได้แก่ ข้าว อาหาร สมุนไพร ของใช้ และปุ๋ย เป็นของที่กิน ใช้ในชีวิตประจำวัน อยู่ในขีดความสามารถของชาวบ้านที่ผลิตได้มีมูลค่ามากกว่าครึ่งของค่าใช้จ่ายทั้งปีของแต่ละครัวเรือน ที่ชาวบ้านทั่วไปต้องซื้อมากินและใช้ 2) วิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า เป็นวิสาหกิจชุมชนที่สามารถนำออกสู่ตลาดใหญ่ มีเอกลักษณ์ท้องถิ่น เป็นลักษณะเฉพาะตัว มีคุณภาพระดับมาตรฐาน

สามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์ทั่วไปได้ ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น หรือสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ คือหนึ่งในวิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า

แบ่งตามการจัดการระดับและขั้นตอนการพัฒนาการประกอบการของวิสาหกิจชุมชน ได้ 2 ประเภท ดังนี้ 1) ระดับครอบครัว เป็นวิสาหกิจชุมชนแบบพึ่งตนเอง ประกอบกิจกรรมเพื่อกิน ใช้ในครัวเรือน ทดแทนการพึ่งพาจากภายนอก เช่น การนำปลาตากแห้ง เพื่อเก็บไว้กิน เป็นต้น 2) ระดับชุมชนและเครือข่าย เป็นวิสาหกิจชุมชนแบบพอเพียง เป็นการประกอบกิจการโดยกลุ่ม เพื่อสนองการอุปโภคบริโภคในชุมชนและเครือข่าย สามารถพัฒนาเป็นวิสาหกิจชุมชนแบบก้าวหน้า เพื่อแข่งขันกับผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ได้ (อานันท์ ตะนัยศรี อ่างใน รุ่งทิพย์ หลักหาญ, 2561)

การพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นต้องมียุทธศาสตร์ประกอบหลายด้านและจำเป็นต้องมีการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเพื่อที่จะทำให้กิจการนั้นดำเนินไปโดยมีปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จหลายประการ ดังนี้ 1) การพัฒนาศักยภาพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจำเป็นต้องมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการสนับสนุนให้วิสาหกิจชุมชนดำเนินงานได้ เช่นการสร้างเครือข่ายด้านวัตถุดิบ เครือข่ายด้านการตลาด 2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องมีการพัฒนาในทุกด้านจึงจะสามารถบริหารการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ได้และต้องมีต้นทุนทางทรัพยากรที่เป็นวัตถุดิบ ทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชน 3) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพจำเป็นต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนามาเป็นระยะเวลา ยาวนาน เช่น การสร้างเครือข่าย และการประสานงานสนับสนุนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และคนในชุมชน การอบรมพื้นฐานในเชิงปฏิบัติการเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ การดำเนินงานจึงจะมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างมาตรฐานการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนได้อย่างยั่งยืน (สยาม ทิมี่ และคณะ, 2558: 2196)

ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ (2542) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของธุรกิจชุมชนว่าเกิดจากปัจจัยดังนี้ 1) ปัจจัยด้านการเงิน โดยแหล่งที่มาของเงินทุนสำหรับการประกอบการธุรกิจชุมชน ได้แก่ เงินทุนของตนเอง เงินทุนจากแหล่งเงินกู้และเงินทุนจากการระดมทุนจากคนในชุมชน โดยเงินทุนจากการระดมทุนจากคนในชุมชนเป็นแหล่งการเงินที่สร้างโอกาสในการเจริญเติบโตของธุรกิจได้ดีกว่าเงินทุนจากการกู้ยืม 2) ปัจจัยด้านการตลาด วิสาหกิจชุมชนต้องมีตลาดรองรับผลผลิตของตนเอง มีกลุ่มลูกค้าที่พอเพียงและเป็นลูกค้าประจำโดยต้องรู้จักแหล่งขายและวิธีการขาย การตลาดถือว่าเป็นตัวนำการผลิต 3) ปัจจัยด้านการผลิตต้องสอดคล้องกับโอกาสทางการตลาดและผลผลิตต้องเป็นที่ต้องการของตลาด 4) ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ การบริหารงานเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่การจัดการด้านการเงิน วิสาหกิจชุมชน

ต้องมีความสามารถในการระดมและสะสมทุนที่นำมาใช้ในการดำเนินงาน การจัดการด้านระบบงาน วิสาหกิจชุมชนต้องมีโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจนมีการแบ่งหน้าที่กันทำและมีการตรวจสอบควบคุม อย่างเป็นระบบ และการจัดการด้านระบบบุคลากร ผู้บริหารและสมาชิกของวิสาหกิจชุมชนต้องใช้ ระบบสั่งการ การบังคับบัญชาที่เข้มแข็งจริงจัง ส่วนด้านคุณสมบัติของผู้บริหารและสมาชิกเองนั้นต้อง เป็นผู้มีคุณธรรมและมีความเสียสละ 5) ปัจจัยด้านผู้นำ วิสาหกิจชุมชนที่ก่อตั้งโดยบุคคลที่ประสบ ความสำเร็จในอาชีพ หรือโดยคณะบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของชาวบ้าน การระดมทุนจะทำได้ง่ายกิจการ ขยายตัวได้รวดเร็วและมีโอกาสในการประสบความสำเร็จสูง 6) ปัจจัยด้านแรงงาน แรงงานใน วิสาหกิจชุมชนที่มีลักษณะเป็นลูกจ้างส่วนใหญ่มีน้อยโดยมากเป็นประเภททำงานให้ตัวเอง (Self Employed) ภายในครอบครัว ส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ ขาดทักษะประสบการณ์และความรู้เป็น แรงงานของคนรุ่น พ่อ แม่ ปู่ ย่า 7) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก การเกิดขึ้น การคงอยู่และ การเติบโตที่ยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของชุมชน สมาชิกต้องร่วมกันคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมกันทำงานและร่วมรับผิดชอบ ในขณะที่วิชิต ธาตุเพชร (2555) ได้กล่าวถึงจุดแข็ง ของชุมชนเพื่อการทำวิสาหกิจชุมชนมี 3 ประเด็นคือ 1) ความหลากหลายทางชีวภาพ ชุมชนยังมีป่า ดิน น้ำ ธรรมชาติที่มากด้วยสิ่งที่มีคุณค่าต่อชีวิตเป็นอาหาร เป็นยา เป็นของใช้ต่าง ๆ ถ้าหากค้นให้พบ คุณค่าสิ่งเหล่านั้นก็จะมีมูลค่า 2) ภูมิปัญญาท้องถิ่น แม้ว่าจะหายไปพร้อมกับคนรุ่นเก่าแต่ก็ยังมียุ ลืออยู่ไม่น้อยและหาผู้รู้จักค้นหานำมาประยุกต์และผสมผสานก็อาจได้สร้างสรรค์ใหม่ ๆ ที่มีคุณค่า และมูลค่า 3) เครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างผู้คน แม้ว่าจะอาจจะไม่เหมือนเดิม แต่ก็ยังมีเพียงพอให้พื้น ขึ้นมาจนสามารถพึ่งพาอาศัยกัน ร่วมกันจัดการองค์กรชุมชนและเครือข่ายในเชิงเศรษฐกิจร่วมกัน จัดการทรัพยากรผลผลิตต่าง ๆ แบ่งกันผลิตร่วมกันบริโภค การผลิตของกิน ของใช้จะได้ไม่ล้นตลาด เกิดความพอเพียงชุมชนพึ่งตนเองได้ พุดอีกนัยหนึ่ง ชุมชนมี "ทุน" สำคัญ ๆ อยู่ 3 ทุน ซึ่งเป็นจุดแข็ง ของตนเอง คือ 1) ทุนทรัพยากร 2) ทุนทางวัฒนธรรม 3) ทุนทางสังคม ส่วนพิริยะ ผลพิรุฬห์ (2563) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการสร้างความยั่งยืนแก่วิสาหกิจชุมชนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ควรประกอด้วย 4 ด้านเรียกว่า กรอบแนวคิดแบบ 4C ดังนี้ 1) Creativity (การสร้างความคิดสร้างสรรค์) – วิสาหกิจ OTOP ที่ประสบความสำเร็จเป็นวิสาหกิจที่ให้ความสำคัญกับการใช้กระบวนการทางด้านความคิด สร้างสรรค์เนื่องจาก การมีความคิดสร้างสรรค์นอกจากจะช่วยในการสร้างมูลค่าเพิ่มในตัวสินค้าแล้ว ยังช่วยสร้างโอกาสในการสร้างความเชื่อมโยงไปยังหน่วยงานต่าง ๆ รวมไปถึงการทำตลาดได้ง่าย ขึ้นตามมา 2) Coherence (การเชื่อมโยง) – นอกจากการใช้ความคิดสร้างสรรค์ซึ่งเป็นกิจกรรมต้นน้ำ แล้ว การเชื่อมโยงความคิดสร้างสรรค์ไปสู่กระบวนการปลายน้ำอย่างการทำตลาด (Marketing) 3) Connectivity (การเชื่อมต่อ) - ในด้านของการทำตลาดของวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตสินค้าหนึ่ง ตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ไปยังตลาดต่างประเทศ 4) Competitiveness (การสร้างขีด ความสามารถในการแข่งขัน) – ในการสร้างความยั่งยืนทางธุรกิจให้กับวิสาหกิจชุมชนในจังหวัด

หนองคายนั้นจะเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งแน่นอนว่า นอกจากการใช้ความคิดสร้างสรรค์ การสร้างการเชื่อมโยง การสร้างความเชื่อมต่อตั้งที่กล่าวมาข้างต้นจะส่งผลทำให้วิสาหกิจชุมชนมีผลประกอบการที่สูงขึ้นก็ตาม ทั้งนี้แนวทางสำคัญเพื่อให้เกิดการสร้างขีดความสามารถการแข่งขันอย่างยั่งยืน

กล่าวโดยสรุปแล้วการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้ดำเนินไปได้และประสบความสำเร็จต้องอาศัยความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ ร่วมสร้างและการพัฒนาองค์ความรู้และศักยภาพของสมาชิกในกลุ่ม และสร้างเครือข่ายเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงในการส่งเสริมความสามารถในด้านการแข่งขัน นอกจากนี้ยังต้องมีการดำเนินกิจการอย่างเป็นระบบ มีกฎเกณฑ์ มีแบบแผน และต้องมีผู้นำหรือหัวหน้าวิสาหกิจชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ซื่อสัตย์ สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆและนำพาให้กลุ่มดำเนินกิจการต่อไปได้ รวมไปถึงกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจะต้องมีจุดแข็งทางด้านทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม และทุนทางทรัพยากรเพื่อจะทำให้กิจการดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อสรุปเชิงทฤษฎีแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน

1. วิสาหกิจชุมชน คือการรวมตัวกันดำเนินกิจการในชุมชนโดยอาศัยทุนทางสังคมของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นทุนทางวัฒนธรรม ทุนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ ทุนความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งการดำเนินการนั้นมีได้เน้นเรื่องผลกำไรเพียงอย่างเดียวหากแต่มุ่งในการสร้างคุณประโยชน์ต่อชุมชนและส่วนรวมและเพื่อเป็นการสร้างอัตลักษณ์ให้กับตนเองอีกด้วย

2. องค์ประกอบของวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย 7 ประการ ดังนี้ 1) ชุมชนเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดำเนินการเอง 2) ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน 3) ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน 4) มีการผสมผสานความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความรู้ ภูมิปัญญาสากล 5) มีการดำเนินการแบบบูรณาการและเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ 6) มีกระบวนการเรียนรู้ 7) มีเป้าหมายที่สำคัญคือการพึ่งพาตนเอง

3. ประเภทของวิสาหกิจชุมชน_แบ่งตามลักษณะการประกอบกิจการเป็นหลัก ได้ 2 ประเภท ดังนี้ 1) วิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน เป็นการผลิตเพื่อใช้ในท้องถิ่นเป็นหลัก มี 5 ชนิด ได้แก่ ข้าวอาหาร สมุนไพร ของใช้ และปุ๋ย เป็นของที่กิน ใช้ในชีวิตประจำวัน 2) วิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า เป็นวิสาหกิจชุมชนที่สามารถนำออกสู่ตลาดใหญ่ มีเอกลักษณ์ท้องถิ่น มีคุณภาพระดับมาตรฐาน

แบ่งตามการจัดการระดับและขั้นตอนการพัฒนาการประกอบการของวิสาหกิจชุมชน ได้ 2 ประเภท ดังนี้ 1) ระดับครอบครัว เป็นวิสาหกิจชุมชนแบบพึ่งตนเอง ประกอบกิจกรรมเพื่อกิน ใช้ในครัวเรือน ทดแทนการพึ่งพาจากภายนอก 2) ระดับชุมชนและเครือข่าย เป็นวิสาหกิจชุมชนแบบพอเพียง เป็นการประกอบกิจการโดยกลุ่ม เพื่อสนองการอุปโภคบริโภคในชุมชนและเครือข่าย

4. การพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วยหลายปัจจัยดังนี้ 1) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการสนับสนุนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และคนในชุมชน 2) มีต้นทุนทางทรัพยากรที่เป็นวัตถุดิบ ทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชน 3) มีปัจจัยด้านการเงิน ได้แก่ เงินทุนของตนเอง เงินทุนจากแหล่งเงินกู้และเงินทุนจากระดมทุนจากคนใน 4) ปัจจัยด้านการตลาด 5) ปัจจัยด้านการผลิตต้องสอดคล้องกับโอกาสทางการตลาดและผลผลิตต้องเป็นที่ต้องการของตลาด 6) มีการจัดการด้านการบริหารระบบงานและการจัดการด้านระบบ 7) ปัจจัยด้านผู้นำ 6) ปัจจัยด้านแรงงาน 7) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก
5. กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจะต้องมีจุดแข็ง 3 ด้านคือด้านทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม และทุนทางทรัพยากรเพื่อจะทำให้กิจการดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้

การเรียนรู้ของมนุษย์ทุกคนส่วนหนึ่งอาจเกิดขึ้นจากการศึกษา การฝึกฝน การหาประสบการณ์ ซึ่งมักจะมีเป้าหมายและมีแรงจูงใจเป็นตัวกระตุ้นด้วยส่วนหนึ่ง ในที่นี้การเรียนรู้เกิดขึ้นในชุมชนเพราะคนในชุมชนต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชนเกิดการพัฒนาทั้งด้านพัฒนาคน พัฒนาสถานที่ สิ่งแวดล้อมและพัฒนาในทุกๆ ด้านดังนั้นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคือการเรียนรู้ของผู้คนที่อยู่ในชุมชนทั้งการเรียนรู้จากคนในชุมชนเองและจากสิ่งเร้าภายนอก จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงได้นำแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้มาศึกษาร่วมด้วย

ความหมายของการเรียนรู้และปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้

การเรียนรู้ (Learning) การเรียนรู้มีความหมาย 2 ประการ ดังนี้ 1) กระบวนการเรียนรู้ (learning process) หมายถึงการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนหรือการใช้วิธีการต่าง ๆ ที่ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ 2) ผลการเรียนรู้ (learning outcome) ได้แก่ความรู้ความเข้าใจในสาระต่าง ๆ ความสามารถในการกระทำ การใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งความรู้สึกหรือเจตคติอันเป็นผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ (ชุตินัน กระแสรสสิน, 2557)

สิริอร วิชชาวุธ (2554: 2) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้มีองค์ประกอบ 3 อย่างคือมนุษย์ ต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงจากไม่รู้เป็นรู้ ทำไม่ได้ เป็นได้ ไม่เคยทำเป็นทำ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นเป็นไปอย่างถาวร การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นเกิดจากประสบการณ์การฝึกฝนและการฝึกหัดซึ่งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์เดิมทำให้คนเผชิญกับสถานการณ์เดิมต่างไปจากเดิม เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทั้งภายนอกและภายใน ผลของการเรียนรู้จะก่อให้เกิดความรู้ (knowledge) ทักษะ (Skill) และเจตคติ (Attitude) (มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2554)

สำหรับคิมเบล (1964 อ้างใน ชีรภัทร วงษ์สว่าง, 2555) กล่าวว่าการเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงก่อนข้างถาวรในพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากการฝึกที่ได้รับการเสริมแรง เช่นเดียวกับ ฮิลการ์ด และ เบาเวอร์ (1981 อ้างใน ชีรภัทร วงษ์สว่าง, 2555) การเรียนรู้เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากประสบการณ์และการฝึกทั้งนี้ไม่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่เกิดจากการตอบสนองตามสัญชาตญาณฤทธิ์ของยา หรือสารเคมีหรือปฏิกิริยาสะท้อนตามธรรมชาติของมนุษย์ ในขณะเดียวกัน คอนบาค (อ้างใน ชีรภัทร วงษ์สว่าง, 2555) ได้ให้แนวคิดว่าการเรียนรู้เป็นการแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง อันเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลประสบมา

ปัจจัยก่อเกิดการเรียนรู้

การที่บุคคลจะเรียนรู้ได้ดีมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญหลายประการดังนี้

- 1) สมองและระบบประสาทนับว่าเป็นองค์ประกอบแรกสุดที่มีความสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ของบุคคล การเรียนรู้ใด ๆ ก็ตามจะเกิดขึ้นไม่ได้หรือจะเรียนรู้ได้ไม่ดีถ้าบุคคลนั้นมีความผิดปกติทางสมอง
- 2) ระดับสติปัญญาและความสามารถของแต่ละบุคคล บุคคลที่มีระดับสติปัญญาสูงมักจะมีความสามารถในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากกว่าบุคคลที่มีระดับสติปัญญาต่ำ
- 3) การจำการลืมการจะมีส่วนช่วยให้การเรียนรู้ประสบผลสำเร็จได้อย่างรวดเร็วและเรียนรู้ได้ดี ส่วนการลืมจะเป็นอุปสรรคอันสำคัญเพราะจะทำให้การเรียนรู้ใหม่เกิดขึ้นทั้ง การจำและการลืมนี้จะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเสมอ ๆ ในการเรียนรู้
- 4) แรงจูงใจในการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนอยากที่จะเรียนรู้ซึ่งมีสาเหตุ 2 ประการคือแรงจูงใจเนื่องมาจากผู้เรียนและแรงจูงใจอันเป็นผลเนื่องมาจากสถานการณ์ต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอยากเรียนมากน้อยต่างกันและถ้าผู้เรียนมีความรู้สึกอยากเรียน เต็มใจและพร้อมที่จะเรียนแล้วนั้นแสดงว่าผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเห็นผลทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว
- 5) ความเหนื่อยล้าทำให้บุคคลไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและการเรียนรู้ก็เกิดขึ้นได้ยากแม้ว่าบุคคลนั้นมีความตั้งใจที่จะเรียนรู้หรือมีความพากเพียรและใช้ความพยายามทำได้ดีก็ไม่สามารถทำให้การเรียนรู้ประสบผลสำเร็จได้ ความรู้สึกเหนื่อยไม่ว่าจะเป็นทางร่างกายทางจิตใจหรือทางสมองควรได้รับการผ่อนคลายเพื่อให้การเรียนรู้เป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
- 6) ความตั้งใจและความสนใจที่จะเรียนรู้ หากผู้เรียนขาดความตั้งใจ ขาดความสนใจในการที่จะเรียนรู้แล้วจะทำให้การเรียนรู้ไม่ดีเท่าที่ควร ในบางครั้งการเรียนรู้อาจจะเกิดได้ช้ามากหรือไม่เกิดการเรียนรู้เลยก็ได้ ฉะนั้นการที่ผู้เรียนจะเรียนรู้สิ่งใดให้ได้ผลดีจึงควรเริ่มต้นมาจากความตั้งใจและความสนใจที่อยากจะเรียนรู้ในสิ่งนั้น ๆ
- 7) สภาพการณ์ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ตามสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่มองดูสมจริงย่อมทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้นเช่น การหัดขับรถ (อารี พันธมณี, 2537)

พระครูประพัฒน์ ธรรมกิจ (2552) ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมมีดังนี้ 1) กระบวนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดี ถ้าผู้เรียนมีโอกาสคิด ทำ สร้างสรรค์ โดยที่ครูช่วยจัดบรรยากาศการเรียนรู้ จัดสื่อ และสรุปสาระการเรียนรู้ร่วมกัน 2) คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านความสามารถทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม ความพร้อมของร่างกาย และจิตใจ และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายและต่อเนื่อง 3) สาระการเรียนรู้มีความสมดุลเหมาะสมกับวัย ความถนัด ความสนใจของผู้เรียนและความคาดหวังของสังคม ทั้งนี้ผลการเรียนรู้จากสาระและกระบวนการ จะต้องทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดี และมีความสุขในการเรียน 4) แหล่งเรียนรู้มีหลากหลายและเพียงพอที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ตามความถนัด ความสนใจ 5) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครู และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรที่ช่วยเหลือเกื้อกูล ห่วงใย มีกิจกรรมร่วมกัน ในกระบวนการเรียนรู้ คือ แลกเปลี่ยนความรู้ถ่ายทอดความคิด พิชิตปัญหาาร่วมกัน 6) ศิษย์มีความศรัทธาต่อครูผู้สอน สาระที่เรียนรวมทั้งกระบวนการที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ ผู้เรียนใฝ่รู้ มีใจรักที่จะเรียนรู้ ทั้งนี้ครูต้องมีความเชื่อว่าศิษย์ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ และมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน 7) สาระและกระบวนการเรียนรู้ เชื่อมโยงกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวของผู้เรียนจนผู้เรียนสามารถนำผลจากการเรียนรู้ ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง 8) กระบวนการเรียนรู้ มีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่น ๆ เช่น ชุมชน ครอบครัว องค์กรต่าง ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และร่วมมือกันให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้สูงสุด

สมชาย รัตนทองคำ (2556) ได้กล่าวถึงแนวคิดการเรียนรู้ของแอทคินสันและชิฟฟริน (Atkinson and Shiffrin) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันที่ได้เสนอรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบของความจำ 3 ส่วนคือ 1) การรับรู้โดยใช้ประสาทรับรู้เช่น จากการดู/อ่าน การฟัง การสัมผัสรับรู้ โดยเฉพาะเรื่องที่สนใจ ก็จะรับรู้ จะเก็บไว้ในหน่วยความจำระยะสั้น 2) การเก็บข้อมูลไว้ในหน่วยความจำระยะสั้น การเรียนรู้ระยะแรกจะเก็บไว้ในส่วนความจำนี้ ซึ่งหากไม่มีการทบทวน ผีกัดความรู้นี้ก็จะถูกลบเลือน หายไป แต่หากมีการฝึกฝน ทบทวน ความรู้นี้ก็จะเกิดการพัฒนาเก็บไว้ในหน่วยความจำระยะยาวต่อไป 3) การเก็บข้อมูลไว้ในหน่วยความจำระยะยาว ความรู้นี้ดังกล่าวมักจะเป็นความรู้ที่มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบตามโครงสร้างของสมองแต่ละบุคคล และยังได้กล่าวถึงแนวคิดการเรียนรู้ของเพียเจต์ ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง "คนเราคิดได้อย่างไร" คนเราเกิดการเรียนรู้โดยการเผชิญประสบการณ์ หมายถึง ผู้เรียนจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งเร้าและสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ ปรากฏการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ แล้วสามารถใช้ความคิดและประสบการณ์เดิมของตนเองจัดการแก้ปัญหาเหล่านั้นโดยใช้โครงสร้างสติปัญญาหรือโครงสร้างความรู้ ซึ่งหมายถึงเครื่องมือหรือโปรแกรมทางสติปัญญาที่ช่วยให้คิดแก้ปัญหาได้ซึ่งอาจมีอยู่แล้วหรือสร้างขึ้นใหม่เพื่อ

ปรับตัวให้อยู่ในสภาวะสมดุล โดยใช้กระบวนการที่เรียกว่า การดูดซับและการปรับให้เหมาะหรือการ
 ปรับแต่ง (assimilation and accommodation)

กล่าวโดยสรุป การเรียนรู้หมายถึง การดำเนินการหรือกระบวนการที่ทำให้บุคคลมีความ
 เข้าใจ มีความสามารถ มีทักษะเกิดประสบการณ์และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่แตกต่างไป
 จากเดิม โดยมีปัจจัยที่ก่อเกิดการเรียนรู้คือ ความสามารถทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม ความพร้อม
 ของร่างกายจิตใจ รวมถึงแรงจูงใจในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ

กระบวนการเรียนรู้ในชุมชนและการสร้างแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

การเรียนรู้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตลอดชีวิตของมนุษย์และการเรียนรู้ย่อมจะมีลำดับขั้นตอน
 กระบวนการที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ การพัฒนาชุมชนก็เช่นกันย่อมต้องมีการเรียนรู้เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่
 การพัฒนาสังคมชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ในชุมชนมา
 ทำการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ด้วย โดยมีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการ
 เรียนรู้ในชุมชน ดังนี้

วชิรวัชร งามละม่อม (ม.ป.ป.: 2-3) การเรียนรู้นอกจากเป็นการเพิ่มพูน ความรู้ทักษะและ
 ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแล้วยังทำให้มีความคิด แนวคิดในกรอบที่กว้างและรอบคอบมากขึ้นมีเหตุมีผล
 มากขึ้น ดังนั้นถ้าชุมชนใดมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจะทำให้คนในชุมชนมีเหตุมีผลในการเลือก
 แนวทางในการพัฒนาชุมชนที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกของชุมชน ชุมชนเองได้ ไม่ว่าจะเป็นการ
 พัฒนาตนเอง พัฒนาครอบครัวและพัฒนาชุมชน ชุมชนต้องปรับตัวให้อยู่รอดตลอดเวลา เนื่องจาก
 สภาพแวดล้อมไม่อาจจะเป็นการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศและโลก
 เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน ชุมชนที่ฉลาดในการปรับตัวเองนั้นต้องเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
 (Learning Community)

ประทีป วีระพัฒนนิรันดร์ (2542) ได้กล่าวถึงการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนว่ามี 5
 ขั้นตอน โดยเริ่มจาก “รวมคน ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมสรุปบทเรียน และร่วมรับผลจากการกระทำ” ดังนี้
 1) การรวมในชุมชนขึ้นเป็นองค์กรชุมชนเพื่อเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง ความสัมพันธ์ของตนเองกับ
 ครอบครัว ชุมชน และสังคม ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม
 การกีฬา ภูมิปัญญาไทย ฯลฯ เพื่อทำให้เกิดจิตสำนึกร่วมในการแก้ปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น เกิดความ
 รัก ความสามัคคี และเพื่อกระตุ้นให้เกิดการระดมทุนทางสังคมจากภายในชุมชน ควรสร้างกิจกรรมที่
 ทุกคนในชุมชนสามารถมีส่วนร่วมได้ เช่น การฟื้นฟูประเพณีพื้นบ้านและประวัติศาสตร์หมู่บ้าน เป็น
 ต้น 2) ร่วมคิด มีวัตถุประสงค์เพื่อระดม “พลังความคิด” โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในการระดม
 สมองเพื่อระดมความคิด สร้างความเข้าใจร่วมกัน ปรับกระบวนการทัศน สร้างวิสัยทัศน์ร่วม แลกเปลี่ยน
 ความรู้และประสบการณ์ วิเคราะห์ปัญหาและโอกาสอย่างรอบด้าน จัดลำดับความสำคัญของปัญหา

กำหนดแนวทาง วิธีการ และแผนงานในการแก้ปัญหา 3) ร่วมทำ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวม “พลังการจัดการ” ดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนด โดยใช้หลักสหกรณ์ ใช้การฝึกฝนจากการทดลองปฏิบัติ ใช้การปฏิบัติในพื้นที่จริง กิจกรรมจริง สถานการณ์จริง เสริมด้วยหลักการ ทฤษฎี เทคโนโลยี และระบบการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งการแบ่งบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบทางภาคีการพัฒนาต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ย่อมทำให้การใช้ทรัพยากรเกิดประสิทธิผล 4) ร่วมสรุปบทเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง “พลังภูมิปัญญา” โดยเริ่มจากการประเมินตนเอง และประเมินผลงาน โดยผ่านกระบวนการกลุ่มและเครือข่ายการเรียนรู้ ทำให้เกิดการเชื่อมต่อทักษะความรู้ และประสบการณ์ นำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ขององค์กร จากนั้นเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ ไปสู่องค์กรชุมชนอื่น ๆ 5) ร่วมรับผลจากการกระทำ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้าง “พลังปิติ” โดยการยกย่อง ชื่นชม และให้กำลังใจคนที่เสียสละและทำงานให้กับชุมชนและสังคม ทำให้เกิดความภาคภูมิใจและมีความสุขจากการทำงานร่วมกัน

การสร้างแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

การพัฒนาศักยภาพของสมาชิกในชุมชนนั้นสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมชุมชนโดยรวม ในขณะที่สังคมชุมชนนั้นได้มีทุนทางสังคมเป็นทรัพยากรอยู่แล้ว ดังนั้นการส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในสิ่งสำคัญประการหนึ่ง โดยรูปแบบที่ชุมชนสามารถทำได้นั้นคือการสร้างแหล่งเรียนรู้ในชุมชนจากทุนชุมชนเองซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเรื่องการสร้างแหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาศึกษาถึงการส่งเสริมและสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมของกีฬาพื้นบ้านคือ กีฬามวยที่สามารถเป็นตัวเชื่อมโยงให้เกิดการพัฒนาเรียนรู้ให้ครบทุกมิติของการดำรงชีวิตบนพื้นฐานของการสร้างสังคม ชุมชน แห่งความเป็นสุขด้วยวิถีศิลปมวยไทย ดังที่มีนักวิชาการหลายท่านที่ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ดังนี้

แหล่งเรียนรู้ในชุมชน หมายถึง “แหล่ง” หรือ “ที่รวม” ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ สารสนเทศ กิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ในชุมชนที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้สามารถหาความรู้และเรียนรู้ ด้วยตนเองได้ตามอัธยาศัย (เทศบาลตำบลเวียงพางคำ, ม.ป.ป.)

ชาตรี สุภเสถียร (2552) แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ในชุมชนที่มีคุณค่าต่อการศึกษาที่โรงเรียนสามารถนำมาจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนมีความรู้ตามจุดประสงค์ได้ซึ่งได้แก่ แหล่งโบราณสถาน แหล่งโบราณวัตถุสถานที่ทางราชการ บุคคลสำคัญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรธรรมชาติและขนบธรรมเนียมประเพณี

สุวิทย์ มุลคา และอรัญญ์ มุลคา (2547) ได้ให้ความหมายแหล่งเรียนรู้ในชุมชน หมายถึง 1) สถาบันของชุมชนที่มีอยู่แล้วในวิถีชีวิตและการทำมาหากินในชุมชน เช่น วัด โบสถ์ วิหาร ตลาด ร้านขายของชำ ลานนวดข้าว ป่า ห้วย หนอง บึง เก็บเห็ด หาปลา เป็นต้น 2) สถานที่หรือสถาบันที่รัฐ

และประชาชนจัดตั้งขึ้น เช่น อุทยานการศึกษาในวัด และชุมชน อุทยานประวัติศาสตร์ อุทยานแห่งชาติทางทะเล ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์ศิลปอาชีพ ศูนย์เยาวชนหัตถกรรมชุมชน หอสมุด ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านเกี่ยวกับสัตว์ พืช ดิน หิน แร่ 3) สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในโรงเรียนและชุมชน เช่น วิดิทัศน์ ภาพสไลด์ โปรแกรมสำเร็จรูป ภาพยนตร์ ทุนหรือโมเดลจำลองของจริง เป็นต้น 4) สื่อเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียนและชุมชน เช่น หนังสือสารานุกรม วารสาร ตำรายาพื้นบ้าน ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ภาพถ่าย เป็นต้น 5) บุคลากรผู้ที่มีความรู้ด้านต่าง ๆ ในชุมชน เช่น ผู้นำทางศาสนา เกษตรกร ศิลปินหัตถกรรมพื้นบ้าน ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน เป็นต้น

ทางด้านประเภทของแหล่งเรียนรู้ที่แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) แหล่งเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติ สวนพฤกษชาติ ภูเขา แม่น้ำ ทะเล น้ำพุร้อน ปรางค์กู่ทางธรรมชาติ เช่น ผนตก น้ำท่วม ความแห้งแล้ง 2) แหล่งเรียนรู้ที่จัดขึ้นหรือสร้างขึ้น ซึ่งมีในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษา หาความรู้ได้สะดวกและรวดเร็ว 3) แหล่งเรียนรู้ที่เป็นทรัพยากรบุคคล ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง พ่อแม่ พระภิกษุสงฆ์ ตลอดจนผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญในอาชีพแขนงต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน รวมทั้งสถานที่ประกอบการ ร้านค้า หน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น ส่วนความสำคัญของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน ได้แก่ ใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมทั้งที่มีในตำราเรียนและที่ไม่มีในตำราเรียน ใช้เป็นสถานที่ในการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรม ใช้เป็นสถานที่พบปะแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ความคิดเห็น ใช้เป็นแหล่งสถานที่ศึกษาดูงาน ฝึกฝนอาชีพ ใช้เป็นสื่อเรียนรู้ สื่อประกอบการเรียนการสอนที่มีมิติชีวิต ใช้เป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ ข้อมูลข่าวสารทั่ว ๆ ไป รวมทั้งเป็นสถานที่ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่หรือแจ้งข้อมูลที่ต้องการสื่อไปถึงคนในชุมชน และใช้เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ ฯลฯ ไม่ให้ลบล้างหายไปอย่างสิ้นเชิง รวมถึงเป็นศูนย์กลางในการดำเนินกิจกรรมอื่น ๆ อาทิ เป็นศูนย์จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน เป็นจุดรวบรวมผลผลิต พื้นที่รวมกลุ่มทำกิจกรรมของแม่บ้าน ฯลฯ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งเสริมสร้างจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นแหล่งศึกษาตามอัธยาศัยและเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นแหล่งสร้างความรู้ ความคิด วิชาการและประสบการณ์ เป็นแหล่งปลูกฝังค่านิยมรักการอ่านและแหล่งศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นแหล่งสร้างความคิดเกิดอาชีพใหม่สู่ความเป็นสากล และเป็นแหล่งเสริมประสบการณ์ตรง รวมถึงเป็นแหล่งส่งเสริมมิตรภาพความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนหรือผู้เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบลเปียงหลวง, ม.ป.ป.)

กล่าวโดยสรุปความหมายของแหล่งเรียนรู้ในชุมชนหรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น หมายถึง สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือชุมชนทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต และเป็นทั้งแหล่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นรวมถึงบุคคลที่มีความสำคัญหรือเป็นปราชญ์ในท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น ๆ ถือเป็นแหล่งเรียนรู้รูปแบบทรัพยากรบุคคลด้วย ทั้งนี้แหล่งเรียนรู้ที่มีความสำคัญคือเป็นแหล่งที่ให้การเรียนรู้และ

ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์ เป็นแหล่งที่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้คนที่อยู่ในชุมชนและนอกชุมชนทั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อการส่งเสริม และการพัฒนาชุมชนสังคมนั้น ๆ ให้มีศักยภาพและแสดงให้เห็นถึงความมีเอกลักษณ์ของชุมชนหรือท้องถิ่นนั้น ๆ

ข้อสรุปเชิงทฤษฎีแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้

1. การเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการหรือกระบวนการที่ทำให้บุคคลมีความเข้าใจ มีความสามารถ มีทักษะเกิดประสบการณ์และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากเดิม
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ คือ ความสามารถทางสติปัญญา อารมณ์ สังคม ความพร้อมของร่างกายจิตใจรวมถึงแรงจูงใจในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ
3. กระบวนการเรียนรู้ในชุมชนมีองค์ประกอบ 5 ขั้นตอนคือ 1) การรวมคนในชุมชนเพื่อให้เกิดจิตสำนึกร่วมกัน 2) การร่วมคิดเพื่อช่วยกันระดมความคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวางแผนร่วมกันในการแก้ปัญหา 3) การร่วมทำบนพื้นฐานการบริหารจัดการที่ดี มีการแบ่งบทบาทหน้าที่กันอย่างเหมาะสม 4) การร่วมสรุปผล ด้วยการประเมินตนเองและประเมินผลงานโดยผ่านกระบวนการกลุ่มและเครือข่ายการ 5) ร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการสร้างกำลังใจ ได้รับประโยชน์ร่วมกันก่อให้เกิดสังคมแห่งความสุขและนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน
4. การสร้างแหล่งเรียนรู้ในชุมชนหรือแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นนั้นมาจากสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือทุนของชุมชนทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต และเป็นทั้งแหล่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นรวมถึงบุคคลที่มีความสำคัญหรือเป็นปราชญ์ในท้องถิ่นหรือชุมชนนั้น ๆ ถือเป็นแหล่งเรียนรู้รูปแบบทรัพยากรบุคคลด้วย ทั้งนี้แหล่งเรียนรู้มีความสำคัญคือเป็นแหล่งที่ให้การเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสบการณ์ เป็นแหล่งที่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้คนที่อยู่ในชุมชนและนอกชุมชนทั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อการส่งเสริมและการพัฒนาชุมชนสังคมนั้น ๆ ให้มีศักยภาพและแสดงให้เห็นถึงความมีเอกลักษณ์ของชุมชนหรือท้องถิ่นนั้น ๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลเพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนา กีฬามวยไทยเพื่อรองรับการเป็นกีฬาสากล สามารถสรุปได้ ดังนี้

สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2547) ได้ทำการศึกษาแนวทางการพัฒนากีฬามวยไทยไปสู่ความเป็นเลิศเพื่อการอาชีพจากการศึกษาแนวทางในการพัฒนากีฬามวยไทยเพื่อรองรับการเป็นกีฬาสากล พบว่า การศึกษาแนวทางการพัฒนากีฬามวยไทยไปสู่ความเป็นเลิศเพื่อการอาชีพ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาแนวทางในการพัฒนากีฬาไปสู่ความเป็นเลิศเพื่อการอาชีพ โดยศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ 1.ผู้เชี่ยวชาญด้านกีฬา ได้แก่ นักกีฬา ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน ผู้บริหารทีมสโมสร 2.กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาดและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับมวยไทย 3. กลุ่มสื่อมวลชนด้านการกีฬา 4.กลุ่มนักวิชาการทางด้านกีฬา รวมทั้งสิ้น 375 คน ได้รับแบบสอบถาม กลับคืนมา 245 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 65.33 และผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Independent Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ นักวิชาการและผู้มีประสบการณ์ด้านกีฬาเพื่ออาชีพ จำนวน 30 คน ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ค่าร้อยละ และวิเคราะห์เนื้อหาสรุปเป็นความเรียง โดยสามารถสรุป สาระสำคัญได้ ดังนี้

1. ความสามารถของนักกีฬา ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักมวยไทยพัฒนาความสามารถในการใช้แม่ไม้มวยไทย อันได้แก่ หมัดเท้า เข่าศอก ให้ครบทุกประการ ขณะเดียวกันนักมวยไทยต้องมีความมานะพยายาม อุตุน มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อวิชาชีพ มีความสำนึกในหน้าที่ ตั้งใจจริงในการฝึกซ้อม ดูแลสภาพร่างกายให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ตลอดเวลาและไม่ควรลดน้ำหนักมากเกินไป

2. ความนิยม ผู้จัดรายการแข่งขันมวยควรจัดมวยที่มีคุณภาพ สร้างนักมวยที่มี คุณภาพ และมีความสามารถให้เป็นที่นิยมของคนดู ปรับปรุงระบบการตัดสินให้มีมาตรฐาน จัดคู่มวย ที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน ประชาสัมพันธ์ให้กับบุคคลทั่วไปให้เห็นคุณค่าศิลปะแม่ไม้มวยไทยสร้างทัศนคติที่ดีต่อกีฬามวยไทยรวมทั้งช่วยส่งเสริมกีฬามวยไทยสู่สากล

3. องค์กร ในการพัฒนากีฬามวยไทยให้มีความเป็นมาตรฐาน ควรมีสถาบันผลิต บุคลากร ได้แก่ นักมวย ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน และผู้บริหารกีฬามวยที่เป็นมาตรฐาน อันเป็นแหล่งให้ ความรู้ของกีฬามวยไทยไปใช้ในการพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และพัฒนาชาติไทยต่อไป

4. บุคลากร ควรเปิดโอกาสให้คนที่มีความจริงใจและมีคุณธรรมเข้ามาทำงาน โดยบุคลากรในวงการมวยต้องมีความสามัคคี มีความร่วมมือ ร่วมใจกันทำงานเพื่อวงการมวยโดยไม่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน นอกจากนั้นควรมีการจัดประชุมสัมมนาเพื่อพัฒนาบุคลากรในวงการมวย อยู่เสมอ

5. ด้านรายได้ การจ่ายค่าตัวนักมวยควรมีระเบียบและมีการปฏิบัติอย่างแน่นอน และชัดเจน

6. สถานที่ ควรสนับสนุนให้มีสนามมวยที่มีมาตรฐาน มีสิ่งอำนวยความสะดวกและมี ความสะดวกครบทุกจังหวัด รวมทั้งควรมีสถานที่ตรวจสอบสารเสพติดของนักมวย เพื่อช่วยกันรณรงค์ ป้องกันและปราบปรามนักมวยที่ไ้ยาในทางที่ไม่ถูกต้อง

7. กฎหมาย คณะกรรมการผู้ร่างกฎหมายกีฬาควรต้องทราบปัญหาที่แท้จริง เพื่อนำไปสู่ การปฏิบัติที่ชัดเจนและถูกต้อง ดังเช่น การพิจารณาลงโทษนักมวยมีความล่าช้า การใช้ ระเบียบ ข้อบังคับให้ใช้อย่างจริงจังไม่เลือกปฏิบัติ เผยแพร่กฎหมายให้บุคลากรกีฬามวยได้รับรู้อย่างทั่วถึง ถูกต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

8. การจัดการแข่งขัน ควรจัดการแข่งขันที่มีคุณภาพ เน้นการแข่งขันมากกว่าผลจาก การพนัน จัดรายการการแข่งขันอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างรายได้ให้กับบุคลากรกีฬามวยไทยสามารถ ยึดเป็นอาชีพได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายและสุจริต

9. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ควรมีจรรยาบรรณและ มีความ เป็นกลางในการเสนอข่าวสาร รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณในการผลิตสื่อและการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์กีฬามวยไทยให้เป็นที่รู้จักทั้งในและต่างประเทศ

10. สวัสดิการ ควรมีสวัสดิการแก่นักมวยไทยให้มากขึ้น ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ กีฬามวย พ.ศ. 2542 เพื่อให้ นักมวยไทยในฐานะผู้สืบทอดศิลปะการต่อสู้ของไทยได้มีขวัญและกำลังใจ ในการ รักษาคุณค่ามรดกทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมของไทยให้แพร่หลายสืบทอดต่อไป

จากการศึกษาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนากีฬามวยไทย มีองค์ประกอบที่สำคัญ 10 ประการ ประกอบด้วย 1. ความสามารถของนักกีฬา 2. ความนิยม 3. องค์กร 4. บุคลากร 5. ด้านรายได้ 6. สถานที่ 7. กฎหมาย 8. การจัดการแข่งขัน 9. การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ 10. สวัสดิการ องค์ประกอบดังกล่าวสามารถถือเป็นข้อมูลสำคัญที่นำไปใช้เป็น แนวทางเพื่อการ พัฒนากีฬามวยไทยให้เป็นกีฬาสากลต่อไป

วินัย พูนศรี (2555) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมวยไทย เรื่องมวยไทยการจัดการ มรดกภูมิ ปัญญาของชาติไทยสู่รูปแบบธุรกิจสากล ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบกีฬา มวยไทยสู่การ เป็นกีฬาสากล คือการพัฒนาแบบการจัดการธุรกิจมวยไทยอาชีพสู่เส้นทางธุรกิจสากล พบว่า มวย ไทยเป็นกีฬา เป็นวัฒนธรรม เป็นสัญลักษณ์ของมรดกชาติที่ทรงคุณค่า สามารถสร้าง รายได้ สร้าง อาชีพ สร้างเศรษฐกิจ สร้างมูลค่าเพิ่มและพัฒนานคนให้เกิดความสมบูรณ์มากขึ้น โดยการ บริหาร จัดการเป็นระบบมีประสิทธิภาพมาตรฐาน แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องแบบครบวงจร โดยมีรูปแบบบริหารจัดการเริ่มจัดทำแผนพัฒนาแบบครบวงจร สร้างหลักสูตรมาตรฐาน จัดอบรมบุคลากรทุกระดับ นานาชาติทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีการกีฬาพัฒนาทักษะมวยไทย จัดตั้งสถาบันการผลิตพัฒนาบุคลากร จัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ รัฐบาลกำหนดนโยบายเชิงรุก องค์กรมวยไทยอาชีพ ภาครัฐ เอกชน กำหนดทิศทางการบริหารจัดการพัฒนาร่วมกันอย่างเป็นระบบ

2. การพัฒนาการจัดการแข่งขันให้เป็นระบบตามมาตรฐานสากล องค์กรหลักกำหนดกฎระเบียบ กติกา ข้อบังคับให้ดำเนินการปฏิบัติในรูปแบบทิศทางเดียวกัน โดยกำหนดมาตรฐานผู้จัดการแข่งขัน มาตรฐานสนามมวย มาตรฐานผู้ชม การตลาด สิทธิประโยชน์และประชาสัมพันธ์

3. การพัฒนาปัจจัยพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวก สนามมวย ค่ายมวย และการนำวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีการกีฬามาประยุกต์ใช้กับมวยไทย โดยมีรูปแบบการพัฒนา 3 ด้าน ดังนี้ 3.1 สนามมวยไทยเวทีแห่งชาติต้นแบบที่เป็นเอกลักษณ์ศิลปะมวยไทย พัฒนาเป็น มาตรฐานสากล 3.2 ค่ายมวยไทยอาชีพต้นแบบ มาตรฐานที่อนุรักษ์ในรูปแบบวัฒนธรรม เอกลักษณ์ ของไทย เพื่อเป็นต้นแบบของค่ายมวยไทยอาชีพ 3.3 หลักสูตรสมรรถนะครูมวยไทยเป็นหลักสูตรที่ใช้ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ กระบวนการ การเรียนรู้ทักษะมวยไทยที่ถูกต้องและเป็นธุรกิจกีฬาที่ก้าวสู่มาตรฐานสากล โดยใช้ หลักสูตรสมรรถนะครูมวยไทย 3 ระดับ ได้แก่ ระดับครูผู้ช่วย(C License) ระดับครู (B License) และระดับอาจารย์ (A License) เพื่อเพิ่มศักยภาพผู้ฝึกสอนมวยไทย ต้องได้รับการพัฒนาตนเองเข้า รับการฝึกอบรมในหลักสูตรครูมวยไทยทั้ง 3 ระดับ เพื่อนำแนวทาง วิธีการ กระบวนการ องค์ความรู้ ทักษะมวยไทยปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ประเด็นสำคัญการบริหารจัดการมวยไทยในรูปแบบธุรกิจอาชีพ สู่ความเป็นสากลได้อย่างเป็นระบบมีคุณภาพมาตรฐาน 3.4 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการกีฬามวยไทยอาชีพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ระบบทุกระดับแบบบูรณาการ ประสานความร่วมมือกับบุคคล องค์กร เครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชนในงานวิจัยและการศึกษาของต่างประเทศมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนา กีฬามวยไทยเพื่อรองรับการเป็นกีฬาสากล คือ Sport England (2001) ได้สรุปแนวทางสำคัญในการสร้างความเจริญให้กับวงการกีฬา ของประเทศอังกฤษ โดยมีปัจจัยที่สำคัญ 6 ประการ ได้แก่ 1. การดำเนินแนวทางตามยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาของประเทศ 2. จำนวนประชากรที่เป็นผู้ใหญ่ ที่มีกิจกรรมการออกกำลังกายอย่างน้อย 4 ครั้ง ใน 1 เดือน 3. จำนวนประชากรที่เป็นเยาวชน ที่มีกิจกรรมการออกกำลังกายและเล่นกีฬา จำนวน 3 ชนิด อย่างน้อย 10 ครั้งใน 1 ปี ซึ่งเป็นกิจกรรมนอกเวลาเรียน 4. ทศนคติของประชากรวัยผู้ใหญ่ที่มีต่อการจัดกิจกรรมกีฬา 5. จำนวนประชากรที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมการออกกำลังกายและเล่นกีฬา ในระยะเวลา 1 เดือน และ 1 ปี 6. จำนวนบุคลากรและอาสาสมัครทางการกีฬา

นอกจากนี้ สถาบัน Sport England ได้ทำการสรุปปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนากีฬาในแต่ ละชุมชน จำนวน 8 ข้อ ดังนี้ 1. เยาวชนและการให้การสนับสนุนของสถาบันการศึกษา 2. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมกีฬาของประเทศในชุมชน 3. จำนวนของสถานกีฬาในชุมชน 4. จำนวนของสโมสรกีฬาแต่ละชนิดในชุมชน 5. การให้การสนับสนุนของผู้ที่มีความสามารถทางการกีฬา 6. บุคลากรและอาสาสมัครในชุมชน 7. การให้ความช่วยเหลือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 8. ปัจจัยที่บ่งชี้ถึงความนิยมในกีฬา เช่น โฆษณา ยอดขายสินค้า ของผู้สนับสนุนกีฬา เป็นต้น

มงคล คำเมือง (2532: 101 – 110) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาเกี่ยวกับกีฬามวยไทยโดยมีความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้ เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของกีฬามวยไทย ตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยถึงปัจจุบัน เพื่อศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลเกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทย เพื่อศึกษาแนวทางอนุรักษ์รวมถึงการส่งเสริมกีฬามวยไทยให้เป็นศิลปะต่อสู้ประจำชาติและการเป็นกีฬาอาชีพ เพื่อศึกษาแนวโน้มของกีฬามวยไทยในอนาคต ผู้วิจัยได้ศึกษา และรวบรวมข้อมูลประเภทเอกสาร ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลต้นกำเนิด เช่น พระราชบัญญัติ คำสั่งทางราชการ ประกาศ บันทึกการประชุม บันทึกเหตุการณ์ เอกสารรายงาน ประจำปี ราชกิจจานุเบกษา เป็นต้น ข้อมูลร่วมสมัย เช่น เอกสารส่วนบุคคล บันทึกความทรงจำเอกสาร และหนังสือพิมพ์ เป็นต้น ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ วารสาร บทความ หนังสือพิมพ์ และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาข้อมูลประเภทบุคคล ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลผู้มีความรู้ผู้เชี่ยวชาญ ผู้เกี่ยวข้องกับวงการกีฬามวยไทย ซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปทั้งวงการศึกษาวงการกีฬามวยไทย ผลการวิจัยพบว่า กีฬามวยไทยได้มีบทบาทสู่สังคมไทยมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบันอยู่เสมอมา เป็นศิลปะประจำชาติที่แสดงถึงวัฒนธรรมประเพณีอันงดงามของไทย เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของคนไทยที่ใช้ฝึกศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของลูกผู้ชาย ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลและเกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทย พบว่า กติกาการแข่งขันที่ใช้ในการตัดสินของสนามมวยเวทีต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน แนวทางในการตัดสินของกรรมการแต่ละสนามมวยก็แตกต่างกันออกไปแม้แต่รูปแบบของเวทีการแข่งขันไม่เหมือนกัน การอนุรักษ์และส่งเสริมกีฬามวยไทยให้เป็นศิลปะการต่อสู้ประจำชาติและเป็นกีฬาอาชีพ พบว่า ในหลักสูตรชั้นประถมศึกษาไม่ได้บรรจุเนื้อหาวิชาศิลปะมวยไทยไว้ในหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมถึงระดับอุดมศึกษาก็กำหนดรายวิชามวยไทยไว้เป็นวิชาเลือก ด้านการจัดการแข่งขันในปัจจุบันมีเวทีในกรุงเทพ และต่างจังหวัด ตลอดจนเวทีชั่วคราว ขณะเดียวกันมีการเผยแพร่ทางสื่อมวลชนแทบทุกแขนง แนวโน้มในอนาคตมวยไทยจะมีลักษณะเป็นธุรกิจมากขึ้น มีผลประโยชน์แอบแฝงอยู่ และมีการพนันเข้ามาเกี่ยวข้อง

วีระ กัจฉปรีรินทร์ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการศูนย์อนุรักษ์ศิลปะมวยไทยแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการและวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการศูนย์อนุรักษ์มวยไทยแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ วิทยากรแล

สมาชิกรัฐสภาอนุรักษ์มวยไทยแห่งชาติ สถาบันการพลศึกษา โรงเรียนกีฬาจังหวัด วิทยาลัยมวยไทยศึกษาและการแพทย์แผนไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 357 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการอนุรักษ์ศิลปะมวยไทยแห่งชาติได้พัฒนาโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ ได้องค์ประกอบจำนวน 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ด้านงบประมาณและเงินสนับสนุน 2. ด้านบุคลากร 3. ด้านการสร้างภาคีเครือข่าย กิจกรรมส่งเสริมมวยไทยทั้งในและต่างประเทศ 4. ด้านอุปกรณ์สำนักงาน 5. ด้านวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก 6. ด้านกระบวนการบริหารจัดการ 7. ด้านระบบฐานข้อมูลและการประชาสัมพันธ์ และ 8. ด้านหลักธรรมาภิบาล

โพธิ์สวัสดิ์ แสงสว่าง (2522) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการกีฬามวยไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของกีฬามวยไทยทางด้านจุดมุ่งหมาย วิธีการฝึก และการแข่งขันมวยไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงกรุงรัตนโกสินทร์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารจดหมายเหตุ ทั้งที่เป็นปฐมภูมิและทุติยภูมิ รวมทั้งสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทย ผลการวิจัยพบว่า จุดกำเนิดของกีฬามวยไทยมาจากการดำรงชีวิตในสมัยโบราณที่ต้องต่อสู้กับภัยธรรมชาติ โดยวิธีการใช้อวัยวะต่าง ๆ เหล่านั้นให้เหมาะสม มีการฝึกหัด ฝึกซ้อมในสำนักมวยโดยครูมวยที่มีชื่อ เมื่อยามสงครามก็ได้นำเอาศิลปะมวยไทยมาใช้ควบคู่กับอาวุธประเภทต่าง ๆ เพื่อให้การรบมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเมื่อยามว่างจากสงครามก็นิยมจัดให้มีการแข่งขันชกมวยโดยระยะแรกเป็นการชกแบบคาดเชือก ต่อมาได้มีการร่างและใช้กฎกติกาขึ้นมาทำให้การดำเนินการแข่งขันชกมวยเป็นไปอย่างเรียบร้อย ปัจจุบันมีการแข่งขันชกมวยไทยกันอย่างแพร่หลาย

วัชร คำเพ็ง (2537: 54 – 56) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักมวยไทยอาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการเป็นนักมวยไทยอาชีพ เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจภายในและแรงจูงใจภายนอกที่ส่งผลต่อการเป็นนักมวยไทยอาชีพ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากนักมวยไทยอาชีพ จำนวน 60 คน โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มนักมวยที่มีผลสัมฤทธิ์ในการชกมวยไทยสูงในอดีต กลุ่มที่ 2 กลุ่มนักมวยที่มีผลสัมฤทธิ์ในการชกมวยไทยต่ำในอดีต กลุ่มที่ 3 กลุ่มนักมวยที่มีผลสัมฤทธิ์ในการชกมวยไทยสูงในปัจจุบัน และกลุ่มที่ 4 กลุ่มนักมวยที่มีผลสัมฤทธิ์ในการชกมวยไทยต่ำในปัจจุบัน เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักมวยไทยอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงปริมาณ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าสาเหตุที่นักมวยหันมาชกมวยอาชีพนั้น เพราะต้องการมีรายได้ยามมีชื่อเสียงเมื่อได้รับชัยชนะ นอกจากนี้ยังต้องการได้รับการยกย่องจากสังคมอีกด้วย การที่ชายหนุ่มหันมาชกมวยนั้น เนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นสาเหตุใหญ่และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญต่อการชกมวยของนักมวย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักมวยส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งเป็นแรงจูงใจในการฝึกซ้อมและแข่งขันชกมวยเพราะต้องการเงินรางวัลมาใช้จ่ายในครอบครัว ส่วนระดับการศึกษาของนักมวยอาชีพสำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่มีถิ่นกำเนิดมาจากชนบท ซึ่งส่งผลให้นักมวยไทย

อาชีพทั้งในอดีตและปัจจุบันมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักมวยที่มีผลสัมฤทธิ์สูงในปัจจุบันมีมากกว่านักมวยในอดีต เพราะในสภาพปัจจุบันการแข่งขันชกมวยมักจะมี การมอบรางวัลให้นักมวยเป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นสิ่งล่อใจภายนอก เช่น ทองคำ เงิน บ้าน ที่ดิน เมื่อผลการชกชนะคู่ต่อสู้ ชกได้ประทับใจ หรือได้ครองตำแหน่งแชมป์ สิ่งเหล่านี้ทำให้ได้รับเงินรางวัล และทำให้นักมวย ค่าตัวสูงขึ้นด้วย แต่การที่นักมวยมีผลสัมฤทธิ์ในการชกมวยต่ำ เพราะเกิดจาก สภาพแวดล้อม เช่น แหล่งท่องเที่ยว สถานะสังคมเป็นต้น ซึ่งแหล่งบันเทิงเหล่านี้มีส่วนทำให้นักมวย ขาดความรับผิดชอบในการฝึกซ้อม เพราะแม้จะรู้ว่าเป็นอบายมุขแต่ก็เป็นสิ่งล่อใจให้นักมวยหลงใหล ง่าย ทำให้ขาดความตั้งใจในการฝึกซ้อม และขาดความรับผิดชอบในที่สุด

ข้อสรุปแนวคิดและทฤษฎี

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีข้างต้นได้เห็นถึงความสัมพันธ์ของทฤษฎีต่าง ๆ ที่ผู้วิจัย จะต้องมีความเข้าใจ เพื่อนำความรู้ ความเข้าใจไปประกอบใช้ในการทำการศึกษาวิจัยต่อไป คือ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ในการทำงานขององค์กรใดก็ตามจะต้องมีการบริหารจัดการ จัดการไม่ว่าจะเป็นขบวนการทำงาน การกำหนดแผนงานให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร หรือหน่วยงาน จะต้องมีการบริหารทรัพยากรภายในองค์กรซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐาน คือ 4M ซึ่งได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการ (Management)

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับมวยไทย เพื่อที่จะทราบถึงประวัติ ความรู้ทั่วไป วิวัฒนาการของ มวยไทยในแต่ละยุคสมัยว่ามีความแตกต่างตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และ ความสำคัญและคุณค่าของ มวยไทยในทุกยุคทุกสมัย ได้แก่ มวยไทยสำคัญต่อบุคคล มวยไทยสำคัญต่อชุมชนและสังคม มวยไทย สำคัญต่อประเทศชาติ และมวยไทยสำคัญต่อวัฒนธรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนที่ประกอบด้วย ความหมายของชุมชน องค์กรประกอบโครงสร้าง ประเภทหรือลักษณะ บทบาทหน้าที่ของชุมชนกับสังคม และการพัฒนา ซึ่ง ชุมชนก็คือกลุ่มบุคคลที่ตั้งอยู่ในอาณาเขตเดียวกัน และกลุ่มผู้คนเหล่านี้มีการพบปะแลกเปลี่ยนความ คิดเห็น และติดต่อซึ่งกันและกัน โครงสร้างของชุมชนเปรียบเหมือนกับต้นไม้ที่ประกอบไปด้วยราก ลำต้น กิ่ง ใบ ดอก ที่มีการเปลี่ยนแปลงจะต้องได้รับการบำรุงรักษา การพัฒนาส่งเสริมให้ชุมชนนั้น ดีขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีบูรณาการตามแนวคิดทฤษฎีของการบูรณาการซึ่งได้กล่าวถึงความหมาย ของการบูรณาการ รูปแบบการบริหารแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา ได้แก่ สร้างกระบวนการทำงาน สำหรับการระดมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ มี กระบวนการแปลงยุทธศาสตร์ดังกล่าวเป็นแผนยุทธศาสตร์ สร้างระบบบริหารจัดการเพื่อนำแผน

ยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ และสร้างระบบติดตามประเมินผลการนำแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ และยังแสดงให้เห็นประโยชน์ของการบูรณาการเช่นกัน

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับเครือข่ายคือการที่บุคคลหรือสถาบันมารวมกลุ่มกัน ซึ่งต้องมีความสนใจในเรื่องเดียวกันมาร่วมกันสร้างเครือข่ายใดเครือข่ายหนึ่ง ไม่เพียงแต่รวมกลุ่มกันเท่านั้นหากจะเป็นเครือข่ายได้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของแต่ละบุคคลเข้าร่วมด้วย มี 3 รูปแบบคือ การวิเคราะห์เครือข่ายทางสังคม สังคมเครือข่าย และเครือข่ายนโยบาย ซึ่งมีการแบ่งประเภทไว้ดังนี้ 1. แบ่งตามความซับซ้อนของกลไกการทำงาน 2. การแบ่งตามสถานภาพและบทบาทของสมาชิก 3. การแบ่งตามระดับการรวมตัวของสมาชิก 4. การแบ่งตามลักษณะการเป็นศูนย์กลางของเครือข่าย 5. การแบ่งตามระดับความสัมพันธ์กับศูนย์กลาง 6. การแบ่งตามขนาดของเครือข่าย 7) การแบ่งตามแหล่งกำเนิดของเครือข่าย 8. การแบ่งตามลักษณะของสมาชิก 9. การแบ่งตามลักษณะความสัมพันธ์กับรัฐบาล 10. การแบ่งตามลักษณะของงาน 11. การแบ่งตามกฎหมาย 12. การแบ่งตามรูปแบบความร่วมมือระหว่างสมาชิก 13. การแบ่งตามคุณสมบัติของเครือข่าย 14. การแบ่งตามลักษณะของเครือข่าย 15. การแบ่งตามวิชาชีพของสมาชิก และ 16. การแบ่งตามลักษณะกิจกรรมของเครือข่าย

แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วมได้กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วม ลักษณะของการมีส่วนร่วมที่ประกอบด้วย 1. ระยะเวลาและสถานที่ 2. การมีส่วนร่วมนั้นมีมิติทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ 3. การเปิดให้มีส่วนร่วมเป็นเป้าหมายปลายทาง 4. การมีส่วนร่วมตามธรรมชาติ 5. การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการทางสังคม และทางการศึกษา และปัจจัยที่มีส่วนต่อการจะมีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจชุมชน คือการรวมตัวกันดำเนินกิจการในชุมชนโดยอาศัยทุนทางสังคมของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นทุนทางวัฒนธรรม ทุนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ ทุนความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งการดำเนินการนั้นมีได้เน้นเรื่องผลกำไรเพียงอย่างเดียวหากแต่มุ่งในการสร้างคุณประโยชน์ต่อชุมชนและส่วนรวมและเพื่อเป็นการสร้างอัตลักษณ์ให้กับตนเอง องค์ประกอบของวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วย 7 ประการ ดังนี้ 1) ชุมชนเป็นเจ้าของและเป็นผู้ดำเนินการเอง 2) ผลผลิตมาจากกระบวนการในชุมชน 3) ริเริ่มสร้างสรรค์เป็นนวัตกรรมของชุมชน 4) มีการผสมผสานความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความรู้ ภูมิปัญญาสากล 5) มีการดำเนินการแบบบูรณาการและเชื่อมโยงกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ 6) มีกระบวนการเรียนรู้ 7) มีเป้าหมายที่สำคัญคือการพึ่งพาตนเอง ประเภทของวิสาหกิจชุมชน แบ่งตามลักษณะการประกอบกิจการเป็นหลัก ได้ 2 ประเภท ดังนี้ 1) วิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน 2) วิสาหกิจชุมชนก้าวหน้า และปัจจัยในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน

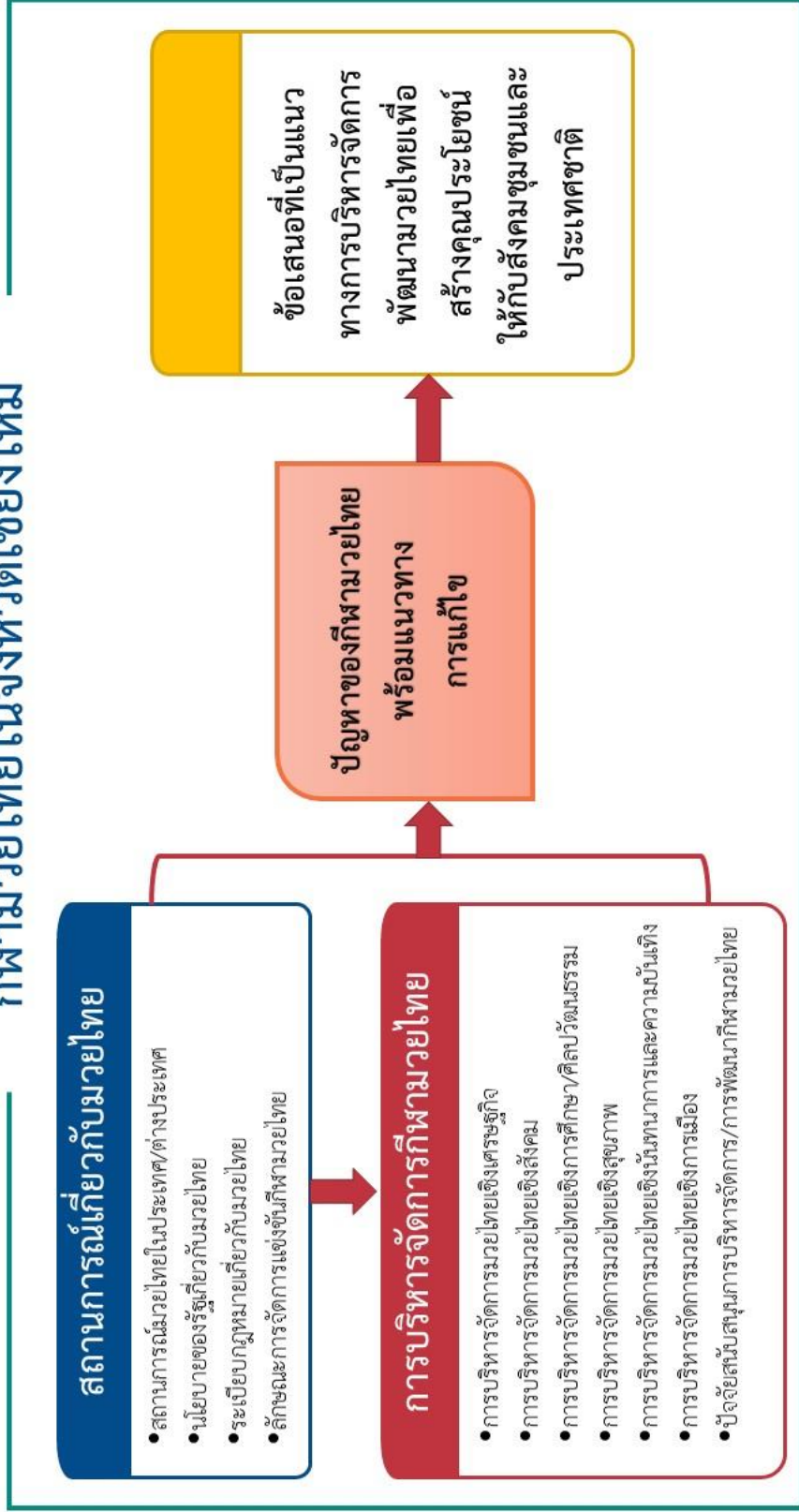
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการหรือกระบวนการที่ทำให้บุคคลมีความเข้าใจ มีความสามารถ มีทักษะเกิดประสบการณ์และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากเดิม ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ คือ ความสามารถทางสติปัญญา อารมณ์

สังคม ความพร้อมของร่างกายจิตใจรวมถึงแรงจูงใจในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ และกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนเมืองประกอบ 5 ขั้นตอนคือ 1) การรวมคนในชุมชนเพื่อให้เกิดจิตสำนึกร่วมกัน 2) การร่วมคิดเพื่อช่วยกันระดมความคิด แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และวางแผนร่วมกันในการแก้ปัญหา 3) การร่วมทำบนพื้นฐานการบริหารจัดการที่ดี มีการแบ่งบทบาทหน้าที่กันอย่างเหมาะสม 4) การร่วมสรุปผล ด้วยการประเมินตนเองและประเมินผลงานโดยผ่านกระบวนการกลุ่มและเครือข่ายการ 5) ร่วมรับผลประโยชน์ด้วยการสร้างกำลังใจ ได้รับประโยชน์ร่วมกันก่อให้เกิดสังคมแห่งความสุขและนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน

จากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยทำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสกัดได้เป็นตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ และนำเสนอได้ในกรอบแนวคิดการวิจัยดังแผนภาพนี้

กีฬามวยไทยในจังหวัดเชียงใหม่

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ในครั้งนี้มุ่งศึกษาเพื่อให้เกิดแนวทางการบริหารจัดการองค์ค้ำของมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติในด้านต่าง ๆ ซึ่งมีองค์ประกอบของการดำเนินการศึกษาวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

รูปแบบการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อค้นพบที่เป็นคำตอบที่เป็นองค์ความรู้ในการศึกษา ศักยภาพอันจะนำไปสู่การนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสม การรวบรวมข้อมูลทั้งหมดได้มาจากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง รวบรวมจากแบบสัมภาษณ์ถึงโครงสร้างและรวบรวมจากการจัดการอภิปรายกลุ่มย่อย ซึ่งรูปแบบการศึกษาวิจัยจะประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) โดยการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร บทความความรู้ทางวิชาการรวมถึงปรัชญา แนวคิดทฤษฎีและเอกสารเกี่ยวกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมถึงหนังสือเอกสารทางราชการของหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ

2. การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของมวยไทย โดยทั่วไปทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ การบริการจัดการมวยไทยในภาพรวมทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อเสนอเชิงการบริหารที่เหมาะสมเพื่อนำไปสู่การสร้างประโยชน์ให้กับประชาชนชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่และ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเติมเต็มเพื่อให้เกิดความครบถ้วนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ด้วยการใช้วิธีการจัดอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

พื้นที่ดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้พื้นที่ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีค่ายหรือยิมมวยไทยที่มีการบริหารจัดการดำเนินงาน และมีการทำกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับมวยไทยอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยใช้ค่ายมวยหรือยิมมวยเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

สำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้แทนเจ้าของค่ายมวยจำนวน 10 คน ผู้แทนผู้จัดการค่ายมวย จำนวน 10 คน ผู้แทนที่เป็นนักมวย จำนวน 10 คน ผู้แทนนักธุรกิจที่จัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับมวยไทย จำนวน 10 คน ผู้แทนผู้นำในชุมชน จำนวน 10 คน ผู้แทนชมรมมวยไทย จำนวน 2 คน และผู้แทนการกีฬามวยไทยจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 3 คน รวมผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งสิ้น 55 คน

เหตุผลที่คัดเลือกบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้เข้ามาเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง คลุกคลี กับวงการมวยมาอย่างยาวนาน ทั้งในมิติของผลิตสร้างนักมวย (เจ้าของค่ายมวย) มิติของการบริหารจัดการทั้งนักมวยและค่ายมวย (ผู้จัดการค่ายมวย) มิติของการเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรง (นักมวย) มิติของการเป็นผู้ดำเนินธุรกิจในวงการมวยไทย (นักธุรกิจ) ในส่วนของผู้แทนภาคประชาชน เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในวงการมวยไทย ในฐานะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมมวยไทยทั้งในระดับชุมชน และระดับประเทศ สำหรับผู้แทนชมรมมวยไทย เป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขับเคลื่อนและพัฒนาการกีฬามวยไทย ส่วนผู้แทนการกีฬามวยไทยเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในฐานะตัวแทนของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องในเชิงนโยบาย ยุทธศาสตร์ และระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับกีฬามวยไทยโดยตรง ซึ่งผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับมวยไทยในมิติต่าง ๆ ดังกล่าว จึงเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เหมาะสมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับมวยไทยได้อย่างครอบคลุมรอบด้าน และเป็นประโยชน์ต่อการได้มาซึ่งข้อค้นพบที่เป็นผลของการวิจัยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการศึกษาวิจัย โดยรายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลในภาคส่วนต่าง ๆ สามารถนำเสนอได้โดยตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ลำดับที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	จำนวน (คน)
1	ผู้แทนเจ้าของค่ายมวย	10
2	ผู้แทนผู้จัดการค่ายมวย	10
3	ผู้แทนที่เป็นนักมวย	10
4	ผู้แทนนักธุรกิจที่จัดกิจกรรมหรือโครงการเกี่ยวกับมวยไทย	10
5	ผู้แทนผู้นำในชุมชน	10
6	ผู้แทนชมรมมวยไทย	2
7	ผู้แทนการกีฬามวยไทยจังหวัดเชียงใหม่	3
รวม		55

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) ซึ่งมีอยู่ 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 รวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์มวยไทยทั้งในและต่างประเทศ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการมวยไทย

ตอนที่ 4 เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมปัญหาพร้อมแนวทางแก้ไขที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ และการพัฒนามวยไทย

ตอนที่ 5 เป็นแบบสัมภาษณ์ที่เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีอิสระในการตอบคำถามและให้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ครอบคลุมกว้างขวางเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเสนอเชิงการบริหารจัดการมวยไทยให้ก่อเกิดประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ให้เกิดเป็นรูปธรรม

ในส่วนของการจัดอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เพื่อรวบรวมเพิ่มเติมในส่วนต่าง ๆ เพิ่มเติมเพื่อการเติมเต็มข้อมูลในไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ รวมถึงการได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นข้อเสนอที่ใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติ โดยผู้วิจัยได้เชิญผู้ให้ข้อมูลสำคัญเดิมบางส่วนกับผู้ให้ข้อมูลชุดใหม่พร้อมผู้เชี่ยวชาญที่

เป็นนักวิชาการที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมพูดคุยเสวนาโดยมีการจัดวางแผนการสนทนาก่อนซึ่งประกอบด้วยบุคคลผู้นำสนทนา ทีมงานจดบันทึกข้อมูล โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลและให้ผู้ร่วมสนทนาได้แสดงความคิดเห็นครบทุกคนเพื่อประโยชน์ในการได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยให้มากที่สุด

การพัฒนาคุณภาพเครื่องมือในการศึกษาวิจัย

สำหรับการพัฒนาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ในส่วนของแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีอยู่ 6 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อจัดทำแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลในเชิงเอกสารที่เกี่ยวข้องกับมวยไทย ฐานคิด พัฒนาการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับมวยไทยอย่างรอบด้านเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการตั้งประเด็นคำถาม
2. ขั้นตอนการวิเคราะห์วัตถุประสงค์และตัวแปรในกรอบแนวคิดของการวิจัยเพื่อเชื่อมโยงกับการตั้งประเด็นคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย
3. ขั้นตอนการจัดทำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์โดยผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ปรึกษากับประธานกรรมการและคณะกรรมการที่ปรึกษาทั้ง 3 คน เพื่อเติมเต็มและแก้ไขประเด็นข้อคำถามในแต่ละตอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และตัวแปรในกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย
4. ขั้นตอนการทดสอบเครื่องมือ (Try Out) โดยการนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ไม่ใช่กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญหลักที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้
5. ขั้นตอนการนำเครื่องมือไปทดสอบแบบสามเส้าทั้งในเชิงเวลา สถานที่ และบุคคล โดยการนำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่หลากหลาย ในเวลาที่ต่างกัน สถานที่ต่างกันและพบว่าข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็นไม่มีความแตกต่างกันในเนื้อหาของข้อมูล และ
6. ขั้นตอนของการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และมีการจัดเก็บข้อมูลทั้งในรูปแบบการจดบันทึกสรุปข้อมูล บันทึกข้อมูลโดยผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่เพื่อป้องกันการสูญหายของข้อมูลด้วยสาเหตุต่าง ๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยที่ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้คือ

1. การติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลทั้งในส่วนที่เป็นผู้แทนเจ้าของค่ายมวย ผู้จัดการค่ายมวย ผู้แทนนักมวย ผู้แทนนักธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมโครงการมวยไทย และผู้แทนผู้นำท้องถิ่นท้องที่ในชุมชน ผู้แทนชมรมมวยไทย และผู้แทนการกีฬามวยไทยจังหวัดเชียงใหม่
2. ขอนหนังสือรับรองจากวิทยาลัยบริหารศาสตรมหาวิทาลัยแม่โจ้ไปยังผู้ให้ข้อมูลสำคัญในแต่ละคนที่เป็นภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจต่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
3. การติดต่อโดยตรงกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้ระบบเครือข่ายความสัมพันธ์ส่วนตัว โดยมีการนัดหมายไว้ล่วงหน้าเพื่อกำหนดวัน เวลา สถานที่ ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ โดยใช้ช่องทางการสื่อสารทางโทรศัพท์
4. นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบเรียบร้อยและลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูล, สำคัญ โดยผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยและประเด็นคำถามในแต่ละตอน
5. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดมารวบรวมจัดหมวดหมู่เพื่อเตรียมวิเคราะห์และสังเคราะห์สรุปประเด็นเนื้อหาสาระ

การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากเอกสารทางวิชาการ (Documentary Study) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interview) และข้อมูลจากการจัดอภิปรายกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) นำมาจำแนกประเภทข้อมูลแล้วทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ แปรผลข้อมูลและสรุปเป็นข้อเสนอหรือผลการวิจัยนำเสนอในรูปแบบพรรณนา

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัยและวิจารณ์

การศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการมวยไทย เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน ในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ตามวัตถุประสงค์เกี่ยวกับสถานการณ์ของมวยไทยในอดีตและปัจจุบันทั้งในประเทศและต่างประเทศ การบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับสังคมชุมชนและประเทศชาติ รวมถึงการได้มาซึ่งข้อเสนอเชิงการบริหารจัดการมวยไทย ในรูปแบบต่าง ๆ ที่สามารถสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่น ในจังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยมุ่งหวังนำเอาข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและพัฒนาวงการมวยไทย ให้มีความเจริญก้าวหน้า สร้างคุณค่าสร้างประโยชน์ให้กับสังคมชุมชนและประเทศชาติ รวมถึงการที่บุคคล กลุ่มบุคคล หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวงการมวยไทย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ ตลอดจนสถาบันทางการศึกษาต่าง ๆ สามารถนำเอาองค์ความรู้ไปต่อยอดในเชิงวิชาการด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดอบรมสัมมนา และการทำศึกษาวิจัยต่อยอดในมิติต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ทั้งนี้เพราะผลการศึกษาวิจัยได้ผ่านกระบวนการระเบียบวิธีวิจัยมาอย่างถูกต้องครบถ้วน สมบูรณ์และมีแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนมีรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุนให้เกิดความแม่นยำและน่าเชื่อถือ ภายใต้อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่เชื่อถือได้คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างและการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) และข้อมูลในเชิงเอกสารวิชาการต่าง ๆ นำมารวบรวมจัดหมวดหมู่ วิเคราะห์สังเคราะห์ สรุปเป็นผลการวิจัยได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ จึงสามารถนำมาขยายและอภิปรายผลได้ 5 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 องค์ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของมวยไทย ในจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 2 องค์ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์มวยไทย ในประเทศและต่างประเทศที่ประกอบด้วย สถานการณ์มวยไทยในอดีตและปัจจุบัน สถานการณ์มวยไทยในต่างประเทศ การจัดการกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับมวยไทย มวยไทยเชิงเศรษฐกิจ มวยไทยเชิงสังคม มวยไทยเชิงวัฒนธรรม และมวยไทยเชิงสุขภาพ

ตอนที่ 3 องค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการมวยไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ประกอบด้วยกลไกการบริหารจัดการมวยไทย นโยบายของรัฐที่ส่งผลต่อวงการมวยไทย การบริหารจัดการค่ายมวยไทยตามหลัก 4 M การบริหารจัดการมวยไทยเชิงบูรณาการ การบริหารจัดการมวยไทยสู่นานาชาติ การบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสังคมชุมชนและประเทศชาติ การบริหารจัดการมวย

ไทยเชิงธุรกิจ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในวงการมวยไทย และการบริหารจัดการมวยไทยในเชิงอนุรักษ์และสืบสานศิลปะมวยไทย

ตอนที่ 4 องค์ความรู้เกี่ยวกับปัญหา พร้อมแนวทางแก้ไข ประกอบด้วย ปัญหาต่าง ๆ ในวงการมวยไทย ปัญหาเชิงการบริหารจัดการ และแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านมา

ตอนที่ 5 องค์ความรู้เกี่ยวกับข้อเสนอแนะที่เป็นแนวทางในการบริหารจัดการมวยไทย ให้คงอยู่มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่อง เป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นและสังคมประเทศไทยชาติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับมวยไทย ในจังหวัดเชียงใหม่

การก่อเกิดมวยไทยในจังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาวิจัยพบว่า มีบริบทหลายอย่างคล้ายกับการก่อเกิดมวยไทยในระดับประเทศ ที่เริ่มก่อกำเนิดขึ้นในสมัยโบราณที่ไม่หลักฐานแน่ชัด มายืนยันการก่อเกิดมวยไทย แต่พอจะมีเค้ารางให้เห็นว่ามวยไทยมีวิวัฒนาการมาตั้งแต่ยุคสมัยอาณาจักรน่านเจ้า มวยไทยถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่เป็นเอกลักษณ์มีองค์ประกอบของการออกท่าทางสวยงามแต่แฝงด้วยความแข็งแกร่ง เป็นศิลปะประจำกายที่มีอยู่ดูจากชายไทยในยุคอดีตโดยมีการตั้งสมมติฐานว่าเป็นศิลปะการต่อสู้โดยใช้อวัยวะภายในร่างกายในส่วนที่มีความแข็งแรงเป็นอาวุธประจำกายที่ถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น จากคนสู่คน จากคนสู่กลุ่มคน โดยมีสายใยที่เชื่อมร้อยเกี่ยวโยงในเชิงความสัมพันธ์ ความเคารพนับถือ และความศรัทธา ที่เรียกว่าครูกับลูกศิษย์ ถือได้ว่าเป็นวาทกรรมที่ทรงคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยมาจนถึงทุกวันนี้

การก่อเกิดมวยไทยถึงจะไม่มีประวัติความเป็นมาที่เด่นชัดแต่การวิเคราะห์หาข้อเท็จจริงความเป็นมาต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์ผ่านประวัติศาสตร์ด้านต่าง ๆ ของประเทศไทยตามยุคสมัยต่าง ๆ ควบคู่กันไป ซึ่งจะนำไปสู่การได้พัฒนาการของมวยไทย จากอดีตสู่ปัจจุบันที่สามารถนำมาใช้อ้างอิงในเชิงวิชาการได้ มวยไทย คนไทย ชาติไทย เป็นสิ่งที่อยู่คู่กันมาอย่างยาวนานแยกออกจากกันไม่ได้ จนนำมาสู่คำกล่าวที่ว่า มวยไทยเป็นมรดกไทยและจะก้าวสู่การเป็นมรดกโลกในอนาคต ประเทศไทยในสมัยอดีต (โบราณ) มีการล่าอาณานิคมเพื่อการครอบครองทรัพยากรธรรมชาติของอาณาประเทศ ประเทศไทยโดยลักษณะทางภูมิศาสตร์มีอาณาเขตพื้นที่อยู่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน การมีอาวุธต้องป้องกัน ประชาชน ทหาร รวมถึงพระมหากษัตริย์ที่เป็นเจ้าผู้ครองนครแผ่นดิน จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ในการรบ เพื่อป้องกันการรุกรานของข้าศึกศัตรู นอกจากอาวุธที่เป็นสิ่งสำคัญทำด้วยวัตถุต่าง ๆ ที่แข็งแกร่ง เช่น หอก ดาบ มีด ขวาน ลูกธนู หรืออื่น ๆ การฝึกฝนการใช้ศิลปะการต่อสู้ ตลอดจนการใช้อาวุธที่เป็นองค์ประกอบของร่างกายที่ประกอบด้วย มือ เท้า เข่า ศอก เป็นทั้งอาวุธที่ใช้ในการป้องกันตนเอง และใช้ในการต่อสู้กัน

ด้วยมือเปล่า รวมถึงการใช้เป็นอาวุธประกอบการต่อสู้ด้วยอาวุธอื่นได้เป็นอย่างดี การฝึกการต่อสู้ในรูปแบบดังกล่าวถูกเรียกว่าศิลปะมวยไทย ดังอาจกล่าวได้ว่าการก่อเกิดและการฝึกฝนศิลปะมวยไทยในสมัยอดีตเป็นไปเพื่อการป้องกันตัว ซึ่งก็เป็นแนวความคิดที่สืบสานถ่ายทอดมาถึงปัจจุบันนี้ คนยุคปัจจุบันหลายคนหลายกลุ่มมีการฝึกฝนศิลปะมวยไทยเพื่อใช้เป็นอาวุธป้องกันตัว ซึ่งปัจจุบันใช้เป็นกีฬาเพื่อการออกกำลังกายอีกประเภทหนึ่ง โดยการฝึกฝนศิลปะมวยไทยในยุคปัจจุบันนี้มีทั้งผู้ชายและผู้หญิงหลากหลายวัย ประการสำคัญการฝึกฝนมวยไทยของคนไทยในอดีตนอกจากจะใช้เป็นอาวุธประจำกายในการใช้ป้องกันตัวและการฝึกมวยไทยในอดีตยังเป็นไปเพื่อป้องกันข้าศึกศัตรู โดยมุ่งเน้นที่คนไทยที่เป็นผู้ชายทั่วไปและผู้ชายที่เป็นทหาร

สถานการณ์ของมวยไทยในประเทศไทย และจังหวัดเชียงใหม่ มีสภาพการณ์ที่ล้วนคล้ายกัน คือ ทั้งยุคที่มวยไทยได้รับความนิยม (ยุครุ่งเรือง) และยุคของมวยไทยมีความถดถอยซึ่งทั้งสองสถานการณ์ เกิดจากปัจจัยหลายประการที่เป็นทั้งปัจจัยในเชิงบวกและปัจจัยในเชิงลบ ที่ส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านการสนับสนุนมวยไทยได้รับความนิยม และส่งผลทางด้านลบที่จุดดิ่งไม่ให้มวยไทยมีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่อง มีอันต้องสะดุดหยุดไปตามกาลเวลาตามยุคตามสมัย ปัจจัยทางบวกที่มีส่วนสนับสนุนและหนุนเสริมให้มวยไทยได้รับความนิยมและทำให้วงการมวยไทยที่ประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นวงจรที่เกี่ยวข้องมีสภาพการณ์ที่ดีไปด้วย เช่น สภาพด้านเศรษฐกิจโดยรวมของโลกและของประเทศ ของชุมชนท้องถิ่นที่มีเสถียรภาพมีสภาพคล่องนำไปสู่ปัจจัยหนุนเสริมให้วงจรเกี่ยวกับการท่องเที่ยวการกีฬาเกิดการเคลื่อนไหวซึ่งเป็นผลทำให้วงจรของมวยไทยได้เกิดการตื่นตัวและมีการเคลื่อนไหวสู่ทิศทางที่ดี ในขณะเดียวกันปัจจัยในการนำมวยไทยเข้าสู่ระบบด้านธุรกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ย่อมส่งผลต่อการมีโอกาสนในการจัดกิจกรรมโครงการการชมมวยทั้งในระดับประเทศ ชุมชนท้องถิ่น และในระดับต่างประเทศเป็นผลทำให้นักมวยไทยที่มีอยู่จำนวนมากได้มีโอกาสได้ขึ้นชกในรายการต่าง ๆ ตามความสามารถทำให้มีรายได้เลี้ยงตัวเองและครอบครัว ส่งผลต่อการทำให้ระบบเศรษฐกิจในวงการมวยไทยดีขึ้นไปด้วย การนำมวยไทยเข้าระบบธุรกิจย่อมส่งผลต่อการทำให้มีโอกาสนำมวยไทยไปชกยังต่างประเทศนอกจากจะได้ประโยชน์ในเชิงธุรกิจยังเป็นการประชาสัมพันธ์และสร้างภาพลักษณ์ให้กับมวยไทย ผลที่ตามมาอีกประการหนึ่งศิลปะมวยไทยได้รับความนิยมเป็นที่นิยมของชาวต่างชาตินำมาสู่ความต้องการออกกำลังกายทำให้เกิดธุรกิจการจัดตั้งค่ายมวยขึ้นมาอย่างมากมาย เพื่อให้ชาวต่างประเทศมาเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะมวยไทยทั้งชายและหญิง นักมวยไทยหลายคนกลายเป็นเทนเนอร์หรือครูมวยไทยในต่างประเทศ

ปัจจัยหนุนเสริมและสนับสนุนอีกประการหนึ่งที่ทำให้มวยไทยได้รับความนิยมคือ ระบบหรือวิถีทางการเมือง เมื่อใดก็ตามถ้าภาคการเมืองนั้นมีเสถียรภาพสภาพบ้านเมืองอยู่ในสภาวะปกติ นักการเมืองต่าง ๆ ทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศเข้าไปเป็นประธานในการจัดการแข่งขันชมมวย

เพื่อการกุศลต่าง ๆ ทำให้วงการมวยมีสีสันต์มีความคึกคักเป็นพิเศษ ทุกองค์ภาพของวงการมวยมีความเคลื่อนไหวซึ่งนักการเมืองต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะมึบทบาทสำคัญในการนำไปสู่นโยบายและงบประมาณ กฎหมายที่เอื้อต่อการทำให้วงการมวยเกิดการพัฒนาดังต่อไปนี้ ส่วนปัจจัยทางด้านลบก็มักจะตรงกันข้ามกับปัจจัยด้านบวก เช่น เศรษฐกิจโลกเศรษฐกิจประเทศไม่ดี การท่องเที่ยวไม่ดี การเมืองไม่ดี การทำธุรกิจเกี่ยวกับวงการมวยเกิดปัญหา ประการสำคัญคือ การเกิดโรคระบาดข้ามประเทศที่ส่งผลต่อการชกมวย รัฐบาลไม่มีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการสนับสนุนตลอดจนกฎหมายไม่เอื้อต่อการพัฒนาวงการมวยไทย ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยเชิงลบที่ทำให้มวยไทยไม่ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่

สถานการณ์มวยไทยในจังหวัดเชียงใหม่ ก็มีสภาพที่คล้ายกับสถานการณ์ทั่วประเทศมีทั้งช่วงที่มวยไทยได้รับความนิยม (ช่วงขาขึ้น) ในช่วงก่อนหน้านี้ คือ ประมาณ 9 ถึง 10 ปี ที่ผ่านมา เนื่องจากเชียงใหม่เป็นจังหวัดหลักที่ได้รับความนิยมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของชาวต่างประเทศ มีนักท่องเที่ยวต่างประเทศเข้ามาเที่ยวเป็นจำนวนมากส่งผลทำให้เศรษฐกิจของจังหวัดเชียงใหม่ดีตามไปด้วย วงการมวยไทยของจังหวัดเชียงใหม่จึงมีความคึกคักมีการจัดชกมวยกันอย่างมากมายทั้งในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบลและหมู่บ้าน (จัดงานวัดต่าง ๆ ก็มีการจัดการชกมวย) และมีวงล่ำวง ทำให้มีการตั้งค่ายมวยเกิดขึ้นได้มากมายในจังหวัดเชียงใหม่ มีทั้งนักมวยชายและนักมวยหญิงนักมวยผู้ใหญ่ นักมวยเด็ก ส่วนการจัดกิจกรรมการชกมวยมีทั้งจัดกิจกรรมเชิงธุรกิจ และเชิงเพื่อการกุศล สำหรับค่ายมวยที่เกิดขึ้นก็มีทั้งค่ายใหญ่ ค่ายระดับกลาง และค่ายระดับเล็ก ที่ผลิตนักมวยเพื่อออกชกตามงานต่าง ๆ และมีค่ายมวยที่มีขนาดใหญ่มีศักยภาพความพร้อมในหลายด้าน ก็จัดหลักสูตรฝึกมวยเชิงธุรกิจร่วมด้วย ทำให้วงการมวยไทยในจังหวัดเชียงใหม่ในยุคนี้ได้รับความนิยมค่อนข้างมาก จากหลายภาคส่วนที่ใช้ศิลปะมวยไทยเข้าไปบูรณาการกับการพัฒนาสังคมชุมชน การใช้มวยไทยเป็นเกาะป้องกันการแพร่ขยายการติดยาเสพติดของเยาวชน การจัดการชกมวยเพื่อสร้างกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

ปัจจุบันค่ายมวยในจังหวัดเชียงใหม่มีประมาณ 200 กว่าค่าย ประกอบด้วยค่ายมวยระดับใหญ่ ระดับกลาง และระดับเล็ก ค่ายมวยระดับใหญ่และกลางก็จะมีการจัดกิจกรรมฝึกฝน คัดสรรนักมวย การจัดหลักสูตรการสอนตั้งแต่หลักสูตรทั่วไป จนถึงระดับเล็กก็ผลิตปั้นนักมวยให้มีฝีมือและยังใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายสำหรับคนในชุมชน ต่อมาด้วยสถานการณ์ทางด้านการเมืองส่งผลต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม ประกอบกับประเทศไทยประสบกับโรคระบาดโควิด 19 ส่งผลทำให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง วงการมวยไทยในจังหวัดเชียงใหม่ก็เช่นเดียวกันเกิดการหยุดชะงัก รัฐบาลได้ออกคำสั่งมีข้อห้ามไม่ให้มีการจัดกิจกรรมการชกมวยทุกรายการส่งผลกระทบต่อค่ายมวยต่าง ๆ นักมวย คนจัดมวย คนขายอุปกรณ์เกี่ยวกับมวย ตลอดจนการทำารกุศลต่าง ๆ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นช่วงวิกฤติของวงการมวยไทยทั่วประเทศและจังหวัดเชียงใหม่ อย่างไรก็ตามผลของ

การศึกษาวิจัย จากการรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญในวงการมวยไทย ในจังหวัดเชียงใหม่หลาย ๆ ท่านได้กล่าวว่า เรายังมีความหวังว่าถ้าหากสถานการณ์ทางการเมืองมีเสถียรภาพ สภาพเศรษฐกิจโลกและภายในประเทศดีขึ้น สถานการณ์โรคโควิด19 หดไป วงการมวยจะกลับมาคึกคักอีกครั้ง เพราะอย่างไรมวยไทยคือมรดกโลก และเป็นศิลปะที่ต้องอยู่กับคนไทย สังคมไทย ไปตลอดและเชื่อแน่ว่าถ้ามีการจัดวางนโยบายเกี่ยวกับวงการมวยไทย ที่เอื้อต่อการพัฒนามวยไทยและคนในวงการมวยไทยมีความรักความซื่อสัตย์ต่อความเป็นคนมวยไทย มีการบริหารจัดการ การสืบทอดที่ถูกต้องเหมาะสม และมีจุดยืนที่มั่นคง เชื่อมั่นว่ามวยไทยจะเป็นศิลปะที่เอื้อประโยชน์ต่อภาคธุรกิจ และภาคสังคมชุมชนได้อย่างแน่นอนในจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจุบันคนในวงการมวยมีการรวมตัวกันจัดตั้งชมรมมวยไทยอีสานล้านนา มีการบริหารจัดการในรูปแบบคณะกรรมการ มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับมวยไทยทั้งในเชิงธุรกิจและการกุศล เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับสังคมชุมชนรวมถึงเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย

ตอนที่ 2 องค์ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์มวยไทย ในประเทศและต่างประเทศ

สถานการณ์มวยไทยในปัจจุบันทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ผลการศึกษาที่เกี่ยวกับสถานการณ์มวยไทยในปัจจุบัน พบว่า วงการมวยไทยในช่วงสี่ห้าปีที่ผ่านมาอาจกล่าวได้ว่ามีสภาพการณ์ที่ค่อนข้างดี ทุกองค์อาชีพที่เกี่ยวข้องยังคงมีการเคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่องมีการดำเนินกิจกรรมโครงการจัดการแข่งขันชกมวยกันอย่างหลากหลายทั้งเวทีรายใหญ่และเวทีเล็กที่ถูกรวมถึงการจัดการแข่งขันชกมวยไทยในเวทีต่างประเทศ สถานการณ์ของค่ายมวยทุกระดับมีความเคลื่อนไหวและมีค่ายมวยแนวใหม่เกิดขึ้นมากมาย (ยิมมวยไทย) นักมวยมีรายได้ดี เพราะมีเวทีให้ชกมวยอย่างต่อเนื่อง มีผู้จัดการชกมวยรายใหม่เกิดขึ้น (โปรโมเตอร์จัดการแข่งขัน) และมีแนวทางการชกมวยในรูปแบบใหม่ที่มีความทันสมัยมีความเป็นสากลมากขึ้น สถานีโทรทัศน์ (TV) หลายช่องหันมาจัดการแข่งขันและมีการถ่ายทอดสดการชกมวยไทยไปทั่วโลก ในวงการที่เกี่ยวข้องกับสื่อต่าง ๆ ก็มีช่องทางการนำเสนอการชกมวยในรายการต่าง ๆ เพื่อให้เข้าถึงประชาชนได้มากที่สุดและเป็นการหารายได้จากวงการมวย และเป็นช่องทางการประชาสัมพันธ์และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของมวยไทย ให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วโลกได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง วงการค้าขายวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการชกมวยและทุกค่ายมวยต้องมีต้องใช้มียอดการจำหน่ายดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้านการท่องเที่ยวมีการเคลื่อนไหวมีแนวโน้มไปในทิศทางที่ดี จังหวัดไหนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวก็จะมีค่ายมวยและเวทีการแข่งขันการชกมวยเกิดขึ้นมากมาย เช่น จังหวัดภูเก็ต เชียงใหม่ และชลบุรี (พัทยา)

ในช่วงที่สถานการณ์มวยไทยรุ่งเรืองจนทำให้วงการของมวยไทยเกิดการขับเคลื่อนทุกองคาพยพที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีสถานการณ์ที่ดีขึ้น มีการจัดเวทีการแข่งขันการชกมวย เกิดขึ้นมากมาย เป็นโอกาสของนักมวยไทยหลายคนได้มีโอกาสชกแบบช้ำ ๆ ตามกฎระเบียบและมีโอกาสได้โชว์ศักยภาพด้านทักษะมวยไทย จนมีชื่อเสียงโด่งดังทั่วประเทศนักมวยไทยบางคนโด่งดังไปทั่วโลกจนเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปที่ประสบผลสำเร็จทั้งทางด้านชื่อเสียงและทรัพย์สินเงินทองกลายเป็นบุคคลที่มีหน้ามีตาในวงสังคม ด้วยปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้นักมวยไทยหลายคนกลายเป็นบุคคลต้นแบบของเยาวชนทั้งชายและหญิงทั้งคนไทยและชาวต่างประเทศ ให้เป็นแบบอย่างที่มีความต้องการอยากเป็นนักมวยดัง อยากมีชื่อเสียง อยากมีทรัพย์สินเงินทอง มีเยาวชนหลายคนหลายกลุ่มหันมาให้ความสนใจและเข้ามาฝึกศิลปะมวยไทยกันอย่างจริงจังทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยความนิยมนักมวยไทยศิลปะมวยไทยก่อให้เกิดธุรกิจเกี่ยวกับมวยไทยในต่างประเทศหลายธุรกิจ เช่นการตั้งค่ายมวยไทย การเปิดหลักสูตรสอนมวยไทย การจัดการแข่งขันการชกมวยไทยในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งปรากฏการณ์เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยหนุนเสริมให้มวยไทยได้รับความนิยม และทำให้สถานการณ์มวยไทยเกิดความเคลื่อนไหวไปในแนวโน้มและทิศทางที่ดีขึ้นในช่วง 5-6 ปีก่อนหน้าที่จะมีโรคระบาดโควิด 19 ที่ได้ระบาดไปทั่วโลก เมื่อได้เกิดโรคระบาดขึ้นทำให้สถานการณ์มวยไทยเกิดการซบเซา สนามมวยในประเทศไทยถูกสั่งระงับไม่ให้อาจารย์จัดการแข่งขันการชกมวยทั้งเวทีใหญ่ในกรุงเทพมหานคร และเวทีเล็กในต่างจังหวัดค่ายมวยขนาดใหญ่และขนาดเล็กก็ต่างทยอยปิดค่ายมวยกันเป็นการชั่วคราวและถาวร

จากสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจที่ชะลอตัวทำให้คนไทยทุกภาคส่วนได้รับผลกระทบทางด้านลบต่อการดำรงชีวิต ครอบครัว หน้าที่การงานและธุรกิจมาบรรจบกันด้วยสถานการณ์ด้านโรคระบาดโควิด 19 ซึ่งได้มีการระบาดแล้วระบาดอีกเป็นการซ้ำเติมทำให้คนไทยในประเทศไทยได้รับผลกระทบตามมาหลายด้านทุกองคาพยพได้รับความเดือดร้อนไปตาม ๆ กัน ก่อเกิดปัญหาในทุกระดับตั้งแต่ระดับครัวเรือน ธุรกิจ และระดับรัฐบาล วงการมวยไทยในประเทศไทยซึ่งถือว่าเป็นองคาพยพหนึ่งของประเทศที่ประกอบด้วยคนจำนวนมากมายที่อยู่ในวงการมวยประกอบด้วย เจ้าของค่ายมวย และบุคลากรในค่ายมวยซึ่งในประเทศไทยมีจำนวนมากมายหลายหมื่นคน นักมวยซึ่งในประเทศไทยในยุคที่มวยไทยได้รับความนิยมจะมีชาวไทยและชาวต่างประเทศเป็นผู้ที่เข้ามาฝึกฝนศิลปะมวยไทยเป็นจำนวนมาก ๆ ณ ปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่ารวมกันทั้งประเทศจะมีจำนวนนักมวยชายและนักมวยหญิงเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มคนที่มีระดับการศึกษาและฐานะความเป็นอยู่ไม่สูงมากนัก นายสนามมวยหรือผู้จัดการการแข่งขันชกมวยไทยทั่วประเทศก็มีจำนวนไม่น้อยเลยทีเดียว ครูมวยหรือเทรนเนอร์มวยไทยที่ทำหน้าที่เป็นผู้ฝึกฝนถ่ายทอดศิลปะมวยไทยให้กับบรรดานักมวยทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงนักธุรกิจที่นำมวยไทยไปจัดการแข่งขันที่ต่างประเทศ ตลอดจนธุรกิจที่เกี่ยวกับการจัดจำหน่ายขายอุปกรณ์เกี่ยวกับมวยไทยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ที่ระบาดไปทั่วโลกในช่วงเกือบสองปีที่ผ่านมา

แต่อย่างไรก็ตามทุกภาคส่วนที่เป็นองค์ประกอบในวงการมวยเช่นเดียวกันรวมถึงภาครัฐบาลโดยหน่วยงานองค์กรต่าง ๆ ก็รับรู้และตระหนักถึงความเดือดร้อนดังกล่าวจึงมีความพยายามที่จะมุ่งมั่นตั้งใจหาวิธีการให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับมวยไทยอยู่รอดในช่วงวิกฤติดังกล่าว เช่น ค่ามวยที่เจ้าของมีทุนไม่มากนักก็จะปิดค่ายเป็นการชั่วคราวแล้วให้นักมวยในค่ายกลับไปอยู่บ้าน ไปทำไร่ไถนาปลูกพืชผักสวนครัวที่บ้านเกิด ส่วนนักมวยที่ไม่กลับไปก็หางานทำตามที่ตนเองถนัด เช่น รับจ้างส่งของขายของ หรือทำงานรับจ้างอย่างอื่น ในภาคส่วนของรัฐบาลก็มีแนวนโยบายผ่อนปรน ให้มีการจัดแข่งขันชกมวยแบบนิวนอร์มอล หรือแบบออนไลน์ในลักษณะการจำกัดผู้เข้าชม เพื่อให้วงการมวยไม่ซบเซามากจนเกินไป และประการสำคัญเป็นการกระตุ้นและให้กำลังใจแก่หัวหน้าค่ายมวย คนจัดการแข่งขันชกมวย และนักมวยก่อให้เกิดรายได้ เพื่อเลี้ยงตัวเองและเลี้ยงครอบครัวในช่วงสถานการณ์วิกฤติในการดำรงชีวิตของการที่เป็นคนอยู่ในวงการมวย (วิถีคนมวย)

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับมวยไทยโดยการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในวงการมวย ทำให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นมุมมองของคนที่อยู่ในวงการมวยเพิ่มเติมว่า สถานการณ์ของมวยไทยในปัจจุบันที่อาจกล่าวได้ว่าอยู่ในช่วงชะลอตัวเท่านั้นไม่ได้ถึงกับวิกฤต อะไรทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นและทำให้วงการมวยไทยได้รับผลกระทบก็จะเป็นการชั่วคราวเท่านั้น ต่อไปหากสถานการณ์เกี่ยวกับเศรษฐกิจโลกเศรษฐกิจประเทศดีขึ้น ประกอบกับสภาพการณ์เกี่ยวกับโรคระบาดโควิด 19 ผ่อนคลายและดีขึ้นวงการมวยก็จะกลับมาคึกคักเหมือนเดิมหรืออาจดีกว่าเดิม ทั้งนี้เพราะคนในวงการมวยทุกคนทุกกลุ่มเกิดการเรียนรู้ในปรากฏการณ์ต่าง ๆ และสามารถนำมาใช้เป็นฐานในการปรับตัวสำหรับเรื่องราวและทุกสิ่งทุกอย่างให้ดีขึ้นตลอดจนภาครัฐโดยการผ่านหน่วยงานผู้ที่มีหน้าที่กำกับดูแลและมีความเกี่ยวข้องกับวงการมวยไทยโดยตรงต่างก็หันมาให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับมวยไทย มีการสนับสนุนให้วงการมวยไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะทุกฝ่ายเกิดความตระหนักร่วมกันว่ามวยไทย คือมรดกที่ล้ำค่าของคนไทยที่จะก้าวไปสู่การเป็นมรดกโลก ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในยุคปัจจุบันกำลังใช้ช่วงเวลาที่วงการมวยไทยพักตัว พักธุรกิจ ธุรกรรม หยุดการเคลื่อนไหวชั่วคราว ได้ทบทวนรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สังเคราะห์บทเรียน เพื่อมุ่งหวังให้วงการมวยไทยพลิกฟื้นกลับมาให้ยิ่งใหญ่อีกครั้ง (บูม) เป็นทั้งฟันเฟืองให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเกิดการเคลื่อนไหวในลักษณะของการสร้างงาน สร้างธุรกิจให้กับคนหนุ่มมาก และการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีงามให้กับคนไทยประเทศไทย โดยนำศิลปะมวยไทยมรดกไทยสู่มรดกโลก ทำให้นานาประเทศได้รู้จักมวยไทยคนไทยและประเทศได้ ในลักษณะของการขับเคลื่อนมวยไทยอย่างมีทิศทางในรูปแบบการบูรณาการของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐกิจเอกชนเชิงธุรกิจที่เป็นระบบ ภาคศาสนาวัฒนธรรม ชนบธรรมนิยมประเพณี ภูมิปัญญา ในส่วนของการสืบสานทำนุบำรุงภาคสังคมที่เกี่ยวข้องกับการนำมวยไทยไปสร้างความสอดคล้องกับบริบททางสังคม ภาคสาธารณสุขคือการนำมวยไทยไปสร้างความสอดคล้องกับสุขภาพและการออกกำลังกาย และภาครัฐบาล

ก็เกี่ยวกับการบริบททางการเมืองการปกครองที่จะเกี่ยวข้องในมิติของการจัดวางและกำหนดนโยบาย ตลอดจนการออกกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับมวยไทย ที่เอื้อต่อการพัฒนามวยไทยรวมถึงภาค การศึกษาสถาบันการศึกษาต้องมีการผลิตสร้างหลักสูตรที่เกี่ยวกับมวยไทยทั้งในเชิงวิชาการและการ ปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการก่อเกิดมวยไทยแบบครบวงจร ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ ของ นายบุญสิทธิ์ เมตสว่างบำรุง ที่ได้กล่าวไว้ว่า สถานการณ์มวยไทยจะดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับสาเหตุ หลายประการแต่อย่างไรก็จะกลับมาดีเหมือนเดิมและอาจดีกว่าเดิม เพราะมีองค์ประกอบหลาย ประการ เช่น เรื่องของความเป็นศิลปะ ความเป็นกีฬา การประกอบอาชีพ และการดำเนินธุรกิจ จาก องค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้วงการมวยไทยบ้านเรากลับมาคึกคักอย่างแน่นอน

สำหรับสถานการณ์มวยไทยในต่างประเทศก็เช่นเดียวกัน มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ ของมวยไทยในประเทศไทย เพราะมีปัจจัยสนับสนุนและจุดดึงดูดคล้าย ๆ กันเช่น ปัจจัยทางด้านสภาพ เศรษฐกิจ ปัจจัยทางการได้รับความนิยมในศิลปะมวยไทย ปัจจัยทางการสร้างภาพลักษณ์ และการประชาสัมพันธ์ รวมถึงปัจจัยทางการเมือง ปัจจัยทางการท่องเที่ยว และปัจจัย ทางด้านสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ที่ลุกลามไปทั่วโลก มวยไทยในต่างประเทศเคยได้รับความ นิยมสูงสุด เพราะมีโอกาสได้รับการเผยแพร่ไปยังต่าง ๆ ทั่วโลกโดยช่องทางต่าง ๆ ทั้งการมีนักธุรกิจ ชาวไทยร่วมลงทุนกับนักธุรกิจชาวต่างประเทศได้นำนักมวยไทยที่มีฝีมือไปจัดชกในต่างประเทศใน รายการต่าง ๆ จนศิลปะมวยไทยได้รับความสนใจและได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วในช่วง 8-9 ปีที่ ผ่านมา ทำให้ชาวต่างชาติอยากที่จะเรียนรู้ศิลปะมวยไทยไว้เป็นอาวุธประจำกายไว้ป้องกันตัวและใช้ เป็นการออกกำลังกาย โดยมีการฝึกฝนในสองลักษณะที่นิยมกันคือ มีการตั้งค่ายมวยไทยใน ต่างประเทศแล้วได้จ้างนักมวยที่มีทักษะประสบการณ์และเป็นนักมวยที่เคยสร้างชื่อเสียงในอดีตและมี ผลงานเป็นที่ประจักษ์สายตามีความประทับใจและเป็นที่ยอมรับของชาวต่างชาติ รวมถึงนักมวยไทย ที่กำลังโด่งดังในปัจจุบันก็มักจะถูกว่าจ้างให้ไปเป็นครูมวยในต่างประเทศกันอย่างมากมาย จนทำให้นักมวยบางคนมีฐานะร่ำรวยมาจนถึงปัจจุบัน การฝึกฝนทักษะมวยไทยอีกลักษณะหนึ่งของ ชาวต่างชาติคือ การเดินทางมาฝึกฝนถึงประเทศไทยในลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยว และหลายคน ได้ฝึกฝนจนมีทักษะมีความชำนาญมีความเก่งมีความสามารถขึ้นต่อมวยกับนักมวยไทยและ นักมวยจากชาติอื่นจนได้ประสบความสำเร็จมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก ทำให้ศิลปะการต่อสู้ในรูปแบบ มวยไทยได้รับการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในหลากหลายช่องทางอย่างรวดเร็วและทั่วถึง จนทำให้เกิด การดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวกับการจัดการแข่งขันการชกมวยไทยในหลายประเทศอย่างมากมาย ส่วน ภายในประเทศก็มีการจัดรายการแข่งขันการชกมวยไทย แล้วถ่ายทอดสดไปยังหลายประเทศให้ ประชาชนทั่วโลกได้รับชมกันอย่างแพร่หลาย

ศิลปะมวยไทยมรดกไทยได้รับความนิยมในต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดธุรกิจการแข่งขันการชกมวยไทยในลักษณะ การประยุกต์ให้กติกาในรูปแบบต่าง ๆ มากมายตามความต้องการของแต่ละเวทีในการจัดการแข่งขันในแต่ละเวที สำหรับในต่างประเทศการทำธุรกิจเกี่ยวกับมวยไทยได้เริ่มเกิดขึ้นอย่างมากมายในยุคที่มวยไทยนักมวยไทยได้รับความนิยมอย่างสูงสุดในรูปแบบการจัดตั้งเป็นนิติบุคคลในรูปแบบบริษัท จำกัด ของคนต่างประเทศและบริษัทของคนไทย รวมถึงการตั้งบริษัทแบบมีการร่วมทุนของคนไทยและคนต่างประเทศ ที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการจัดการแข่งขันการชกมวยไทยระดับโลก การเปิดค่ายมวยไทยเพื่อผลิตนักมวยขึ้นชกในเวทีของตนเองและเวทีอื่น ๆ อย่างเหมาะสมในเชิงธุรกิจ การเปิดหลักสูตรสอนมวยไทยในเชิงอาชีพและการกีฬาจนปัจจุบันนี้นักมวยไทยที่เป็นชาวต่างชาติหลายคนชกมวยไทยเก่งกว่านักมวยไทยหลายคนและที่น่าสนใจคือ สุภาพสตรีชาวต่างประเทศหลายประเทศมีความชอบและชื่นชมศิลปะมวยไทยได้เข้ามาฝึกฝนเรียนรู้ศิลปะมวยไทยอย่างจริงจัง ปัจจุบันนี้มีเป็นจำนวนมากหลายคนชกมวยไทยเป็นอาชีพได้รับความนิยมจากคนทั่วโลก และหลายคนประสบความสำเร็จได้รับรางวัลจนถึงได้รับการครอบแชมป์มวยไทยหญิงในรุ่นต่าง ๆ ก็มีอยู่เป็นจำนวนมาก

สถานการณ์มวยไทยในต่างประเทศเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงและหยุดชะงักไปพร้อม ๆ กับสถานการณ์มวยไทยในประเทศไทย ด้วยปัจจัยหลักสองประการที่สำคัญคือ สถานะเศรษฐกิจถดถอยและสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19 ในแต่ละประเทศมีมาตรการห้ามการแข่งขันการชกมวยไทย เพราะเป็นกีฬาที่มีลักษณะการต่อสู้แบบใกล้ชิดตัวต่อตัวมีการถูกเนื้อต้องตัว ตลอดจนเป็นกีฬาที่อยู่ในสนามที่มีคนดูเป็นจำนวนมากทุกประเทศหวั่นการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในขณะเดียวกันจากโลกของข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดน ข่าวสารที่ข้อมูลของประเทศไทยเกิดการแพร่เชื้อและระบาดจากสนามมวยกับกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องภายในสนามมวย จึงทำให้นักมวยหลายคนที่มีโปรแกรมการชกมวยในต่างประเทศได้รับผลกระทบจากการเลื่อนและงดรายการชกต่าง ๆ ทำให้ค่ายมวย ผู้จัดการ นักชก และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการชกมวยในต่างประเทศ มีการขาดรายได้ไปเป็นจำนวนเงินที่มากมาย ตลอดจนขาดโอกาสในการโชว์ฝีมือในการชกมวยอีกด้วย อย่างไรก็ตามหลาย ๆ ฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้องกับวงการมวยไทยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศต่างให้คำตอบที่สอดคล้องต้องกันว่า อย่างไรก็ตามถ้าหากสถานการณ์มวยไทยในต่างประเทศจะได้เริ่มคลี่คลายและดีขึ้นในเร็ววันนี้ เพราะหลายประเทศได้เริ่มมีมาตรการผ่อนปรนปลดล็อกให้กับประชาชนทั่วไปและกลุ่มก่อนภาคธุรกิจได้กลับมาทำมาหากินทำธุรกิจธุรกรรม และเปิดให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาได้หลายประเทศและอีกไม่นานก็คงมีการอนุญาตให้มีการจัดการแข่งขันชกมวยไทยได้อย่างแน่นอน ค่ายมวยใหญ่ ๆ ในต่างประเทศและประเทศไทยต่างก็เริ่มมีการขยับตัวเพื่อรองรับมาตรการผ่อนคลายเป็นปลดล็อกนี้เพื่อที่จะทำให้วงการมวยไทยและต่างประเทศได้กลับมาคึกคักอีกครั้งในอนาคตอันใกล้ ซึ่งสอดคล้องจากการให้สัมภาษณ์ของว่าที่ร้อยโทธีรวัฒน์ ยัวยิ้ม ผู้จัดการส่วนตัวของนักมวยไทยชื่อดัง คือ บัวขาว

บัญชาเมฆ ที่ได้กล่าวไว้ว่า อีกไม่นานเกินรอรวงกรมวยไทยจะกลับมามีสีสันอีกครั้ง เพราะหลายฝ่ายมีการตื่นตัวกันอย่างคึกคักในวงการมวย หลายค่ายเตรียมนักมวยไทยไว้หลายคนเพื่อไปชกยังต่างประเทศ ส่วนตัวของบัวขาวเองก็จะมีรายการใหญ่ที่จะเกิดขึ้นในต่างประเทศในเร็ว ๆ นี้อย่างแน่นอน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สถานการณ์มวยไทยในประเทศไทยและต่างประเทศล้วนเป็นไปในทิศทางที่ดีมาโดยตลอด ถึงแม้ว่าจะมีบางช่วงที่มีการสะดุดหยุดอยู่ในบางช่วงซึ่งคนในวงการมวยไทย (คนมวย) ล้วนมีมุมมองที่สอดคล้องกันว่าเป็นเรื่องธรรมดาเป็นเรื่องของธรรมชาติ ที่ทุกสิ่งทุกอย่างทุกเรื่องราวล้วนมีการเปลี่ยนแปลง มีขึ้นมีลงสูงบ้างต่ำบ้าง ดีบ้างไม่ดีบ้างตามกาลเวลา วงการมวยไทยก็เช่นเดียวกันมีขึ้นมีลง สถานการณ์มวยไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศเคยอยู่ในจุดที่ได้รับความนิยมสูงสุด ศิลปะมวยไทยเป็นที่กล่าวขาน และเป็นสิ่งที่ปรารถนาของผู้ที่มีความชื่นชอบในอาวูการต่อสู้ ธุรกิจการจัดแข่งขันมวยไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศยังเป็นกีฬาที่ได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง ธุรกิจเกี่ยวกับวงการมวยไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศสามารถสร้างงาน สร้างเงิน สร้างรายได้ ให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับวงการมวยเป็นอย่างมาก ทำให้ประเทศไทยได้เป็นที่รู้จักของคนทั่วโลกและมีความต้องการมาท่องเที่ยวจากหลายปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาประเทศไทย เช่น ความงดงามของธรรมชาติ ความงามงดงามด้านจิตใจของคนไทย ความงามงดงามด้านขนบธรรมเนียมประเพณี รวมถึงการนิยมชมชอบเกี่ยวกับศิลปะมวยไทยก็ถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับวงการมวยไทยเป็นเพียงสถานการณ์ชั่วคราวเท่านั้น ทุกองค์อาชีพในวงการมวยไทยยังคงคาดหวังว่าสถานการณ์เกี่ยวกับมวยไทยภายในประเทศและต่างประเทศจะกลับมาคึกคักอย่างแน่นอน

นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวกับมวยไทย

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับมวยไทย พบว่า ความเป็นรัฐบาลที่ต้องมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการประเทศ ให้มีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศ การกำหนดนโยบายจึงจำเป็นต้องให้ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายสู่การปฏิบัติสร้างประโยชน์ให้กับทุกภาคส่วนในสังคมไทยให้ได้รับการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน มวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้ของคนไทยมาตั้งแต่ยุคอดีตมีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนเป็นศิลปะที่มีคุณค่าและมีมูลค่าที่ชาวต่างประเทศบนโลกใบนี้รับรู้ว่าเป็นศิลปะการป้องกันตัวที่ยอดเยี่ยม และให้การยอมรับและเข้ามาเรียนรู้ศิลปะมวยไทยกันอย่างมากมายจนทำให้ศิลปะมวยไทยได้เป็นทั้งการเรียนรู้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ในเชิงการกีฬาและการเรียนรู้อย่างจริงจัง ให้เกิดทักษะเชิงมวยขั้นสูงเพื่อนำไปประกอบเป็นอาชีพนักมวย ซึ่งในปัจจุบันปรากฏว่ามี

ชาวต่างประเทศจำนวนมากมายหลายประเทศที่ชมมวยไทยเป็นอาชีพ และประสบผลสำเร็จทั้งการชกแบบใช้กติกามวยไทยเต็มรูปแบบและกติกามวยไทยในเชิงประยุกต์

นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับมวยไทยเริ่มมีความชัดเจนภายใต้การจ้ดให้มีแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการพัฒนาการพัฒนากีฬามวยไทยอาชีพพระยะ 4 ปี ในปี พ.ศ. 2554 – 2557 และได้มีการปรับปรุงในปี พ.ศ. 2555 – 2557 โดยการกีฬาแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยการจัดทำแผนดังกล่าว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานมวยไทยอาชีพของประเทศไทยให้มีความเข้มแข็งมีความพร้อมที่จะรองรับการเจริญเติบโตของวงการมวยไทยอาชีพในทุกภาคส่วน โดยเน้นการพัฒนาให้มีมาตรฐานในระดับนานาชาติ ทั้งด้านการบริหารจัดการ การจัดการแข่งขัน การพัฒนานักกีฬาอาชีพ ผู้บริหารรวมถึงบุคลากรในวงการมวยไทยทุกระดับ ได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนากีฬามวยไทยอาชีพ ดำเนินการโดยจัดให้มีการระดมความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวงการมวยไทยในทุกภาคส่วนที่มีองค์ความรู้ประสบการณ์ และเป็นผู้มีความชำนาญด้านมวยไทยอาชีพมาอย่างยาวนาน เช่น ตัวแทนผู้ประกอบการ ตัวแทนผู้บริหารสมาคมกีฬามวยอาชีพแห่งประเทศไทย ผู้แทนผู้ดำเนินการจัดการแข่งขัน ผู้แทนหัวหน้าคณะ ผู้แทนกรรมการตัดสิน ผู้แทนผู้ฝึกสอน ผู้แทนเจ้าหน้าที่การกีฬาแห่งประเทศไทย และตัวแทนนักมวย รวมถึงการระดมความคิดเห็นจากภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงการมวยไทยอาชีพในประเทศไทย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2550)

แผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการพัฒนากีฬามวยไทยอาชีพ ที่จัดทำขึ้นโดยการกีฬาแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาภายใต้นโยบายของรัฐบาลมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปะมวยไทยอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยให้คงอยู่คู่ประเทศไทย ให้คนไทยและชาวต่างชาติได้เห็นถึงคุณค่าและประโยชน์ของมวยไทย หันมาให้ความสนใจและฝึกมวยไทยเพื่อเป็นการออกกำลังกาย ใช้องกันตนเอง เล่นกีฬาเป็นการประกอบอาชีพ เพื่อให้กีฬามวยไทยสมัครเล่นได้รับการบรรจุเข้าแข่งขันในระดับนานาชาติ และให้มีการแข่งขันกีฬามวยไทยอาชีพไปทั่วโลกอย่างเป็นระบบภายใต้กติกาภาคีมวยไทย เพื่อเป็นการพัฒนาองค์กรมวยไทยอาชีพให้มีความเข้มแข็งทางการบริหารจัดการ และการจัดการแข่งขันที่เป็นสากล เพื่อสร้างระบบการพัฒนาศักยภาพบุคลากรมวยไทยอาชีพให้มีการนำเอาเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์ การกีฬาและวิทยาการใหม่ ๆ มาใช้ในการฝึกและพัฒนากีฬามวยไทยตลอดจนเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงทางสวัสดิการและคุณภาพชีวิต และเพื่อให้องค์กรมวยไทยทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องได้ทำงานประสานร่วมกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีเอกภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อน คือ การอนุรักษ์ส่งเสริมมวยไทยให้เป็นเอกลักษณ์ไทยที่นิยมในระดับโลก การร่างกระแสความนิยมกีฬามวยไทยอาชีพใน

ประเทศไทย และการพัฒนาองค์กร การบริหารจัดการและการจัดการแข่งขันที่มีมาตรฐาน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพ ความมั่นคง สวัสดิการ คุณภาพชีวิตแก่บุคลากรมวยไทยอาชีพต่อไป

สำหรับการกำหนดเป้าประสงค์ที่เป็นผลสัมฤทธิ์มีอยู่ 4 เป้าประสงค์หลักที่ประกอบด้วย กีฬามวยไทยเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในระดับโลกสามารถสร้างเงินสร้างรายได้ให้แก่ประเทศชาติ กีฬามวยไทยในประเทศไทยเติบโตจากท้องถิ่นเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเป็นการสร้างสุขให้แก่สังคมไทย การทำให้องค์กรมวยไทยมีเอกภาพมีความเข้มแข็ง การบริหารจัดการและการจัดการแข่งขันมีมาตรฐานและการมีเป้าประสงค์ให้บุคลากรมวยไทยของชาติมีศักยภาพ มีความมั่นคง มีสวัสดิการและมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จตามการกำหนดเป้าประสงค์ตามลำดับ คือ การเพิ่มขึ้นของจำนวนรายได้ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศจากกีฬามวยไทย การสร้างความสุขในการร่วมชมร่วมเชียร์ร่วมในกีฬามวยไทย มวยไทยในประเทศไทยผ่านมาตรฐานการบริหารจัดการค่ายมวยไทยอาชีพที่เป็นมาตรฐาน สร้างระบบเครือข่ายการบริหารจัดการมวยไทยในระดับนานาชาติให้มีความเข้มแข็ง รวมถึงการยกระดับความพึงพอใจของบุคลากรมวยไทยที่มีต่อสวัสดิการและคุณภาพชีวิต โดยมีตัวชี้วัดที่เป็นผลผลิต คือ มืองค์กรมวยไทยในระดับนานาชาติที่มีมาตรฐานการเป็นองค์กรกีฬามวยไทยอาชีพ กีฬามวยไทยในระดับสากลแพร่หลายทั่วโลก ระบบการบริหารจัดการขององค์กรมวยไทย และการจัดการแข่งขันมวยไทยในประเทศมีมาตรฐานการเป็นกีฬาอาชีพ บุคลากรกีฬามวยไทยที่ได้รับการพัฒนามีปริมาณและคุณภาพเพิ่มมากขึ้น และบุคลากรมวยไทยของชาติมีศักยภาพมีความมั่นคง มีสวัสดิการและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ภายใต้อายุทธศาสตร์การพัฒนากีฬามวยไทยให้เป็นอาชีพและเอกลักษณ์ของชาติไทยที่ยั่งยืน และเป็นกีฬาที่แพร่หลายไปในทั่วโลกผ่านบริบทการบูรณาการจากทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ กลยุทธ์ปฏิรูปการจัดสวัสดิการและการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีแก่บุคลากรมวยไทยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน กลยุทธ์การเพิ่มปริมาณกำลังคนของมวยไทยผ่านเครือข่ายความร่วมมือทุกระดับ และทุกภาคส่วนของประเทศ กลยุทธ์ปฏิรูประบบการดำเนินงานและการเผยแพร่มวยไทยในต่างประเทศผ่านการบูรณาการ และการดำเนินงานทางการประชาสัมพันธ์ด้านการตลาดเชิงรุกอย่างมืออาชีพ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน กลยุทธ์ส่งเสริมการยกระดับสมาคมค่ายมวยไทยในประเทศที่มีมาตรฐานการบริหารจัดการที่เป็นสากล กลยุทธ์การพัฒนาให้ไทยมีศักยภาพในการเป็นผู้ผลิตพัฒนาและส่งออกบุคลากรไทยเป็นสินค้ามวยไทยที่มีคุณภาพสู่ระดับนานาชาติ กลยุทธ์สร้างมาตรฐานการบริหารจัดการการแข่งขันมวยไทยให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก กลยุทธ์ส่งเสริมให้ท้องถิ่นและทุกภาคส่วนในชุมชนร่วมสนับสนุนการพัฒนากีฬามวยไทยในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

สำหรับมุมมองด้านการเรียนรู้และการเติบโตของกีฬามวยไทย ประกอบด้วยกลยุทธ์ที่สำคัญอยู่ 3 กลยุทธ์ คือ การสร้างระบบการอนุรักษ์และสืบสานศิลปะมวยไทยแห่งชาติที่มีการบริหารจัดการอย่างเข้มแข็ง กลยุทธ์สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนากีฬามวยไทยให้ยั่งยืนและเป็น

ทรัพย์สินทางปัญญาของชาติที่เกิดคุณค่าต่อประเทศอย่างมั่นคง และกลยุทธ์การเสริมสร้างความมั่นคงในกีฬามวยไทยให้มีความเข้มแข็งยั่งยืนด้วยการผลักดันการบังคับใช้ พระราชบัญญัติกีฬามวยไทยอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการพัฒนากีฬามวยไทยอาชีพ ภายใต้นโยบายของรัฐบาลโดยมีการกีฬาแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เพื่อใช้เป็นเข็มทิศชี้แนวทางสู่อนาคตเป็นหนทางสู่ความสำเร็จของกีฬามวยไทยที่จะใช้เป็นแนวทางการพัฒนา คือ มวยไทย เอกลักษ์ณ์ไทย เข้มแข็งในการเป็นกีฬาอาชีพ พัฒนาสู่สากล สร้างงาน สร้างรายได้และสร้างชาติ และมีพันธกิจ (Mission) ที่ใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานตามภารกิจที่ต้องขับเคลื่อนสู่วิสัยทัศน์มวยไทยอาชีพ ได้กำหนดพันธกิจไว้ 4 ภารกิจ คือ อนุรักษ์ส่งเสริมมวยไทยอาชีพ ให้เป็นกีฬาเอกลักษ์ณ์ของไทยที่มั่นคงยั่งยืนและบริหารจัดการให้แพร่หลาย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ อย่างเป็นระบบถูกหลักการของมวยไทย บริหารจัดการมวยไทยอาชีพให้เติบโตจากพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศทั้งกีฬามวยไทยสมัครเล่นและมวยอาชีพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและทุกภาคส่วน ส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาคอร์กกีฬามวยไทยอาชีพทั้งในประเทศและต่างประเทศให้มีศักยภาพทางการบริหารจัดการ และการจัดการแข่งขันที่ได้มาตรฐานกีฬาอาชีพให้มีความเป็นสากล รวมถึงพันธกิจทางด้านการส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาศักยภาพความมั่นคงสวัสดิการคุณภาพชีวิตแก่นักกีฬาและบุคลากรของวงการมวย

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าประเด็นรายละเอียด เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลที่ส่งผลต่อการพัฒนางานมวยไทยได้ว่า รัฐบาลมีแนวนโยบายที่เอื้อต่อการพัฒนางานมวยไทยมาอย่างต่อเนื่อง ในลักษณะของการบรรจุเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาให้มีความเป็นเลิศการพัฒนาการกีฬาเพื่อการอาชีพ การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา การพัฒนาการบริหารการกีฬา การมอบหมายให้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาโดยการกีฬาแห่งประเทศไทย ให้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการพัฒนากีฬามวยไทยอาชีพ รวมถึงการสนับสนุนให้มีการออกกฎหมายว่าด้วยการกีฬา ที่เป็นพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ.2542 และได้มีการปรับปรุงเพิ่มเติมเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง โดยสำนักงานคณะกรรมการกีฬามวย การกีฬาแห่งประเทศไทย ที่มีสาระรายละเอียดของพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 อยู่ 5 หมวด กับอีก 1 เฉพาะกาล คือ หมวดคณะกรรมการกีฬามวย หมวดการส่งเสริมและการคุ้มครอง หมวดการควบคุม หมวดกองทุนกีฬามวย หมวดกำหนดโทษ และบทเฉพาะกาล แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่ารัฐบาลจะมีแนวนโยบายในการสนับสนุนให้กีฬามวยไทยและทุกภาคส่วนที่เป็นองคาพยพที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้มแข็งและพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศ แต่ก็ยังพบว่าการบริหารจัดการและการพัฒนางานของมวยไทยก็ยังไม่บรรลุเป้าหมายบางประการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการนำนโยบายของรัฐสู่การปฏิบัติของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และกลไกบางอย่างของรัฐบาลค่อนข้างมีความ

ยุ่งยากซับซ้อน มีระเบียบและกฎเกณฑ์ตามระบบราชการที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนา กีฬามวยไทยและคนมวยตลอดจนภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขอีกต่อไป

ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับกีฬามวยไทย

จากการศึกษา พบว่า ในสมัยรัฐบาลของ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งมีการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้าน กีฬาทางภูมิภาคและของโลก จึงให้มีการจัดการแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ และกีฬาคนพิการ ตลอดจนมีการจัดการประชุมเกี่ยวกับกีฬาระดับภูมิภาคและระดับโลก เพื่อส่งเสริมและเชื่อมโยงกับ การท่องเที่ยว โดยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมีการจัดหาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการกีฬา และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ มีความทันสมัยจัดให้มีผู้ฝึกสอนประจำศูนย์ และสนามกีฬาต่าง ๆ ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการลงทุน การบริจาคเพื่อพัฒนา ด้านการกีฬา สร้างแรงจูงใจเช่น มีมาตรการทางภาษี มาตรการทางด้านการเงินภายในอย่างโปร่งใสมี ธรรมภิบาล

รัฐบาลในสมัยของ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ยังได้จัดให้มีทุนการศึกษาเพื่อสนับสนุนเด็ก และเยาวชนที่มีความสามารถด้านการกีฬา รวมถึงผู้ที่มีแนวโน้มว่าจะก้าวไปสู่การเป็นนักกีฬาในระดับ นานาชาติได้ ให้พัฒนาเป็นนักกีฬาทีมชาติที่สร้างชื่อเสียงให้กับประเทศไทย รวมถึงมีการพัฒนาเพื่อ ความเป็นเลิศด้วยการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬามาประยุกต์ใช้อย่างจริงจัง เพื่อพัฒนา กีฬาที่มีศักยภาพสู่กีฬาอาชีพ ร่วมกับการพัฒนาผู้ฝึกสอนและผู้ตัดสินให้ได้มาตรฐานสากล โดยมีการ ปรับปรุงแก้ไขระเบียบ กฎหมายด้านกีฬา เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการและพัฒนา องค์กรกีฬาให้มีประสิทธิภาพ สนับสนุนให้ประชาชนได้เข้าถึงการกีฬาและการแข่งขันกีฬาในทุกระดับ เพื่อเป็นการพัฒนาไปสู่การเป็นนักกีฬาที่มีความสามารถในนามของทีมชาติไทย

สำหรับระเบียบและกฎหมายเกี่ยวกับมวยไทย ที่มีอยู่ก็ได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพการณ์ต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง จนมาถึงพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ.2542 (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติมครั้งที่ 6 สำนักงานคณะกรรมการกีฬามวย การกีฬาแห่งประเทศไทย) โดยมี สาระสำคัญของแต่ละมาตราที่พอสรุปได้ว่า เป็นพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ.2542 และมีผลบังคับ ใช้ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป แต่เว้นบางหมวดที่ให้ใช้บังคับเมื่อพ้น กำหนด 60 วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัติใช้บังคับ ซึ่งพระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ.2542 ประกอบด้วย 5 หมวดกับอีก 1 บทเฉพาะกาล ที่ประกอบด้วย 1) หมวดกรรมการกีฬามวย 2) หมวด ส่งเสริมและการคุ้มครอง 3) หมวดควบคุม 4) หมวดกองทุนกีฬามวย 5) หมวดกำหนดโทษ และ 6) บทเฉพาะกาล ซึ่งสาระของแต่ละหมวดและบทเฉพาะกาล สามารถนำมาสรุปให้เห็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

หมวด 1 กรรมการกีฬามวย ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า คณะกรรมการกีฬามวย ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หรือมอบหมายบุคคลเป็นประธาน กรรมการประกอบด้วย ผู้ว่าการกีฬาแห่งประเทศไทย ผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกระทรวงแรงงาน นายกษัตริย์กีฬามวยแห่งประเทศไทย และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกิน 7 คน และให้ผู้ว่าราชการสำนักงานคณะกรรมการกีฬามวยเป็นกรรมการและเลขานุการ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ส่งเสริมสนับสนุน อนุรักษ์และเผยแพร่กีฬามวย วางแผน และกำหนดมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับกีฬามวย เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยและสวัสดิการของนักมวย พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี เกี่ยวกับการออกกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติและจรรยาบรรณของบุคคลในวงการกีฬามวย พิจารณาวินิจฉัย อุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติ ออกข้อบังคับระเบียบ หรือประกาศเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการและปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการกีฬาแห่งประเทศไทย ตลอดจนให้คณะกรรมการมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ

หมวด 2 การส่งเสริมและคุ้มครอง โดยที่คณะกรรมการมีอำนาจให้ทุน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อเป็นการส่งเสริมด้านสวัสดิการแก่นักมวย ผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน และหัวหน้าค่ายมวยที่เป็นบุคคลธรรมดา ในกรณีที่ประสบอุบัติเหตุเจ็บป่วยจากการแข่งขันกีฬามวยหรือกรณีอื่นอันควรแก่การสงเคราะห์ คณะกรรมการที่มีอำนาจในการให้ทุน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดเพื่อส่งเสริมสนับสนุน อนุรักษ์ เผยแพร่กิจกรรมมวยไทย และในการจัดการแข่งขันกีฬามวยแต่ละครั้ง นายกษัตริย์กีฬามวยและผู้จัดการแข่งขันมวยต้องจัดให้มีมาตรการเพื่อความปลอดภัยสำหรับนักมวย อย่างน้อยตามมาตรฐานโดยมีการจัดแพทย์แผนปัจจุบันตรวจสอบสุขภาพของนักมวยแต่ละคนก่อนการเข้าแข่งขัน จัดให้มีแพทย์หรือพยาบาลวิชาชีพและอุปกรณ์ทางการแพทย์ประจำสนามในขณะที่มีการแข่งขัน จัดให้มีการประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลอันเนื่องมาจากการแข่งขันกีฬามวยสำหรับนักมวย ในการแข่งขันมวยแต่ละครั้ง ผู้จัดการแข่งขันมวย หัวหน้าค่ายมวย หรือผู้จัดการมวยตามที่ได้ตกลงกัน ต้องจ่ายเงินรางวัลให้แก่ นักมวย ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของค่าตอบแทนรวมกันทั้งหมดที่ผู้จัดรายการแข่งขันมวยตกลงจ่ายให้แก่ นักมวย หัวหน้าค่ายมวยและผู้จัดการนักมวยให้คณะกรรมการจัดให้มีระเบียบและกติกาตามมาตรฐานสำหรับการแข่งขันกีฬามวย เพื่อใช้ในการจัดการแข่งขันกีฬามวย โดยคำนึงถึง อายุ เพศ ความปลอดภัยของนักมวย และจารีตประเพณีการแข่งขันกีฬามวย

หมวด 3 การควบคุม ให้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการกีฬามวยขึ้น มีฐานะเป็นหน่วยงานของกีฬาแห่งประเทศไทย ให้ผู้ว่าการกีฬาแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการแต่งตั้งพนักงานของกีฬาแห่งประเทศไทยคนหนึ่งระดับไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยการกอง

เป็นผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการกีฬาพหุ มัย สำนักงานการกีฬาแห่งประเทศไทยสาขา จังหวัด มีหน้าที่ช่วยนายทะเบียนในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติตามนายทะเบียนมอบหมาย โดย ความเห็นชอบของผู้ว่าการการกีฬาแห่งประเทศไทย ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลใน วงการกีฬาพหุ มัยและออกบัตรประจำตัวนักมว ย ผู้ฝึกสอน และหัวหน้าค่ายมว ย ห้ามมิให้ผู้ใดจัดแข่งขัน กีฬาพหุ มัยโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน เว้นแต่ในกรณีการจัดการแข่งขันกีฬาพหุ มัยบางประเภท ตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งสมาคมมว ยโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

สำนักมว ยการควบคุมเกี่ยวกับนักมว ย ประกอบด้วย นักมว ยที่จะจดทะเบียนได้ต้องมีอายุไม่ ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ ไม่เป็นโรคพิษสุราเรื้อรังหรือติดยาเสพติดให้โทษ หรือเป็นโรคที่คณะกรรมการ กำหนด ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสียหาย และ นักมว ยที่จดทะเบียนแล้วต้องสังกัดค่ายมว ยใดค่ายมว ยหนึ่งในการชกแต่ละครั้งเพียงแต่ค่ายมว ยเดียว และต้องปฏิบัติตามระเบียบของค่ายมว ยที่ได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการโดยเคร่งครัด ใน ส่วนของผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน และหัวหน้าค่ายมว ยต้องไม่เป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง หรือติดยาเสพติดให้โทษ หรือเป็นโรคที่คณะกรรมการกำหนด ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ไม่เป็นผู้มี ความประพฤติเสียหาย ให้นักมว ย ผู้ฝึกสอน และหัวหน้าค่ายมว ย จดทะเบียนต่อนายทะเบียนและขอมี บัตรประจำตัวนักมว ย ผู้ฝึกสอน หรือหัวหน้าค่ายมว ยแล้วแต่กรณี ผู้ที่จดทะเบียนเป็นนักมว ยด้าน ศิลปะมว ยไทย นักมว ยด้านสากล ผู้ฝึกสอนผู้ตัดสินและหัวหน้าค่ายมว ย ต้องมีสัญชาติไทย และมี คุณสมบัติตามที่คณะกรรมการกำหนด และการจดทะเบียนผู้เยาว์นักมว ย ต้องได้รับความยินยอมเป็น หนังสือหรือจากผู้แทนโดยชอบธรรม ผู้ที่ได้จดทะเบียนเป็นนักมว ยด้านศิลปะมว ยไทย จะเข้าแข่งขัน กีฬาพหุ มัยด้านสากลไม่ได้ เว้นแต่ได้จดทะเบียนเป็นนักมว ยสากลด้วย

หมวด 4 กองทุนกีฬาพหุ มัย ให้มีการจัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า (กองทุนกีฬาพหุ มว ย ไทย) ในการกีฬาแห่งประเทศไทย เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงานที่ เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุ้มครองและควบคุมการกีฬาพหุ มว ย ซึ่งกองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน คือ เงินอุดหนุนจากการกีฬาแห่งประเทศไทย เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้ ดอกและผลประโยชน์ที่ เกิดขึ้นจากกองทุน เงินที่ได้จากค่าธรรมเนียมและค่าปรับตามพระราชบัญญัติรายได้ที่เกิดจากการ ดำเนินการกองทุน และเงินทุนประเดิมที่รัฐจัดสรรให้ โดยให้การกีฬาแห่งประเทศไทยเก็บรักษาเงิน และทรัพย์สินของกองทุน และดำเนินการเบิกจ่ายเงินกองทุนตามพระราชบัญญัติโดยจัดให้มีระบบ บัญชีที่เหมาะสมแก่กิจการ และให้การกีฬาแห่งประเทศไทยมีการจัดทำงบดุลและบัญชีทำการของ กองทุนส่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบภายใน ในระยะเวลาภายใน 120 วัน นับตั้งแต่วันสิ้นปีบัญชี ให้ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน และให้คณะกรรมการเป็นผู้จัดการกองทุน บริหารจัดการประโยชน์และการใช้จ่ายเงินกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด 5 การกำหนดโทษ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือสิ่งใดตามคำสั่งของคณะกรรมการ อนุกรรมการ นายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วแต่กรณี โดยไม่เหตุอันควร หรือขัดขวาง หรือไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนหรือพนักงานต้องระวางโทษไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้จัดการแข่งขันมวย หัวหน้าค่ายมวย หรือผู้จัดการมวย ถ้าไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติตามที่ได้กำหนดในบางมาตรา ต้องระวางโทษทั้งการจำคุก หรือปรับเป็นตัวเงิน หรือในบางกรณีอาจต้องได้รับโทษทั้งจำทั้งปรับตามที่ระเบียบกฎหมายได้กำหนดไว้ สำหรับบทเฉพาะกาลตามพระราชบัญญัติส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับ การจัดตั้งสนามมวย และการเป็นผู้จัดการนักมวย การเป็นนายสนามมวยทั้งในส่วนของการยื่นคำรับรองใบอนุญาตจัดการตั้งสนามมวย การเป็นผู้จัดการนักมวย และการเป็นนายสนามมวย

ผลจากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ระเบียบกฎหมายกีฬามวย ปรากฏว่ามีการแก้ไขปรับปรุงมาอย่างต่อเนื่อง จนมาถึงพระราชบัญญัติกีฬามวยในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งใช้มาจนถึงปัจจุบันพบว่า เป็นพระราชบัญญัติที่ความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์หรือมีบทบาทเกี่ยวกับวงการมวยหลายอย่างและเป็นพระราชบัญญัติที่มีความทันสมัย และเอื้อต่อการพัฒนากีฬามวย และวงการมวยไทยซึ่งเป็นมรดกของคนไทยและประเทศไทยเป็นอย่างมาก เพราะมีหมวดเฉพาะกาลที่ครอบคลุม หมวดด้านการก่อเกิดให้มีคณะกรรมการกีฬามวยที่เข้ามามีบทบาทหน้าที่ในการดูแลควบคุมและพัฒนากีฬามวยไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศทั้งมวยไทยและมวยสากล หมวดของการส่งเสริมและการควบคุมที่เหมาะสมต่อทั้งตัวนักมวยทางด้านการมีสวัสดิการที่เหมาะสมรวมถึงการได้ประโยชน์ของผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน และหัวหน้าค่ายมวยต่าง ๆ ในส่วนของสิทธิและบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้อยู่ในมิติที่มีมาตรฐานตามระเบียบกฎหมายของการควบคุม ซึ่งจะมีประโยชน์ทางด้านการเฝ้าระวังการกระทำ ความผิดของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นกับทุกองค์ของวงการกีฬามวย ปัจจัยที่เป็นสิ่งจุดติงการพัฒนากีฬามวยไทย ในหมวดที่สี่เป็นหมวดที่มีความสำคัญ เพราะเป็นหมวดด้านกองทุน ที่จะทำให้เกิดกองทุนหมุนเวียนกีฬามวยเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการส่งเสริมและคุ้มครอง รวมถึงการควบคุมกีฬามวยไทยให้เจริญก้าวหน้าไปได้อย่างต่อเนื่องยั่งยืน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนากีฬามวยอย่างเป็นระบบ ส่วนในบทที่ห้าเป็นหมวดของการลงโทษในกรณีที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่อยู่ในวงจรกิจฬามวยไม่ยึดถือและปฏิบัติตามกฎกติการะเบียบแบบแผนที่ตั้งมา หรือการละเมิดระเบียบกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งถือว่าเป็นหมวดที่วงการกีฬามวยจำเป็นต้องมี เพราะว่กีฬามวยไทยมีมิติของธุรกิจและการพนันเข้ามาเกี่ยวข้อง จำเป็นต้องมีบทของการลงโทษต่อผู้ที่ผิดระเบียบกฎหมาย ซึ่งเป็นทั้งการควบคุมและพัฒนางานวงการกีฬามวยไทย ในขณะที่บทเฉพาะกาลก็เป็นบทเสริมที่จะนำมาซึ่งการเติมเต็มบางเรื่องของพระราชบัญญัติเกี่ยวกับกีฬามวยในหลายฉบับที่มีบางสิ่งบางประเด็นขาดหายไปไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ หรือไม่มีความชัดเจนในบางประเด็น ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่าในวงการกีฬามวยใน

ประเทศไทยจำเป็นต้องมีระเบียบกฎหมายที่เอื้อต่อการบริหารจัดการ การดำเนินการ การปฏิบัติการ และการพัฒนากีฬามวยที่เหมาะสม ทันสมัย และสอดคล้องกับทุกสภาพการณ์ที่เป็นจริง

ลักษณะการจัดการแข่งขันกีฬาชกมวยไทย

จากการศึกษาวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมโครงการ หรือการจัดการแข่งขันการชกมวยไทยในจังหวัดเชียงใหม่ มีลักษณะคล้ายกับการจัดการแข่งขันชกมวยในประเทศไทย ในบริบทของความเป็นชุมชนท้องถิ่น โดยเริ่มจากยุคสมัยของการจัดการแข่งขันชกมวยตามงานมหรสพและงานบันเทิงต่าง ๆ เช่น งานวัด (งานปอยหลวง) งานประจำปีของหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด รวมถึงงานที่จัดเพื่อการกุศลต่าง ๆ เป็นการนำเงินรายได้ที่หักค่าใช้จ่ายแล้วเข้าวัด เข้าโรงเรียน ให้กลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด หรือเพื่อนำเงินรายได้ให้กับหน่วยงาน องค์กร สถาบันต่าง ๆ ตามความจำเป็น ในสมัยอดีตการจัดการแข่งขันจะจัดร่วมกับกิจกรรมการบันเทิงอย่างอื่น เช่น ภายในงานจะมีทั้งวงดนตรี ลิเก รำวง ภาพยนตร์ (หนังกลางแปลง) รวมกับการจัดกิจกรรมการละเล่นที่เป็นศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน

รูปแบบการจัดการแข่งขันชกมวยไทยในสมัยอดีตก็ไม่มีอะไรยุ่งยากซับซ้อน เมื่อมีงานกำหนดงานขึ้นมาที่ชัดเจนกิจกรรมต่าง ๆ มีการเล่นเกี่ยวกับการบันเทิงภายในการจัดงานในครั้งนั้น ๆ มีการแข่งขันการชกมวยก็จะมีคณะกรรมการด้านการชกมวยเข้ามาทำหน้าที่บอกกล่าวประชาสัมพันธ์ ในลักษณะของการออกแผ่นใบปลิว ฝากข่าวผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยคณะกรรมการหมู่บ้าน และประชาชนทั่วไป นักมวย หัวหน้าค่ายมวย ในลักษณะของการประกาศเสียงตามสาย การประชุม และแบบปากต่อปากเพื่อนักมวย วัน เวลา สถานที่ ที่ทำการเปรียบมวยให้รับทราบกติกาและนัดหมายวันชก ในอดีตคณะกรรมการที่รับผิดชอบในการจัดการแข่งขันการชกมวยในงานต่าง ๆ ส่วนมากจะประกอบด้วยบุคคลที่เป็นครูในโรงเรียนหรืออดีตครูที่อยู่ในหมู่บ้าน ชุมชนนั้น ๆ (ครูพละ) ครูมวยหรือหัวหน้าค่ายมวยในหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และนักมวยรุ่นเก่าที่มีประสบการณ์ในการชกมวยมาในยุคเก่าก่อน ส่วนผู้ที่เคยมีประสบการณ์ในการเป็นกรรมการห้ามมวยบนเวทีและให้คะแนนข้างเวทีมวยตามงานต่าง ๆ ตลอดจนคณะกรรมการที่มาจากผู้นำท้องถิ่นส่วนมากก็จะเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้าน

การจัดหาคู่ชกมวยในสมัยอดีตที่ผ่านมา คือการเปรียบมวยหาคู่ชกที่มีรูปร่างที่ใกล้เคียงกันทั้งทางด้านรูปร่าง ความสูง น้ำหนัก อายุ ประการสำคัญคือการดูประวัติการผ่านมวยของคู่ต่อสู้มาก่อน ประกอบด้วย (มวยเก่ามวยใหม่) การเปรียบมวยในยุคอดีตจะดูว่าถ้าเป็นมวยใหม่ไม่มีประสบการณ์ การผ่านการชกมวยมาก่อนคณะกรรมการหรือผู้ที่ได้รับบทบาทหน้าที่ในการเปรียบมวย (ประกบมวย) ก็จะคัดสรรคู่ต่อสู้ที่ไม่มีประสบการณ์มาต่อกับนักมวยที่ไม่มีประสบการณ์ หรือต่อไม่เก่งมาต่อกันอย่างเด็ดขาด ซึ่งก็ถือว่าเป็นจรรยาบรรณโดยสามัญสำนึกของการชกมวยในสมัยอดีตที่มีอยู่ในตัวนักมวยของผู้จัด ผู้เปรียบมวยและคณะกรรมการ ซึ่งเป็นสิ่งที่ตั้งามที่ซ่อนอยู่ในวิถีของการเป็นมวยไทย

ที่เป็นศิลปะประจำชาติของคนไทย ชาติไทย ที่มีมาอย่างยาวนานตราប់ถึงปัจจุบัน ในยุคอดีตพอเปรียบมวยได้คู่ก็จะมี การตั้งชื่อนักมวยในกรณีที่นักมวยคนนั้นไม่มีค่ายมีครูฝึกก็จะใส่ชื่อค่ายหรือชื่อครูมวยที่ตนเองไปฝึกซ้อมอยู่ เช่น สมิงเดชศิษย์ครูเล็ก แต่ถ้านักมวยคนนั้นไม่มีค่ายมวย ไม่มีครูมวยสอนคือ ฝึกฝนด้วยตนเองของก็จะใส่ชื่อตัวเองหรือชื่อที่ตนเองตั้งขึ้นมาใหม่ พร้อมกับใส่สร้อยตามหลังชื่ออาจนำชื่อหมู่บ้าน ตำบล หรืออำเภอมาต่อท้าย หรือเอาชื่อทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในชุมชนมาตั้งชื่อ เช่น หนามไผ่ลูกแมริม ฉลามขาวลูกสมริม เป็นต้น ภายหลังเสร็จสิ้นการเปรียบมวยได้คู่ชกเรียบบร้อยและเป็นมวยก็กลับไปทำหน้าที่ในการฝึกฝนซ้อมเตรียมร่างกายให้แข็งแรง พอถึงวันชกก็มาชกตามหน้าที่แพ้ชนะก็ถือว่าเป็นเกมส์กีฬาของลูกผู้ชาย ซึ่งในวงการมวยในอดีตไม่มีระเบียบกฎเกณฑ์ กติกาอะไรที่ยุ่งยากซับซ้อนมากนัก ซึ่งแตกต่างจากการจัดการแข่งขันกีฬาการชกมวยไทยในปัจจุบันค่อนข้างมากในส่วนของ การบริหารจัดการและการดำเนินการ

การจัดการแข่งขันกีฬาชกมวยไทยในยุคปัจจุบันจะมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมาก เพราะมีระบบการบริหารจัดการเชิงธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการของการจัดการแข่งขันกีฬาชกมวยไทย เริ่มตั้งแต่มีผู้รับจัดการด้านการหานักมวยมาชกจะเอาทั้งคู่และจะเอานักมวยเกรดไหนอย่างไร โดยที่ผู้รับหน้าที่ในการจัดการก็จะประกบคู่มวยให้กับทางเจ้าภาพตามความต้องการและตามงบประมาณที่ให้มาไม่ต้องมีการนำนักมวยมาทำการเปรียบเทียบคู่ชกเหมือนในอดีต เพราะผู้ที่ได้รับหน้าที่ในการบริหารจัดการจะมีเครือข่ายที่เป็นทีมงานที่คอยติดต่อประสานงานกันอยู่ตลอดเวลาในลักษณะของการนำของนักมวยจากค่ายนั้นมาชกกับนักมวยค่ายนี้ ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นนักมวยที่ชกประจำอยู่แล้ว (นักมวยอาชีพ) ส่วนการจัดเวทีพร้อมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ก็จะมีงานมืออาชีพคอยจัดหาและจัดการให้อย่างเรียบร้อย รวมทั้งทีมงานด้านคณะกรรมการให้คะแนนและกรรมการห้ามบนเวที ตลอดจนการมีทีมงานที่เป็นแพทย์ประจำสนามมวยและทีมงานโฆษก (คนพากย์มวย) ในขณะที่ชกจะมีการจ่ายค่าตัวนักมวยก็จะสูงแล้วแต่ผู้จัดการที่ได้รับเหมางานไป และการขายบัตรเข้าชมในงานหรือการขายบัตรล่วงหน้า (บัตรจี) เป็นเรื่องของเจ้าภาพที่เป็นคณะกรรมการจัดงานรับผิดชอบไป

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลักษณะการจัดการแข่งขันกีฬาชกมวยไทย นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างกันในบางประการ คือ ความเหมือนจะอยู่ที่ไม่ว่าจะยุคสมัยไหนคนไทยเกือบทุกสาขาอาชีพไม่ว่าหญิงหรือชาย ชอบกีฬาการชกมวยไทย การจัดงานต่าง ๆ ในชุมชนท้องถิ่นนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันถ้าเกี่ยวกับงานด้านบันเทิงส่วนมากจะมีการจัดการแข่งขันกีฬาชกมวยไทยร่วมด้วยเกือบทุกงาน ความแตกต่างจะอยู่ในเรื่องของการบริหารจัดการในสมัยก่อนการเตรียมความพร้อมจะอยู่ที่เจ้าภาพที่เป็นคณะกรรมการการชกมวยที่ได้รับมอบหมาย รับผิดชอบหน้าที่ทุกอย่างเพื่อให้การจัดการแข่งขันประสบผลสำเร็จทั้งการเตรียมนักมวย การจัดการเวทีวัสดุอุปกรณ์ กรรมการ แพทย์ประจำสนาม และการจำหน่ายบัตรผ่านประตูรวมถึงการจัดหาเจ้าหน้าที่มาดูแลรักษาความสงบภายในสนามมวย แต่ยุคปัจจุบันการจัดการแข่งขันกีฬาชกมวยไทย จะจัดให้มี

ผู้รับเหมาไปบริหารจัดการทั้งหมดจนแล้วเสร็จ โดยที่เจ้าภาพงานไม่ต้องดำเนินการใด ๆ ซึ่งก็จะมีข้อดีตรงที่มีความรวดเร็วไม่ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการนำคนมาช่วยกันมากทำให้เสียเวลาเสียกำลังและอาจไม่ได้มาตรฐานเรื่องของความปลอดภัยของนักมวย เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ เวที คณะกรรมการและแพทย์ประจำสนาม ส่วนข้อเสียก็คือ ขาดการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมโครงการของประชาชน และมีค่าใช้จ่ายในการแข่งขันสูงขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการแข่งขันกีฬาการชกมวยไทยในทุกยุคทุกสมัยก็ยังคงได้รับความนิยมจากคนไทยอย่างสม่ำเสมอและอาจจะมากขึ้นกว่าเดิม ถ้ามีการจัดระบบระเบียบและมีการบริหารจัดการทุกกระบวนการทุกอย่างของความเป็นกีฬามวยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 2 ภาพการดำเนินกิจกรรมการแข่งขันมวยไทยในปัจจุบัน

ตอนที่ 3 การบริหารจัดการกีฬามวยไทย

องค์ความรู้เกี่ยวกับ การบริหารจัดการมวยไทย ที่ประกอบด้วย การบริหารจัดการกีฬามวยไทย ที่ประกอบด้วย การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงเศรษฐกิจ การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงสังคม การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงการศึกษาศิลปวัฒนธรรม การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงสุขภาพและการกีฬา การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงการเมือง และการบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงสันตนาการและความบันเทิง ซึ่งสามารถนำมาขยายประเด็นองค์ความรู้ในแต่ละประเด็นได้ดังนี้

การบริหารจัดการมวยไทยเชิงเศรษฐกิจ

จากการศึกษาวิจัย พบว่า กีฬามวยไทยในยุคปัจจุบันได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ จากทุกภาคส่วนของสังคมไทยและสังคมของคนต่างชาติบางส่วน โดยปรากฏการเกี่ยวกับวงการมวยที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาเจ็ดถึงแปดปีที่ผ่านมา ก่อนที่จะเกิดวิกฤติการณ์โรคโควิด-19 ที่ได้แพร่ระบาดไปทั่วโลก จะเห็นได้ว่กีฬามวยไทยได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับวงการมวยต่างมีความเคลื่อนไหวและปรับตัวให้เท่าทันกับสถานการณ์ นำมาสู่การเกิดช่องทางของการสร้างธุรกิจใ่วงการมวยตามมามากมายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และผลการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทยก็ให้เกิดประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจให้กับทั้งตัวบุคคล กลุ่มบุคคล หน่วยงานองค์กร และประเทศชาติในภาพรวมเป็นอย่างมาก ซึ่งตามผลของการศึกษาวิจัยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่า กีฬามวยไทยนำมาซึ่งการสร้างเศรษฐกิจในระดับบุคคลที่ประกอบด้วย นักมวย จากในอดีตบุคคลที่เป็นนักมวย ค่าตอบแทน (ค่าตัว) ในการชกมวยแต่ละครั้งจะมีจำนวนที่มากเพียงพอต่อการเป็นรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ แต่ในปัจจุบันการชกมวยสามารถเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้กับบุคคลที่เป็นนักมวยอย่างเป็นกอบเป็นกำ เป็นอาชีพที่สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ เพราะการชกมวยในยุคปัจจุบันได้รับค่าตอบแทน (ค่าตัว) ในการชกแต่ละครั้งค่อนข้างมากเมื่อเปรียบเทียบกับค่าตอบแทนหรือค่าตัวนักมวยในอดีต ประกอบกับในกรณีที่เป็นนักมวยที่มีชื่อเสียงเป็นที่นิยมและลักษณะการชกเป็นที่ประทับใจของแฟนมวยก็มักจะมีรายการชกอย่างสม่ำเสมอจึงทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น บงคนสามารถสร้างเนื้อสร้างตัวได้กลายเป็นบุคคลที่มีธุรกิจหลายอย่างตามมามากมายซึ่งมีปรากฏให้เห็นอยู่เป็นจำนวนมากในปัจจุบัน

กีฬามวยไทยนำมาสู่การสร้างเศรษฐกิจระดับกลุ่มบุคคล การเป็นนักมวยไทยที่จะสามารถชกมวยไทยได้ในยุคปัจจุบันจะต้องมีค่ายมวยเป็นต้นสังกัดภายในค่ายจะประกอบด้วยเจ้าของค่ายมวย หรือยิมมวย ผู้จัดการค่ายมวย ครูมวยหรือเทรนเนอร์ นักวิทยาศาสตร์การกีฬาที่ดูแลสุขภาพอนามัย อาหารการกินของนักมวย บุคคลที่เป็นครูฝึกซ้อมมวย (ลงนวม) พนักงาน แม่บ้าน แม่ครัว และพนักงานทำความสะอาดภายในค่ายมวย ซึ่งจะแตกต่างจากการเป็นนักมวยในสมัยอดีตที่สามารถฝึกฝนและเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้แบบครูพักลักจำไม่จำเป็นต้องมีค่ายมีครูมวย มีเทรนเนอร์ก็ได้ แต่ในสมัยปัจจุบันด้วยระเบียบ กฎหมายและเพื่อการบรรลุความสำเร็จของนักมวย จำเป็นต้องมีองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาทั้งหมด จากความเป็นกลุ่มก้อนของการเป็นนักมวยที่ต้องมีค่ายหรือยิมมวยสังกัด บุคคลต่าง ๆ ที่มีบทบาทอยู่ในค่ายมวยรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อนภายในค่าย เมื่อวงการกีฬามวยไทยมีการตื่นตัวและได้รับความนิยม (บูม) มีการจัดการแข่งขันกีฬาชกมวยอย่างมากมายทั้งในต่างจังหวัด ในเมืองกรุง และในต่างประเทศ ก็นำมาสู่การสร้างรายได้ ให้กับกลุ่มบุคคลที่อยู่ในค่ายมวยอย่างทั่วถึง ซึ่งก็ส่งผลทำให้เศรษฐกิจของกลุ่มบุคคลดังกล่าวมีความมั่นคงเพิ่มขึ้น

กีฬามวยไทยนำมาสู่การเสริมสร้างเศรษฐกิจให้กับองค์กรภาคเอกชนที่เป็นบริษัท ห้างร้าน ที่ผลิตและจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวย ที่มีความจำเป็นต้องใช้ในการซ้อม การจัดการแข่งขันในการชกมวย องค์กรภาคเอกชนเหล่านี้ล้วนได้รับผลทางด้านเศรษฐกิจร่วมกันโดยถ้วนหน้า นอกจากนี้กลุ่มองค์กรที่เป็นผู้ผลิตและจัดจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับกีฬามวยแล้ว ยังมีกลุ่มองค์กรภาคธุรกิจที่ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการแข่งขันกีฬาชกมวย และกลุ่มองค์กรภาคธุรกิจทางการสื่อสารเกี่ยวกับการถ่ายทอดสดการแข่งขันชกมวยไทยตามช่องทางทีวีต่าง ๆ พร้อมกับธุรกิจการสื่อสารทางด้านเพสซุ๊คและยูทูบ ที่สามารถสื่อสารไปได้ทั่วโลก เมื่อวงการกีฬามวยไทยอยู่ในช่วงขาขึ้นและได้รับความนิยม กลุ่มองค์กรทางธุรกิจเหล่านั้นต่างก็ได้รับผลประโยชน์ทางธุรกิจกันอย่างกว้างขวาง กลุ่มคนที่เข้ามาทำงานในธุรกิจดังกล่าวต่างก็ได้รับผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจเกี่ยวกับการสร้างเงินและการสร้างรายได้

กีฬามวยไทยกับการสร้างเศรษฐกิจสู่ในระดับประเทศ สืบเนื่องจากการในช่วงระยะเวลาที่กีฬามวยไทย ได้รับความนิยมอย่างสูงสุด เป็นยุคที่นักมวยไทยก้าวสู่การเป็นต้นแบบนักมวยไทยกลายเป็นขวัญใจ กลายเป็นฮีโร่ของคนไทยและชาวต่างประเทศ ทำให้เกิดธุรกิจที่เกี่ยวกับมวยไทยหลายอย่าง ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ เช่น ธุรกิจเกี่ยวกับการจัดการแข่งขันชกมวยไทย ในหลายประเทศ ทั้งเอเชียและยุโรป สามารถสร้างเงินที่เป็นรายได้เข้าประเทศเป็นจำนวนมาก ในส่วนของการจัดการแข่งขันในประเทศไทยก็จะมีคนในประเทศและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเข้ามาชม พอมีการจัดการแข่งขันในเวทีต่างประเทศก็จะมีคนต่างประเทศเข้ามาชมอย่างมากมาย รวมถึงรายได้ที่เกิดจากการถ่ายทอดสดไปทั่วโลก รายได้ที่ไหลเข้าประเทศจากกีฬามวยไทยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การทำธุรกิจค่ายมวยหรือยิมมวยไทยในประเทศและต่างประเทศ ที่เปิดสอนศิลปะมวยไทยให้ชาวต่างประเทศได้เข้ามาเรียนรู้และฝึกฝนให้เป็นกีฬาออกกำลังกาย เป็นศิลปะป้องกันตัวตลอดจนการก้าวขึ้นไปเป็นนักมวยอาชีพที่ชกในเวทีประเทศไทยและต่างประเทศ ซึ่งก็ปรากฏว่ามีชาวต่างชาติเข้ามาเรียนรู้และฝึกฝนเป็นจำนวนมากสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมาก รวมถึงรายได้ที่เกิดจากการท่องเที่ยวที่มีหลายบริษัทที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ก็จะมีการจัดโปรแกรมการชกมวยไทยเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งให้กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติก็ถือว่าเป็นการสร้างรายได้เข้าประเทศอีกแนวทางหนึ่ง ซึ่งส่งผลดีต่อสภาพเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของ นายธีรวัฒน์ ยิวยิ้ม ที่ได้กล่าวไว้ว่า วงการกีฬามวยไทยเกือบทุกกิจกรรมและโครงการปัจจุบันจะมีเรื่องของธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง และผลของการดำเนินธุรกิจในวงการมวย สามารถนำมาสู่การสร้างงาน สร้างรายได้ และสร้างธุรกิจการลงทุนตามมาอีกมากมาย ซึ่งนับว่าเป็นผลดีทางด้านเศรษฐกิจในทุกระดับ

ดังนั้นจึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า กีฬามวยไทยถ้ามีการบริหารจัดการให้ดีมีประสิทธิภาพ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในวงจรกิจฬามวยไทย มีความร่วมมือกันอย่างเป็นระบบสร้างคุณค่ามูลค่าเพิ่มให้กับกีฬามวยไทย จนได้รับความนิยมน้อย่างต่อเนื่อง จะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างรายได้ให้แก่บุคคล กลุ่มองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวย องค์กรภาคธุรกิจ และทำให้เศรษฐกิจของประเทศโดยรวมดีขึ้นได้ เป็นอย่างดี เพราะกีฬามวยไทยเป็นกีฬาที่คนทั่วโลกให้การยอมรับและนิยมชมชอบ ตลอดจนสามารถพัฒนาให้ก้าวไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่อง และกีฬามวยไทยยังสามารถสร้างการเชื่อมต่อวงจรทางธุรกิจได้อีกมากมาย ทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ เพราะกีฬามวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้ที่ทั่วโลกยอมรับ นั่นหมายความว่าการยกระดับกีฬามวยไทยให้มีการพัฒนาและเจริญก้าวหน้า เป็นปัจจัยหนุนเสริมสนับสนุนด้านเศรษฐกิจของประเทศได้ในทุกระดับได้ดีเพิ่มมากขึ้น คน กลุ่มคน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ที่มีบทบาททางด้านใดด้านหนึ่งเกี่ยวกับกีฬามวยไทยต้องประพฤติปฏิบัติ ตามบทบาทหน้าที่นั้น ๆ ให้ดีที่สุดไม่มีความประพฤติดีหรือมีการกระทำใด ๆ ที่ส่อไปในทางที่ทำให้ วงการมวยไทยเสียหาย ประชาชนคนไทยให้การสนับสนุน ในฐานะที่มวยไทยเป็นศิลปะประจำชาติ ไทย และเป็นมรดกของประเทศชาติ กีฬามวยไทยก็จะก้าวเดินต่อไปและเป็นประโยชน์ต่อการสร้างคุณค่าและประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจให้กับคนไทย สังคมไทย อย่างแน่นอน

การบริหารจัดการมวยไทยเชิงสังคม

จากการศึกษาวิจัยผ่านการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เกี่ยวกับการบริหารจัดการกีฬามวยไทยในมิติทางสังคม พบว่า ทุกยุคทุกสมัยจากอดีตจนถึงปัจจุบันทุกกิจกรรมโครงการ ที่เกี่ยวกับมวยไทยล้วนเกี่ยวข้องกับมิติของสังคมไทยมาโดยตลอด โดยเริ่มตั้งแต่การเป็นสังคมของคน ในชนบทในสมัยอดีตเด็กชายที่มีความสนใจและอยากเรียนรู้ศิลปะมวยไทย ก็ต้องเข้าไปสมัครเป็น ลูกศิษย์ลูกหาจากครูมวย หรือค่ายมวย จากนั้นมวยเก่าพอเลิกชกมวยก็ผันตนเองเข้ามาเป็นครูมวย หรือหัวหน้าค่ายมวย จนมาถึงยุคปัจจุบันจากครูมวยค่ายมวยเล็ก ๆ ได้พัฒนากลายมาเป็นค่ายหรืออิม มวยใหญ่ที่มีชื่อเสียงในยุคปัจจุบัน การเข้าสู่ค่ายมวยไม่ว่าจะเป็นสมัยอดีตและปัจจุบันจะมีกลุ่มคน ที่มาฝึกฝนเรียนรู้อยู่เป็นจำนวนมาก จากบุคคลหลายสาขาอาชีพ หลากหลายวัย ซึ่งปัจจุบันมีทั้งเพศ ชายและหญิง ทั้งคนไทยและคนต่างประเทศ การไปอยู่ร่วมกันในแต่ละค่ายหรืออิมมวย นอกจาก จะมีจำนวนนักมวยที่มากมายแล้ว ยังประกอบด้วยบุคคลอื่น ๆ ที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องทั้ง ผู้จัดการ เจ้าของค่ายมวย เทนเนอร์ พ่อบ้านแม่บ้าน รวมทั้งประชาชนที่เข้ามาเยี่ยมเยียน (แฟนคลับ) ย่อมกลายเป็นสังคมของคนหมู่มากที่จะต้องมีการกฏกติกา ระเบียบการปฏิบัติ เพื่อให้การอยู่ร่วมกันอย่าง มีระเบียบวินัย ประการสำคัญการจะเป็นนักมวยที่ดีมีประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จมีชื่อเสียงโด่งดัง มีเงินมีทองได้ความมีระเบียบวินัยในการฝึกฝนเรียนรู้พัฒนาและพฤติกรรมความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ นักมวย รวมถึงการวางตัวหรือการมีพฤติกรรมการแสดงออกของนักมวยเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมาก

ดังนั้นการอยู่ร่วมกันในค่ายในนิมมวยย่อมเป็นสถานที่ฝึกการมีระเบียบวินัยและพฤติกรรมการวางตัวทางสังคมของนักมวยได้เป็นอย่างดี

สังคมของคนในวงจรกิจฬามวยไทย ทุกยุคทุกสมัยของสังคมไทยไม่ว่าจะเป็นสังคมของประชาชนในระดับรากหญ้าที่อยู่ในต่างจังหวัด หรือสังคมของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เขตเมืองที่มีความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุและเทคโนโลยีกีฬามวยไทยจะเป็นกีฬาอีกแบบหนึ่งที่ประชาชนทุกคนในสังคมรู้จักและชื่นชม การจัดการแข่งขันกีฬามวยในงานบันเทิงต่าง ๆ ในต่างจังหวัดล้วนเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสังคมที่เป็นกิจกรรมที่ทำให้คนในสังคมชนบทมาอยู่รวมกันโดยใช้กีฬามวยไทยเป็นสื่อกลางในการทำงานบุญงานกุศล เพื่อนำเงินรายได้จากการแข่งขันชกมวยไปทุนในการดำเนินกิจกรรมโครงการ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นกับ กลุ่มองค์กรชุมชน ชุมชน รวมทั้งสถาบันทางศาสนา และการศึกษาต่าง ๆ นั้นหมายความว่ากีฬามวยไทยเป็นกีฬาที่สามารถสนับสนุนและส่งเสริมให้สังคมชุมชนเกิดความเข้มแข็งได้ ทั้งในอดีตถึงปัจจุบันสังคมชนบทและสังคมเมือง ที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะสามารถบริหารจัดการให้กีฬามวยไทยสร้างประโยชน์ให้กับสังคมไม่ทางใดก็ทางหนึ่งตามความเหมาะสมและความสอดคล้องกับสถานการณ์ เพราะกีฬามวยไทยคือคนไทย และอยู่คู่กับสังคมไทยมาช้านาน

การสร้างเครือข่ายทางสังคมในวงการกีฬามวยไทยทุกยุคทุกสมัย จะมีลักษณะของการเป็นกลุ่มก้อนหรือการเป็นเครือข่ายที่ไม่เป็นทางการในยุคอดีตจนมาถึงการเป็นเครือข่ายที่มีรูปแบบอย่างเป็นทางการ เช่น เครือข่ายที่ไม่เป็นทางการจะประกอบด้วย เครือข่ายนักมวย ค่ายมวย เครือข่ายผู้จัดการแข่งขัน (โปรโมเตอร์) เครือข่ายหัวหน้าค่ายมวย เครือข่ายทางธุรกิจ เกี่ยวกับกีฬามวยไทย ส่วนเครือข่ายกีฬามวยไทยที่เป็นทางการจะประกอบด้วย ชมรมมวยไทยในสถานการศึกษาต่าง ๆ ชมรมมวยไทยหญิง ชมรมมวยไทยอาชีพ สมาคมมวยโลก สมาคมมวยสากลแห่งประเทศไทย สมาคมมวยไทยสมัครเล่นแห่งประเทศไทย สมาคมมวยไทยอาชีพแห่งประเทศไทย สมาคมมวยไทยโลกและสมาคมมวยไทยแห่งประเทศไทย จากตัวอย่างของการเป็นชมรมและสมาคมของกีฬามวยสากลและมวยไทย ย่อมเป็นสิ่งบ่งบอกว่า ในวงการกีฬามวยในประเทศไทยมีการบริหารจัดการและพัฒนาอย่างต่อเนื่องในมิติทางสังคม เพราะการสร้างเครือข่ายในรูปแบบของชมรมและสมาคมนั้นเป็นเรื่องของการสร้างเสริมพลังความร่วมมืออย่างมีวัตถุประสงค์และมีเป้าหมายร่วมกัน ในลักษณะของการรวมพลังของสมาชิกการรวมพลังทางด้านบทบาทหน้าที่อำนาจหน้าที่ และรวมพลังทางด้านอำนาจการต่อรองเพื่อให้เครือข่ายไปถึงจุดหมายปลายทาง และการรวมตัวกันเป็นชมรมสมาคม คือการบริหารจัดการและการพัฒนากีฬามวยไทยภายใต้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในมิติของการสร้างปรากฏการณ์ทางสังคมในวงจรกิจฬามวยไทยอย่างเหมาะสมและมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของ นายประวิทย์ สวัสดิรักษา ได้กล่าวว่า ในยุคปัจจุบันกีฬามวยไทยได้เข้าไปสอดแทรกทุกกิจกรรมทางสังคม และถือได้ว่าเป็นเครื่องมือหนึ่งของการพัฒนาสังคมในทุกระดับ

รวมถึงกีฬามวยไทยซึ่งเป็นกีฬาของคนไทย มรดกไทย ที่คนในสังคมตลอดจนต่างประเทศให้การยอมรับ และคาดการณ์ว่าต่อไปกีฬามวยไทยหากมีการบริหารจัดการอย่างถูกต้องเหมาะสม จะเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างและพัฒนาสังคมได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การบริหารจัดการกีฬามวยไทยในมิติทางสังคมเกิดขึ้นมาตั้งแต่ในสมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน เพียงแต่ในอดีตจะเป็นเรื่องของสังคมในวงแคบที่ไม่มี ความซับซ้อนอะไรมากมายเป็นเพียงสังคมของคนในวงการมวย ที่ไม่มีเรื่องของผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้องมากมายเหมือนกับยุคปัจจุบันนี้ จนนำมาสู่การกลายเป็นเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทยมากมายในรูปแบบของเครือข่ายนักมวย เครือข่ายผู้จัดการแข่งขันกีฬาชกมวย เครือข่ายเชิงธุรกิจทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ จึงนำมาสู่การเกิดเครือข่ายทางสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศโดยมีกีฬามวยไทยเป็นตัวเชื่อมโยงให้เกิดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในเรื่องของการจัดการแข่งขันชกมวยเพื่อการกุศล ที่มีบุคคลหลายสาขาอาชีพในทุกวงสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วม การจัดการกิจกรรมชกมวยเพื่อสุขภาพอนามัย การจัดการกิจกรรมการชกมวยในเชิงธุรกิจ และการจัดการกิจกรรมการชกมวยเพื่อประโยชน์ทางการเมือง รวมถึงการจัดการแข่งขันชกมวยเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งกิจกรรมโครงการดังกล่าวล้วนเป็นมิติของการบริหารจัดการกีฬามวยไทยทางด้านสังคมที่มีทุกระดับ และอาจกล่าวได้ว่าในอนาคตอันใกล้ถ้าสภาพการณ์เกี่ยวกับโรคโควิด-19 ได้คลี่คลายลดลง สภาพเศรษฐกิจของโลกและภายในประเทศไทยดีขึ้น เราอาจจะเห็นการบริหารจัดการมวยไทยในมิติทางสังคมทั้งรูปแบบเดิมที่เคยทำกัน และรูปแบบใหม่ ๆ เกิดขึ้นอย่างแน่นอนในวงการกีฬามวยไทย

การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงการศึกษาและศิลปวัฒนธรรม

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การบริหารจัดการกีฬามวยไทยที่เกี่ยวข้องกับมิติของการศึกษาและศิลปวัฒนธรรม พบว่า กีฬามวยไทยมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการศึกษามาเป็นเวลายาวนาน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเริ่มจากที่เด็กหรือเยาวชนรวมถึงกลุ่มวัยรุ่นในสมัยอดีตที่ชื่นชอบในเรื่องของการต่อสู้ศิลปะมวยไทย เมื่อกลับจากโรงเรียนหลังเลิกเรียนก็จะเข้าไปศึกษาเรียนรู้ฝึกฝนทักษะมวยไทยจากค่ายมวยต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนในส่วนของกลุ่มคนที่อยู่ในวัยทำงาน พอว่างเว้นจากการทำงานตามบทบาทหน้าที่ก็จะมารวมตัวกัน หรือมาที่ค่ายมวยเพื่อทำการฝึกซ้อม โดยแต่ละคนล้วนมีเป้าหมายตรงกันและต่างกันตามเหตุผลของแต่ละคนไป ผู้ที่เข้ามาเรียนรู้ฝึกฝนทักษะในศิลปะมวยไทยบางคนอาจคิดว่าเป็นกีฬาของลูกผู้ชาย เป็นนักมวยแล้วดูดีดูเท่ คนในสังคมชื่นชอบดูดี บางคนฝึกเพื่อมีไว้ป้องกันตัวและช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยเหลือสังคม บางคนก็ใช้องค์ความรู้ทักษะเชิงมวยไทยไปประกอบอาชีพอย่างจริงจัง หลายคนก็ประสบความสำเร็จ ซึ่งสามารถมองเห็นได้ทั้งในยุคนั้นและปัจจุบัน

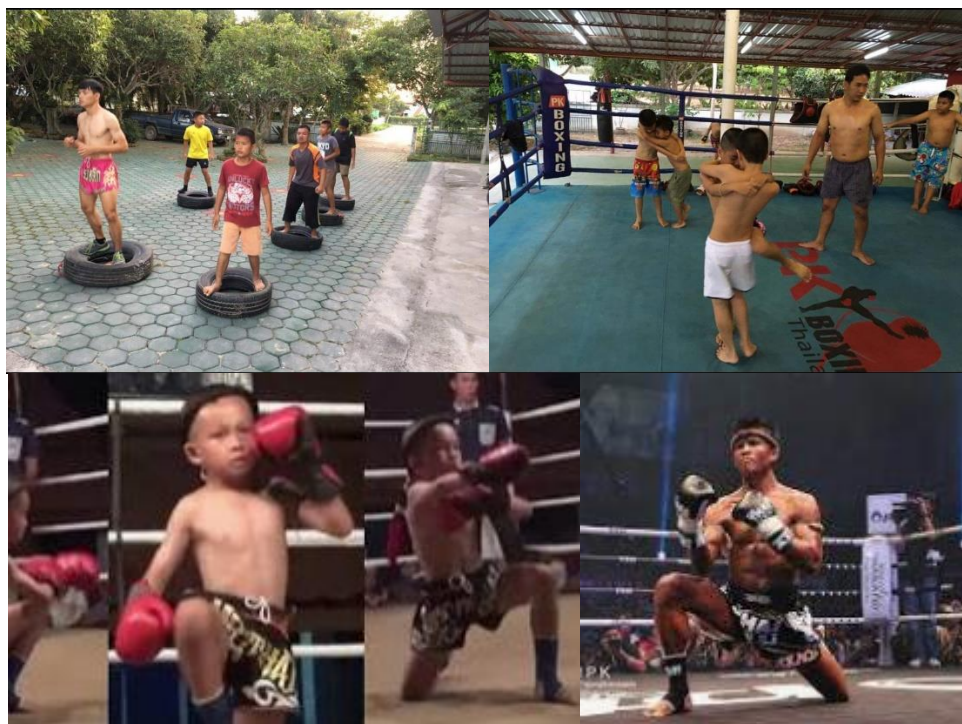
กีฬามวยไทยในมิติของการศึกษา นับแต่ในสมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน ได้มีการพัฒนาตามยุคตามสมัยมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน มีการบริหารจัดการกีฬามวยไทยเข้าไปอยู่ในระบบการศึกษาของประเทศไทย หลายด้านหลายรูปแบบ โดยเริ่มจากในสมัยอดีตกีฬามวยไทยถือว่าเป็นหลักสูตรหนึ่งของการดำเนินชีวิตของผู้ชายไทย เพราะการเข้าไปเรียนและฝึกฝนทักษะในค่ายมวยในสมัยอดีตผู้ชายไทยเปรียบเสมือนการเข้าโรงเรียนหรือเข้ามหาวิทยาลัยชีวิต เพราะโดยความเป็นจริงแล้ว การฝึกฝนศิลปะมวยไทยได้มากกว่าการเป็นเพียงศิลปะเชิงมวยอย่างเดียว แท้จริงแล้วบุคคลที่จะก้าวไปเป็นนักมวยได้เมื่อเข้าไปอยู่ในค่ายมวยกับผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้และวิทยายุทธ์เชิงชกต่าง ๆ ที่ได้รับชานว่าเป็นครูมวย จะต้องได้รับการถ่ายทอด เรียนรู้ฝึกฝนทางด้านจิตใจ สมาธิให้นิ่งและมีความมั่นคงเข้มแข็ง มีความอดทนต่อแรงกดดันที่สำคัญ คนเป็นนักมวยต้องเป็นบุคคลที่มีจิตใจแห่งการให้การเสียสละ การให้อภัย รู้แพ้ รู้ชนะ (แพ้เป็นแพ้ ชนะเป็นชนะ) คนเป็นมวยจะต้องเรียนรู้ถึงความมีระเบียบวินัยในการซ้อมการชกและการมีระเบียบวินัยทางด้านพฤติกรรมและมีทักษะการใช้ชีวิตอย่างเหมาะสม คนเป็นนักมวยต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการมีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่ออาชีพ และต่อสังคม รวมถึงการจะเป็นนักมวยที่ประสบผลสำเร็จทางด้านอาชีพของความเป็นนักมวย ประการสำคัญคือ คนเป็นนักมวยต้องดูแลใส่ใจในเรื่องของสุขภาพร่างกาย ให้มีความแข็งแรงอยู่ตลอดเวลา ทั้งการดูแลด้านอาหารการกินต้องลดละเลิกยาเสพติดทุกอย่าง และต้องดูแลร่างกายด้วยการออกกำลังกายรวมถึงมีการฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ โดยวิธีการเรียนรู้ในทุกมิติของการเป็นนักกีฬามวยไทย นั้นหมายถึงการศึกษานอกระบบในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการโดยอาศัยหลักสูตรตามอัธยาศัยโดยอิงแอบกับความเป็นธรรมชาติ ธรรมบทตามความเป็นจริงของการดำเนินชีวิตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการดำรงชีวิต แบบคนไทย ศิลปวัฒนธรรมไทย กีฬามวยไทย ในทุกยุคทุกสมัย จึงจะเป็นมิติของการศึกษาเรียนรู้ที่เกี่ยวกับชีวิต

การบริหารจัดการมวยไทยในมิติของการศึกษาที่ได้รับการพัฒนามาถึงยุคปัจจุบัน ปรากฏว่ามีการบริหารจัดการกีฬามวยไทยเข้าไปอยู่ในสถานศึกษาทั้งในระดับประถมและระดับมัธยมศึกษา รวมทั้งสถาบันการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยในหลายแห่งได้นำกีฬามวยเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินกิจกรรมโครงการ หรือนำไปบรรจุไว้ในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ซึ่งก็เป็นสิ่งที่มีปรากฏให้เห็นในยุคปัจจุบัน ตลอดจนกีฬามวยไทยถูกนำไปใช้ในเชิงการศึกษาเรียนรู้ และฝึกฝนเพิ่มทักษะศิลปะมวยไทยในสถาบันการเรียนการสอนของทหาร ตำรวจ ทั้งในประเทศและต่างประเทศมีทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว

สำหรับด้านศิลปวัฒนธรรมนั้น เป็นสิ่งที่แน่นอนว่า ประชาชนคนไทยและคนต่างชาติ มีการยอมรับว่ากีฬามวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้ของคนไทยที่มีมาอย่างช้านาน เป็นมรดกไทยที่จะก้าวไปเป็นมรดกโลก กีฬามวยไทยเป็นศิลปะของชาติไทยและเป็นวัฒนธรรมที่นำไปสอดแทรกในทุกกิจกรรมโครงการของคนไทย เป็นวิถีหนึ่งของคนไทยที่มีมาตั้งแต่ในสมัยโบราณ กีฬามวยไทยเป็น

ศิลปวัฒนธรรมทางการต่อสู้ที่ใช้อวัยวะของร่างกายเป็นอาวุธ ก็ฟามวยไทยเป็นศิลปวัฒนธรรมทางด้านจิตใจที่รู้แพ้รู้ชนะจากการเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน (หลังจากชกกันเสร็จแล้วก็จะมีการก้มกราบให้แก่กันและกัน) ก็ฟามวยไทยเป็นศิลปวัฒนธรรมด้านการสร้างความเคารพ ความศรัทธา ในตัวบุคคล (ลูกศิษย์เคารพครูมวย) ก็ฟามวยไทยเป็นศิลปวัฒนธรรมทางการแสดง และการสร้างความเป็นเทิ่ง (แสดงออกช่วงเวลาไหว้ครู) ก็ฟามวยไทยเป็นศิลปวัฒนธรรมเกี่ยวกับการเคารพสถานที่ แสดงออกเวลาที่ชนะขึ้นเวทีและชกมวย ที่เป็นผู้หญิงจะไม่ก้าวหรือกระโดดข้ามเชือกกันขอบเวที ซึ่งการแสดงออกและพฤติกรรม และพิธีกรรมพิธีการต่าง ๆ ของการฝึกฝนการชกมวยภายหลังการชกมวยล้วนเป็นศิลปะและเป็นวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ดีงามที่สนับสนุนและส่งเสริมให้คนในสังคมและคนในสังคมก็ฟามวยไทยอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและสร้างสรรค์

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การบริหารจัดการก็ฟามวยไทยในมิติของการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ มีมาตั้งแต่ยุคสมัยอดีตในลักษณะการศึกษาตามอัธยาศัยและเป็นไปตามธรรมเนียมปฏิบัติตามบริบทของยุคสมัย และมีพัฒนาการมาจนถึงปัจจุบันในลักษณะของการจัดกิจกรรมโครงการ การเรียนรู้ฝึกฝน เพิ่มทักษะในระยยะสั้นและการบรรจุเป็นหลักสูตรในสถานศึกษาต่าง ๆ ทั้งในระดับประถม มัธยม และในระดับมหาวิทยาลัย ตลอดจนการบรรจุก็ฟามวยไทยเข้าไปอยู่ในองค์กรด้านความมั่นคงของรัฐบาลในฐานะที่เป็นศิลปะการต่อสู้และป้องกันตัว ที่คนไทยและชาวต่างประเทศได้ให้การยอมรับ ผลของการนำศิลปะมวยไทยไปประยุกต์ใช้ระบบการศึกษาถือได้ว่าเป็นการนำเอาศิลปวัฒนธรรมของคนไทย ชาติไทย ไปสร้างประโยชน์และเพิ่มคุณค่า ตลอดจนเป็นการส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของคนไทย ประเทศไทย ให้คงอยู่คู่กับคนไทยสังคมไทย สืบต่อไป และเป็นการประชาสัมพันธ์และพัฒนา ก็ฟามวยไทย ศิลปะมวยไทย ให้ก้าวไกลไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดนิ่ง ให้ชาวโลกได้รับรู้และยอมรับในศิลปวัฒนธรรมของไทย ด้วยมิติของการบริหารจัดการก็ฟามวยไทย ในรูปแบบของการศึกษาที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและปฏิบัติการ

ภาพที่ 3 ภาพกิจกรรมมวยไทยเกี่ยวกับการศึกษาและวัฒนธรรม

การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงสุขภาพ

จากการศึกษาพบว่า กีฬามวยไทยได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องทางด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนคนไทยมาเป็นเวลาช้านาน ตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งในเรื่องของสุขภาพของบุคคลที่เป็นผู้ที่เข้าไปเรียนรู้และฝึกทักษะมวยไทยในเชิงกีฬาและการออกกำลังกาย รวมถึงบุคคลที่เข้าไปเรียนรู้และฝึกทักษะการชกมวยในเชิงศิลปะแบบอาชีพ ที่ต้องเป็นผู้ที่สุขภาพร่างกายแข็งแรงไม่เป็นโรคติดต่อและโรคเรื้อรัง ต้องไม่เป็นผู้ที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดใด ๆ อันพึงจะก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย ตลอดจนนักกีฬานักมวยทั้งนักมวยอาชีพและนักมวยสมัครเล่น ต้องมีระเบียบวินัยเกี่ยวกับการฝึกฝน ออกกำลังกายและการดูแลควบคุมอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย จึงอาจกล่าวได้ว่า กีฬามวยไทยทุกยุคทุกสมัยล้วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับสุขภาพร่างกายและจิตใจ รวมถึงสติปัญญาของตัวนักมวยเป็นอย่างมาก ในสมัยอดีตมีความเชื่อว่านักมวยที่จะมีรายการชกในช่วงของการเตรียมตัวฝึกซ้อมห้ามไม่ให้ออกเที่ยวเตร่และมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงอย่างเด็ดขาด เพราะจะทำให้สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง และความเชื่อดังกล่าวก็ยังสืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้

ในยุคสมัยปัจจุบันในวงการกีฬามวยไทยในส่วนของนักมวยและค่ายหรือยิมมวยไทย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศได้นำองค์ความรู้ และเทคนิควิธีการที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การกีฬาเข้ามาใช้กับนักมวยกันอย่างจริงจัง โดยให้ความสำคัญถึงขั้นแต่ละค่ายมวยหรือยิมมวย มีการจ้าง

บุคคลที่มีความรู้ มีประสบการณ์ มีความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ซึ่งเรียนจบมาโดยตรง เข้ามาเป็นผู้บริหารจัดการ ดูแล ควบคุมทางด้านสุขภาพร่างกายและอาหารการกินของนักมวย ในค่าย หรือในยิม โดยเฉพาะนักมวยไทยหลาย ๆ คนที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของคนไทยและชาวต่างประเทศ จะมีนักวิทยาศาสตร์การกีฬาประจำตัว ยกตัวอย่างเช่น บัวขาว บัญชาเมฆ นักมวยชื่อบัวขาวตั้งทั้ง วงการมวยไทย ในการนำนักวิทยาศาสตร์การกีฬาเข้ามาประยุกต์ใช้ในวงการกีฬามวยไทย อาจกล่าว ได้ว่าเป็นการบริหารจัดการพัฒนาให้กับวงการกีฬามวยไทยเป็นอย่างมากเกี่ยวกับความปลอดภัยของ ตัวนักมวย ทางด้านสุขภาพร่างกายและผลของการนำวิทยาศาสตร์การกีฬาเข้ามาประยุกต์ใช้ในวงการ กีฬามวยไทย ยังเป็นปัจจัยหนุนเสริมก่อให้เกิดธุรกิจที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการออกกำลักร่างกาย และ ผลิตภัณฑ์อาหารเสริมที่ใช้บำรุงร่างกายอย่างอื่นตามมาอีกมากมาย รวมถึงอุปกรณ์เกี่ยวกับการออก กำลักร่างกาย

การบริหารจัดการกีฬามวยไทยในเชิงสุขภาพอีกประการหนึ่งที่สำคัญคือ การนำเอากีฬามวย ไทยไปบรรจุเป็นกิจกรรมโครงการร่วมกับโครงการอื่น ๆ ในทุกระดับทั้งในกลุ่มองค์กรชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงาน องค์กรภาครัฐและเอกชน สถาบันทางการศึกษารวมถึงหน่วยงานใน ระดับจังหวัดและประเทศ ที่กระทรวง กรม ต่าง ๆ ทำงานเกี่ยวข้องกับงานด้านสาธารณสุขและการ กีฬา เช่น กลุ่มองค์กรชุมชน กลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ หมู่บ้านตำบล ได้นำลักษณะท่าทางเกี่ยวกับศิลปะมวยไทยไปประยุกต์ใช้กับการออกแบบในการร่ว มโยคะ เพื่อเป็นการออกกำลักร่างกายและการแข่งขัน กลุ่มเยาวชนได้นำศิลปะแม่ไม้มวยไทยไปออกแบบ เป็นท่าเต้นแอโรบิกแดนซ์เพื่อออกกำลักร่างกายและการแข่งขันเช่นกัน นอกจากนี้้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นและหน่วยงานองค์กรภาครัฐในทุกระดับ รวมถึงภาคเอกชนยังส่งเสริมให้นำเอาศิลปะมวยไทย เข้าไปใช้ในเชิงสุขภาพเกี่ยวกับการออกกำลักร่างกายและการดูแลผู้ป่วยติดเตียง ผู้สูงอายุเกี่ยวกับการทำ กายภาพบำบัด

การบริหารจัดการให้กีฬามวยไทยเข้าไปใช้การป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในระดับ หมู่บ้านและตำบล จากผลการศึกษาพบว่า มีค่ายมวยในจังหวัดเชียงใหม่หลาย ๆ ค่าย ที่ให้ความ ร่วมมือกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินโครงการในลักษณะ นำเอาเยาวชนห่างไกลยาเสพติด ด้วยหันมาเล่นกีฬามวยไทย มีรูปแบบของการเปิดรับสมัครเยาวชนที่ อยู่ในหมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ให้เข้ามาฝึกซ้อม ฝึกทักษะ เรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะมวยไทยที่ค่ายมวย ในช่วงเย็นในยามที่ว่างเว้นจากการเรียนและการทำงาน ก็จะมารวมตัวกันที่ค่ายมวยเข้ามาศึกษา เรียนรู้ศิลปะมวยไทยพร้อมกับการแลกเปลี่ยนพูดคุยสนทนาเรื่องราวอื่น ๆ ระหว่างกัน ค่ายมวยไทย โดยโครงการกีฬามวยไทยเยาวชนไทยห่างไกลยาเสพติด จึงเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สร้างสรรค์อยู่ในสายตา ผู้หลักผู้ใหญ่ ฝึกฝนให้เยาวชนไทยมีระบบวิธีคิดในเชิงระบบแบบสร้างสรรค์และมีจิตสาธารณะ ฝึกให้ เยาวชนมีระเบียบวินัย มีความอดทนเสียสละมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้รู้ชนะ รู้ภัย มีสุขภาพร่างกายที่

แข็งแรง ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขต่าง ๆ และยาเสพติด ซึ่งก็อาจกล่าวได้ว่าการบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงสุขภาพในปัจจุบันก้าวไปไกลและเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของ นายประกิต เสาร์แก้ว หัวหน้าค่ายมวย ป.กิจพรรณา ได้กล่าวว่า ค่ายมวยในจังหวัดเชียงใหม่หลาย ๆ แห่งในปัจจุบันเป็นมากกว่าค่ายมวย เพราะได้ทำโครงการหลายอย่างให้กับสังคม ชุมชน ทั้งทางด้านสุขภาพอนามัย การจัดมวยเพื่อหาเงินเพื่อการพัฒนา และการกีฬา ซึ่งค่ายมวยควรได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน เพราะเป็นเสมือนมินิโรงเรียนด้านการกีฬาของชุมชน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า กีฬามวยไทยเป็นประโยชน์ในเชิงสุขภาพอนามัย ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ของนักกีฬามวยไทยทั้งสมัครเล่นและมวยอาชีพ รวมถึงการเป็นประโยชน์ในมิติด้านสาธารณสุขโดยรวมของสังคมชุมชนและประเทศชาติ ในยุคปัจจุบันกีฬามวยไทยโดยศิลปะแม่ไม้มวยไทยสามารถนำไปบริหารจัดการให้ก่อเกิดประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน โดยผ่านมิติของการกีฬา กิจกรรมเสริมโครงการด้านสาธารณสุข ส่งผลทำให้กีฬามวยไทยเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของคนไทยและชาวต่างชาติได้อย่างรวดเร็ว ในทุกมิติของความเป็นกีฬามวยไทยโดยเฉพาะการยอมรับกีฬามวยไทยในเชิงสุขภาพอนามัย การกีฬา สังคมและธุรกิจ ดังนั้นภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องบูรณาการการทำงานร่วมกับการบริหารจัดการกีฬามวยไทยต่อไป

ภาพที่ 4 ภาพกิจกรรมมวยไทยเพื่อการออกกำลังกาย

การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงสันถนาการและความบันเทิง

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงสันถนาการและความบันเทิง พบว่า กีฬามวยไทยเป็นสิ่งที่อยู่คู่สังคมไทยมาเป็นเวลายาวนานนับตั้งแต่ในอดีตตราบถึงปัจจุบัน วิถีชีวิตของคนไทยในอดีตโดยเฉพาะคนไทยในชนบท การชกมวยหรือกีฬามวยไทยก็จะเป็นสิ่งที่สร้างความสนุกสนานตื่นเต้นเร้าใจและให้ความบันเทิงกับประชาชนคนไทย ในสมัยอดีตตามงานวัด งานประเพณีต่าง ๆ และศิลปะมวยไทยก็ถือได้ว่าเป็นกีฬาพื้นบ้านอย่างหนึ่งที่ควบคู่กับกีฬาพื้นบ้านอย่างอื่นของคนไทย ที่ใช้เล่นประกอบในกิจกรรมพิธีการต่าง ๆ ของคนไทยในสมัยอดีตในยามที่

ว่างเว้นและเสร็จจากงานตามฤดูกาล เพราะในยุคอดีตไม่มีสิ่งที่สร้างความบันเทิงได้มากมายเหมือนในยุคปัจจุบัน

กีฬามวยไทยและที่ซ้อมมวยหรือค่ายมวยในอดีต ถือว่าเป็นสถานที่สนทนาและการสร้างความบันเทิงให้กับเด็กจนถึงชายไทยวัยหนุ่มที่ได้ไปอยู่ร่วมกันและมีการเรียนรู้ ฝึกฝน ว่างเว้นจากการซ้อมก็ร่วมวงสนทนา สวนเสเฮฮา ปรีกษาหาหรือเรื่องของมวยและเรื่องราวของชุมชนหมู่บ้านในเชิงสร้างสรรค์ ครึ่งหากมีงานเฉลิมฉลองหรืองานประจำปีภายในหมู่บ้าน ตำบล หรืออำเภอ การแข่งขันชกมวยก็จะเป็นอีกกิจกรรมความบันเทิงหนึ่งที่จะต้อง มี เพราะเป็นกิจกรรมที่คนไทยชื่นชอบและเฝ้าดูและคอยเชียร์นักมวยที่ตัวเองรู้จักมักคุ้น ซึ่งการดูการแข่งขันชกมวยของคนไทยในสมัยอดีตเป็นเรื่องของการได้ผ่อนคลายปลดปล่อยจิตใจ และแน่นอนได้รับความบันเทิงการจัดการแข่งขันชกมวยไทย เพื่อความบันเทิงจึงมีมาจนถึงทุกวันนี้เพียงแต่ในยุคปัจจุบันนี้มีแนวทางการบริหารจัดการที่ทันสมัยและเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์

การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงสนทนาและการความบันเทิงในยุคปัจจุบันนี้ มีการพัฒนาและมีความก้าวหน้าตามยุคตามสมัยมากขึ้น มีความน่าสนใจและชวนติดตามมากขึ้นจนก้าวไปสู่การเป็นธุรกิจด้านความบันเทิงในวงการมวยทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยรูปแบบการจัดการแข่งขันชกมวยไทยเพื่อการสนทนาและการความบันเทิงจะมีการบริหารจัดการโดยนำหลักการบริหารจัดการตามหลัก 4 M มาประยุกต์ใช้ เช่น การบริหารจัดการด้านบุคลากรที่ประกอบด้วยนักมวยที่ต้องมีการปรับรูปแบบ (สไตล์) การชกหรือการต่อในเชิงให้ความเพลิดเพลิน (เอ็นเตอร์เทน) เพิ่มมากขึ้น เพื่อเอาใจคนดูที่คอยติดตามหรือแฟนมวย หรือแฟนคลับ (FC) นักมวยในยุคปัจจุบันต้องพัฒนาตนเองปรับสไตล์การต่อให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น ถ้าจะเป็นมวยบู๊ก็ต้องบู๊อย่างมีชั้นเชิง ต่อแล้วมีนับมีน็อก ต่อแล้วเราใจสะใจ ในกรณีที่จะเป็นมวยแบบลีลาสวยงาม ชั้นเชิงดีมีสมอง (คลาสสิก) ก็ต้องมีลูกเล่นแพรวพราว มีศิลปะแม่ไม้มวยไทยให้ครบถ้วน ในส่วนบุคลากรด้านผู้จัดการแข่งขัน (โปรโมเตอร์) ผู้ประกบคู่มวยก็ต้องมีจัดการประกบคู่มวยที่จะขึ้นชกแล้วชกสนุกถูกใจคนดู (ไม่เอาเปรียบคนจัด ไม่ขัดใจคนดู) นักมวยต้องเป็นมวยที่มีชื่อเสียงคนดูรู้จักและเห็นผลงาน บุคลากรด้านกรรมการตัดสินทั้งบนเวที กรรมการจัดเวลา กรรมการให้คะแนน ล้วนต้องเป็นทีมที่คนดูยอมรับในความยุติธรรมเที่ยงตรงต่อบทบาทหน้าที่ในการตัดสินนักมวยบนพื้นฐานของความถูกต้องตามหลักการและระเบียบแบบแผน บุคลากรที่เป็นพิธีกร (โฆษก) บนเวทีและทีมพากย์ข้างเวทีต้องมีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์เป็นทีมตลอดจนต้องเป็นทีมที่ประชาชนและคนดูยอมรับ

การบริหารจัดการกีฬามวยเชิงสนทนาและการความบันเทิง ด้านเงินหรืองบประมาณกีฬา มวยภาคความบันเทิงเรื่องการเงินหรืองบประมาณมีความสำคัญ เพราะการจัดการแข่งขันชกมวยในยุคปัจจุบันทั้งการจัดมวยในเชิงธุรกิจ การกุศล เชิงสนทนาและการความบันเทิง มีเรื่องของการบริหารจัดการทางการเงินเข้ามาเกี่ยวข้องมากมาย เช่น การบริหารจัดการเรื่องค่าตอบแทน หรือค่าตัว

นักมวยในการชกแต่ละครั้ง จะมีจำนวนมากกว่าในสมัยอดีตหลายเท่าตัว ในยุคปัจจุบันจะได้ค่าตัวตามความดังความนิยมและความเก่ง ซึ่งเริ่มในระดับหลักพัน หลักหมื่น หลักแสน และหลักล้าน การบริหารจัดการด้านการเงินในส่วนของการเก็บบัตร การตีตั๋วเข้าชม การบริหารจัดการด้านงบประมาณจากผู้สนับสนุนรายการจากผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จากบริษัทห้างร้านและในปัจจุบันเพื่อศิลปะมวยไทยการชกมวยไทยถูกยกระดับเป็นกีฬา การชกมวยในแต่ละเวทีย่อมมีการเล่นการพนันอย่างถูกกฎหมาย ซึ่งเงินในวงการพนันมวยค่อนข้างมากมายมหาศาลและก็ต้องมีการบริหารจัดการเช่นเดียวกัน

การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงสันตนาการและความบันเทิง ด้านวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี อาคารสถานที่ ในยุคปัจจุบันมีการปรับปรุงให้ยิ่งใหญ่และมีความทันสมัย ด้วยเหตุผลของการสร้างความบันเทิงในการชมมากกว่าการแข่งขันการชกมวยให้กับคนดูมากขึ้น ซึ่งก็สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับแฟนมวยเป็นอย่างมาก ทั้งการจัดเวทีมวยที่มีความทันสมัยสวยงามและมีความปลอดภัยมากขึ้น เครื่องมือทางการแพทย์ประจำสนามมีความพร้อมกว่าในอดีต ประการสำคัญการใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวกับระบบแสง สี เสียง พร้อมเพลงประกอบเพื่อสร้างบรรยากาศให้ศึกศัก ศึกครื้นพร้อมกับการมีดารา นักร้องนักแสดง ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของประชาชนขึ้นเวทีพร้อมถือป้ายบอกยกบนเวที สลับกับมีสาวงามขึ้นถือป้ายบอกยกล้วนเป็นสิ่งที่เพิ่มความบันเทิงในวงการกีฬามวยไทยในยุคปัจจุบัน ส่วนการบริหารจัดการด้านอาคารสถานที่จัดการแข่งขันชกมวยก็มีความสะอาดสบาย ทั้งการนั่งการยืน มีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ ด้านเวทีชกมวยมาตรฐานในประเทศไทยในปัจจุบันส่วนใหญ่จะจัดในอาคารที่กว้างขวางมากเพียงพอ สามารถป้องกันแดด ลม ฝนได้ สนามมวยบางแห่งเป็นห้องแอร์ (ติดแอร์) อากาศเย็นสบาย สถานที่จอดรถกว้างขวางเพียงพอ มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลและมีแม่บ้านทำความสะอาดให้ตลอดเวลา สนามมวยบางแห่งมีห้องหรือมีมุมสำหรับแขกพิเศษที่เป็นผู้ใหญ่บุคคลสำคัญ (VIP) และมีเจ้าหน้าที่สาว ๆ หน้าตาดีรับหน้าที่บริการ ซึ่งก็ถือได้ว่าเป็นการบริหารจัดการกีฬามวยไทยในเชิงสันตนาการและความบันเทิงที่มีประสิทธิภาพ และได้ผลต่อการสร้างความพึงพอใจให้กับผู้ที่ชื่นชอบกีฬามวยไทยในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงสันตนาการและการสร้างความบันเทิง ในรูปแบบการจัดบริการในยุคปัจจุบัน การจัดบริการในวงการกีฬามวยไทยในยุคปัจจุบันให้กับประชาชน ที่ชื่นชอบดูการชกมวยไทย เริ่มตั้งแต่การที่ผู้จัด (โบโมเตอร์) ทำการประกบมวยตามใจแฟนมวยคือถ้าแฟนมวยส่วนใหญ่ต้องการให้นักมวยคนไหนชกกับนักมวยคนไหนอย่างไร ทางผู้จัดก็จะจัดการประกบคู่ตามที่แฟนมวยหรือคนดูต้องการในลักษณะของการจัดบริการให้ตามความต้องการ ทั้งการจัดในเวทีใหญ่ที่ได้มาตรฐานและเวทีสัญจรไปตามจังหวัดต่าง ๆ โดยมีการประชาสัมพันธ์ให้แฟนมวยได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารในหลายช่องทางโดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางของการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต เฟสบุ๊ค ไลน์กลุ่มแฟนมวย และยูทูป รวมถึงการประชาสัมพันธ์โทรทัศน์ในรายการมวยต่าง ๆ ที่มีการ

ถ่ายทอดสดการชกมวยในรายการต่าง ๆ ประการสำคัญในการบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงสันตนาการและความบันเทิงที่ได้รับความนิยมทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ การถ่ายทอดสดการแข่งขันการชกมวยในรายการต่าง ๆ ให้ประชาชนทั่วทุกมุมโลกได้ติดตามและรับชมกันได้อย่างทั่วถึง ซึ่งถือได้ว่าเป็นการบริหารจัดการกีฬามวยไทยในมิติของการสันตนาการและการสร้างความบันเทิงที่มีประสิทธิภาพเป็นอย่างมาก และนำไปสู่การสร้างภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์ให้กีฬามวยไทยซึ่งเป็นศิลปะการต่อสู้ของประเทศไทยและหมายรวมถึงการเป็นมรดกของประเทศไทย ให้เป็นที่รู้จักและได้รับความนิยมจากชาวต่างประเทศได้มากยิ่งขึ้น นั่นก็คือการบริหารจัดการและการพัฒนาศิลปะมวยไทยให้เจริญก้าวหน้าสืบต่อไปภายใต้คุณค่าและการมีมูลค่าเพิ่มให้ทุกภาคส่วนในวงการกีฬามวยไทย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า กีฬามวยไทยในมิติของการสันตนาการและการสร้างความบันเทิง มีมาช้านานนับตั้งแต่ในสมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน ดังจะเห็นได้ว่าในงานบุญงานกุศล งานรื่นเริง และงานประเพณีรวมถึงงานประจำปีต่าง ๆ ในชนบทมักจะมีกิจกรรมการแข่งขันการชกมวยร่วมด้วยทุกครั้งหรือทุกงาน และคนในต่างจังหวัดก็จะติดตามเข้าชมเข้าเชียร์นักมวยของฝ่ายที่ตนเองชื่นชอบกันอย่างมากมาย และศึกศึกสร้างความสนุกสนานให้กับประชาชนที่ติดตามและเข้าชมเป็นอย่างมาก ในยุคอดีตค่ายมวยหรือลานซ้อมมวยจะเป็นแหล่งหรือพื้นที่รวมเด็กเยาวชนและชายหนุ่มที่เข้ามาเรียนรู้และซ้อมมวย ซึ่งเป็นสถานที่การพบปะพูดคุย พักผ่อน ออกกำลังกาย และฝึกฝนเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะมวยไทย ในยุคปัจจุบันการบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงสันตนาการและการสร้างความบันเทิงมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างมากอย่างรวดเร็ว มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพการณ์ในยุคปัจจุบันได้เป็นอย่างดี สามารถตอบโจทย์ด้านความสะดวกสบายและตอบสนองความต้องการของคนดูหรือแฟนมวยได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน ทั้งในส่วนของนักมวย อาคารสถานที่ บรรยากาศ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และในยุคปัจจุบันการบริหารจัดการกีฬามวยไทยที่ได้รับความนิยมและสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนได้มากที่สุดคือ การบริหารจัดการให้มีการถ่ายทอดสดการแข่งขันกีฬามวยไทยในรายการต่าง ๆ ให้กับคนไทยและคนต่างประเทศได้รับชมกันอย่างทั่วถึง ซึ่งก็คือการสร้างความบันเทิงให้เกิดขึ้นกับประชาชน

ภาพที่ 5 ภาพมวยไทยเชิงสันตนาการและความบันเทิง

การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงการเมือง

จากการศึกษาวิจัย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารจัดการกีฬามวยไทยในเชิงการเมือง พบว่า นับตั้งแต่ในสมัยอดีตจนถึงปัจจุบันภาพของการเมืองโดยนักการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศของนักการเมืองบางคน บางกลุ่ม จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับวงการกีฬามวยไทยอย่างเห็นได้ชัดเจน ทั้งในลักษณะของการตั้งค่ายมวยของนักการเมืองท้องถิ่นและนักการเมืองในระดับประเทศ การรับเป็นประธานจัดงานแล้วขึ้นปรากฏตัวบนเวทีและการรับเป็นสปอนเซอร์ให้เงินงบประมาณในการจัดงานจัดการแข่งขันชกมวยไทยพร้อมกับการให้เงินรางวัล ให้ถ้วยรางวัล อย่างที่มีปรากฏให้เห็นในโทรทัศน์และเวทีตามงานอื่น ๆ

การบริหารจัดการกีฬามวยไทยในเชิงการเมืองของนักการเมืองในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ โดยมีการตั้งค่ายมวยหรือยิมมวยอย่างเปิดเผย ทั้งในจังหวัดเชียงใหม่และในประเทศไทย จะมีแนวทางและรูปแบบที่คล้ายกัน คือ การตั้งค่ายมวยโดยการลงทุนหาอาคารสถานที่ที่จะใช้ได้เป็นค่ายมวย เพื่อการเรียนรู้และการฝึกฝนศิลปะมวยไทยและฝึกซ้อมออกกําลังกาย ซึ่งส่วนมากก็จะใช้เป็นอาคารสถานที่ที่มีอยู่แล้วของนักการเมือง และตั้งอยู่ติดกับบริเวณบ้านนักการเมือง ในขณะที่เดียวกันก็จะมีการลงทุนในการจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกซ้อมและการออกกําลังอย่างครบครัน พร้อมเวทีมวยที่ใช้ในการฝึกฝนและเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะมวยไทย เพื่อการออกกําลังกาย ป้องกันตัว หรือเพื่อการมีอาชีพ โดยการเปิดโอกาสให้บุคคลเข้ามาอยู่ในสังกัดค่ายมวยของนักการเมืองระดับท้องถิ่นและในระดับประเทศชาตินั้น จะมีทั้งนักมวยใหม่และนักมวยเก่าที่มีชื่อเสียงอยู่ในปัจจุบันเข้ามาอยู่ในค่าย เพื่อสร้างชื่อเสียงให้กับค่ายมวยบางครั้งถึงขั้นต้องมีการซื้อตัวนักมวยที่เก่งและมีฝีมือ มีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักของแฟนมวยและประชาชน นำเข้ามาในสังกัดค่ายมวยของตนเอง เพราะการตั้งค่ายมวยส่วนมากจะเจาะจงให้มีชื่อหรือบ่งบอกสัญลักษณ์ที่มีความเป็นตัวตนของนักการเมืองนั้น ๆ

การจัดตั้งค่ายมวยของนักการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศนั้น มีนัยหรือมีประโยชน์ต่อนักการเมืองในเชิงการเมืองคือ การสร้างอำนาจการเมืองที่มีการมีทีมคุณภาพที่คุ้มกันความปลอดภัย การสร้างภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์ตนเอง โดยผ่านความเป็นค่ายมวยดังเพื่อรวมกลุ่มก้อนและเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในเชิงสังคม เพื่อสร้างประโยชน์เกี่ยวกับฐานเสียงทางการเมืองในทุกระดับ ประการสำคัญการนำนักมวยดังในสังกัดไปชกหรือนำไปโชว์ตัวในงานบุญงานกุศลและงานสำคัญ ๆ ในทุกระดับภายในประเทศ เพื่อเป็นการสร้างคะแนนเสียงคะแนนนิยมให้เกิดในหมู่พี่น้องประชาชน ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการกีฬามวยในมิติทางการเมืองก็ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ ต่อสังคม ชุมชน และประเทศชาติโดยรวม ตรงกันข้ามกลับสร้างคุณค่าและมูลค่าตลอดจนถึงสร้างประโยชน์ให้กับทุกภาคส่วนในสังคมไทยได้เป็นอย่างดี ในลักษณะของการใช้กีฬามวยไทยที่เป็นศิลปะประจำชาติมาสร้างประโยชน์ให้กับสังคมโดยรวม

นอกจากนักการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติบางคนบางกลุ่ม ที่ได้เข้ามาอยู่ในแวดวงกีฬามวยไทยทั้งการเป็นความชอบส่วนตัวและเป็นการสร้างเครือข่าย เพื่อมุ่งประโยชน์เชิงการเมือง โดยการตั้งค่ายมวยหรือยิมมวยร่วมกับประโยชน์เชิงธุรกิจประกอบกัน ตลอดจนการที่นักการเมืองทุกระดับนำตนเองและกลุ่มก้อนเข้ามาคลุกคลี และมีการสานสัมพันธ์ในวงจรของกีฬามวยในลักษณะของการให้เงินงบประมาณสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ เพื่อหาโอกาสในการเป็นคณะกรรมการในงานต่าง ๆ ในวงการกีฬามวยไทย รวมถึงการได้ขึ้นปรากฏตัวตามเวทีการชกมวยต่าง ๆ ในฐานะประธานการจัดการแข่งขัน หรือผู้ให้การสนับสนุนการจัดการแข่งขัน ซึ่งล้วนเป็นการสร้างภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์ตนเองให้เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วประเทศ เพราะการปรากฏตัวในแต่ละครั้งย่อมมีคนรู้จักทั้งภายในเวทีการชกมวยและการถ่ายทอดสดไปทั่วทุกมุมโลก นั่นย่อมหมายถึงการบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงการเมืองของนักการเมืองทุกระดับของประเทศไทย

จากการบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงการเมือง ในปัจจุบันก็มีปรากฏการณ์ให้เห็นว่ามีนักการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นหลายคนทั้งในต่างจังหวัดและในกรุงเทพฯ เข้ามาอยู่ในแวดวงของกีฬามวยไทย เช่น นายองค์การบริหารส่วนตำบล นายเทศมนตรีเทศบาล นายกและสมาชิกสภาจังหวัดผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ ในส่วนของนักการเมืองในระดับประเทศก็ปรากฏว่ามีหลายคนที่กำลังเข้ามาอยู่ในแวดวงของกีฬามวยไทย เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และบางคนเป็นถึงรัฐมนตรี จากผลของการที่นักการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติเข้ามาอยู่ในแวดวงของกีฬามวยไทย ในลักษณะใด ๆ ก็ตามล้วนเกิดผลประโยชน์ทั้งสองด้าน คือ ประโยชน์ทางการเมืองของนักการเมืองและกลุ่มก้อนพรรคพวกเพื่อนฝูง ที่สำคัญคือวงการกีฬามวยไทยก็ได้รับประโยชน์ด้านการประชาสัมพันธ์ การได้รับการสนับสนุน การผลักดันเกี่ยวกับระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวกับการกีฬามวยไทยต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการและการพัฒนากีฬามวยไทยให้เจริญก้าวหน้าไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงการเมืองมีมาทุกยุคทุกสมัย ทุกระดับในประเทศไทย ทั้งการเมืองระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ที่นักการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องสัมพันธ์ทั้งในรูปแบบการเป็นเจ้าของค่ายมวย และเป็นเจ้าของนักมวย รวมถึงการเข้ามาเป็นผู้ให้การสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ เพื่อสร้างโอกาสในการสร้างภาพลักษณ์และเป็นการประชาสัมพันธ์ตนเองให้ประชาชนได้รู้จัก เพื่อประโยชน์ในการสร้างฐานเสียงทางการเมือง ในยุคปัจจุบันมีนักการเมืองหลายคน หลายกลุ่มเข้ามาสู่แวดวงของกีฬามวยไทย ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เป็นที่รู้จักของประชาชนทั้งที่เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรีเทศบาล นายกและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวมถึงรัฐมนตรี ซึ่งล้วนเป็นประโยชน์ทั้งนักการเมืองและวงการกีฬามวยไทย อาจกล่าวได้ว่าเป็นแนวทางการบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงการเมืองที่ส่งผลต่อการพัฒนาวงการกีฬามวยไทยให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องโดยผ่านมิติเชิงการเมือง

ปัจจัยส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการและการพัฒนากีฬามวยไทย

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการ และการพัฒนากีฬามวยไทยที่ผ่านมา พบว่า มีปัจจัยที่สำคัญอยู่หลายประการที่สามารถส่งเสริมและสนับสนุนให้กีฬามวยไทยเกิดการพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังมีปัญหาอยู่หลายประการเช่นเดียวกัน ในวงการกีฬามวยไทยจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุง สำหรับปัจจัยส่งเสริมสนับสนุนกีฬามวยไทยที่สำคัญประกอบด้วย ความชื่นชมในศิลปะมวยไทย ความมีชื่อเสียงของนักมวยไทย การดำเนินธุรกิจในวงการกีฬามวยไทย ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ และการได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและเอกชน ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้สามารถนำมาขยายผลการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

ปัจจัยทางด้านความชื่นชมกีฬามวยไทยเชิงศิลปะ เป็นที่ทราบกันดีว่าในยุคปัจจุบันศิลปะมวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้ที่ได้รับความนิยมจากทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น เพราะเป็นทั้งศิลปะที่ประกอบด้วยความสวยงามอ่อนช้อย งดงามในลีลาการไหว้ครูและในการแสดง ในขณะเดียวกันศิลปะมวยไทยมีลีลาการชกมวยที่รวดเร็วแข็งแกร่งสามารถใช้อวัยวะทุกส่วนของร่างกายเข้ามาเป็นอาวุธต่อสู้ได้ ประการสำคัญกีฬามวยไทยเป็นกีฬาที่คนทั่วไปยอมรับว่า เป็นกีฬาที่ฝึกให้คนมีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีสปิริต รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย การแสดงออกภายหลังการชกมวยเสร็จเรียบร้อย นักมวยที่อายุน้อยกว่าคู่ชกหรือเป็นนักมวยรุ่นน้อง หรือเป็นพรรคพวกเพื่อนฝูงกันก็จะก้มกราบขอโทษกัน พี่เลี้ยงผู้ให้น้ำอีกฝ่ายหนึ่งก็จะเอาน้ำให้นักมวยคู่ต่อสู้ดื่ม พุดคุยทักทายปลอบใจ ชื่นชมยกย่องซึ่งกันและกันเป็นภาพที่สร้างความประทับใจไปทั่วโลก

จากคุณค่าคุณงามความดีความงามที่แฝงในกีฬามวยไทยทั้งทางด้านศิลปะ ด้านการกีฬา ด้านการต่อสู้ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านธุรกิจ และด้านความมีหน้ามีตาในสังคม ทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่กลุ่มคนรุ่นใหม่ทั้งหญิงและชายทั้งคนไทยและคนต่างประเทศ ดารา นักร้อง คนที่มีชื่อเสียง หันเข้ามาสู่วิถีกีฬามวยไทยกันเป็นจำนวนมากขึ้น และเข้ามาฝึกฝน เรียนรู้ ฝึกทักษะศิลปะมวยไทยกันอย่างแพร่หลาย โดยมีวัตถุประสงค์และเหตุผลที่แตกต่างกัน จากความนิยมชมชอบศิลปะมวยไทยทั้งคนในประเทศและคนต่างประเทศ จนนำมาสู่การสร้างคุณค่าและมูลค่าก่อประโยชน์หลาย ๆ ด้านตามมา จึงเป็นปัจจัยหนุนเสริมสนับสนุนให้เกิดการบริหารจัดการและการพัฒนากีฬามวยไทยให้มีความเจริญก้าวหน้าได้อย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยด้านความมีชื่อเสียงของนักมวยไทย นับตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันปรากฏว่า มีนักมวยไทยหลายคนที่มีความรู้ความสามารถมีทักษะด้านศิลปะมวยไทย มีความเก่ง มีความแข็งแกร่ง สามารถชกมวยกับนักมวยไทย และชกกับนักมวยต่างประเทศ จนมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก ถือว่าเป็นนักมวยที่ประสบผลสำเร็จทั้งทางด้านอาชีพ ฐานะความเป็นอยู่ และความมีหน้ามีตาในสังคม ความมีชื่อเสียงของนักมวยไทยนำมาสู่ความนิยมชมชอบในตัวบุคคลที่เป็นนักมวย ในฐานะบุคคลต้นแบบ ที่สามารถสร้างความเชื่อถือ ความเชื่อมั่น ศรัทธา ชื่นชมยินดี และเป็นต้นแบบอย่างให้บุคลากรและกลุ่มบุคคลดำเนินรอยตามแบบฉบับของความเป็นนักมวย และซึ่งนักมวยเป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ประสบผลสำเร็จทางการทำงาน ทำธุรกิจด้านอื่น ๆ ก็ยังเป็นแบบอย่างที่ดีต่อคนในสังคม และผลของความมีชื่อเสียงทางด้านดีของนักมวย ย่อมเป็นปัจจัยสนับสนุนและส่งเสริมให้วงการกีฬามวยได้รับความนิยม และเป็นผลดีต่อการบริหารจัดการตลอดจนการพัฒนา กีฬามวยไทย

ปัจจัยด้านการดำเนินธุรกิจในวงจรกิจฬามวยไทย ก็ถือได้ว่าเป็นปัจจัยส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการ ตลอดจนเป็นการพัฒนากีฬามวยไทยให้เจริญเติบโตและก้าวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้จากผลของการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ในวงการกีฬามวยไทยย่อมส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมของวงการกีฬามวยไทยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เช่น ธุรกิจด้านทำค่ายมวย หรือยิมมวย เพื่อจัดทำหลักสูตรระยะสั้น ให้ผู้ที่มีความสนใจเข้ามาใช้บริการโดยต้องเสียค่าใช้จ่าย การทำธุรกิจเกี่ยวกับการจัดการแข่งขันชกมวยทั้งในประเทศและต่างประเทศ การทำธุรกิจด้านการผลิต และการจัดบริการทางวัสดุอุปกรณ์การฝึกซ้อมหรือและการชกมวย รวมถึงการทำธุรกิจเกี่ยวกับการสื่อสารและการถ่ายทอดสดของการแข่งขัน การชกมวยในรายการต่าง ๆ ซึ่งธุรกิจเหล่านี้ล้วนทำให้วงการกีฬามวยไทยมีความคึกคักตื่นตัว สร้างความน่าสนใจและการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีงามให้กับวงการกีฬามวยไทย และสุดท้ายก็นำมาสู่การสนับสนุนให้วงการกีฬามวยไทยเกิดการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

ปัจจัยทางด้านความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ก็เป็นปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการเกี่ยวกับกีฬามวยไทยในมิติต่าง ๆ และเป็นปัจจัยส่งเสริมให้วงการกีฬามวยไทยเกิดการพัฒนาด้วยเหตุผลที่ว่า ความก้าวหน้าและความทันสมัยของเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นผลทำให้เกิดการรับรู้ความดีงามความเป็นศิลปะการต่อสู้ที่มีความคลาสสิกของกีฬามวยไทย ให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วโลก ก่อให้เกิดความต้องการและการตอบสนองความต้องการในวงการกีฬามวยไทย เกิดกิจกรรมโครงการเกิดการบริหารจัดการ เกิดการดำเนินการ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับกีฬามวยไทยให้เกิดการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง ก็สามารถทำให้วงการกีฬามวยไทยเกิดการพัฒนาระยะมีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยที่เอื้อต่อการสร้างการรับรู้การสร้างสถานการณ์ และการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกีฬามวยไทย

ปัจจัยทางการได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและเอกชน จากการศึกษาพบว่ารัฐบาลทุกยุคทุกสมัยต่างก็ให้การสนับสนุนและให้การส่งเสริมกีฬามวยไทยอย่างต่อเนื่องยาวนาน โดยนโยบายอาจมีความแตกต่างกันไปบ้าง ขึ้นอยู่กับรัฐมนตรีที่เป็นผู้ดูแลเรื่องของวงการกีฬาในแต่ละยุคแต่ละสมัยมากน้อยแตกต่างกันไป การส่งเสริมของรัฐบาลส่วนใหญ่ก็จะมีการจัดสรรงบประมาณลงผ่านกระทรวง กรม หน่วยงาน องค์กร ที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการกีฬา บางรัฐบาลก็มีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแก้ไขปรับปรุง เพิ่มเติมกฎระเบียบใหม่ให้เอื้อต่อการบริหารจัดการและการพัฒนากีฬามวยไทย ที่เห็นเด่นชัดก็คือ ในสมัยของรัฐบาล นางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการแก้ไขเกี่ยวกับระเบียบกฎหมายให้ทันสมัยและสอดคล้องกับยุคปัจจุบันอยู่หลายประการ ซึ่งก่อให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงต่อภาคส่วนต่าง ๆ ในวงการกีฬามวยไทยอย่างมาก ส่วนการสนับสนุนของภาคเอกชนนั้น เกิดขึ้นในหลายลักษณะ เช่น เข้ามาสนับสนุนด้านเงินทุน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ เข้ามาร่วมเป็นเจ้าของการแข่งขันกีฬามวยไทยในรายการต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการเข้ามาเป็นผู้ประกอบธุรกิจต่าง ๆ เกี่ยวกับวงการมวยไทย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการได้รับการสนับสนุนของรัฐบาลโดยหน่วยงาน องค์กรภายใต้การกำกับดูแลตลอดจะได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากภาคเอกชนในรูปแบบต่าง ๆ เป็นปัจจัยหนุนเสริมให้กีฬามวยไทยมีความเจริญก้าวหน้าได้ในหลายมิติ และทำให้กีฬามวยไทยสามารถยกระดับความนิยมและเกิดการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมการบริหารจัดการและสนับสนุนให้กีฬามวยไทยได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนามวยไทยที่สำคัญประกอบด้วย ปัจจัยเกี่ยวกับการที่กีฬามวยไทยเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของคนไทยและชาวต่างประเทศ เพราะเป็นศิลปะการต่อสู้ที่มีทั้งความแข็งแกร่ง และมีท่วงทำนองท่าทีที่อ่อนช้อยสวยงามและมีเรื่องของจิตใจเข้ามาเกี่ยวข้อง ปัจจัยทางด้านความมีชื่อเสียงของนักมวยไทยที่ได้มีโอกาสแสดงศักยภาพให้คนทั่วโลกได้รับรู้ ซึ่งในปัจจุบันมีนักมวยไทยหลายคนโด่งดังไปทั่วโลก การดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพราะการ

ทำธุรกิจทางด้านต่าง ๆ ย่อมทำให้วงจรกิจฬามวยไทยเป็นที่รับรู้และศึกษาค้นคว้า เป็นการประชาสัมพันธ์และการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีงามให้กับวงการกีฬามวยไทย ปัจจัยทางด้านความก้าวหน้าและความทันสมัยของเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นเครื่องมือทางการสื่อสาร การถ่ายทอดสดการแข่งขันการชกมวยไทยให้ชาวโลกได้รับรู้ และปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการที่กีฬามวยไทยได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากรัฐบาลและเอกชนทางด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จากปัจจัยดังกล่าวจึงทำให้กีฬามวยไทยในประเทศไทยและในต่างประเทศ ได้รับความสนใจและเกิดความต้องการอยากดูอยากชมและอยากฝึกฝนเรียนรู้ศิลปะมวยไทย จึงนำมาสู่การทำให้เกิดการจัดกระบวนการบริหารจัดการอย่างถูกต้องเหมาะสมในทุกมิติและทำให้กีฬามวยไทยเป็นกีฬาที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีเข็มมุ่งให้กีฬามวยไทยจากมรดกไทยเป็นมรดกโลก และมีความพยายามทำให้กีฬามวยไทยสามารถเข้าไปบรรจุไว้เป็นกีฬาหนึ่งของการแข่งขันในระดับเอเชียและระดับโลก

ภาพที่ 6 ภาพส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการและการพัฒนากีฬามวยไทย

ตอนที่ 4 องค์ความรู้เกี่ยวกับปัญหา พร้อมแนวทางแก้ไข ประกอบด้วย ปัญหาต่าง ๆ
 ในวงการมวยไทย ปัญหาเชิงการบริหารจัดการ และ
 แนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านมา

ปัญหาพร้อมแนวทางการแก้ไข

จากการศึกษาวิจัยถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับวงการกีฬามวยไทยทั้งในประเทศและจังหวัด เชียงใหม่ พร้อมแนวทางการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเป็นอย่างไร ผลของการศึกษาวิจัย พบว่า ในวงการกีฬามวยไทยในช่วง 4-5 ปี ที่ผ่านมา ประสบกับปัญหาเช่นเดียวกับวงการกีฬาอื่น ๆ เช่นกัน แต่คนในวงการกีฬามวยไทยในทุกบทบาทหน้าที่ที่ร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่าง ๆ ให้ลดน้อยถอยลงตาม สภาพการณ์อันพึงจะแก้ไขได้ตามความรู้ความสามารถ ตามบทบาทหน้าที่ ปัญหาที่วงการกีฬามวยไทยประสบเจอ ที่สำคัญประกอบด้วยปัญหาทางด้านสถานการณ์ สภาพเศรษฐกิจภายในประเทศ ปัญหาสถานการณ์เกี่ยวกับโรคระบาดโควิด-19 และปัญหาเกี่ยวกับการพนันในวงการกีฬามวยไทย ซึ่งสามารถนำมาขยายรายละเอียดของปัญหาต่าง ๆ พร้อมแนวทางการแก้ไขได้ดังนี้

ปัญหาทางด้านสถานการณ์ สภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ถดถอยที่เป็นไปทั่วโลก และลูกกลมมาถึง ประเทศไทย จึงส่งผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของคนไทยในทุกหน่วยของสังคม โดยเฉพาะ สังคมในแวดวงการดำเนินธุรกิจเกือบทุกด้าน จนทำให้การดำรงวิถีชีวิตของประชาชนได้รับผลกระทบ ในหลาย ๆ ด้านมีการเปลี่ยนแปลง วงการกีฬามวยไทยก็เช่นเดียวกันและมีผลกระทบต่อธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับวงการกีฬามวยไทย ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น นักมวยที่ไม่มีรายการชกมวยหรือมี ลดลงย่อมส่งผลต่อรายได้ลดลง ซึ่งมีผลต่อการดำรงชีวิตเพราะจากสภาพเศรษฐกิจที่ถดถอยลงไปนั้น ทำให้ผู้ประกอบการหรือผู้จัดการแข่งขันไม่สามารถจัดการแข่งขันชกมวยไทยได้ทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ ถึงแม้ว่าจะมีการชกก็จำนวนน้อยครั้งไม่มากเท่ากับในช่วงของยุคเศรษฐกิจรุ่งเรือง เพราะ ด้วยข้อจำกัดของโรคระบาดทำให้มีคนดูหรือผู้ชมมีจำนวนน้อยลง จัดไปก็มีแค่การขาดทุนไม่คุ้มกับการลงทุน เมื่อรายการจัดการแข่งขันชกมวยไทยลดน้อยลง ธุรกิจประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทยก็ได้รับผลกระทบไปด้วยเช่นกัน เช่น ธุรกิจเกี่ยวกับการขายหรือให้เช่าวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการแข่งขันชกมวยไทย ธุรกิจเกี่ยวกับเวชภัณฑ์ยาและอาหารเสริมต่าง ๆ ธุรกิจเกี่ยวกับการบริหารการเปิดค่ายมวยให้แก่มวยให้กับผู้ที่มีความสนใจมาฝึกซ้อม มาออกกำลังกายต่าง ๆ ก็ได้รับผลกระทบ ธุรกิจเกี่ยวกับแสงสีเสียง รวมถึงธุรกิจด้านเทคโนโลยีการสื่อสารการถ่ายทอดสด ล้วนได้รับผลกระทบทั้งสิ้น

ปัญหาที่เกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จากผลของการศึกษาวิจัย พบว่า การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ก็ให้เกิดปัญหาและสร้างความเสียหายให้กับวงการกีฬามวยไทยเป็นอย่างมากในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา เพราะไม่สามารถจัดการแข่งขันชกมวยไทยได้ จนทำให้ธุรกิจที่

เกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทยพลอยหยุดชะงักไปด้วยหลายอย่าง ด้วยเหตุผลที่ว่ากีฬามวยไทยเมื่อมีการฝึกซ้อมและจัดการแข่งขันเป็นกีฬาที่ต้องมีการสัมผัสและถูกเนื้อต้องตัวกัน ตลอดจนลักษณะของการชม การเชียร์มีคนจำนวนมากและต้องอยู่ใกล้ชิดกัน จึงมีโอกาที่จะเป็นแหล่งแพร่เชื้อได้ง่ายและรวดเร็วสู่ผู้คนเป็นจำนวนมาก ดังที่เคยปรากฏให้เห็นได้ว่าสนามมวยเป็นอีกคลัสเตอร์หนึ่งของการแพร่เชื้อโรคโควิด-19 ผลกระทบจากโรคโควิด-19 ดังกล่าวจึงทำให้รัฐบาลต้องมีนโยบายปิดสนามมวยและปิดประเทศ ส่งผลต่อตัวนักมวยที่มีมีรายการชก เพราะผู้จัดไม่สามารถจัดรายการชกมวยในรายการต่าง ๆ ได้ นักมวยโดยอาชีพหลายคนหลายกลุ่มที่ยังไม่มีชื่อเสียงโด่งดังยังไม่สามารถเก็บเงินที่ได้จากการชกมวยอย่างเป็นกอบเป็นกำ ก็เกิดการขาดแคลนรายได้ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตที่จะต้องใช้เงินจากการบริหารจัดการชีวิตของตนเองและครอบครัว จำเป็นต้องหยุดจากการซ้อมมวยออกจากค่ายมวยกลับไปยังบ้านเกิดเมืองนอนไปทำไร่ทำนาทำสวนพอให้มีอาหารและรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว ส่วนนักมวยที่ไม่กลับบ้านก็ออกหางานทำในลักษณะการรับจ้างทั่วไป บางคนบางกลุ่มที่พอจะมีทุนบ้างก็ทำมาค้าขายพืชผัก อาหาร และลอตเตอรี่ของรัฐบาล สำหรับค่ายมวยหรือยิมมวยบางแห่งที่ทนแบกรับกับต้นทุนไม่ไหวก็ทำการปิดค่ายมวยหรือยิมมวยไปก่อน แล้วบอกกล่าวให้นักมวยกลับบ้านของตนเองไปก่อน ส่วนธุรกิจหลายอย่างที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทยหลายอย่างก็ทำการปิดการดำเนินการเป็นการชั่วคราว หากเมื่อสถานการณ์ต่าง ๆ ดีขึ้นหรือกลับมาเหมือนเดิมก็จะได้กลับมาเปิดดำเนินการใหม่ต่อไปอีกครั้ง ซึ่งนั่นก็หมายความว่า สถานการณ์โรคโควิด-19 สร้างปัญหาและส่งผลกระทบต่อวงการกีฬามวยไทยเป็นอย่างมากในช่วง2-3ปีนี้

ปัญหาทางด้านการพนันในวงการกีฬามวยไทย ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่ากีฬามวยไทยมีเรื่องของการเล่นเข้ามาเกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก และในกรณีเป็นสนามกีฬาชกมวยไทยที่มีมาตรฐานและได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องการเล่นการพนันในสนามมวยไม่ผิดกฎหมาย จึงทำให้วงการกีฬามวยไทยมีเรื่องของการเล่นการพนันกันค่อนข้างกว้างขวาง ทั้งการเล่นภายในเวทีขณะที่มวยกำลังทำการชกและเล่นพนันในการถ่ายทอดสดผ่านจอทีวี ทำให้วงการมวยมีวงเงินของการเล่นการพนันหมุนเวียนอยู่หลายร้อยล้านบาทในรอบปี ผลที่วงการกีฬามวยไทยมีการเล่นการพนันเป็นอย่างมากมานำมาสู่ปัญหาอยู่สองประการคือ มีการจ้างให้นักมวยล้มมวย เพื่อให้การต่อรองราคาของการเล่นการพนันเปลี่ยนแปลง แล้วจ้างคนที่เก่งกว่า แข็งแกร่งกว่า และคิดว่าจะชนะแต่จ้างล้มมวยให้กลายเป็นผู้แพ้ ทำให้นักพนันได้เงินเป็นจำนวนมากและเงินค่าจ้างในการล้มมวยแต่ละครั้งก็มีจำนวนมากมายมหาศาล ผลของการจ้างนักมวยล้มมวยถ้ามีหลักฐานที่ชัดเจนถือว่าเป็นความผิดที่ร้ายแรงของผู้จ้างและนักมวย เพราะในวงการกีฬามวยไทยถือว่าการล้มมวยเป็นสิ่งอันตรายและร้ายแรงที่ทำให้กีฬามวยไทยเสียหายเสียศักดิ์ศรีเกียรติยศความเป็นลูกผู้ชายเป็นอย่างยิ่ง ทำให้วงการกีฬามวยไทยมัวหมองและนักมวยคนที่ยอมล้มมวยก็จะเสียคนเสียอนาคตไม่มีคนจ้างให้ชกมวยอีกต่อไป นอกจากการเล่นการพนันจะมีปัญหาต่อการจ้างให้นักมวยล้มมวย บางครั้งส่งผลกระทบต่อตัดสินของคณะกรรมการที่บางครั้งดูจะไม่

เป็นธรรมและมีมาตรฐานนักมวย ที่น่าจะชนะกลับแพ้หรือเสมอจนบางครั้งคณะกรรมการก็ถูกแฟนมวยหรือผู้ชมไม่พึงพอใจในการตัดสิน จนเป็นเรื่องราวทะเลาะเบาะแว้งกัน ดังที่มีปรากฏให้เห็นอยู่บ่อยครั้ง นอกจากนี้การเล่นการพนันในวงการมวยยังส่งผลทำให้การแข่งขันการชกมวยในบางครั้งไม่สนุกสนานสร้างความเข้าใจเหมือนในอดีตที่ผ่านมา คือ การต่อมวยชกมวยในยุคปัจจุบันในกรณีที่นักมวยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งรู้ว่าตลอด 4 ยกที่ผ่านมาดูเหมือนว่าคะแนนของตนเองจะเป็นฝ่ายนำ ที่งานที่เลี้ยงก็จะไม่ให้เข้าชกต่อแต่ให้คอยหลบหลีกเลี่ยงไม่ให้เข้าประทะทำให้การชกมวยไม่สนุก เพราะต่างคนต่างไม่เข้าชกกันเพราะการการพลาดแล้วตนเองจะแพ้ อาจกล่าวได้ว่าการเล่นการพนันในวงการกีฬามวยไทย เป็นปัญหาต่อการพัฒนากีฬามวยไทยเป็นอย่างมาก เพราะทำให้ผู้ชมหรือคนดูเบื่อหน่ายและเป็นการทำลายศักดิ์ศรีของคนไทย ศิลปะมวยไทย ที่เป็นทั้งมรดกไทยและกำลังจะก้าวไปสู่การเป็นมรดกโลก

สำหรับแนวทางการแก้ไขที่ผ่านมาในส่วนของวงการกีฬามวยไทยกับสถานการณ์เศรษฐกิจตกต่ำและสถานการณ์เกี่ยวกับโรคระบาดโควิด-19 ในส่วนของค่ายมวยก็พยายามประคับประคองให้อยู่ได้ด้วยวิธีการให้นักมวยกลับไปทำมาหากินในภูมิลำเนาของตนเอง และนักมวยบางคนบางกลุ่มก็ออกหางานทำเท่าที่จะมีงานให้ทำเช่น รับจ้างส่งของ ขายของ ขายอาหาร และขายลอตเตอรี่ บางคนกลับไปทำไร่ทำนา ทำสวนที่ภูมิลำเนาเดิมของตนเอง ในส่วนธุรกิจอื่น ๆ ก็พยายามพยุงตนเองให้อยู่รอด เพื่อรอให้สถานการณ์ดีขึ้นและรัฐบาลปลดล็อกในมาตรการต่าง ๆ ส่วนการแก้ปัญหาด้านการจัดการแข่งขันการชกมวยที่พอจะทำได้คือการจัดแบบจำกัดคนเข้าชมตามมาตรการที่รัฐบาลได้กำหนด และทำการถ่ายทอดสดผ่านทางทีวี ในส่วนของการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการพนันในวงการกีฬามวยไทยเกี่ยวกับการจ้างล้มมวย และการตัดสินที่ไม่เป็นธรรมเป็นไปตามมาตรฐานกับหลายฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้องกับวงการกีฬามวยไทย ก็รวมตัวกันเก็บรวบรวมหลักฐานเพื่อแจ้งจับเอาความผิดกับบุคคลและกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้จ้างวานให้มีการล้มมวย รวมถึงการทำโทษนักมวยที่ล้มมวย โดยการไม่ให้โอกาสในการกลับมาชกมวยอีกต่อไป ในส่วนของคณะกรรมการที่ตัดสินอย่างไม่เป็นธรรมก็มีการปรับเปลี่ยนชุดของคณะกรรมการตัดสิน เพื่อไม่ให้วงการกีฬามวยไทยเสื่อมเสียและมัวหมองต่อไป

ดังนั้นจึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า ปัญหาที่วงการกีฬามวยไทยที่ต้องประสบและสร้างความเสียหายส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการ การดำเนินการ การดำเนินกิจกรรมโครงการ และการพัฒนางานกีฬามวยไทยในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา ตามผลของการศึกษาวิจัยประกอบด้วย ปัญหาเกี่ยวกับสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจที่ตกต่ำถดถอยไปทั่วโลก สถานการณ์เกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนไทยและคนทั่วโลกมีการเปลี่ยนแปลง และปัญหาทางการเล่นการพนันในวงการกีฬามวยไทยที่นำมาสู่การจ้างให้นักมวยล้มมวยโดยให้สินจ้างรางวัล รวมถึงการใช้คณะกรรมการตัดสินที่ไม่เป็นธรรม ส่วนแนวทางการแก้ไขคนและกลุ่มคนในวงการกีฬามวยไทย คือ การประคับประคองปรับตามสภาพการณ์ต่าง ๆ ให้อยู่รอดให้ได้ในช่วงวิกฤติการณ์ดังกล่าว โดยให้

นักมวยกลับไปยังภูมิภาคของตนเอง เพื่อไปประกอบอาชีพทางด้านเกษตร รับจ้าง ค้าขาย สำหรับการจัดการแข่งขันชกมวยใช้การถ่ายทอดสดทางทีวี การแก้ไขปัญหาทางด้านการล้มมวยใช้แนวทางด้านกฎหมายและกฎหมายสังคม เพื่อไม่ให้วงการกีฬามวยไทยเสียหายและสูญหายไป

ภาพที่ 7 ภาพปัญหาทางด้านการพนันในวงการกีฬามวยไทย

ตอนที่ 5 องค์ความรู้เกี่ยวกับข้อเสนอที่เป็นแนวทางในการบริหารจัดการมวยไทย
ให้คงอยู่มีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่อง
เป็นประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นและสังคมประเทศชาติ

ข้อเสนอแนวทางการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างคุณค่าและประโยชน์ให้กับสังคมชุมชน

จากการศึกษาวิจัยที่ได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับ สถานการณ์มวยไทยทั้งในประเทศและในต่างประเทศ รวมถึงการบริหารจัดการกีฬามวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติ ร่วมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งในเชิงเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องตลอดจน การจัดการสนทนากลุ่มย่อย จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญนำมาสู่การได้ข้อเสนอที่เป็นแนวทางในการบริหารจัดการวงจรกิจกามวยไทย เพื่อสร้างคุณค่าและคุณประโยชน์ให้กับสังคมชุมชน ในจังหวัดเชียงใหม่และการนำไปประยุกต์ใช้กับสังคม ชุมชน ทั่วประเทศไทย สามารถนำมาขยายรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาค่ายมวยในชุมชนท้องถิ่นให้เป็นศูนย์เรียนรู้ จากการศึกษารายละเอียดโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์ เพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการกีฬามวยไทยให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมชุมชนได้อย่างแท้จริง จำเป็นต้องมีการยกระดับค่ายมวยในชุมชนท้องถิ่นที่มีอยู่ใน

จังหวัดเชียงใหม่ในทุกระดับให้เป็นมากกว่าค่ายมวยธรรมดา ที่มุ่งหวังเพียงการเรียนรู้ฝึกฝนแต่เพียง ศิลปะมวยไทยเพียงอย่างเดียว ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาค่ายมวยไทยเป็น แหล่งเรียนรู้ทางชีวิต โดยใช้ศิลปะของมวยไทยเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดการเรียนรู้ให้ครบทุกมิติของ การดำรงชีวิตบนพื้นฐานของ การสร้างสังคม ชุมชน แห่งความเป็นสุขด้วยวิถีศิลปะมวยไทย ที่ใช้กีฬา มวยไทยสร้างคุณค่าและประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจภายในชุมชน ด้านสังคมแห่งการเรียนรู้ สังคม แห่งการแบ่งปัน ช่วยเหลือเกื้อกูลหนุนเสริม มีส่วนรับผิดชอบต่อสังคมชุมชน ด้านสาธารณสุขสุขภาพ อนามัยกาย ใจ สติปัญญา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการกีฬาการออกกำลังกาย นำเอาเยาวชนออก ห่างไกลจากยาเสพติดทุกประเภท ด้านสิ่งแวดล้อมใช้ความเป็นกีฬามวยไทยเป็นเกาะก้ำบังใน การอนุรักษ์บำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน รวมถึงด้านศาสนาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี อัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนการยกระดับและพัฒนาค่ายมวยให้ กลายเป็นศูนย์หรือแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน โดยให้ทุกภาคส่วนของชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมใน ความเป็นเจ้าของ ทางด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

การยกระดับและพัฒนาค่ายมวยในชุมชนให้กลายเป็นศูนย์เรียนรู้วิถีชีวิต สามารถกระทำได้ โดย การสร้างการรับรู้และการทำความเข้าใจต่อภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้องภายในชุมชนและภายนอก ชุมชน ที่ประกอบด้วยเจ้าของค่ายมวย ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มองค์กรชุมชน ผู้นำสถาบันทางการศึกษา ผู้นำสถาบันทางศาสนา ผู้นำตามธรรมชาติ ผู้นำหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ ระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด ผู้นำจากภาคเอกชน และผู้นำหน่วยงานด้านกีฬา โดยมีการ จัดให้มีเจ้าภาพหลักในการจัดการประชุมปรึกษาหารือ หาแนวทาง หารูปแบบการพัฒนาและ การยกระดับค่ายมวยที่มีอยู่ในชุมชนให้กลายเป็นศูนย์หรือแหล่งเรียนรู้ของชุมชนที่เป็นศูนย์รวมของ การเรียนรู้ที่สร้างประโยชน์ให้กับคนในชุมชนในหลาย ๆ ด้าน เช่น เป็นศูนย์การเรียนรู้ศิลปะมวยไทย ทั้งในเชิงการกีฬาเพื่อออกกำลังกายของคนในชุมชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกสาขาอาชีพ ตามแนวทางการใช้ ศิลปะมวยไทยประยุกต์ การให้ความรู้และฝึกทักษะศิลปะมวยไทยให้กับชุดรักษาความปลอดภัย ประจำหมู่บ้าน การนำเยาวชนเข้ามาเรียนรู้และฝึกทักษะมวยไทย เพื่อไม่ให้เข้าไปพัวพันและเกี่ยวข้อง กับยาเสพติด การเป็นศูนย์ที่นำเอาผู้สูงอายุและผู้พิการตลอดจนผู้ด้อยโอกาสมาออกกำลังกายและทำ กายภาพบำบัด รวมถึงเป็นศูนย์สาธิตอบรมให้ความรู้ทางด้านสุขภาพอนามัย และเป็นศูนย์เรียนรู้ ทางด้านความบันเทิงและสันทนาการให้กับประชาชนในชุมชนท้องถิ่น ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ด้วยความ ร่วมมือของคนในชุมชนท้องถิ่นที่รับรู้และเข้าใจต่อแนวทางดังกล่าว ภายใต้อาสาสมัครของทุกภาค ส่วนที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาชุมชน

สรุปได้ว่า แนวทางการยกระดับและพัฒนาค่ายมวยในชุมชนให้กลายเป็นศูนย์หรือแหล่ง เรียนรู้ของชุมชน ที่เป็นมากกว่าค่ายมวย เพื่อสร้างคุณค่าและสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่นและ ประเทศชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งการสร้างประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นโดยการเป็น

นักมวยอาชีพ การสร้างประโยชน์ทางด้านสังคมโดยการจัดกิจกรรมโครงการช่วยเหลือสังคม การสร้างประโยชน์ด้านสาธารณสุขเกี่ยวกับการใช้ศิลปะมวยไทยมาประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการออกกำลังกาย และฟื้นฟูสมรรถภาพของร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา รวมถึงการนำศิลปะมวยไทยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน จนถึงการเพิ่มคุณค่าทางด้านศิลปวัฒนธรรมของชุมชนและของชาติ การสร้างศูนย์เรียนรู้เชิงวิถีชีวิตโดยการยกระดับและพัฒนาจากค่ายมวยธรรมดานั้นสามารถเกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้ความเข้าใจและการให้ความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับประเทศ โดยประชาชนเจ้าของค่ายมวย นักมวย ผู้นำชุมชน ส่วนงานภาครัฐ สถาบันทางการศึกษา สถาบันทางศาสนา และการกีฬาแห่งประเทศไทย ภายใต้การเล็งเห็นคุณค่าของความเป็นศิลปะมวยไทยและการสร้างประโยชน์ให้กับสังคมชุมชนและประเทศชาติอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของ นายเดช ปัญญาแก้ว ที่ได้กล่าวว่า กีฬามวยไทยนับตั้งแต่สมัยอดีตมาจนถึงปัจจุบัน ถ้าหลาย ๆ ฝ่ายที่มีความเกี่ยวข้อง ร่วมกันสร้างสรรค์และพัฒนาในแนวทางและในรูปแบบที่ถูกต้องเหมาะสม กีฬามวยไทยจะมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ให้กับคนไทย สังคมไทย ประเทศไทยในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมากมาย ขอเพียงแต่ให้ช่วยกันคิดช่วยกันทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. การจัดตั้งชมรมมวยไทยท้องถิ่น เพื่อให้วงการมวยในระดับท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการและพึ่งพาตนเองได้ รวมถึงมีพลังอำนาจในการบริหารจัดการ ดำเนินกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ในการเพิ่มคุณค่าและสร้างสรรค์ประโยชน์ให้กับชุมชนได้ในทุก ๆ ด้านอย่างเป็นรูปธรรม คนในวงการของความเป็นมวยไทยทุกภาคส่วนจำเป็นต้องรวมตัวกันให้เป็นกลุ่มก้อนเพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็ง มีอำนาจ มีพลังในการต่อรอง โดยการสร้างเป็นชมรมมวยไทยในระดับท้องถิ่น ทั้งระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด โดยสมาชิกจะประกอบด้วย ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวงการกีฬามวยไทย เช่น หัวหน้าค่ายมวย นักมวย อดีตนักมวย ครูมวย ผู้จัดการมวย ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องถื่น ผู้นำกลุ่มองค์กรชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน กรรมการหรืออดีตกรรมการห้ามมวย และกรรมการผู้ให้คะแนน แพทย์หรืออดีตแพทย์ประจำสนาม ผู้จัดการการแข่งขันชมรมมวยในระดับท้องถิ่น และประชาชนผู้มีความสนใจเกี่ยวกับกีฬามวยไทย

ชมรมมวยไทยท้องถิ่นเมื่อตั้งขึ้นมาแล้ว มีแนวทางการบริหารจัดการและพัฒนาชมรมในรูปแบบคณะกรรมการโดยให้สมาชิกชมรมร่วมกันคัดเลือกคณะทำงานซึ่งประกอบด้วย ประธาน รองประธาน ฝ่ายต่าง ๆ เลขาชมรม เทรนเนอร์ มีฝ่ายประชาสัมพันธ์และการสร้างภาพลักษณ์ชมรม ฝ่ายกิจกรรมโครงการเพื่อพัฒนาชมรมและพัฒนาสังคมชุมชน มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามที่ชมรมเห็นสมควร ประการสำคัญต้องมีทีมงานคณะที่ปรึกษาชมรมที่มาจากบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะประสบการณ์ที่หลากหลายสาขาอาชีพจากภาคส่วนต่าง ๆ โดยการจัดตั้งชมรมมวยไทยท้องถิ่น ต้องมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาชมรมที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ

ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน ประกอบกับการกำหนดกิจกรรม โครงการที่ทางชมรมจะต้องดำเนินการไว้ในขอบเขตระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว ไว้อย่างชัดเจน ทั้งกิจกรรมโครงการที่ต้องดำเนินการเพื่อสร้างคุณค่าและประโยชน์ให้กับสมาชิกและของชมรม รวมถึงกิจกรรมโครงการที่จะต้องดำเนินการเพื่อเพิ่มคุณค่าและสร้างประโยชน์ให้กับสังคมชุมชนและประเทศชาติ ในการก่อตั้งชมรมมวยไทยท้องถิ่นทั้งระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด จะเกิดขึ้นได้ต้อง นั้นต้องได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในพื้นที่อย่างจริงจัง ภายใต้แนวความคิดเชิงการพัฒนาเชิงรูปธรรม โดยใช้ศิลปะมวยไทย นักมวยไทย และองค์ความรู้ทุกภาคส่วนของความเป็นมวยไทยเข้ามาเป็นตัวขับเคลื่อนการบริหาร จัดการและการพัฒนาสังคมชุมชนท้องถิ่นที่ครอบคลุมทุกมิติของการดำเนินวิถีชีวิตของคนในชุมชน เชิงบูรณา

สรุปได้ว่าการก่อตั้งชมรมมวยไทยในระดับท้องถิ่น ในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด เป็นอีก ข้อเสนอหนึ่งที่จะใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและการพัฒนาสังคมชุมชน ทั้งในระดับท้องถิ่น และประเทศชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยเหตุผลที่ว่าความร่วมมือกันเป็นกลุ่มก้อนจะนำมาซึ่งการมี อำนาจในการต่อรองในสิ่งที่เป็นคุณค่าและประโยชน์ให้กับสมาชิกและชมรมในท้องถิ่น ตลอดจนเป็น ประโยชน์แก่สังคมชุมชน รวมถึงการที่ทำให้ชมรมมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ ย่อมเป็นปัจจัยหนุน เสริมให้กีฬามวยไทยมีการพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่อง และสุดท้ายชมรมมวยไทยท้องถิ่นมีความเข้มแข็ง และสร้างคุณค่าประโยชน์ให้กับสังคมชุมชนได้จริงก็จะก้าวไปสู่การเป็นเครือข่ายมวยไทย เพื่อสร้าง สังคมในระดับประเทศหรือระดับนานาชาติต่อไป

3. การสร้างผู้นำชุมชนบนฐานความเป็นนักมวย โดยผลของการศึกษาวิจัยที่พบว่า บนฐาน และรากเหง้าของความเป็นศิลปะมวยไทยและการก้าวสู่การเป็นนักมวยไทยที่มีชื่อเสียงและประสบ ผลสำเร็จได้นั้น โดยกระบวนการและวิถีทางและวิธีการฝึกฝนศิลปะมวยไทยไม่ได้ฝึกฝนแต่เพียง การทำให้ร่างกายมีความแข็งแรงแข็งแกร่งเท่านั้น ยังประกอบด้วยลีลาท่าทางการใช้อวัยวะที่เป็น องค์ประกอบของร่างกาย มือ เท้า แขน ศอก ขา ลำตัว ในการทำให้คู่ต่อสู้มีอาการเจ็บปวดเท่านั้น หากแต่คนที่ก้าวขึ้นไปเป็นนักมวยที่เก่งกล้าสามารถ จะต้องเรียนรู้ในส่วนของการกราบไหว้บูชาครู มวย โดยผ่านวิธีการฝึกฝนเรื่องของลีลาท่าทางการไหว้ครูก่อนการชกมวยทุกครั้ง นั้นเป็นการบ่ง บอกลึกลงว่า คนที่จะเป็นมวยที่ดีและเก่งได้ต้องเรียนรู้ในเรื่องการเชื่อมั่นศรัทธาและความผูกพัน รั้วบุญคุณต่อครูบาอาจารย์ที่ถ่ายทอดประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทักษะ ประสบการณ์ให้แก่ นักมวย และการเคารพศรัทธา กตัญญูรู้คุณซื่อสัตย์ต่อความเป็นศิลปะของมวยไทยที่เป็นมรดกตกทอด และเป็นสมบัติของคนไทยที่บรรพบุรุษได้อนุรักษ์ปกป้องรักษามาตราบจนถึงปัจจุบันนี้ ในขณะที่เดียวกับ บุคคลที่จะก้าวขึ้นเป็นนักมวยจะต้องเรียนรู้และฝึกฝนทางด้านความมีระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด ตลอดจนการเป็นนักมวยจะต้องมีการฝึกฝนเรียนรู้ทักษะทางด้านระบบวิธีคิดในเชิงสร้างสรรค์ คิดใน

เชิงอุดมการณ์ มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ มีจิตใจเป็นนักเลงชื่อสัตย์ยุติธรรมเป็นลูกผู้ชาย รู้แพ้ รู้ภัย คิดแบบองค์รวมเป็นคนใจกว้าง ไม่คิดเล็กคิดน้อย และไม่เป็นคนเห็นแก่ตัว

จากขั้นตอนวิธีการและพื้นฐานความเป็นศิลปะมวยไทย ที่จะทำให้บุคคลจะก้าวขึ้นไปเป็น นักมวยไทยที่มีคุณภาพและมีศักยภาพได้นั้น จำเป็นจะต้องผ่านขั้นตอนของการบ่มเพาะทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และระบบวิธีคิดเชิงระบบ รวมถึงการสะสมเพิ่มสร้างคุณธรรมความดีงาม ความ ซื่อสัตย์ ความมีอุดมการณ์ เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับตนเองและครอบครัว วงศ์วาราวานเครือ และ สังคม ชุมชน ประเทศชาติ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าบุคคลผู้ที่ได้รับการฝึกฝนเรียนรู้ศิลปะมวยไทย หรือผู้ที่เป็นนักมวยหรืออดีตนักมวยที่อยู่ในสังคมชุมชนซึ่งมีอยู่จำนวนมากไม่น้อย ถ้ามองถึงคุณค่าและ ประโยชน์อันพึงจะเกิดขึ้นกับสังคม ชุมชน และประเทศชาติ ควรจะมีแนวทางหรือรูปแบบ การประกอบสร้างให้ทักษะหรืออดีตนักมวยเหล่านั้นก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำชุมชนทั้งในส่วนของผู้นำ ท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ และผู้นำองค์กรชุมชน ทั้งที่เป็นผู้นำแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อที่จะ เตรียมยกระดับให้ผู้นำที่มาจากนักมวยและอดีตนักมวยได้ก้าวสู่การเป็นนักการเมืองที่มีคุณภาพใน ระดับท้องที่ท้องถิ่นและระดับประเทศชาติต่อไป ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่า ผู้นำที่มาจากนักมวยและอดีต นักมวยจะเป็นผู้นำที่ดีได้ในระดับหนึ่ง เพราะได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางด้านระบบวิธีคิด สภาพ จิตใจ สติปัญญา ในกระบวนการฝึกฝนและเรียนรู้ศิลปะมวยไทยมาแล้ว ถ้ามีกระบวนการ ประกอบการสร้างการเป็นผู้นำที่มีภาวะผู้นำ ย่อมจะเป็นผลดีต่อสังคมชุมชนได้ไม่มากก็น้อย ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้กีฬามวยไทยมีการพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่องบนฐานของ การนำทุนทางสังคมมาประกอบใช้

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าการมีคุณค่าของความเป็นศิลปะมวยไทย นักมวยไทย อดีตนักมวย ซึ่งเป็นต้นทุนมนุษย์ให้เป็นต้นทุนในการสร้างคุณค่า และประโยชน์ให้กับสังคมชุมชนประเทศชาติ ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนให้เป็นนักมวย หรืออดีตนักมวยให้กลายเป็นผู้นำชุมชนทั้งในรูปแบบที่เป็น ทางการและผู้นำที่เป็นทางการ ที่มีคุณภาพ ศักยภาพ และมีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์เสียสละ จิตสาธารณะยึดมั่นในคุณค่าความดี คิดถึงผลประโยชน์ของสังคม ชุมชน ประเทศชาติเป็นสำคัญ เพราะเมื่อเป็นผู้นำที่ถูกขัดเกลามาจากวิถีของการเป็นศิลปะมวยไทยและความเป็นนักมวยไทย จึงมี ข้อเสนอที่เป็นแนวทางในการนำกีฬามวยไทย มาสร้างคุณค่าและเป็นประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน โดยการสร้างผู้นำท้องถิ่นมาจากนักมวย อดีตครูมวย ที่อยู่ในชุมชนท้องถิ่น

4. แนวทางการสร้างแรงบันดาลใจมวยไทยสู่คนรุ่นใหม่ แนวทางการพัฒนาสังคมชุมชน ท้องถิ่นและการพัฒนาประเทศ จำเป็นต้องให้คนทุกอายุทุกวัยและทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วน ร่วมทั้งการรับรู้เข้าใจร่วมกันเข้ามามีส่วนร่วมในเชิงปฏิบัติการไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง บนบทบาทหน้าที่ ตามความเกี่ยวข้องเหมาะสมของแต่ละคน โดยเฉพาะบทบาทของการเป็นคนรุ่นใหม่วัยหนุ่มสาวที่ จะต้องรับหน้าที่ต่อช่วงของการพัฒนาสังคม ชุมชน และประเทศชาติสืบต่อไป แนวทางการพัฒนา

สังคมชุมชนท้องถิ่นโดยการนำเอาศิลปะมวยไทย กีฬามวยไทย เข้ามาเป็นฟันเฟืองหนึ่งของการสร้างคุณค่าและสร้างประโยชน์ให้กับสังคมชุมชนท้องถิ่นได้อย่างเป็นรูปธรรมอีกแนวทางหนึ่งคือ การสร้างแรงบันดาลใจ สร้างแรงจูงใจ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนคนไทยทั้งชายและหญิงเข้ามาอยู่ในวงจรกิจฬามวยไทยและเข้ามาเรียนรู้ฝึกฝนศิลปะมวยไทยให้มากขึ้น โดยเฉพาะเยาวชนที่เป็นเพศหญิง ที่มีทั้งความอ่อนหวานและความแข็งแกร่งในตัวตน เพราะเมื่อเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีทางความเป็นมวยไทย และทักษะศิลปะมวยไทยอย่างครบถ้วนแล้ว ผลของการเรียนรู้และการฝึกฝนศิลปะมวยไทย ในฐานะคนรุ่นใหม่ก็จะสามารถเป็นผู้สืบทอดศิลปะมวยไทยให้คงอยู่ต่อไป และสามารถนำเอาองค์ความรู้เกี่ยวกับมวยไทยไปบริหารจัดการเพิ่มคุณค่าและสร้างประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติ ในมิติต่าง ๆ ได้อย่างมากมายกว้างขวางมากกว่าคนในวงจรกิจฬามวยไทยรุ่นเก่า ๆ ยุคเก่า ๆ ได้ ด้วยเหตุผลที่ว่าคนรุ่นใหม่ยังคงมีอายุที่ยืนยาว ระบบวิถีชีวิตที่ก้าวไกลทันสมัยสอดคล้องกับสภาพการณ์ของการเปลี่ยนแปลงตามยุคตามสมัย ประการสำคัญคนรุ่นใหม่มีความรู้ความเข้าใจมีทักษะด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการนำเอาความเป็นมวยไทย ศิลปะมวยไทย นักมวยไทย ไปประยุกต์ใช้ในการสร้างคุณประโยชน์ต่อสังคม ชุมชนและประเทศชาติได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

ดังนั้นจึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า การนำเอาเยาวชนคนรุ่นใหม่ทั้งชายและหญิงเข้ามาสู่วงจรกิจฬามวยไทยในทุกองคาพยพ จะเป็นการส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่มีแนวทางการสืบสานและรักษาศิลปะมวยไทยให้อยู่คู่กับคนไทยไปตราบนานเท่านาน และการที่คนรุ่นใหม่ที่มีความคิดที่ทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ มีความรู้ มีความสามารถ มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เชื่อว่าสามารถนำเอาองค์ความรู้ ทักษะประสบการณ์เกี่ยวกับศิลปะมวยไทยที่ได้จากการเรียนรู้และการฝึกฝน นำไปบริหารจัดการและพัฒนากีฬามวยไทยไปเพิ่มมูลค่าและสร้างประโยชน์ให้กับคนไทย สังคมไทย ได้อย่างแน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของนายประชัน นามโท ที่ได้กล่าวไว้ว่า ถ้าจะให้กีฬามวยไทย ศิลปะมวยไทย หรือกิจกรรมโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับมวยไทย สามารถสร้างคุณค่าและคุณประโยชน์ให้กับสังคมและประเทศชาติได้อย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องส่งเสริมสนับสนุน จูงใจให้เยาวชนคนรุ่นใหม่ทั้งผู้ชาย ผู้หญิง (ละอ่อนหนุ่ม) เข้ามาเรียนรู้เกี่ยวกับวงจรกิจฬามวยไทยให้มากขึ้น

5. การสร้างวิสาหกิจมวยไทยเพื่อสังคม เพื่อเป็นการยกระดับการนำเอาวิถีไทยมาเพิ่มคุณค่ามูลค่าและทำประโยชน์ให้กับทุกองคาพยพในสังคมไทยได้อย่างดีและครอบคลุมในทุกมิติ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การศึกษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และด้านสาธารณสุข จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบริหารจัดการและพัฒนาให้กลุ่มก้อนของวงการมวยไทยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ โดยการทำให้เป็นวิสาหกิจมวยไทยในระดับชุมชนท้องถิ่น คือในระดับตำบล อำเภอ และก้าวขึ้นไปในระดับประเทศ ในลักษณะของการนำคนในวงจรกิจฬามวยไทย

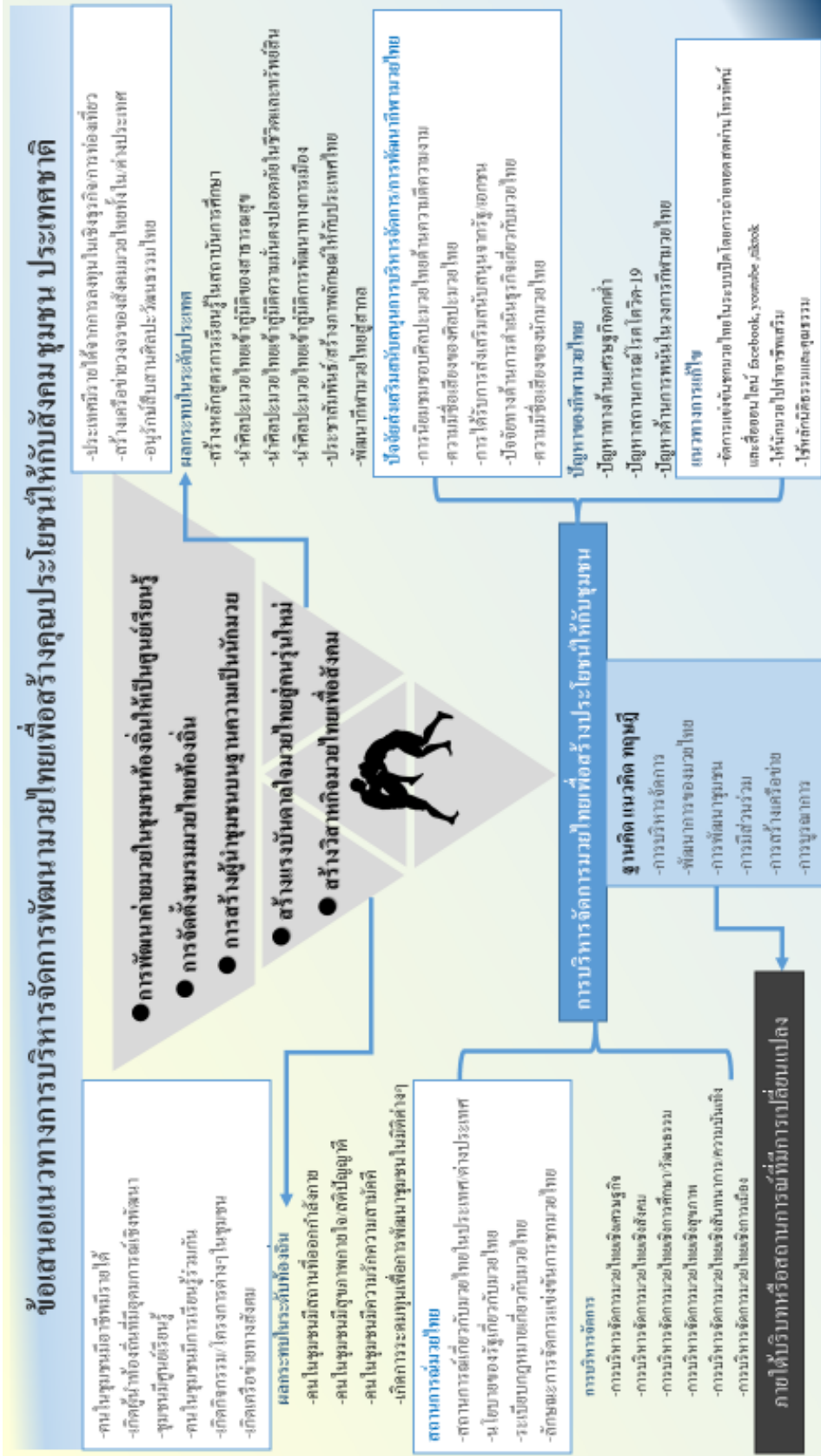
ในทุกระดับเข้ามาเป็นผู้ถือหุ้นและเป็นสมาชิกร่วมกันทำธุรกิจอันพึงจะเกิดรายได้และผลกำไรร่วมกัน ในขณะที่เดียวกันก็ทำกิจกรรมโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อคนในสังคมชุมชนและประเทศชาติร่วมด้วย ในลักษณะประโยชน์เราประโยชน์ท่าน

รูปแบบการจัดตั้งวิสาหกิจมวยไทยเพื่อสังคม มีกระบวนการก่อเกิดได้ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนจากภาคส่วนของรัฐบาลที่มีบทบาทหน้าที่ทางด้านการส่งเสริมด้านการกีฬา และการกีฬาแห่งประเทศไทย ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนาชุมชน เช่น พัฒนาการอำเภอ/จังหวัด เกษตรอำเภอ/จังหวัด สาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด ท้องถิ่นอำเภอ/จังหวัด รวมถึงภาคส่วนที่มีบทบาทหน้าที่ทางด้านวิสาหกิจชุมชน หรือธุรกิจเพื่อสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนต่าง ๆ ตลอดจนสถาบันทางการศึกษาโดยนักวิชาการ ผู้มีความรู้ประสบการณ์ทางด้านการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม เข้ามาร่วมบูรณาการการทำงาน พร้อมช่วยกันขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดกระบวนการก่อตั้งวิสาหกิจมวยไทยเพื่อสังคม โดยเริ่มจากกระบวนการแรกคือการสร้างความเข้าใจและองค์ความรู้เกี่ยวกับการรวมกลุ่มคนในวงการศึกษาไทยให้เป็นกลุ่มวิสาหกิจมวยไทยเพื่อสังคม รวบรวมสร้างแกนนำในการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจมวยไทยเพื่อสังคม เชิญชวนและทำความเข้าใจให้คนในวงการศึกษาไทย ทั้งนักมวย อดีตนักมวย หัวหน้าค่ายมวย ผู้จัดการค่ายมวย ผู้ฝึกสอน (ครูมวย) กรรมการอดีตกรรมการตัดสิน ผู้จัดการแข่งขัน ผู้ประกอบการ ผู้นำในด้านต่าง ๆ และผู้มีความสนใจเข้ามาเป็นสมาชิกของวิสาหกิจมวยไทยเพื่อชุมชน จัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการของกลุ่มวิสาหกิจมวยไทยเพื่อสังคม จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนวิสาหกิจมวยไทยเพื่อสังคม โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายโครงการ และกำหนดตัวชี้วัดความสำคัญที่สามารถประสพผลสำเร็จเชิงรูปธรรมที่ชัดเจน โดยมีการจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจมวยไทย เพื่อสังคมอย่างถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย

ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มวิสาหกิจมวยไทยเพื่อสังคมนั้น การกำหนดยุทธศาสตร์ในแต่ละด้านจะต้องคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมายทั้งการบริหารจัดการ เพราะกลุ่มวิสาหกิจมวยไทยเพื่อชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้า มีการพัฒนากลุ่มอย่างต่อเนื่องก่อให้เกิดความมั่นคงยั่งยืน ยุทธศาสตร์ทางด้านการพัฒนาศักยภาพของผู้นำสมาชิกของกลุ่ม ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปะมวยไทย ยุทธศาสตร์ทางด้านการหาทาญาติคนรุ่นใหม่ และยุทธศาสตร์ที่สำคัญคือ การสร้างคุณค่าและสร้างประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน โดยใช้กีฬาเป็นฐาน ภายใต้การกำหนดกิจกรรมโครงการที่จะต้องลงสู่การปฏิบัติได้จริง โดยมีการตั้งต้นชีวิตในทุกช่วงของระยะเวลาที่เป็นทั้งผลผลิตเป็นรูปธรรมอันพึงจะเกิดขึ้น เช่น การเป็นวิสาหกิจชุมชนมวยไทยเพื่อสังคม รวมถึงตัวชี้วัดที่เป็นผลลัพธ์ในเชิงคุณภาพ ที่ครอบคลุมผลประโยชน์อันพึงจะตกมายังประชาชนในภาคส่วนของสังคม ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การศึกษา วัฒนธรรม สาธารณสุข ความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การจัดตั้งวิสาหกิจมวยไทยเพื่อสังคม เป็นแนวทางที่เหมาะสมอย่างยิ่งในการยกระดับการกีฬามวยไทย มาเพิ่มคุณค่ามูลค่าและสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน ทั้งในจังหวัดเชียงใหม่ และในระดับประเทศ เพราะการจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจมวยไทยเพื่อสังคมอย่างถูกต้อง จะทำให้เกิดการรวมกลุ่มของคนในวงการกีฬามวยไทยในทุกระดับอย่างเป็นทางการ เป็นระบบมีระเบียบแบบแผนของการบริหารจัดการ การพัฒนาอย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ การจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจมวยไทย เพื่อสามารถทำธุรกิจได้หลายอย่างเพื่อสร้างผลกำไร เช่นเดียวกันบริษัทร้านค้าเอกชนต่าง ๆ สมาชิกสามารถเข้าหุ้นเป็นเจ้าของร่วมกันได้ มีผลกำไรสามารถมาแบ่งปันกันให้กับผู้ถือหุ้นได้ตามร้อยละที่ระเบียบกำหนดไว้ สามารถยกระดับทุนจากทุกภาคส่วน ประการสำคัญนำผลกำไรที่ได้มาสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับตัวสมาชิกสังคมชุมชน และประเทศชาติได้ ตามแนวทางการเป็นธุรกิจเพื่อสังคม รวมถึงการจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจมวยไทยเพื่อสังคม การดำเนินธุรกิจใด ๆ ถึงแม้จะเกิดผลกำไรมาน้อยเพียงใด ไม่ต้องเสียภาษีเหมือนกับการทำธุรกิจของภาคเอกชน อาจกล่าวได้ว่าการทำให้เกิดวิสาหกิจมวยไทยเพื่อสังคม ถ้าสามารถทำให้เกิดขึ้นได้ในจังหวัดเชียงใหม่ได้อย่างแท้จริง แล้วประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ทั้งการพัฒนากีฬามวยไทย อนุรักษ์ศิลปมวยไทย ช่วยเหลือสมาชิกของคนในวงการกีฬามวยไทย สร้างคุณค่าและประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับสังคมชุมชนและประเทศชาติในภาพรวม ก็จะกลายเป็นต้นแบบทั่วประเทศ หรืออาจทั่วโลก ที่มีการนำเอากีฬามวยไทย ศิลปะมวยไทยมาเพิ่มคุณค่าและสร้างประโยชน์ให้ประชาชนในมิติต่าง ๆ ในรูปแบบวิสาหกิจชุมชนมวยไทยเพื่อสังคม

กระบวนการในการศึกษาวิจัยและผลของการศึกษาวิจัยที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้ก่อเกิดประโยชน์ทั้งในเชิงการบริหารจัดการ การพัฒนามวยไทยในภาพรวมสามารถนำเสนอเป็นแนวทางได้ด้วยแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 8 ข้อเสนอแนวทางการบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคม ประเทศชาติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการมวยไทยเพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน ในจังหวัดเชียงใหม่ นำมาสู่การได้มาซึ่งองค์ความรู้ที่เป็นผลของการวิจัยที่สอดคล้องตามคำถามหรือโจทย์การวิจัย และวัตถุประสงค์ของการศึกษา ภายใต้กรอบแนวคิดที่มีตัวแปรของการศึกษาวิจัยที่ได้จากการสังเคราะห์ ตามแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นผลของการศึกษาวิจัยที่ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับมวยไทย สถานการณ์เกี่ยวกับมวยไทยในประเทศไทยและต่างประเทศ นโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับมวยไทย ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับมวยไทย ลักษณะการจัดการแข่งขันกีฬามวยไทย รวมถึงผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการกีฬามวยไทยที่ครอบคลุม การบริหารจัดการมวยไทยเชิงเศรษฐกิจ การบริหารจัดการมวยไทยเชิงสังคม การบริหารจัดการมวยไทยเชิงการศึกษาและวัฒนธรรม การบริหารจัดการมวยไทยเชิงสุขภาพ การบริหารจัดการมวยไทยเชิงสันตนาการ การบริหารจัดการมวยไทยเชิงการเมือง และปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการและพัฒนามวยไทย ปัญหาพร้อมแนวทางการแก้ไข ตลอดจนข้อเสนอที่เป็นแนวทางการบริหารจัดการมวยไทย เพื่อสร้างคุณค่าและประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติ จากข้อค้นพบที่เป็นผลการศึกษาวิจัย สามารถนำมาสรุปผลการวิจัยเป็นรายประเด็น อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะในมิติต่าง ๆ ได้ดังนี้

สถานการณ์เกี่ยวกับมวยไทย

สถานการณ์ของมวยไทย ในจังหวัดเชียงใหม่ในปัจจุบันก็มีลักษณะคล้ายกับสถานการณ์มวยไทยในทั่วประเทศ เพราะมีบริบทที่สัมพันธ์เกี่ยวโยงกันอยู่หลายประการ ทั้งในเรื่องของความเป็นศิลปวัฒนธรรมของมวยไทย ที่เป็นมรดกที่ถูกสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านานนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และเชื่อมโยงมาจนถึงเรื่องของสังคมไทย ตลอดจนถึงเรื่องสุขภาพอนามัยการศึกษาและการกีฬารวมถึงเรื่องของเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงทางด้านธุรกิจต่าง ๆ ในวงการมวยไทย ในจังหวัดเชียงใหม่มีค่ายมวยไทยอยู่ประมาณ 200 ค่าย ทั้งค่ายมวยระดับใหญ่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และค่ายมวยขนาดเล็ก รูปแบบของค่ายมวยต่าง ๆ ก็จะมีกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปะมวยไทย ทั้งการนำไปชกเป็นอาชีพ เพื่อป้องกันตัวและเพื่อการออกกำลังกาย ในช่วง 8-9 ปี ที่ผ่านมาก่อนที่จะเกิดวิกฤติโรคโควิด19 จะระบาด มวยไทยหรือกีฬามวยไทย ในจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวมีสภาพการณ์

ที่ดีเช่นเดียวกับการที่มวยไทยได้รับความนิยมทั่วประเทศและในต่างประเทศ บุคคล กลุ่มบุคคล และทุกภาคส่วนที่ทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับวงการมวยต่าง ๆ ได้รับผลทางด้านบวกกันโดยทั่วหน้า ทั้งตัวนักมวย เทรนเนอร์ ผู้จัดการค่ายมวยทุกขนาด โปรโมเตอร์ผู้จัดการแข่งขัน ผู้ประกอบการทางด้านแสลงสีเสียงและเวที อุปกรณ์เกี่ยวกับการชกมวย และธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงการมวยล้วนได้รับผลประโยชน์โดยถ้วนหน้า และอาจกล่าวได้ว่าเป็นยุคทองของวงการมวยไทย เกิดปรากฏการณ์ทางด้านวงการมวยหลายประการ เช่น นักมวยไทยหลายคนมีโอกาสในการสร้างชื่อเสียงให้กับตนเองและประเทศชาติหลายคน เกิดค่ายมวยหรือยิมมวยไทยในต่างประเทศมากมาย เยาวชนคนรุ่นใหม่ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศรู้จัก ที่มีความชื่นชมชื่นชอบ และหันมาเรียนรู้ฝึกฝนศิลปะมวยไทยกันมากขึ้นทั้งชายและหญิง เกิดธุรกิจทางด้านการจัดการแข่งขันการชกมวยไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เกิดธุรกิจการสื่อสารการถ่ายทอดการแข่งขันการชกมวยไทยไปทั่วโลก การจัดการแข่งขันการชกมวยมีทั้งในต่างจังหวัดและในกรุงเทพมหานคร โดยมีการถ่ายทอดสดทางโทรทัศน์เกือบทุกวัน ในช่วง 8-9 ปี ก่อนที่จะเกิดวิกฤติเมื่ออยู่ 2 ประการ คือ สถานการณ์ทางด้านการเมืองนำมาสู่สภาพการณ์ทางด้านเศรษฐกิจตกต่ำถดถอย และสถานการณ์เกี่ยวกับโรคโควิดที่นำไปสู่สถานการณ์ทางด้านสังคม สาธารณสุข ความมั่นคงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ปัจจุบันวงการมวยไทยเกิดหยุดชะงักไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ได้ด้วยมาตรการการควบคุมของรัฐบาล จึงทำให้วงการมวยไทยที่ประกอบด้วย บุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยธุรกิจที่เกี่ยวข้องได้รับผลกระทบทางด้านลบเป็นอย่างมากที่รอการขับเคลื่อนฟื้นฟูและปรับตัวเพื่อความอยู่รอดและพัฒนาต่อไป

นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวกับมวยไทย

รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยให้ความสำคัญต่อศิลปะมวยไทย โดยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนมวยไทย ซึ่งเป็นศิลปะประจำชาติไทยมาอย่างต่อเนื่อง แต่นโยบายอาจมีจุดมุ่งเน้นที่แตกต่างกันไปตามยุคตามสมัย แต่มีเป้าหมายไปในแนวทางเดียวกันคือ การพัฒนาศิลปะมวยไทยให้เป็นมรดกไทยเพื่อก้าวสู่การเป็นมรดกโลก โดยในสมัยของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีพิกนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมและพัฒนากีฬามวยไทยอาชีพ โดยการกีฬาแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการพัฒนากีฬามวยไทยอาชีพ ระยะเวลา 4 ปี โดยเริ่มใน พ.ศ. 2554-2557 และมีการปรับปรุงแผนในปี พ.ศ. 2555-2557 โดยสาระของแผนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานการกีฬามวยไทยอาชีพให้มีความเข้มแข็งมีความพร้อมที่คอยรองรับความเจริญเติบโตของวงการมวยไทยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ตลอดจนแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการการพัฒนากีฬามวยไทยอาชีพมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน คือ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนอนุรักษ์ เผยแพร่ศิลปะมวยไทยอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยให้คงอยู่คู่ประเทศไทยและคนไทย และชาวต่างชาติได้เห็นถึงคุณค่าและประโยชน์ของมวยไทย เพื่อพัฒนาองค์กรมวยไทย

อาชีพให้มีความเข้มแข็งทางการบริหารจัดการการจัดการแข่งขันที่เป็นสากล และให้องค์กรกีฬามวยไทยทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและต่างประเทศมีการทำงานที่สอดคล้องและประสานในระบบเครือข่ายความร่วมมือ ตลอดจนเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพความมั่นคงสวัสดิการคุณภาพชีวิตที่ดีแก่บุคลากรมวยไทยอาชีพ นอกจากรัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนามวยไทยอาชีพในหลายนโยบาย รัฐบาลยังให้ความสำคัญต่อการจัดให้มีระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับกีฬามวยไทย และมีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับมวยไทย เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยมาอย่างต่อเนื่อง เพราะรัฐบาลเห็นว่าระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับกีฬามวยไทยที่ดีมีความยุติธรรมต่อทุกภาคส่วนในวงการมวยไทยย่อมเป็นเครื่องมือในการพัฒนากีฬามวยไทย

ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับมวยไทย

ในส่วนของระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับมวยไทยได้มีการปรับปรุงแก้ไขมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับกีฬามวยไทยที่ได้รับการแก้ไขได้อย่างเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานจรรยาบรรณมวยไทยได้อย่างครอบคลุมทุกองค์ประกอบของ คน กลุ่มคน องค์กรกีฬามวยไทย คือ พระราชบัญญัติกีฬามวย พ.ศ. 2542 (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติมครั้งที่ 6 สำนักงานคณะกรรมการกีฬามวย การกีฬาแห่งประเทศไทย) มีสาระสำคัญอยู่ 5 หมวด กับ 1 บท เฉพาะกาล ประกอบด้วย หมวดที่ว่าด้วยคณะกรรมการกีฬามวย หมวดที่ว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครอง หมวดที่ว่าด้วยการควบคุม หมวดที่ว่าด้วยกองทุนกีฬามวย หมวดการกำหนดโทษ และบท เฉพาะกาล จะสังเกตได้ว่าการมีระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับกีฬามวยไทยที่มีความชัดเจนและทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหรือแนวทางการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเท่าเทียมเป็นธรรมย่อมส่งผลต่อการบริหารจัดการ และพัฒนากีฬามวยไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ จนทำให้กีฬามวยไทยเป็นที่นิยมของคนไทยและคนทั่วโลกได้อย่างรวดเร็ว

ลักษณะการจัดการแข่งขันกีฬามวยไทย

การจัดการแข่งขันการชกมวยไทยจากอดีตจนถึงปัจจุบันมีทั้งความเหมือนและความแตกต่างกันตามสถานการณ์ ในด้านความเหมือนคือ การจัดการแข่งขันชกมวย และการชมการชกมวยเป็นเรื่องของความบันเทิง และการสนทนากันการพักผ่อนที่ผสมกลมกลืนมากับศิลปวัฒนธรรม และการกีฬาโดยการจัดการแข่งขันชกมวยไทยในสมัยอดีตจึงมักจะการแข่งขันร่วมกับกิจกรรมการบันเทิงอย่างอื่นตามงานมหรสพต่าง ๆ แต่การจัดการแข่งขันชกมวยในยุคปัจจุบันเนื่องจากมีคนดูจำนวนมาก และกว้างขวางขึ้น ตลอดจนมีเรื่องของความทันสมัยของด้านเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง การจัดการแข่งขันจึงมีทั้งเวทีมาตรฐาน เวทีเคลื่อนที่สัญจร รวมถึงมีการถ่ายทอดสดออกโทรทัศน์ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตไปยังผู้ชมที่มีอยู่ทั่วโลก บนเวทีจะมีการเพิ่มแสงสีเสียงและมีผู้หญิงสาวสวยเข้าไป

เพิ่มสี่สี่ความบันเทิงบน ส่วนการประกบคู่มวยหรือนักมวยในอดีตเป็นการเปรียบเทียบดูทั้งน้ำหนัก รูปร่าง ส่วนสูงต่ำ ประสบการณ์ชกมวยการผ่านมวย แต่ปัจจุบันประกบมวยหรือการหาคู่ชกมวย เน้นการประสานงาน การมีเครือข่ายค่ายมวยโดยมีผู้ทำหน้าที่ประกบคู่มวยคือ โปรโมเตอร์หรือผู้จัด ไม่ต้องเดินทางมาเปรียบเทียบ เพราะน้ำหนักมวยแต่ละค่ายส่วนใหญ่จะรู้จักกันเห็นผลงาน และเห็นฟอร์มการชก ในการชกกับใครขึ้นอยู่กับเจ้าของค่ายมวย นักมวยจะชกกับคู่ชกคนไหนนักมวยแทบจะไม่มีส่วนในการตัดสินใจเหมือนในอดีต การประกบมวยในยุคปัจจุบันจะขึ้นอยู่กับรุ่นน้ำหนัก ระดับชั้น เชิงมวย เป็นสำคัญ สำหรับรายได้หรือค่าตัวของนักมวยต่อการชกแต่ละครั้งจะมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมาก เพราะรายได้ในการชกมวยในปัจจุบันค่อนข้างสูงเป็นหลักหมื่น หลักแสน และหลักล้านกับนักมวยที่มีชื่อเสียงระดับโลกส่วนในอดีตแต่เพียงหลักร้อย เพราะลักษณะการจัดการแข่งขันการชกมวยไทยในอดีตจะมีเพียงคนไทยเป็นผู้ดำเนินการและมุ่งเป็นด้านความบันเทิงและการสนทนาการเป็นสำคัญ แต่ในยุคปัจจุบันการจัดการแข่งขันการชกมวยไทยนอกจากจะมีเรื่องในด้านความบันเทิงแล้วยังมีเรื่องของผลประโยชน์ทางธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้องโดยมีผู้เป็นผู้จัดการแข่งขันที่เป็นคนไทยและคนต่างประเทศ ทั้งในการแข่งขันภายในประเทศและต่างประเทศ

การบริหารจัดการกีฬามวยไทย

การบริหารจัดการมวยไทยที่ผ่านมามีหลากหลายรูปแบบตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของผู้มีส่วนรับผิดชอบในการบริหารจัดการและดำเนินการ แต่ไม่ว่าจะมีการบริหารจัดการในรูปแบบใดก็ตามย่อมส่งผลต่อการพัฒนากีฬามวยไทยให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างต่อเนื่องและเป็นประโยชน์ต่อบุคคล กลุ่มบุคคล หน่วยงานองค์กรในวงการมวยไทยเป็นอย่างหนึ่ง ประการสำคัญควรบริหารจัดการกีฬามวยไทยในรูปแบบต่าง ๆ ล้วนส่งผลต่อการสร้างคุณค่าและประโยชน์ให้สังคม ชุมชนและประเทศชาติโดยรวมได้อย่างมากมาย การบริหารจัดการกีฬามวยไทยตามการศึกษาวิจัยประกอบด้วย การบริหารจัดการมวยไทยเชิงสุขภาพ การกีฬาการบริหารจัดการมวยไทยเชิงการเมือง และการบริหารจัดการเชิงสหนาการ โดยสามารถสรุปประเมินการบริหารจัดการในมิติต่าง ๆ ได้ดังนี้

การบริหารจัดการมวยไทยเชิงเศรษฐกิจ จากอดีตจนถึงปัจจุบันมวยไทยมีผลต่อการสร้างเสริมสะสมเศรษฐกิจในทุกกระดับของประเทศ ทั้งระดับเศรษฐกิจในครัวเรือนของผู้ที่มีอาชีพนักมวย ครูมวย ค่ายมวย ทำให้คนมีงาน มีอาชีพ มีรายได้เลี้ยงตนเองเลี้ยงครอบครัว การบริหารจัดการและการดำเนินการให้มีการจัดการแข่งขันชกมวยไทยในงานบุญงานกุศลต่าง ๆ ทั้งในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอและจังหวัด นำมาซึ่งการเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจภายในชุมชน ในยุคปัจจุบันกีฬามวยไทยก่อนเกิดปรากฏการณ์โรคโควิด19 ได้รระบาดไปทั่วโลกวงการกีฬามวยไทยอยู่ในช่วงขาขึ้นมวยไทยได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก การจัดการแข่งขันชกมวยไทยในรูปแบบหรือตามกติกาต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศจนทำให้ทุกภาคส่วนในวงการกีฬามวยไทยได้รับ

ผลประโยชน์ตามบทบาทหน้าที่กันอย่างทั่วหน้า ทั้งตัวนักมวย ค่ายมวย ผู้จัดการแข่งขัน โปรโมเตอร์ ผู้จัด เทรนเนอร์ ตลอดจนธุรกิจต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวงการมวยไทย จึงเติบโตและมีรายได้ดีตาม ๆ กันไปด้วย จนส่งผลต่อการทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวและการนำนักมวยไทยไปชกที่ต่างประเทศ

ในส่วนของการบริหารจัดการมวยไทยเชิงสังคมนั้น เป็นสิ่งที่มีปรากฏตั้งแต่ในยุคอดีตจนมาถึงปัจจุบันนี้ เพราะกีฬามวยไทยเป็นกีฬาที่ต้องอาศัยการเรียนรู้ฝึกฝนในค่ายที่มีสมาชิกพรรคพวกเพื่อนฝูงมากมาย เป็นสังคมของการอยู่ร่วมกันกับคนหมู่มากที่ต้องมีระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด การจัดการแข่งขันทั้งในอดีตและปัจจุบันในสถานที่ต่าง ๆ กันเป็นการรวมคนในทุกวงการ ทุกสาขาอาชีพ ที่มีความหลากหลายของคนในสังคมของวงการมวย ในสมัยอดีตการจัดการแข่งขันการชกมวยจะออกไปในแนวทางการกุศล ทุกภาคส่วนจะเข้ามาร่วมทำงานตามบทบาทหน้าที่ในรูปแบบคณะกรรมการ เพื่อให้การแข่งขันชกมวยประสบผลสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ การทำงานร่วมกันย่อมทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับคนในสังคม ให้เกิดความรักความสามัคคีและความร่วมมือระหว่างกันก่อให้เกิดสังคมชุมชน มีความเข้มแข็ง ช่วยเหลือตนเองและพึ่งพาอาศัยช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้ จนมาถึงปัจจุบันกีฬามวยไทยทำให้เกิดสังคมในวงการมวยในรูปแบบของการเป็นเครือข่ายนักมวย เครือข่ายค่ายมวย เครือข่ายผู้จัดการแข่งขัน เครือข่ายทางด้านธุรกิจในประเทศและต่างประเทศ และเกิดเครือข่ายทางด้านสังคมที่มีลักษณะเป็นทางการ ในลักษณะชมรม สมาคม และสมาพันธ์มวยไทย เกิดเป็นสังคมในวงกว้างอย่างมากกลายเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทั้งนั้น

สำหรับมวยไทยในเชิงการศึกษาและวัฒนธรรมนั้น เป็นสิ่งที่แน่นอนอยู่แล้วว่ามวยไทยเป็นศิลปะที่ทรงคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติบ้านเมืองมาอย่างยาวนาน มวยไทยเป็นทั้งศิลปะเป็นทั้งวัฒนธรรมของคนไทยที่เป็นมรดกไทยและกำลังจะก้าวไปสู่การเป็นมรดกโลก เพราะเป็นศิลปวัฒนธรรมที่รวมเอาทั้งความสวยงามของลีลาท่าทางในการไหว้ครู และมีความแข็งแกร่งแข็งแรงในการใช้เป็นอาวุธป้องกันตัว พร้อมแฝงไปด้วยวัฒนธรรมความดีงามด้านจิตใจของนักมวยไทย ในการรู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย รุ้ร้อนต้องเคารพรุ่นพี่ ภายหลังการชกมวยเสร็จเรียบร้อยบนเวที ซึ่งถือได้ว่าเป็นวัฒนธรรมที่ชาวต่างประเทศเกิดความประทับใจ ส่วนมวยไทยในมิติของการศึกษานั้นชัดเจนว่าเป็นรูปแบบของการศึกษาทั้งในระบบที่เป็นทางการ มีการจัดเป็นหลักสูตรการเรียนการสอน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และเป็นระบบของการศึกษาในรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ สำหรับรูปแบบที่เป็นทางการในปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาหลายแห่งได้ทำหลักสูตรเกี่ยวกับการบริหารจัดการมวยไทยในเชิงธุรกิจ รวมทั้งการจัดทำหลักสูตรระยะสั้นเกี่ยวกับมวยไทยเข้าไปในสถาบันการศึกษาหลายสถาบัน รวมทั้งค่ายมวยหลาย ๆ แห่งได้ยกระดับขึ้นเป็นยิมมวยไทยที่ทันสมัยและครบวงจรเปิดบริการในเชิงธุรกิจเพื่อให้คนไทยและคนต่างประเทศได้เข้ามาเรียนรู้และฝึกฝนศิลปะมวยไทย ตลอดจนการนำ

ศิลปะมวยไทยไปให้ชาวต่างประเทศได้เรียนรู้ยังประเทศนั้น หมายถึงมิติของมวยไทยด้านการศึกษา และศิลปวัฒนธรรม

มวยไทยเชิงสุขภาพอนามัยเป็นที่รู้กันว่ามวยไทยไม่ได้เป็นเพียงแต่ศิลปวัฒนธรรมเท่านั้น ยังเกี่ยวข้องกับส่วนของสุขภาพอนามัยเป็นอย่างมาก เพราะการฝึกฝนศิลปะมวยไทยในทุกรูปแบบทั้งในเรื่องของการฝึกฝนมวยไทยเพื่อการกีฬาหรือการฝึกฝนเพื่อการประกอบอาชีพ มีส่วนของการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงแข็งแกร่ง ซึ่งถือว่ามีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากทั้งสุขภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาของผู้ที่จะเข้ามาฝึกทักษะมวยไทยเพื่อสุขภาพ การออกกำลังกาย การกีฬา และการเป็นนักมวยไทยอาชีพ รวมถึงการที่ชุมชนกลุ่มองค์กรชุมชน หน่วยงาน องค์กร และสถาบันทางการศึกษาได้นำเอาศิลปะมวยไทยบรรจุเข้าเป็นกิจกรรมต่าง ๆ ในเชิงสุขภาพอย่างกว้างขวางและเป็นที่ยอมรับชื่นชอบของสมาชิกในกลุ่มสังคมต่าง ๆ ในทุกระดับในประเทศ ตลอดจนภาครัฐได้สนับสนุน และส่งเสริมให้นำศิลปะมวยไทยซึ่งเป็นศิลปะประจำชาติเข้าไปเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ด้านสุขภาพของประเทศในหลายมิติที่เกี่ยวข้อง

มวยไทยเชิงด้านสันตนาการและความบันเทิง สำหรับมวยไทยในมิติของการสันตนาการ และการสร้างความบันเทิงนั้นมีมาอย่างยาวนานนับตั้งแต่ในยุคอดีตที่ส่วนมากการจัดการแข่งขันการชกมวยไทย จะจัดในกรณีที่มีงานบุญงานกุศล และงานประจำปีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าชมเป็นการสร้างความบันเทิงในยามค่ำคืน หรือวันหยุดราชการ วันหยุดสุดสัปดาห์และวันสำคัญทางศาสนา รวมถึงการจัดการแข่งขันการชกมวยเพื่อการเฉลิมฉลองต่าง ๆ ซึ่งเป็นทั้งความบันเทิงและการสันตนาการ พักผ่อนหย่อนใจในยามที่ว่างเว้นจากการทำงานต่าง ๆ ส่วนในยุคปัจจุบันยิ่งเป็นที่ประจักษ์ว่ามวยไทยได้สร้างความบันเทิงให้กับคนดูได้อย่างกว้างไกลด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยไร้พรมแดน และการจัดการแข่งขันมวยไทยก็มีรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น มีครบทั้งระบบแสงสีเสียง สไตลการบรรยาย การนำผู้หญิงสาวสวยขึ้นถือป้ายบนเวทีเป็นการเพิ่มสีสันความบันเทิงในการชมการชกมวยไทย เพื่อความบันเทิงในยุคปัจจุบัน

สำหรับการบริหารจัดการมวยไทยในเชิงการเมืองนั้น มีปรากฏมาตั้งแต่ยุคอดีตทั้งการที่นักการเมืองท้องถิ่นได้มีการจัดการแข่งขันการชกมวยไทยในงานต่าง ๆ เพื่อเป็นการกุศลและการสร้างภาพลักษณ์ตลอดจนเป็นการประชาสัมพันธ์ตนเอง และการที่นักการเมืองในทุกระดับทำการจัดตั้งค่ายมวยและสร้างนักมวยอาชีพ เพื่อนำไปชกในเวทีทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนการที่อดีตนักมวยอาชีพที่มีชื่อเสียงได้ก้าวขึ้นไปเป็นนักการเมืองในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ และในยุคปัจจุบันจะมีนักการเมืองใหญ่ได้ให้การสนับสนุนเงินงบประมาณเพื่อจัดการแข่งขันการชกมวยไทยในรายการต่าง ๆ และเป็นกรรมการจัดการแข่งขันซึ่งการที่นักการเมืองเข้ามาอยู่ในวงการกีฬามวยไทยนั้นนับว่าส่งผลดีต่อการพัฒนากีฬามวยไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศเป็นอย่างมาก

ส่วนปัจจัยที่ส่งเสริมสนับสนุนกีฬามวยไทยทางการบริหารจัดการและการพัฒนา ประกอบด้วย ความชื่นชอบในศิลปะมวยไทยของคนไทยที่มีอยู่เดิม ประกอบกับปัจจุบันศิลปะมวยไทยได้รับความนิยมขึ้นโดยเฉพาะชาวต่างประเทศ ปัจจัยทางด้านความมีชื่อเสียงของนักมวยไทยที่สามารถนำศิลปะมวยไทยไปชกกับคนต่างประเทศจนเป็นที่ยอมรับและมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก นำมาสู่การเป็นบุคคลต้นแบบที่เยาวชนคนต่างชาติได้รับรู้ต้องการเอามาเป็นต้นแบบของการเป็นนักมวยไทยที่ประสบผลสำเร็จ ปัจจัยทางการดำเนินธุรกิจในวงการหรือวงการของมวยไทย มวยไทยในยุคปัจจุบันต้องยอมรับว่ามีแนวทางในรูปแบบของการดำเนินธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้องอย่างมากมาย ทั้งการตั้งค่ายมวยในเชิงธุรกิจ การจัดซื้อ การจัดหานักมวย เข้ามาอยู่ในค่ายของตนเอง การทำธุรกิจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์วัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการชกมวย ต่อยมวย ธุรกิจเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การกีฬาเกี่ยวกับนักมวย ธุรกิจเกี่ยวกับระบบแสงสีเสียงเวทีมวย ธุรกิจเกี่ยวกับการจัดการการแข่งขัน การชกมวยไทยในประเทศและต่างประเทศ ธุรกิจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศการสื่อสารการถ่ายทอด ผลของการดำเนินธุรกิจในรูปแบบต่าง ๆ เกี่ยวกับกีฬามวยไทยเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้มวยไทยเกิดการพัฒนาไปได้อย่างต่อเนื่อง ทางด้านการสร้างการรับรู้และการกระตุ้นความต้องการ การสร้างภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์ ที่มีความสอดคล้องกับปัจจัยทางด้านความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่สามารถทำให้การเผยแพร่ศิลปะมวยไทยเป็นไปอย่างรวดเร็ว และก้าวไกลไปทั่วทุกมุมโลกทำให้ศิลปะมวยไทยเป็นที่รู้จักต่อคนทั่วโลก และปัจจัยทางการได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมของรัฐบาลผ่านกระทรวงต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งทางด้านนโยบาย การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการกีฬามวยไทย การสนับสนุนงบประมาณเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมโครงการตามยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ซึ่งทุกรัฐบาลได้ให้ความสำคัญและให้การสนับสนุนและส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

สำหรับปัญหาที่พบในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย ปัญหาที่สำคัญต่อการบริหารจัดการและการพัฒนากีฬามวยไทยอยู่หลายประการ โดยเฉพาะปัญหาทางด้านสภาพการณ์เกี่ยวกับเศรษฐกิจภายในประเทศและเศรษฐกิจโลก เกิดสภาวะถดถอยชะลอตัวทำให้การทำธุรกรรมทางด้านธุรกิจ และการเงินหยุดชะงักไม่เกิดการเคลื่อนไหวมากเท่าที่ควร จึงได้ส่งผลกระทบต่อวงการกีฬามวยไทยในเชิงธุรกิจเป็นอย่างมากผสมกลมกลืนกับปัญหาเกี่ยวกับการระบาดโควิด 19 ที่นำมาสู่การปิดประเทศ มาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาลส่งผลต่อนักมวย ค่ายมวย ผู้จัดการแข่งขันการแข่งขันชกมวย ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับวงการมวยเป็นระยะเวลายาวนาน ธุรกิจเกี่ยวกับวงการกีฬามวยไทยได้รับผลกระทบอย่างมากมาย ทั้งสภาพเศรษฐกิจสังคม สุขภาพกาย และจิตใจ จากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสถานการณ์โรคโควิดทำให้การบริหารจัดการ และการพัฒนากีฬามวยหยุดชะงักไปเป็นระยะเวลายาวนาน จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง และปัญหาเกี่ยวกับการเล่นการพนันในวงการมวยที่นำมาสู่การจ้างนักมวยที่ชกมวยล้มมวยโดยใช้เงินทองและอิทธิพล ซึ่งการล้มมวยของนักมวยถือ

ว่าเป็นการผิดทั้งจรรยาบรรณและกฎหมาย ทำให้ความเชื่อถือเชื่อมั่นในศิลปะมวยไทย คุณค่าของความเป็นกีฬามวยไทยในภาพรวมเกิดความเสียหายเป็นอย่างมาก และเป็นปัจจัยที่จุดติดต่อการบริหารจัดการและการพัฒนากีฬามวยไทย ที่ผ่านกลุ่มก้อนหรือภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับวงการกีฬามวยไทย มีความพยายามที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหาเพื่อประคับประคองให้คน กลุ่มคน และภาคส่วนของวงการกีฬามวยไทยอยู่ได้ อยู่รอด โดยมีความพยายามจัดกิจกรรมการแข่งขันชกมวยแบบออนไลน์ ถ่ายทอดสดเพื่อช่วยเหลือนักมวยไทยอาชีพให้มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ ในขณะเดียวกันก็พยายามปรับปรุงแก้ไขปัญหาด้านการพนันที่เกี่ยวกับการจ้างล้มมวย ทั้งในทางจริยธรรมและกฎหมายให้เป็นไปอย่างเหมาะสม ส่วนสภาพการณ์ทางด้านเศรษฐกิจและสถานการณ์เกี่ยวกับโรคโควิด19 ก็รอรับสัญญาณที่ดีจากรัฐบาลต่อไป

ในส่วนขอเสนอที่เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและพัฒนากีฬามวยไทย เพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชนและประเทศชาติโดยรวมนั้น ประกอบด้วยแนวทางดังนี้ การพัฒนาค่ายมวยในชุมชนท้องถิ่นให้กลายเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เชิงวิถีชีวิต เพื่อยกระดับค่ายมวยเป็นมากกว่าอาคารสถานที่ฝึกฝนศิลปะมวยไทยธรรมดา และให้เป็นศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับการดำรงวิถีชีวิตโดยรวมทั้งในเรื่องของเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม และสุขภาพอนามัยทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา การจัดตั้งชมรมมวยไทยในระดับท้องถิ่นเพื่อให้วงการหรือองค์การของมวยไทยในระดับท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสามารถบริหารจัดการ และพึ่งพาตนเองและช่วยเหลือพึ่งพาร่วมกันและกันได้ มีพลังสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรมโครงการต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างคุณค่าและการทำประโยชน์ให้กับสังคมชุมชนรวมถึงประเทศชาติได้เป็นอย่างดีรูปธรรม การผลิตสร้างผู้นำชุมชนบนฐานของความเป็นนักมวย อดีตนักมวยที่เป็นผู้ที่มีความเข้มแข็งทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และระดับสติปัญญา ตลอดจนความมีระเบียบวินัย มีความเสียสละมีหัวใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย นำมาใช้เป็นประโยชน์เป็นทุนของมนุษย์โดยการสนับสนุนส่งเสริมให้ก้าวไปเป็นผู้นำกลุ่มองค์กรในชุมชน ผู้นำท้องถิ่นในทุกระดับที่มีศักยภาพในการทำคุณประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชนและประเทศชาติต่อไป รวมทั้งข้อเสนอที่เป็นแนวทางเกี่ยวกับการสร้างแรงบันดาลใจเกี่ยวกับกีฬามวยไทยให้กับคนรุ่นใหม่ทั้งชายและหญิงให้เข้ามาสู่วงการกีฬามวยไทยให้ได้มากที่สุด เพราะเยาวชนคนรุ่นใหม่ในยุคปัจจุบันมีแนวความคิดที่ก้าวไกลทันสมัย มีทักษะทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสารสารสนเทศ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ของมวยไทย ในจังหวัดเชียงใหม่ สถานการณ์มวยไทยในประเทศไทยและต่างประเทศ นโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวกับกีฬามวยไทย ระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับมวยไทย ลักษณะการจัดการแข่งขันกีฬามวยไทย รวมถึงการบริหารจัดการกีฬามวยไทยในมิติต่าง ๆ คือ การบริหารจัดการการแข่งขันกีฬามวยไทย รวมถึงการบริหารจัดการกีฬามวยไทยในมิติต่าง ๆ คือ การบริหารจัดการมวยไทยเชิงเศรษฐกิจ การบริหารจัดการมวยไทยเชิงสังคม การบริหารจัดการมวยไทยเชิงการศึกษาและวัฒนธรรม การบริหารจัดการมวยไทยเชิงสุขภาพ การบริหารจัดการมวยไทยเชิงสันติภาพและความบันเทิง การบริหารจัดการมวยไทยเชิงการเมือง และปัจจัยสนับสนุนการบริหารจัดการและการพัฒนากีฬามวยไทย ตลอดจนข้อเสนอที่เป็นแนวทางการบริหารจัดการและพัฒนากีฬามวยไทย เพื่อสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน สามารถนำมาวิเคราะห์และอภิปรายผลโดยรวมได้ดังนี้

จากประวัติความเป็นมาของศิลปะมวยไทย ในฐานะที่เป็นคนไทยเกิดในแผ่นดินไทย โดยส่วนใหญ่จะรับรู้ร่วมกันว่ามวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้ที่อยู่คู่กับคนไทย ประเทศไทย มาอย่างยาวนานทั้งเป็นศิลปะป้องกันตัว เป็นอาวุธการต่อสู้ประจำกายของคนไทยโดยเฉพาะชายไทยมาอย่างยาวนาน ตั้งแต่ในสมัยอดีต และคนไทยส่วนใหญ่ตลอดจนคนต่างประเทศในปัจจุบันจะรับรู้และมีการเข้าใจที่สอดคล้องกันว่า มวยไทยคือศิลปวัฒนธรรมของชาติไทย ที่น่าสนใจมีทั้งความสวยงาม ความแข็งแกร่ง ความมีน้ำใจ รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย จนทำให้คนต่างชาติในหลาย ๆ ประเทศบนโลกใบนี้ให้ความสนใจและหลงเสน่ห์ความเป็นมวยไทยกันอย่างมากมาย จนนำมาสู่การเข้ามาศึกษาเรียนรู้ศิลปะมวยไทยของคนรุ่นใหม่ทั้งคนไทยและคนต่างประเทศ ด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไปจนทำให้วงการมวยไทยเกิดการตื่นตัวและเกิดการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ มากมาย

จากปรากฏการณ์มวยไทยที่ได้รับความนิยม (มวยไทยพีเวอร์) นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในมิติของมวยไทยในหลาย ๆ ด้านตามยุคตามสมัยที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่นเกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับกฎระเบียบ กติกา ลีลาท่าทาง รวมถึงการออกอาวุธต่าง ๆ ในการชก ที่ถูกจำกัดและลดทอนความเป็นศิลปวัฒนธรรมความเป็นมวยไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งอาจส่งผลต่อการผิเด็องใจหรือข้อจำกัดของการที่หลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องที่มุ่งมั่นตั้งใจนำมวยไทยเข้าสู่การเป็นมรดกโลก เพราะความเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของควมมีคุณค่าความเป็นมวยไทยลดลง และไม่สอดคล้องกับศิลปะมวยไทยของชาติอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตามในดีมีเสีย ในเสียมีดี ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงในบางมิติก็ส่งผลทางทางด้านบวกให้กับกีฬามวยไทย และของวงการมวยไทย ทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข และด้านความบันเทิง ซึ่งเป็นลักษณะของการสร้างศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมของนักวิชาการคือ Martin and Siehl (1983) ที่ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมว่า คือการยึดเหนี่ยวสมาชิกในองค์กรให้อยู่รวมกันได้โดยอาศัยความหมายที่มาอยู่ร่วมกัน วัฒนธรรมจะมุ่งเน้นที่ว่านิยม ความเชื่อ และความคาดหวังของสมาชิกร่วมกัน จากแนวคิดดังกล่าว นำมาอภิปรายผลของการศึกษาวิจัยที่ในปัจจุบันศิลปะมวยไทย ซึ่งถือว่าเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของคนไทยได้ถูกนำไปใช้ร่วมกับศิลปะการต่อสู้ของชาติอื่น ๆ ในหลายรูปแบบเมื่อพิจารณาในเชิงความเป็นศิลปะวัฒนธรรม ก็สามารถมองได้ว่าเป็นการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรมหรือวัฒนธรรมข้ามย้อมส่งผลต่อการทำให้ศิลปะมวยไทยวัฒนธรรมไทยเป็นกาวเชื่อม ทำให้กลุ่มก้อนในวงการมวยของไทยและต่างประเทศอยู่รวมกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของนักวิชาการชาวไทย คือ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2542) ที่ได้กล่าวว่า วัฒนธรรมองค์การ คือ ระบบของความเข้าใจร่วมกันที่เป็นที่ยอมรับระหว่างสมาชิกขององค์การ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการแยกแยะองค์การหนึ่งออกจากอีกองค์การหนึ่ง ซึ่งระบบความเข้าใจร่วมกันจะมีลักษณะสำคัญทางด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสนใจต่อรายละเอียดและการมุ่งผลลัพธ์และเมื่อพิจารณาความเป็นวัฒนธรรมของศิลปะมวยไทยในปัจจุบัน ก็จะเป็นวัฒนธรรมแบบปรับตัว (Adaptability Culture) ในลักษณะของวัฒนธรรมที่มีความยืดหยุ่นสูง เป็นวัฒนธรรมที่มุ่งเน้นความสอดคล้อง และตอบสนองสภาพแวดล้อมต่างที่อยู่ภายนอกโดยยึดค่านิยมหลักเกี่ยวกับการส่งเสริมมีความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบการเงินธนาคาร โดยมีมติเชิงธุรกิจและความบันเทิงเข้ามาเกี่ยวข้องตามรูปแบบของความเป็นวัฒนธรรมความทันสมัยเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องและสอดคล้อง

ภายใต้ความเป็นศิลปะวัฒนธรรมของมวยไทยที่มีการปรับตัวในลักษณะของการเป็นวัฒนธรรมข้ามชาติ ที่มีการผสมกลมกลืนศิลปะการต่อสู้ต่าง ๆ ของชนชาติอื่น ๆ เพื่อมุ่งประโยชน์ของการอยู่ร่วมกันได้ เพื่อประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจและความหลากหลายของการสร้างความบันเทิงในวงการมวยไทย ภายใต้ภาคส่วนต่าง ๆ ของวงการมวยไทยในฐานะสมาชิกที่มีส่วนได้เสียก็ต้องยอมรับและต้องมีการปรับตัวในกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะภาคส่วนของรัฐบาลในทุกยุคทุกสมัยที่ต้องมีบทบาทหน้าที่ทั้งการส่งเสริมสนับสนุนและควบคุมดูแล เพื่อให้มวยไทยซึ่งเป็นศิลปะการต่อสู้ของคนไทยประเทศไทย ในฐานะการส่งเสริมสนับสนุนการกีฬาและศิลปวัฒนธรรมของชาติ โดยผ่านกระทรวงที่รับผิดชอบโดยตรง เช่น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงที่เกี่ยวข้องหลายกระทรวง โดยรัฐบาลจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวกับการพัฒนาศิลปะมวยไทยหรือกีฬามวยไทย ที่สามารถนำไปสู่การบริหารจัดการ การดำเนิน การปฏิบัติการได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีเป้าหมายในทุกระยะที่ชัดเจน มียุทธศาสตร์ มีกลยุทธ์ มีแนวทางการบริหารจัดการ มีแนวทางการปฏิบัติให้กับหน่วยงานองค์กร ภายใต้การกำกับดูแลอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง รวมถึงการจัดให้มีปรับปรุงและแก้ไขระเบียบกฎหมาย

ที่เกี่ยวกับมวยไทยให้ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน สามารถบังคับใช้ได้จริงบนพื้นฐานของความเป็นธรรมและทั่วถึงกันทุกภาคส่วนในวงการศึกษามวยไทย

ซึ่งตามผลของการศึกษาวิจัยก็พบว่าที่ผ่านมาที่ทุกรัฐบาลได้ให้ความสนใจและให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศิลปะมวยไทยมาโดยตลอด แต่ความเข้มข้นของการส่งเสริมสนับสนุนอาจมีมากน้อยแตกต่างกันไป แต่ก็สามารถทำให้วงการศึกษามวยไทยสามารถพัฒนาไปได้ในบางมิติได้เป็นอย่างดีมาโดยตลอด โดยเฉพาะมิติทางด้านเศรษฐกิจผ่านกิจกรรมทางธุรกิจในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มิติทางด้านสังคมที่เกี่ยวกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่มีเพิ่มมากขึ้น มิติทางด้านสาธารณสุขเกี่ยวกับการนำเอาศิลปะมวยไทยไปประกอบใช้ทางด้านการออกกำลังกาย การกีฬา และการนำเอาวิทยาศาสตร์การกีฬาเข้ามาประยุกต์ใช้กับสุขภาพอนามัยทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ส่วนมิติทางด้านการศึกษาวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับการนำศิลปะมวยไทยเข้าไปบรรจุเป็นหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาวตามแผนของหลักสูตรการจัดการศึกษา แต่อย่างไรก็ตามในหลายมิติที่เกิดจากผลของการกำหนดนโยบายสู่การปฏิบัติและการปรับปรุงตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องในวงการศึกษามวยไทยที่ครอบคลุมทุกภาคส่วน ในบางเรื่องบางประเด็นที่จำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น เพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษามวยไทยให้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องต่อไป ดังนั้นการกำหนดนโยบายและการแก้ไขปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทย จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการที่ให้ทันสมัยให้เกิดการพัฒนาวงการกีฬามวยไทยเป็นอย่างมาก เพราะนโยบายเกิดขึ้นมาได้จากอำนาจทางการบริหาร และผลของการออกระเบียบกฎหมาย ก็เป็นที่สามารถบังคับใช้ได้ตามความชอบธรรม ซึ่งทั้งสองส่วนมีความสอดคล้องกับแนวคิดเชิงนโยบายของนักวิชาการต่าง ๆ ดังนี้ Anderson (1970) ที่ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะไว้ว่า นโยบายสาธารณะเป็นแนวทางการกระทำของรัฐที่มีจุดมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง นโยบายอาจเป็นเรื่องของกรออกกฎหมาย การนำกฎหมายไปปฏิบัติและการบังคับใช้กฎหมาย นโยบายเป็นสิ่งที่รัฐบาลทำจริง หรือเป็นสิ่งที่รัฐบาลงดเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งในการศึกษาวิจัยมีผลของการวิจัยด้านการกำหนดนโยบายและการแก้ไขปรับปรุงระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับกีฬามวยไทยที่เกี่ยวข้องกับบุคคล กลุ่มบุคคล หน่วยงานองค์การที่เป็นองคาพยพในวงการศึกษามวยไทยที่ได้มีความพยายามดำเนินการมาโดยตลอดของทุกรัฐบาล โดยเฉพาะในสมัยของรัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ที่ได้มีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบ กฎหมายด้านกีฬามวยไทยอย่างเป็นรูปธรรม โดยผลของการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายของรัฐมีความสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการชาวต่างประเทศอีกท่านหนึ่งคือ Sharkansky (1970) ที่มีแนวคิดว่านโยบายของรัฐคือกิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐบาลกระทำโดยมีหลักสำคัญที่เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับการบริการสาธารณะมีกฎข้อบังคับสำคัญบุคคลและหน่วยงานในการปฏิบัติ และกิจกรรมนั้นเกี่ยวกับการควบคุมกระบวนการกำหนดนโยบาย หรือการกระทำทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง

สำหรับผลทางด้านการบริหารจัดการในมิติต่าง ๆ ที่ประกอบด้วยการบริหารจัดการมวยไทย ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม เชิงการศึกษาและศิลปวัฒนธรรม การบริหารจัดการมวยไทยเชิงสุขภาพ อนามัย การกีฬาเชิงสันตนาการและความบันเทิง การบริหารจัดการในเชิงการเมือง รวมถึงปัจจัยที่สำคัญในการสนับสนุนการบริหารจัดการและการพัฒนากีฬามวยไทย ซึ่งจากผลของการศึกษาวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลในภาพรวมได้ว่า มวยไทยเป็นศิลปะของคนไทย เป็นมรดกตกทอดจากรุ่นสู่รุ่น ที่สามารถทำให้เกิดการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ในทุกระดับทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ผ่านกระบวนการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับทุกระดับในท้องถิ่นและระดับประเทศ ผ่านกระบวนการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับวงการมวยไทย เช่น ผ่านตัวบุคคลที่เป็นนักมวย พี่เลี้ยง ผู้ฝึกสอน ผู้จัดการ ผ่านกลุ่มบุคคลคือทีมงานผู้จัดการแข่งขัน การชกมวย ค่ายมวย ทีมงานคณะกรรมการ ทีมงานจัดบริการวัสดุอุปกรณ์การชกมวย และทีมงาน แสงสีเสียง การถ่ายทอดสด และภาคส่วนที่ประกอบธุรกิจทางด้านการท่องเที่ยว ซึ่งในรอบปีจะมีเงินทุนหมุนเวียนในธุรกิจมวยไทยเป็นจำนวนหลายพันล้านบาท ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจทั้งทางด้านจุลภาคและมหภาคนั้น ย่อมสอดคล้องกับแนวคิดทางด้านเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวกับการทำให้เศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศดีขึ้นได้นั้นต้องเป็นหน้าที่ของทุกหน่วยธุรกิจ (Economic Unit) เป็นการมองเศรษฐกิจในแง่ของจุลภาคที่บุคคลหรือสถาบันหนึ่งๆ ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้และกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (Economic Activity) เป็นกิจกรรมอะไรก็แล้วแต่ที่เกี่ยวกับการผลิต การบริการ การบริโภค การแลกเปลี่ยน และการจำหน่ายจ่ายแจก ถ้าหน่วยธุรกิจต่าง ๆ รวมตัวกันมีเป้าหมายเดียวกันทำหน้าที่เหมือนกันจะกลายเป็นภาคธุรกิจ และในระบบเศรษฐกิจจะแบ่งภาคเศรษฐกิจไว้ 3 ภาค คือ ภาคเอกชน ภาครัฐบาล และภาคต่างประเทศ (กฤตยา ตติรังสรรค์สุข, 2539) ดังนั้นกีฬามวยไทยจึงเป็นหน่วยธุรกิจของภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจในประเทศ โดยที่ภาครัฐบาลจำเป็นต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

มวยไทยเชิงสังคมตามผลของการศึกษายังมีความชัดเจนที่มีปรากฏการณ์ให้เห็นต่อการเป็นศิลปวัฒนธรรมที่เพิ่มคุณค่าและสร้างประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน ทั้งสังคมในระดับท้องถิ่นและสังคมในระดับประเทศ โดยการนำเอากิจกรรมเกี่ยวกับมวยไทยเข้าไปเป็นกิจกรรมและโครงการที่เชื่อมโยงสมาชิกในสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขภายใต้การพัฒนาสังคม ชุมชน ให้มีความเข้มแข็งโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน กลุ่มองค์กร ชุมชน หน่วยงาน องค์กร และสถาบันต่าง ๆ ภายในสังคมซึ่งมีความสัมพันธ์กับมวยไทยในเชิงการศึกษาและศิลปวัฒนธรรม ซึ่งกระบวนการของการศึกษาเรียนรู้และการฝึกฝนทักษะเกี่ยวกับศิลปะมวยไทย ถือว่าเป็นกระบวนการของการศึกษาเรียนรู้ที่เป็นได้ทั้งรูปแบบนอกระบบและในระบบที่มีทั้งระบบการเรียนรู้ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความอดกลั้นอดทน และการเป็นบุคคลที่มีจิตสาธารณะเสียสละ น้ำใจ เป็นนักกีฬา ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพของความเป็นนักมวย ซึ่งจะส่งผลต่อ

การนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตของบุคคลและการนำคุณลักษณะต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้กับการทำงานทางด้านสังคมชุมชนและประเทศชาติต่อไป ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่า จากผลของการศึกษาวิจัยนั้นในสังคมไทยโดยคนไทยส่วนใหญ่รับรู้และมีความเข้าใจ และเป็นความสำคัญของศิลปะมวยไทย ในการเพิ่มคุณค่าและเป็นการสร้างประโยชน์ให้กับสังคมไทยได้หลายลักษณะ ตลอดจนถึงยังเป็นศิลปวัฒนธรรมของคนไทยที่จะสร้างประโยชน์ให้กับประเทศและอยู่คู่กับสังคมไทยไปตราบนานเท่านาน ซึ่งมวยไทยกับการเพิ่มคุณค่าและการสร้างประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติ ที่เป็นมิติของการพัฒนานั้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับสุขภาวะทางสังคม (Social Health) ที่มีฐานคิดสำคัญว่าสุขภาวะทางสังคมเป็นการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับทุกมิติในสังคมแบบองค์รวม โดยมุ่งเน้นด้านความเป็นธรรมและความเสมอภาค การได้รับการยอมรับในคุณค่า การมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงการได้รับการบริการสาธารณะอย่างเท่าเทียม การมีสัมพันธภาพที่ดีของสมาชิกในสังคมในการอยู่ร่วมกัน (พระมหาสุทิตย์ อากาศโร (อบอูน), 2553) ในส่วนของมวยไทยในทุกองคาพยพที่เกี่ยวข้องล้วนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สมาชิกของคน กลุ่มคนในวงการกีฬามวยไทยย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในการมีส่วนร่วมในการสร้างการมีส่วนได้ส่วนเสีย และการสร้างคุณค่าคุณประโยชน์ให้กับสังคมชุมชนและประเทศชาติได้อย่างเท่าเทียมกัน

ในขณะที่มวยไทยเชิงสุขภาพนั้น หลายภาคส่วนของสังคมไทยและสังคมต่างประเทศ เริ่มให้ความสนใจและให้ความสำคัญต่อการนำเอากริยาท่าทางแม่ไม้มวยไทย เข้าไปประยุกต์ใช้ในเรื่องของการออกกำลังกายกันอย่างกว้างขวาง โดยได้รับการสนับสนุนส่งเสริมหน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกรูปแบบ ตลอดจนถึงสถาบันทางการศึกษาหลายแห่งได้นำเอาศิลปะมวยไทยไปประยุกต์ใช้ในส่วนของการเป็นกิจกรรมในหลักสูตรนั้น ย่อมหมายความว่าศิลปะมวยไทยนอกจากจะมีประโยชน์ด้านสุขภาพกาย จิต ปัญญาโดยตรงกับตัวบุคคลถือว่าเป็นตัวตนแล้วยังมีประโยชน์ต่อกลุ่มองค์กรชุมชน ประชาชน หน่วยงานองค์กร และสถาบันทางการศึกษา ในลักษณะของการนำมวยไทยไปประกอบกิจกรรมการออกกำลังกายของเยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และกลุ่มแม่บ้านสตรี รวมถึงการนำค่ายมวยบางค่ายมาร่วมทำกิจกรรมโครงการกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในลักษณะของการนำเอาเยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และกลุ่มแม่บ้านสตรี รวมถึงการนำค่ายมวยบางค่ายมาร่วมทำกิจกรรมโครงการกับหน่วยงานราชการ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในลักษณะของการนำเอาเยาวชนเข้าฝึกทักษะศิลปะมวยไทย เพื่อให้ห่างไกลยาเสพติดซึ่งหลาย ๆ โครงการที่ได้ดำเนินการมาถือว่าเป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และประเทศชาติโดยรวม ถือเป็นโครงการที่ดีเหมาะสมที่จะได้รับการพัฒนาจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีการดำเนินการและพัฒนาโครงการต่อไป

ในส่วนของการบริหารจัดการมวยไทยในเชิงการเมืองนั้น ที่มีปรากฏให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม จากในอดีตและสืบต่อมาจนถึงยุคปัจจุบัน โดยรูปแบบเชิงการเมืองที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับวงการมวยไทยไม่มีความแตกต่างกันทั้งการที่นักการเมืองในทุกระดับทำการจัดตั้งค่ายมวย เพื่อผลิตนักมวยออกชกในรายการต่าง ๆ โดยใช้ชื่อค่ายในนามของนักการเมือง นั่นคือการสร้างภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์ตนเอง เพื่อให้คนในสังคมได้รับรู้และรู้จัก รวมถึงการที่นักการเมืองในระดับท้องถิ่นและระดับชาติรับเป็นประธานจัดการแข่งขันมวยในการกุศลต่าง ๆ ตลอดจนการมีนักการเมืองในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการทำธุรกิจที่เกี่ยวกับวงการมวยไทย จนก้าวขึ้นไปเป็นนักการเมืองในระดับต่าง ๆ ทั้งการเป็นนักการเมืองท้องถิ่นและนักการเมืองในระดับประเทศ ซึ่งบางคนเป็นถึงระดับรัฐมนตรีที่ดูแลควบคุมกระทรวงเด่นดังของประเทศ เมื่อพิจารณาผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการมวยไทยเชิงการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ นั้นน่าจะมีผลดีมากกว่าผลเสียต่อวงการมวยไทยที่จะเพิ่มคุณค่าและสร้างประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติได้ ด้วยเหตุผลที่ว่า คนในวงการมวยไทยที่เป็นนักการเมืองที่เข้าไปมีอำนาจเชิงการเมืองย่อมจะเป็นผลดีต่อการพัฒนากีฬามวยไทยและทุกภาคส่วนของวงการมวยไทย ทั้งในส่วนของสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การกำหนดนโยบาย การวางแผนยุทธศาสตร์ และการแก้ไขปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทยและวงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมวยไทย ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ศิลปะมวยไทยกับวิถีทางการเมืองเป็นส่วนผสมที่ค่อนข้างลงตัว เพราะถ้าบริหารจัดการให้เกิดดุลยภาพได้ทั้งสองส่วน คุณค่าและประโยชน์จะเกิดขึ้นต่อส่วนรวมอย่างแน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการทางการเมืองดังนี้ บุคคลย่อมเติบโตมาภายใต้สิ่งแวดล้อมทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย มักจะมีความเชื่อมั่นว่า การเมืองเป็นเรื่องของประชาชน อำนาจทางการเมืองคืออำนาจของประชาชน ประชาชนคือเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่แท้จริง ผู้ใช้อำนาจทางการเมืองต้องได้รับฉันทานุมัติจากประชาชน การใช้อำนาจทางการเมืองต้องเป็นไปตามความต้องการของประชาชน เพื่อสนองตอบประโยชน์สุขของประชาชน (สมบัติ ชำรงธัญวงศ์, 2539) ในวงการกีฬามวยไทยทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบันจะมีนักการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติให้ความสนใจและเข้าร่วมในธุรกิจทุกกิจกรรมในสังคมของกีฬามวยไทยเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นผลดีต่อการพัฒนากีฬามวยไทยเป็นอย่างมากทั้งการสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทย รวมถึงการผลักดันในเชิงนโยบายผ่านอำนาจและบทบาทของรัฐบาลภายใต้หน่วยงาน องค์การภายใต้การกำกับจนนำมาสู่การเปลี่ยนแปลง ในเชิงการพัฒนากีฬามวยไทยและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในหลายประการ ซึ่งล้วนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีเพราะการมีอำนาจทางการเมืองของนักการเมือง

สำหรับการบริหารจัดการมวยไทยเชิงสันตนาการและความบันเทิง เห็นด้วยตามผลการวิจัยที่ค้นพบว่า กีฬามวยไทยนับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันการจัดการแข่งขันมวยไทยส่วนใหญ่ เพื่อเป็นการสร้างความบันเทิง ความตื่นเต้นเร้าใจให้กับผู้ชมหรือคนดู และส่วนใหญ่การจัดการแข่งขัน

การชกมวยไทยมักจะจัดร่วมกับงานบันเทิงต่าง ๆ ในอดีต ยิ่งในปัจจุบันภาพของการบริหารจัดการแข่งขันการชกมวยไทยในเวทีต่าง ๆ ยิ่งเพิ่มความบันเทิงเข้ามาเสริมในหลายรูปแบบเพื่อดึงดูดและเพิ่มจำนวนผู้เข้าชมให้ได้มากที่สุด ทั้งการติดตั้งเวทีที่ทันสมัย สีสนสวยงาม มีการเพิ่มจำนวนแสงสีเสียงเข้าไปประกอบมากมาย รวมถึงการนำดารานักร้องที่มีชื่อเสียงโด่งดังขึ้นมาร้องเพลงบนเวที รวมถึงการนำสาวงามขึ้นมาถือป้ายบอกยกบนเวทีจากปรากฏการณ์ดังกล่าวสามารถนำมาอภิปรายขยายประเด็นได้ใน 2 กรณี คือ เกิดผลดีต่อการพัฒนาวงการมวยไทยทางการประชาสัมพันธ์ ศิลปะมวยไทย ให้เกิดการรับรู้ไปทั่วทุกมุมโลก ในลักษณะของการถ่ายทอดสดผ่านดาวเทียม ด้วยระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยรวมถึงการเป็นผลดีต่อการขยายธุรกิจ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสร้างระบบเศรษฐกิจให้มีความเข้มแข็งได้ในทุกระดับ ส่วนผลเสียก็มีอยู่บ้างบางประการ เช่น การทำให้คุณค่าความเป็นศิลปวัฒนธรรมของความเป็นมวยไทยลดลง และจะส่งผลต่อการผลักดันให้มวยไทยให้เป็นมรดกโลก ตลอดจนการลดทอนความเชื่อในขนบธรรมเนียมปฏิบัติของมวยไทยให้น้อยลง เช่น กรณีของการไหว้ครูก่อนการชกมวยซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยอดีตแต่ในปัจจุบันการชกมวยบางรายไม่ได้มีการไหว้ครูก่อนการชกมวย รวมถึงความเชื่อที่ไม่ให้ผู้หญิงข้ามเชือกกันเวที แต่ปัจจุบันไม่ได้มีความเข้มงวดอะไรมากนัก แต่อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการกีฬามวยไทยเชิงด้านความบันเทิงโดยการเติมสีสันบันเทิงเข้าไปประกอบกับการชกมวยก็ถือว่าการพัฒนารูปแบบความบันเทิงให้กับผู้ชมหรือคนดู ซึ่งส่วนใหญ่ล้วนมีความพอใจไม่มีภาพของความเสียหายอะไรมากนัก เพียงแต่ต้องมีการตั้งข้อกำหนดและระเบียบวิธีการปฏิบัติให้เหมาะสมไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ในวงการกีฬามวยไทยและสังคมไทย ปัจจุบันยังคงรับได้ในมิติของมวยไทยเชิงสนทนาและการและความบันเทิง

สำหรับข้อเสนอที่เป็นแนวทางการบริหารจัดการมวยไทย เพื่อเพิ่มคุณค่าและสร้างประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และประเทศนั้น ตามผลของการศึกษาวิจัยที่ประกอบด้วยข้อเสนอที่เกี่ยวข้องการยกระดับค่ายมวยในชุมชนท้องถิ่นรวมถึงค่ายมวยในระดับประเทศ ให้เป็นมากกว่าค่ายมวยธรรมดา โดยการพัฒนาให้ค่ายมวยเป็นศูนย์เรียนรู้หรือศูนย์ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม รวมถึงการเป็นศูนย์เรียนรู้ในมิติอื่น ๆ ตามบริบทของแต่ละพื้นที่ ถือได้ว่าเป็นแนวคิดและแนวทางที่ดีเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนากีฬามวยไทย และการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นผ่านกิจกรรมโครงการภายในค่ายมวย ตลอดจนการผลิตสร้างผู้นำทางสังคม ผู้นำทางการเมืองและผู้นำด้านการพัฒนาผ่านความเป็นนักมวยไทย ทั้งนักมวยรุ่นใหม่ที่ยังชกมวยอยู่ในปัจจุบัน หรืออดีตนักมวย (นักมวยเก่า) ที่ผ่านการชกมวยมาแล้วให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ชุมชน และประเทศชาติ เพราะการเป็นนักมวยและอดีตนักมวยส่วนใหญ่โดยกระบวนการฝึกฝนและการเรียนรู้ศิลปะมวยไทยส่วนใหญ่จะต้องได้รับการฝึกฝนให้มีสภาพร่างกาย จิตใจ ให้มีความเข้มแข็ง มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม บนฐานคิดดังกล่าวเชื่อว่าแนวทางการสร้างผู้นำชุมชนท้องถิ่น เพื่อเข้ามามี

ส่วนในการพัฒนาสังคม ชุมชน ด้วยความเป็นนักมวย อดีตนักมวย ย่อมจะทำให้สังคม ชุมชน ได้ผู้นำที่มีคุณภาพในหลาย ๆ ด้านอย่างแน่นอน

แนวคิดแนวทางอีกประการหนึ่งที่น่าสนใจ คือการสร้างกระบวนการรับรู้และความเข้าใจต่อผู้ประกอบการของเยาวชน ในชุมชนท้องถิ่นให้เกิดความเข้าใจต่อการเป็นศิลปินวัฒนธรรมของมวยไทย บนฐานของการก่อเกิดประโยชน์ในมิติต่าง ๆ ต่อเยาวชน ทั้งมิติของการออกกำลังกาย การดูแลรักษาสุขภาพร่างกาย การสันตนาการ ความมีระเบียบวินัย ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย มิติของการช่วยเหลือสังคม และการสืบทอดศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้ผู้ประกอบการได้เปิดโอกาสให้บุตรหลานที่เป็นเยาวชนเกิดความสนใจและเข้ามาฝึกฝนเรียนรู้ศิลปมวยไทยเพิ่มมากขึ้น โดยค่ายมวยร่วมกับหน่วยงานองค์กรภาครัฐและเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามาร่วมในการสร้างกิจกรรมโครงการการเรียนรู้ศิลปมวยไทยอย่างเป็นระบบ โดยนำเอาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา เทคโนโลยีการสื่อสารและวิชาการที่เป็นองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับคนรุ่นใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้กับศิลปมวยไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับเยาวชนคนรุ่นใหม่ได้เข้ามาในวงการกีฬามวยไทยเพิ่มมากขึ้น ในลักษณะของการสืบทอดศิลปวัฒนธรรมของไทยซึ่งเป็นมรดกตกทอดจากรุ่นสู่รุ่น

ส่วนแนวทางในเชิงนโยบายและการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายบางประการ พร้อมกับแนวทางการแก้ไขปัญหาเชิงการพนันที่มีอยู่ในวงการกีฬามวยไทย จำเป็นที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในทุกระดับต้องร่วมมือกันดำเนินการอย่างเป็นระบบ เป็นกระบวนการ และมียุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการและแก้ไขโดยความร่วมมือของภาครัฐบาลโดยกระทรวงการกีฬาและการท่องเที่ยว กระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หน่วยงานภาครัฐโดยเฉพาะการกีฬาแห่งประเทศไทย ชมรม สมาคมต่าง ๆ คณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนากีฬามวยไทย หน่วยงานองค์การภาคเอกชนที่ทำธุรกิจเกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทย รวมถึงตัวนักมวย ค่ายมวยต่าง ๆ ต้องร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในส่วนของนโยบายที่ต่อเนื่องและเหมาะสม ระเบียบกฎที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในยุคปัจจุบันและการมีกรอบกติกาที่กำกับดูแลเกี่ยวกับการเล่นการพนันในวงการกีฬามวยไทยให้เกิดดุลยภาพระหว่างความเป็นศิลปวัฒนธรรม กับการดำเนินธุรกิจในการมวยไทยในยุคทุนนิยม ซึ่งข้อเสนอที่เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและการพัฒนากีฬามวยไทย ให้สามารถสร้างคุณค่าและประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติ ในภาพรวมมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนามวยไทย ที่กล่าวถึงการอนุรักษ์ส่งเสริมมวยไทยให้เป็นเอกลักษณ์ไทยที่นิยมระดับโลก การสร้างกระแสความนิยมให้กับกีฬามวยไทยอาชีพในประเทศ พัฒนาการบริหารจัดการจัดการแข่งขันที่มีมาตรฐาน พัฒนาศักยภาพความมั่นคง สร้างสวัสดิการคุณภาพชีวิตแก่บุคลากรมวยไทยอาชีพ ภายใต้วิสัยทัศน์ที่ว่า “มวยไทย เอกลักษณ์ไทย เข้มแข็งในการกีฬาอาชีพ พัฒนาสู่สากล สร้างคน สร้างรายได้ สร้างชาติ “

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับสถานการณ์ของมวยไทย การบริหารจัดการมวยไทย ในมิติต่าง ๆ ปัญหา พร้อมแนวทางการแก้ไขและข้อเสนอที่เป็นแนวทางที่เหมาะสมในการบริหารจัดการ และการพัฒนามวยไทยให้เกิดคุณค่าและสร้างประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติ นำสู่การเป็นข้อเสนอที่ประกอบด้วย ข้อเสนอเชิงนโยบาย ข้อเสนอเชิง การบริหารจัดการ ข้อเสนอเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปได้ดังนี้

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. ทุกรัฐบาลควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนศิลปะมวยไทยอย่างต่อเนื่องและจริงจังใน ฐานะที่มวยไทย เป็นศิลปวัฒนธรรมของชาติไทยที่มีสืบต่อกันมาอย่างยาวนานจากรุ่นสู่รุ่น โดยให้คงไว้ ซึ่งความครบถ้วนของแม่ไม้มวยไทยที่ครบถ้วนสมบูรณ์ทุกกระบวนการทำถึงแม้จะถ่ายทอดผ่านไปยัง ชาวต่างชาติในหลายประเทศก็ตาม รวมถึงการคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามที่เป็นองค์ประกอบของ การเป็นศิลปะมวยไทย เช่น กิริยาท่าทางการไหว้ครู การก้มลงกราบรุ่นพี่หรือผู้อาวุโสภายหลังสิ้นสุด การชกมวย การขอโทษกันในระหว่างการแข่งขันเมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำผิดกติกา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า มวยไทยเป็นกีฬาที่ส่งเสริมให้เกิดความมีระเบียบวินัย อดทน อดกลั้น รู้แพ้รู้ชนะและให้เกียรติคู่ต่อสู้ รวมถึงกีฬามวยไทยเป็นศิลปวัฒนธรรมที่มีทั้งความแข็งแกร่งและความอ่อนช้อยงดงามในความเป็น กีฬามวยไทย ดังนั้นรัฐบาลซึ่งเป็นองค์กรหลักที่อำนาจในเชิงการบริหารจัดการประเทศ จำเป็นต้องให้ ความสนใจ ใส่ใจ และส่งเสริมสนับสนุนให้กีฬามวยไทยให้คงไว้ในมิติของความเป็นศิลปวัฒนธรรมที่ดี งดงาม เป็นหน้าเป็นตาให้กับประเทศอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2. รัฐบาลควรมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการพัฒนากีฬามวยไทย และภาคส่วนต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับวงจรกิจฬามวยไทยอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นนโยบายที่นำมาสู่ การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยอาจมีการทบทวนนโยบายต่าง ๆ ที่ผ่านมาของทุกรัฐบาลแล้ว นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ถอดบทเรียนค้นหาข้อดีข้อเสียของแต่ละนโยบาย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ให้สอดคล้องกับยุคสมัย และสถานการณ์โดยภายใต้กรอบนโยบายในภาพรวมเกี่ยวกับมวยไทย จำเป็นต้องมี การกำหนดนโยบายที่แบ่งแยกย่อยให้กับภาคส่วนหรือองค์การต่าง ๆ ของวงการกีฬามวยไทย เช่น นโยบายมวยไทยด้านศิลปวัฒนธรรม มวยไทยด้านสังคม มวยไทยด้านสาธารณสุข มวยไทยด้าน สิ่งแวดล้อม มวยไทยด้านการศึกษา และมวยไทยด้านเศรษฐกิจ ซึ่งการกำหนดนโยบายใหญ่ด้าน มวยไทย และกำหนดนโยบายย่อยไปยังทุกภาคส่วนและทุกมิติของวงการมวยไทย จะทำให้เกิดความ ชัดเจนในเชิงนโยบายและสามารถให้ทุกคน ทุกภาคส่วนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และนำสู่รูปธรรมของการพัฒนากีฬามวยไทยได้อย่างแท้จริง

3. รัฐบาลควรมีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของวงการมวยไทยให้มีความทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพการณ์ตลอดจนยังสามารถนำไปบังคับใช้ได้อย่างจริงจังเหมาะสม เท่าเทียมและเป็นธรรม โดยการใช้กฎหมายเป็นทั้งเครื่องมือในการป้องกันการกระทำ ความผิด และการพัฒนากีฬามวยไทยและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในวงการมวยไทยให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป เพราะการแก้ไขปรับปรุงระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับกีฬามวยไทยมีอยู่หลาย มาตรา จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขและอาจมีการเพิ่มเติมบางมาตรการ หรือบทเฉพาะกาลที่ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวงการกีฬามวยไทยให้ดีขึ้น ด้วยเหตุผลที่ว่า การแก้ไขระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมวยไทยได้มีการแก้ไขปรับปรุงมานานแล้ว สมควรและเหมาะสมที่จะมีการ จัดตั้งคณะกรรมการขึ้นมาศึกษาวิเคราะห์และสรุปผล เพื่อการแก้ไขปรับปรุงหรือเพิ่มเติมระเบียบ กฎหมายเกี่ยวกับมวยไทยอย่างจริงจัง ภายใต้ความร่วมมือของหน่วยงาน องค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

4. รัฐบาลโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรมีการทบทวนแผนยุทธศาสตร์และ แผนปฏิบัติการพัฒนาการพัฒนากีฬามวยไทยอาชีพ เพื่อให้เกิดการนำเอาแผนที่ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ สู่การเป็นกิจกรรมโครงการที่สอดคล้องให้เกิดการปฏิบัติให้บรรลุผลตาม เป้าหมายเชิงการพัฒนาการพัฒนากีฬามวยไทยได้อย่างเป็นรูปธรรม ไม่เป็นเพียงแค่แผนที่อยู่ในกระดาษ เท่านั้น การทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬามวยไทย อาจต้องทบทวนถึงยุทธศาสตร์ การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ควรเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ทางด้านไหนอย่างไร กลยุทธ์ต่าง ๆ พอเหมาะพอดีถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์หรือไม่อย่างไร โครงการต่าง ๆ ที่ ดำเนินการสู่การพัฒนาที่มีความสอดคล้องตรงตามยุทธศาสตร์มากน้อยเพียงใด โครงการตาม ยุทธศาสตร์ที่ยังไม่ได้ดำเนินการเป็นเพราะสาเหตุใด การติดตามประเมินผลตามแผน บรรลุเป้าหมาย ได้มากน้อยอย่างไร สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนมีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องมีการทบทวนแล้วปรับปรุง แก้ไขเพื่อเป้าหมายของการพัฒนามวยไทยต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงการบริหารจัดการ

1. ควรมีการบริหารจัดการองค์ความรู้เกี่ยวกับศิลปะมวยไทยให้เป็นระบบโครงการนำ เทคนิคและวิทยาการแนวใหม่ เข้ามาประยุกต์ใช้กับแนวทางการเรียนรู้ฝึกฝนศิลปะมวยไทยแบบ ส่งเสริม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะศิลปะมวยไทยให้แก่นักมวยและผู้ที่มีความ สนใจ ในยุคปัจจุบันให้มีมิติของการดำรงด้านศิลปวัฒนธรรม สุขภาพร่างกายที่แข็งแรงและมี มิติของสุขภาพทางด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนถึงด้านสติปัญญา โดยใช้หลักวิชาการด้าน วิทยาศาสตร์การกีฬา เทคโนโลยีและการเรียนรู้ในเชิงธุรกิจและระบบวิธีคิด วิธีชีวิต ของความเป็น นักมวย นักมวยอาชีพ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ที่ก้าวไปเป็นนักมวยอาชีพได้มีแนวทางในการดำรงชีวิตที่

ถูกต้องเหมาะสมของการมีอาชีพนักมวย ที่ประสบผลสำเร็จทั้งการชกมวยและการดำรงชีวิตอยู่ได้ภายใต้หลักการเลิกชกมวย

2. ควรมีการบริหารจัดการให้กีฬามวยไทยมีกฎกติกาการแข่งขันให้มีมาตรฐานเดียวกันทั้งมวยไทยสมัครเล่นและมวยไทยอาชีพ เพื่อป้องกันความขัดแย้งที่มักจะเกิดขึ้นเป็นประจำสร้างความเสียหายให้กับวงการมวยไทย ทำให้คนในวงการมวยไทยและนอกวงการเบื่อหน่ายและเกิดความเอือมระอา ทำให้หลายคนหันไปให้ความสนใจในกีฬาชนิดอื่นแทน นอกจากการไม่มีความเป็นมาตรฐานในการให้คะแนนและการตัดสินของกรรมการการชกมวยแต่ละเวทีแล้ว กีฬามวยไทยยังมีเรื่องของพนันเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะคนส่วนใหญ่ที่เข้าไปชมการแข่งขันการชกมวยส่วนใหญ่จะเข้าไปเล่นการพนันด้วย จึงทำให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนากีฬามวยไทยเพราะคนในสังคมบางกลุ่มมีทัศนคติในทางลบต่อวงการมวยไทย เพราะคนในสังคมบางกลุ่มมีทัศนคติในทางลบต่อวงการมวยไทย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการจัดระบบบริหารจัดการเพื่อให้เกิดมาตรฐานการแข่งขัน เพื่อควบคุมและกำกับดูแลทั้งในส่วนของนักมวย กรรมการ ค่ายมวย ผู้จัดการแข่งขันและโปรโมเตอร์ผู้ประกบคู่มวย

3. การบริหารจัดการเชิงบูรณาการ เพื่อให้กีฬามวยไทยเป็นที่ยอมรับในระดับสากลและพัฒนากีฬามวยไทยให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด โดยการนำมวยไทยเข้าสู่การพิจารณาให้เป็นมรดกโลก และการนำกีฬามวยไทยเข้าไปบรรจุเป็นกีฬาหนึ่งในการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์และกีฬาโอลิมปิก โดยทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องมีการทำงานที่สอดคล้องประสานงานรับซึ่งกันและกันไม่ขัดแย้งกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือการพัฒนากีฬามวยไทยโดยมีแนวทางการส่งเสริมอย่างเป็นทางการ เป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งหน่วยงานองค์กรภาครัฐ เอกชน องค์กรมวยไทยสมัครเล่น มวยไทยอาชีพ รวมถึงคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่ถูกตั้งขึ้นมาเพื่อการพัฒนากีฬามวยไทยรวมถึงการกีฬาแห่งประเทศไทยในฐานะหน่วยงานของรัฐที่มีบทบาทสำคัญด้านการกีฬา

4. ควรมีการจัดระบบการบริหารจัดการค่ายมวย สนามมวย ในทุกระดับให้มีมาตรฐานต่อการดำเนินงานและผลิตสร้างนักมวย และการจัดการแข่งขันให้มีความปลอดภัยสูงสุด ตลอดจนมีการบริหารจัดการให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทย ที่มีความรู้ทักษะ ประสบการณ์ และศักยภาพอย่างมากเพียงพอต่อการเพิ่มคุณค่าและพัฒนากีฬามวยไทยอาชีพสู่สากล รวมถึงการบริหารจัดการให้บุคลากรในวงการมวยมีรายได้ที่มากเพียงพอต่อการเลี้ยงตนเองและเลี้ยงครอบครัว มีคุณภาพชีวิตที่ดีที่มีความมั่นคงในอาชีพ มีการจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ ให้กับนักมวยไทยอาชีพทั้งที่มีชื่อเสียงโด่งดังและไม่มีชื่อเสียง

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ค่ายมวยทุกระดับต้องพัฒนาค่ายมวยให้มีมาตรฐานที่รัฐบาลโดยมีการกีฬาแห่งประเทศไทยกำหนด และยกระดับตนเองให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ทางด้านการกีฬา ด้านสาธารณสุข ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนเป็นศูนย์เรียนรู้ของเยาวชนเพื่อให้พ้นภัยและห่างไกลยาเสพติด พร้อมเป็นพื้นที่ใช้สำหรับการออกกำลังกายและการสนทนาการ

2. นักมวยต้องประพฤติตนเป็นบุคคลสาธารณะ ที่มีคุณค่ามีประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และประเทศชาติเป็นผู้ที่มีจิตอาสา จิตสาธารณะ บำเพ็ญตนอยู่ในศีลนงครองธรรม ซื่อสัตย์ต่ออาชีพ ความเป็นนักมวยของตนเอง ใช้คุณค่าความเป็นนักมวยที่มีชื่อเสียงมาทำคุณงามความดีและสร้างประโยชน์ให้กับสังคมอย่างสม่ำเสมอ ทำตัวตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเยาวชนคนรุ่นหลังได้ใช้เป็นแบบอย่างในทางที่ดีและสร้างสรรค์

3. ค่ายมวย ชมรมมวย ในทุกระดับควรรวมตัวกันวางแผนจัดการแข่งขันชกมวยไทย เพื่อการกุศลอย่างเป็นทางการและเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ อาจเป็นการจัดมวยในรอบหนึ่งเดือน รอบสองเดือน รอบสามเดือน หรือรอบระยะเวลาจำนวนกี่เดือนที่จะจัดการแข่งขันการชกมวย หรือในวันสำคัญ ๆ ของประเทศไทย เพื่อจะได้นำเงินรายได้ที่ได้จากการแข่งขันการชกมวยตามรายการเหล่านี้ไปช่วยเหลือบุคคลผู้เปราะบาง กลุ่มองค์กรชุมชน ชุมชน หน่วยงาน องค์กร ที่ขาดแคลนรายได้หรือเงินทุนอย่างแท้จริง การช่วยเหลือนั้นควรให้เกิดรูปธรรมและครอบคลุมมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา ศาสนาวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาธารณสุข และความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

4. หน่วยงาน องค์กร กลุ่มองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันทางการศึกษา สถาบันทางศาสนา สถาบันผู้นำท้องที่ ควรมีการประสานความร่วมมือกับค่ายมวย ชมรมมวย และนักมวย ที่อยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ จัดทำกิจกรรมโครงการต่าง ๆ เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับสังคมในรูปแบบบูรณาการความร่วมมือ โดยใช้ศักยภาพของความเป็นค่ายมวย และความมีชื่อเสียงของนักมวย เพิ่มคุณค่าและสร้างประโยชน์ให้กับสังคม ชุมชน และประเทศชาติบ้านเมืองโดยรวมในมิติต่าง ๆ ซึ่งจะต้องมีการวางแผนการทำกิจกรรมโครงการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

5. แนวทางความเป็นนักมวยอาชีพ นอกจากการใช้ศิลปะมวยไทยในการประกอบอาชีพแล้ว นักมวยไทยรุ่นใหม่ควรมีอาชีพเสริมที่ทำประกอบควบคู่กับการชกมวยตามความถนัดของแต่ละคน ด้วยเหตุผลที่ว่า อาชีพนักมวยเป็นอาชีพที่ต้องใช้ร่างกายที่แข็งแรง แข็งแรง เป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญ รวมถึงเป็นอาชีพที่ไม่ยาวนานพอถึงช่วงเวลาหนึ่งที่ร่างกายมีอายุมากขึ้นก็ต้องยกเลิกอาชีพการเป็นนักมวยไปในที่สุด ถ้าไม่มีการวางแผนในการใช้ชีวิตก็มักจะลำบากเมื่อมีอายุมากขึ้น ซึ่งได้มีตัวอย่างให้เห็นตลอดเวลาที่ผ่านมา ดังนั้นนักมวยต้องมีการวางแผนการทำอาชีพเสริมและ

วางแผนการใช้จ่ายเงิน เพื่อป้องกันปัญหาในยามที่ไม่มีรายได้จากการชกมวย และในยามที่เกิดวิกฤติทางด้านเศรษฐกิจและโรคระบาดอย่างเช่นในปัจจุบัน ที่เกิดโรคระบาดโควิด19 ทำให้ไม่สามารถจัดการแข่งขันการชกมวยได้ จึงทำให้นักมวยหลาย ๆ คนได้รับความเดือดร้อน เพราะไม่ได้มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการมวยไทยในเชิงเศรษฐกิจ หรือในเชิงธุรกิจอย่างจริงจัง โดยมีการศึกษาวิจัยที่ครอบคลุมมิติของระบบเศรษฐกิจในวงการมวยแบบครบวงจร ทั้งนี้เพื่อให้ได้คำตอบเกี่ยวกับมูลค่าทางด้านเศรษฐกิจในรอบปีของวงการกีฬามวยไทย ทั้งในประเทศและต่างประเทศและผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยว่าเป็นอย่างไร
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมวยไทยในมิติของสังคมอย่างจริงจัง โดยศึกษาเชื่อมโยงไปถึงเรื่องของศาสนาวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การศึกษา สาธารณสุข และความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ด้วยเหตุผลที่ว่าวิถีมวยไทยสามารถสร้างความสอดคล้องและสร้างคุณประโยชน์ให้แก่สังคมไทยในทุกด้านและทุกมิติ
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาศิลปะมวยไทยให้ได้รับการยอมรับในระดับสากล โดยศึกษาถึงปัจจัยส่งเสริมและสนับสนุน ในด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาปัญหาและอุปสรรค โดยศึกษาจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับมวยไทยในทุกระดับ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการและการพัฒนามวยไทยสู่สากลที่ทั่วโลกให้การยอมรับ
4. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมวยไทยกับการสร้างคุณค่าและการสร้างประโยชน์ให้กับสังคมในมุมมองที่กว้างขึ้น โดยหารูปแบบหรือแนวทางตลอดจนข้อเสนอในการเพิ่มคุณค่าของมวยไทยต่อการพัฒนาสังคม ชุมชน ในลักษณะการถอดบทเรียนจากค่ายมวย และนักมวยที่มีชื่อเสียงโด่งดังที่เป็นต้นแบบและแบบอย่างในการนำคุณค่าของความเป็นมวยไทย นักมวยไทย ไปสร้างคุณค่าสร้างประโยชน์ และพัฒนาสังคม ชุมชน และประเทศชาติให้เห็นเป็นรูปธรรมต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร. กองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. 2548. **วิสาหกิจชุมชนคืออะไร**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://smce.doae.go.th/> (4 กุมภาพันธ์ 2565).
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2550. **แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550-2554)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การค้ำของสภคสค.
- กฤตยา ตติรังสรรค์สุข. 2539. **เศรษฐศาสตร์มหภาคเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติชัย สุทธาสีโนบล. 2555. **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามแนวพุทธ เพื่อสะท้อนแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในบริบทแห่งสังคมไทยยุคปัจจุบัน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2546. **การคิดเชิงบูรณาการ**. กรุงเทพฯ: ชัคเชส มีเดีย.
- จรรยา แก่นวงศ์คำ. 2530. **มวยไทย-มวยสากล**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จรรววรรณ ชูสงค์ และ จรรวยพร นุ่มน้อย. 2563. การจัดการทุนของชุมชนโดยชุมชนและเพื่อชุมชนในการก้าวสู่ศตวรรษที่ 21. น. 982. ใน **การประชุม NEU National Conference 2020 (NEUNC 2020) ครั้งที่ 7**. 30 พฤษภาคม 2563 ณ North Eastern University.
- จิระนุช ชาญณรงค์กุล. 2558. **การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนต้นแบบ**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา https://ssnet.doae.go.th/wp-content/uploads/2015/10/01_QR-code (4 กุมภาพันธ์ 2565).
- ชาญชัย ยมดิษฐ์. 2548. **เทคนิคและวิธีการสอนร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ: หลักพิมพ์.
- ชาญณรงค์ สุหงษา. 2545. **คู่มือการสอนมวยไทยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- ชายน่า ภาววิมล. 2546. **การประเมินความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการถ่ายโอนและความเหมาะสมของภารกิจที่จะถ่ายโอน**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และศูนย์บริหารวิชาการสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชุตินัน กระแสรสสิน. 2557. **ทฤษฎีการเรียนรู้และการสอน**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.gotoknow.org/posts/549806> (29 มกราคม 2565).
- ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. 2542. **ธุรกิจชุมชน เส้นทางที่เป็นไปได้**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ดอกจันทร์ คำมีรัตน์, บุญทัน ดอกไธสง และ อิมรอน มะลูลีม. 2552. **ทรัพยากรในการบริหาร 4M**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.graduate.cmru.ac.th/core/km_file/500.pdf (28 ตุลาคม 2563).

- ต่อศักดิ์ แก้วจรัสวิไล และ ชาญชัย ยมดิษฐ์. 2554. การพัฒนาหลักสูตรรายวิชามวยไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**, 2(2), 274-286.
- ตุลา มหาพสุธานนท์. 2545. **หลักการจัดการ หลักการบริหาร**. กรุงเทพฯ: นศ. พัฒนา.
- ทศพร แก้วขวัญไกร. 2560. ทางรอดวิกฤติเศรษฐกิจด้วยแนวทางวิสาหกิจชุมชน. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์**, 9(2), 33-50.
- เทศบาลตำบลเวียงพางคำ. ม.ป.ป. **การสร้างแหล่งเรียนรู้ในชุมชน**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.wiangphangkham.go.th/images/1206771081/2.pdf> (8 ธันวาคม 2564).
- ชาติรี สุกเสถียร. 2552. **การจัดระบบและพัฒนการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการศึกษาของโรงเรียนบ้านแหมจรรย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธีรภัทร วงษ์สว่าง. 2555. **จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับข้าราชการครู**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.tw-tutor.com/downloads/learning.pdf> (25 มกราคม 2565).
- ธีรวุฒิ กายแก้ว. 2556. **การสร้างเครือข่ายทางสังคม : กรณีศึกษานักฟุตบอลสมัครเล่นในกลุ่มกรุงเทพเหนือ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นิรมล กิติกุล. 2551. **องค์การและการจัดการ**. กาญจนบุรี: คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- บังอร พุฒคง. 2544. **การพัฒนารูปแบบการสอนภาษาฝรั่งเศสแบบบูรณาการเนื้อหาและทักษะทางภาษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บันลือ พลกษะวัน. 2524. **หลักสูตรกับบูรณาการทางการสอน**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประทีป วีระพัฒนนิรันดร์. 2542. **การจัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://www.banrainarao.com/column/learn_commu (15 ธันวาคม 2564).
- พรชัย พันธุ์ธาดาพร. 2558. **รายงานการวิจัยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยาศึกษา เรื่องแนวคิดของวิสาหกิจชุมชน**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- พระครูประพัฒน์ ธรรมกิจ. 2552. **ปัจจัยสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.gotoknow.org/posts/293521> (7 กุมภาพันธ์ 2565).
- พระมหาประกาศิต สิริเมโธ. 2556. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจ**

- พอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พระมหาสุทิตย์ อาภากร (อบอุ่น). 2553. **ตัวชี้วัดความสุข : กลยุทธ์การสร้างและการใช้เพื่อชุมชนเป็นสุข**. กรุงเทพฯ: สถาบันเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.
- พิริยะ ผลพิรุฬห์. 2563. **กลยุทธ์ 4C เพื่อความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชน**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.posttoday.com/finance-stock/columnist/633562> (15 ธันวาคม 2564).
- เพิ่มศักดิ์ จะเรียนพันธ์. 2555. **การเมืองของกระบวนการกำหนดนโยบายโฉนดชุมชน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โพธิ์สวัสดิ์ แสงสว่าง. 2522. **การพัฒนาภิพามวยไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ เครือแก้ว ณ ลำพูน. 2518. **ลักษณะสังคมไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: บริษัทพิชิต, มงคล คำเมือง. 2532. **การศึกษาเกี่ยวกับกีฬามวยไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 2554. **การเรียนรู้**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://elearning.psu.ac.th/courses/47/learning.pdf> (20 ธันวาคม 2564).
- เมธา หริมเทพาธิป. ม.ป.ป. **ปัจจัยและเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.gotoknow.org/posts/629864> (30 ตุลาคม 2563).
- ยุทธพงษ์ เข้าประมงค์. 2555. **การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รังสรรค์ ปิติปัญญา. 2542. **ศักยภาพของชุมชนในการทำธุรกิจชุมชนอุตสาหกรรม**. ส่วนที่ 1: 43-57. ใน **การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 37: สาขาเศรษฐศาสตร์**. วันที่ 3 - 5 กุมภาพันธ์ 2542 ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รังสฤษฎ์ บุญชลอ. 2547. **หนังสือมวยไทย**. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- รุ่งทิพย์ หลีกหาญ. 2561. **ความรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://sites.google.com/site/karcadkarphlitphanththxxngthin/khwam-ru-keiyw-kab-wisahkic-chumchn> (20 มกราคม 2565).
- วชิรวัชร งามละม่อม. ม.ป.ป. **แนวความคิดจัดการกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน**. กรุงเทพฯ: สถาบัน TDRM.
- วนิดา ก้องคำ. 2554. **การสร้างเครือข่ายทางสังคมคนพิการของเทศบาลตำบลเจดีย์แม่ครัว**.

- การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท.
- วัชร คำเพ็ง. 2537. **แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักมวยไทยอาชีพ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชิต ธาตุเพ็ชร. 2555. **วิสาหกิจชุมชน**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://www.gotoknow.org/posts/122439> (12 มกราคม 2565).
- วินัย พูนศรี. 2555. **มวยไทย : การจัดการมรดกภูมิปัญญาของชาติไทยสู่รูปแบบธุรกิจสากล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2532. **หลักการพัฒนาชุมชน : การพัฒนาชุมชนประยุกต์**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิเศษ ชิมวงศ์. 2544. การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. **วารสารวิชาการ**, 4(10), 27-33.
- วีระ กังฉปศิริพันธ์. 2557. **รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์อนุรักษ์ศิลปะมวยไทยแห่งชาติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2542. **การบริหารเชิงกลยุทธ์และกรณีศึกษาฉบับมาตรฐาน**. กรุงเทพฯ: ซีรฟิล์มและไซเล็กซ์.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และ สมชาย หิรัญกิตติ. 2545. **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2541. **ประวัติมวยไทย**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา http://library.senate.go.th/document/Ext9/9773_0010.PDF (28 ตุลาคม 2563).
- สนธยา พลศรี. 2550. **เครือข่ายการเรียนรู้ในงานพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพฯ: โอเอสพรีนติ้ง เฮาส์.
- สมคิด บางโม. 2542. **องค์การและการจัดการ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สมชาย รัตน์ทองคำ. 2556. **เอกสารประกอบการสอน 475788 การสอนทางกายภาพบำบัด**. ขอนแก่น: คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. 2539. **การเมือง: แนวความคิดและการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: สุนทรออฟเซ็ท.
- สมยศ นาวิการ. 2546. **ความสำเร็จทางการบริหาร**. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- สมศักดิ์ ศิริอนันต์. 2541. **ศิลปะมวยชั้นสูง**. กรุงเทพฯ: การศาสนา กรมศาสนา.
- สยาม ทิมิ, วิไลวรรณ สมโสภณ และ เพ็ญณี แนนรท. 2558. การศึกษาศักยภาพการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน: กรณีผลิตภัณฑ์จากใยบัวบ กลุ่มไทเมืองเพ็ญ ตำบลเมืองเพ็ญ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น. น. 2191-2198. ใน **การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 34 มหาวิทยาลัยขอนแก่น**. วันที่ 27 มีนาคม 2558 ณ อาคารเรียนรว คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2525. **การพัฒนาชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

- สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์. 2549. **หลักสูตรประกาศนียบัตร : แนวคิดและทฤษฎี**. กรุงเทพฯ: ธรรมการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2559. **คู่มือการปฏิบัติงานขับเคลื่อนการปฏิรูป การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2540. **ศิลปะมวยไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. 2548. **พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจ ชุมชน พ.ศ. 2548**. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2547. **แนวทางการพัฒนากีฬามวยไทย ไปสู่ความเป็นเลิศเพื่อการอาชีพจากการศึกษาแนวทางในการพัฒนา กีฬามวยไทยเพื่อ รองรับการแข่งขันกีฬาสากล**. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สิริอร วิชชาวุธ. 2554. **จิตวิทยาการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์. 2540. **การวิเคราะห์คุณลักษณะไทย คุณค่า และกระบวนการถ่ายทอดศิลปะ การต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย : กระบี่กระบอง**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเทพ เชาวลิต. 2524. **หลักการพัฒนากลุ่มชุมชน**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สุเทพ สุนทรเกษม. 2540. **ทฤษฎีสังคมวิทยาร่วมสมัย : พื้นฐานแนวความคิดทฤษฎีทางสังคมและ วัฒนธรรม**. เชียงใหม่: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุนิตย์ เหมนิล. 2564. **ทุนทางสังคมกับการประกอบสร้างวิสาหกิจชุมชน กรณีกลุ่มประมงดอนแก้ว อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี**. *วารสารพัฒนาสังคม*, 23(1(เมษายน)), 118-142.
- สุวิทย์ มูลคา และ อรทัย มูลคา. 2547. **19 วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สุวิทย์ มูลคา และ อรทัย มูลคา. 2544. **Child Centred : Storyline Method : การบูรณาการ หลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. กรุงเทพฯ: ที.พี.พริน.
- เสรี พงศ์พิศ. 2548. **วัฒนธรรมองค์การของโลกยุคใหม่ เครือข่าย ยุทธวิธีเพื่อประชาคมเข้มข้น ชุมชนเข้มแข็ง**. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน.
- _____. 2549. **เศรษฐกิจพอเพียงการพัฒนายั่งยืน**. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์.
- _____. 2552. **คู่มือทำวิสาหกิจชุมชน**. กรุงเทพฯ: พลังปัญญา.
- องค์การบริหารส่วนตำบลเปียงหลวง. ม.ป.ป. **แหล่งเรียนรู้ประชาชนชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่น**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.piangluang.go.th/files/>

dynamiccontent/file-186367-1596796863361991157.pdf (9 ธันวาคม 2564).

อรัญญา สุธาสิโนบล. 2545. การสอนแบบบูรณาการ. *วารสารวิชาการ*, 5(12), 20-26.

อัศวิน สุขเส. 2555. **ความเป็นมวยไทย**. [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา

<https://www.gotoknow.org/posts/270299> (12 ตุลาคม 2563).

อารี พันธุ์มณี. 2537. **ความคิดสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ 1412.

Anderson, J. E. 1970. **Public Policy Making**. New York: Longman Publication.

John, D. 2002. **Integrated Approaches to Active Welfare And Employment Policies**.

New York: Jonh Wiley & Sons.

Martin, J. D. & Siehl, C. 1983. Organizational culture and counterculture: An uneasy symbiosis. *Organizational Dynamics*, 12(2), 52-64.

Nemes, G. 2005. **Integrated Rural Development: The Concept and its Operation**.

Budapest: Institute of Economics Hungarian Academy of Sciences.

Sharkansky, I. 1970. "The Political Scientist and Policy Analysis : An Introduction,"

in Policy Analysis in Political Science. Chicago: Markham Publishing Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในงานวิจัย

แบบสัมภาษณ์
โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง
เรื่อง การบริหารจัดการมวยไทย เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน ในจังหวัดเชียงใหม่
โดย นายกิติพันธ์ เสาร์แก้ว
นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข
วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยในระดับปริญญาโท ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ทางด้านสังคมศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมวยไทย เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าท่านเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ รวมถึงการเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับมวยไทยที่จะเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลทางด้านสถานการณ์ของมวยไทยในระดับประเทศและนานาชาติ การบริหารจัดการมวยไทยในระดับประเทศและนานาชาติที่สร้างประโยชน์ให้กับสังคมชุมชนและประเทศชาติ รวมถึงการให้ข้อมูลที่เป็นข้อเสนอเชิงการบริหารจัดการมวยไทย เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้วิจัยจะไปวิเคราะห์สังเคราะห์ สรุปเป็นข้อค้นพบที่เป็นผลของการศึกษาวิจัยที่เป็นองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อวงการมวยไทยทั้งระบบ รวมถึงสังคมชุมชนและประเทศชาติ ดังนั้นจึงขอความอนุเคราะห์มายังท่านได้ตอบแบบสัมภาษณ์ชุดนี้ตามความเป็นจริงด้วยข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของท่านไว้เป็นความลับ และจะไม่ทำให้เกิดความเสียหายไม่ว่ากรณีใดต่อท่าน จึงขอขอบคุณมา ณ.โอกาสนี้

คำชี้แจง

◆ แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการมวยไทย เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ครอบคลุมข้อมูลทางด้านสถานการณ์ของมวยไทยในระดับประเทศและต่างประเทศ การบริหารจัดการมวยไทย ปัญหาพร้อมแนวทางแก้ไข และข้อเสนอเชิงการบริหารจัดการมวยไทย เพื่อสร้างคุณค่าและประโยชน์ให้แก่สังคม ชุมชน และประเทศชาติ

◆ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นข้อคำถามเพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์มวยไทยในระดับประเทศและนานาชาติ

ส่วนที่ 3 เป็นข้อคำถามเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการมวยไทยที่สร้างประโยชน์ให้กับสังคมชุมชนและประเทศชาติ

ส่วนที่ 4 เป็นข้อคำถามเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคพร้อมแนวทางแก้ไข

ส่วนที่ 5 เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการได้มาซึ่งข้อเสนอเชิงการบริหารจัดการมวยไทย เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 1 เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....นามสกุล.....เพศ.....อายุ.....ปี
 สถานภาพ.....ระดับการศึกษา.....อาชีพหลัก.....
 อาชีพรอง.....ชื่อหน่วยงานองค์กรที่ท่านสังกัด.....
 ตำแหน่งงานที่ท่านทำอยู่.....ระยะเวลาในการทำงาน.....ปี
 ท่านเกี่ยวข้องกับวงการมวยในฐานะ.....ระยะเวลาที่อยู่ในวงการมวย.....ปี

ประสบการณ์เด่นในวงการมวย

.....

ตอนที่ 2 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์มวยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

◆ ในฐานะที่ท่านอยู่ในวงการมวย คิดว่าสถานการณ์เกี่ยวกับมวยไทยในสมัยอดีตเป็นอย่างไร ให้ท่านอธิบายตามแนวคิดมุมมองของท่าน

.....

.....

◆ ท่านคิดว่า ปัจจุบันสถานการณ์มวยไทยของบ้านเรา (ประเทศไทย) เป็นอย่างไร

.....

.....

◆ ท่านคิดว่า สถานการณ์มวยไทยในต่างประเทศ (นานาชาติ) ณ ปัจจุบันเป็นอย่างไร

.....

.....

◆ ท่านคิดว่า สถานการณ์เกี่ยวกับโรคโควิด 19 มีการระบาดได้ส่งผลกระทบต่อวงการมวยไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ อย่างไร

.....

.....

◆ ท่านคิดว่า สถานการณ์เกี่ยวกับมวยไทยในอนาคตจะเป็นอย่างไร ให้ท่านอธิบายแนวคิดมุมมองของท่านในฐานะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับวงการมวยไทย

.....

.....

◆ ปัจจุบันมีการจัดกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับมวยไทยในลักษณะไหนอย่างไรบ้าง

.....

.....

◆ ในแนวคิดมุมมองของท่าน มวยไทยในเชิงเศรษฐกิจควรเป็นอย่างไร

.....

.....

◆ มวยไทยในมิติเชิงสังคมควรเป็นอย่างไร

.....

.....

◆ มวยไทยในมิติเชิงวัฒนธรรมควรเป็นอย่างไร

.....

.....

◆ มวยไทยในมิติเชิงสุขภาพควรเป็นอย่างไร

.....

.....

◆ อื่น ๆ ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวกับสถานการณ์ของมวยไทย

.....

.....

ตอนที่ 3 การบริหารจัดการมวยไทยในประเทศและต่างประเทศ

◆ ท่านคิดว่า กลไกในการบริหารจัดการมวยไทยภายในประเทศ ที่เป็นระบบมีหรือไม่ และปัจจุบันมีการขับเคลื่อนอย่างไร

.....

.....

◆ แนวทางการบริหารจัดการมวยไทยในต่างประเทศ (นานาชาติ) ณ ปัจจุบันเป็นอย่างไร

.....

.....

◆ ท่านคิดว่า นโยบายของรัฐที่เอื้อต่อการบริหารจัดการและพัฒนางานมวยไทยให้เจริญก้าวหน้าควรเป็นอย่างไร

.....

.....

◆ ปัจจุบันค่ายมวยต่างๆที่อยู่ในจังหวัดเชียงใหม่ มีการบริหารจัดการตามหลัก 4 M หรือไม่อย่างไร

- การบริหารจัดการด้านบุคคล

.....

- การบริหารจัดการด้านงบประมาณ

.....

- การบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ เทคโนโลยี

.....

- การจัดกิจกรรมโครงการเพื่อประโยชน์สาธารณะ

.....

◆ ที่ผ่านมาในวงการมวยไทยในจังหวัดเชียงใหม่ มีการบริหารจัดการมวยไทยในลักษณะการบูรณาการหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

◆ ที่ผ่านมามีรูปแบบการบริหารจัดการมวยไทย เพื่อก้าวไปสู่นานาชาติอย่างไร

.....

.....

◆ ที่ผ่านมามีการบริหารจัดการมวยไทย เพื่อสังคมหรือไม่อย่างไร

.....

.....

◆ การบริหารจัดการมวยไทยในเชิงธุรกิจ ในจังหวัดเชียงใหม่ที่ผ่านมาเป็นอย่างไร

.....

.....

◆ ที่ผ่านมามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในวงการมวยไทยในทุกระดับ หรือไม่อย่างไร

.....

.....

◆ จากในอดีตสู่ปัจจุบันการอนุรักษ์และสืบสานศิลปะมวยไทย ทำรูปแบบไหน และมีความแตกต่างกันอย่างไร

.....

.....

◆ อื่น ๆ ตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมวยไทย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

.....

.....

ตอนที่ 4 เพื่อรวบรวมปัญหาพร้อมแนวทางแก้ไข

◆ ปัญหาในเชิงการบริหารจัดการ

.....
.....
.....

◆ แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....

ตอนที่ 5 เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงการบริหารจัดการมวยไทย ให้ก่อเกิดประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น ในจังหวัดเชียงใหม่

◆ ท่านคิดว่า ข้อเสนอที่เป็นแนวทางในการบริหารจัดการมวยไทย เพื่อสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับชุมชนท้องถิ่นและสังคมประเทศชาติโดยรวม ควรเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ข

ภาพการลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลงานวิจัย

ภาพผนวกที่ 1 เก็บข้อมูลโดยการลงพื้นที่

ภาพผนวกที่ 2 เก็บข้อมูลผ่านสื่อออนไลน์ เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 ระบาด

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายกิตติพันธ์ เสาร์แก้ว
เกิดเมื่อ	23 สิงหาคม 2531
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2554 ปริญญาตรี นิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2549 มัธยมปลาย ศิลป์ - พานิชย์ โรงเรียนดาราวิทยาลัย เชียงใหม่
ประวัติการทำงาน	พ.ศ. 2554 ผู้ช่วยหัวหน้าฝ่ายประชาสัมพันธ์ งานมหกรรมพืชสวนโลก ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2557 – ปัจจุบัน ผู้จัดการค้ายมว ย ป.กิจพรรณา พ.ศ. 2560 – ปัจจุบัน กรรมการผู้จัดการ บริษัท วอร์ไฟต์ จำกัด

